

Dagblad voor de Noordel. Provinciën.

Uitg.: N.V. N. v.h. N. Dir. B. HAZEWINKEL Jzn. Bureau: Ged. Zuiderdiep bij de Heerestraat, Groningen.

ADVERTENTIËN uit de 3 Noordel. Provinciën van 1—5 regels fl.— elke regel meer 20 ct. Kleine advertentiën tot en met 10 regels en Familieberichten 15 cts. per regel (bij vooruitbetaling), elke regel meer 20 cts. Van buiten deze Provinciën 1—5 regels fl.150. elke regel meer 30 ct.

DROOM.

En de tijd van het huwelijksleven was voor velen een tijd van groot geluk; maar wat was er in dat leven ook een schaduw van teleurstelling en tegenslag; wat een slagschaduw door ramp en rouw. Of, wie zou er niet in z'n leven kunnen

besluit ging nog een kabinetszitting vooraf, die ongeveer 4 uur duurde. Vervolgens begaven alle ministers zich naar het Koninklijk slot Kolatod, waar om half 10 een zitting begon van den Staatsraad onder voorzitterschap van den koning. De zitting duurde tot

Naar met het oog op de tot nu toe toonaangevende Joego-Slavische zijde afgelegde verklaringen was te verwachten, verwerpt Joego-Slavië het plan-Hoover en beschouwt het het Fransch-Amerikaansch accoord niet

Ook in het ruim van het schip bevonden zich nog meerdere werklieden, die zich echter in veiligheid wisten te stellen.

De verongelukte schipper laat een vrouw en twee kinderen achter.

lastingsformulier zal invullen, op datum nauwkeurig en met inkt! Het mankeert er nog maar aan, dat het niet behoefte te geschieden in duplo en ten overstaan van ten minste twee notarissen. Is het niet potsierlijk, zoo vraagt het blad terecht.

EEN AANGETEKENDE BRIEF MET f 4850 GESTOLEN.

De dader moet een goede bekende zijn.

Elken Vrijdagmorgen ontvangt de N.V. Bakovenbouw v.h. H. P. de Boer te Dordrecht van den bankier Laurysen te Breda en geldzending per aangeteekende brief. Gistermorgen echter was de brief niet ontvangen. Bij informatie bleek, dat de brief uit Breda, die deze keer f 4850.— aan bankpapier bevatte, op den gewonen tijd was verzonden. Toen men zich om inlichtingen wendde tot het postkantoor te Dordrecht, bleek dat de kennisgeving voor dezen aangeteekende brief reeds 's morgens vroeg in de postbus was gedaan en dat de aangeteekende brief te 10 min. over acht door een onbekende was afgehaald. Van den man was natuurlijk geen spoor te ontdekken. De vreemde, die naar het schijnt goed op de hoogte was met den gang van zaken bij de N.V. Bakovenbouw, had zeer waarschijnlijk de beschikking over een sleutel van de postbus op het postkantoor. Reeds eenigen tijd is één van de drie sleutels van deze postbus zoek en al het zoeken daarna was vergeefs geweest. Het is dus waarschijnlijk, dat de dader een sleutel in zijn bezit had. De politie stelde een uitgebreid onderzoek in, doch tot gisteravond had dit geen resultaat opgeleverd.

GEMENGDE BERICHTEN

VROUWELIJKE AMBTENAAR VAN DEN BURGERLIJKE STAND. Mej. Groeneweg de eerste? De gemeenteraad van Rotterdam benoemde dezer dagen tot onbezoldigd ambtenaar van den Burgerlijken Stand mej. Suzie Groeneweg, lid van de Tweede Kamer en van den gemeenteraad.

De benoeming van vrouwelijke ambtenaren van den Burgerlijken Stand is, door wijziging van de Gemeentewet eerst sinds korten tijd mogelijk.

Voor zoo ver ons bekend is dit de eerste benoeming van een vrouwelijk ambtenaar van den Burgerlijken Stand.

De reis der Koninklijke familie. H. M. de Koningin en H. K. H. Prinses Juliana zijn gisteren van Colmar naar Bazel vertrokken, van waar zij naar Tirol verder reizen. Gistermiddag arriveerde de Koninklijke familie te Bazel. Na een kort oponthoud vertrokken de hooge gasten naar Zürich.

Aanbod voor het nieuwe Nederl. paviljoen te Vincennes. Naar wij vernemen heeft het comité voor de Nederl. deelneming aan de Intern. Kol. Tentoonstelling te Parijs, een aanbod van de verfabrieke J. Marsen te Amsterdam, om alle benodigde werfwaren, vernissen, beitsen, enz. voor het nieuwe Nederlandse paviljoen gratis ter beschikking te stellen, aanvaard.

Landarbeiderswet. In de memorie van antwoord op het Voorloopig Verslag over het wetsontwerp tot wijziging van de art. 9 en 34 der wet van 20 April 1918 (Landarbeiderswet), gewijzigd bij de wetten van 5 Juli 1920, 6 Mei 1921 en 16 December 1927, verklaart de minister van Binnenl. Zaken en Landbouw dat het denkbeeld om ook uitstel in de aflossing der annuïteiten mogelijk te maken overwegend bezwaar ontmoet. In de eerste plaats komt zulks niet noodig voor, aangezien tot nu toe door het Rijk steeds de verschuldigde annuïteiten op tijd zijn ontvangen. Voorts is het niet wenschelijk; immers het scheppen van de mogelijkheid tot het geven van uitstel wekt de neiging op om daarvan meer dan strikt noodig mocht zijn gebruik te maken.

De verdeling van den zendtijd. Naar aanleiding van den door den minister van waterstaat bevolen ruil van zendtijd tusschen A.V.R.O. en V.A.R.A. in verband met den den door de V.A.R.A. tot hoogtijdag bevorderden 12en Juli (V.A.R.A.-zomerfeest), heeft het Landelijk comité belangen luisteraars, het volgende telegram aan den minister van waterstaat gezonden: Het Landelijk comité belangen luisteraars protesteert bij herhaling tegen aanmatiging V.A.R.A.-proclamering hoogtijdagen. Verzoeken dringend instituut politieke hogtjdagen te schrappen en niet uit het oog te willen verliezen, dat de algemeene omroep Zondag a.s. weer voor een groot gedeelte uit den ether is verbannen, voor zekere politieke belangen. Kunnen hier onmogelijk mede accoord gaan en eischen onmiddellijk herziening van het instituut der politieke hogtjdagen.

Ir. S. L. Louwes. Naar gemeld wordt heeft ir. S. L. Louwes, o.m. Regeeringscommissaris, belast met de uitvoering van de Tarwet, zijn benoeming tot lid van Ged. Staten van Overijssel aangenomen.

Een 101-jarige. Heden herdenkt de heer A. Adamse, te Veere, den dag, waarop hij den leeftijd van 101 jaar bereikt. De grijsaard gaat af en toe nog uit en mag zich in een vrij goede gezondheid verheugen.

Aardschokken te Keulen. Gisteravond tegen 6 uur werden te Keulen twee kort op elkaar volgende aardschokken waargenomen, die, vooral in de buitenwijken van de stad goed werden gevoeld. Het was een lichte golvende beweging van het Westen in Oostelijke richting gaande en van vrij geringe sterkte. Ook te Aken, Eschweiler en Büren werden schokken gevoeld. Zij werden door het observatorium te Aken bevestigd. Volgens mededeelingen van dit observatorium is de aardschok vermoedelijk veroorzaakt door seismische breuken in de Noordzee, waar door het verschuiven van aardlagen een druk is ontstaan, die de schokken heeft veroorzaakt.

50 personen vergiftigd. Tijdens een bruiloftsmajd te Alt Dubensko (district Rybnik in Polen) zijn ongeveer 50 gasten ongesteld geworden. De ontboden geneesheer constateerde bij alle zieken vergiftigingsverschijnselen ten gevolge van het gebruik van bedorven vleeschwaren.

Ontploffing in glasfabriek. Het gebouw in brand. Gistermorgen is een smeltoven in een glasfabriek te Londen uit elkaar gesprongen met het gevolg dat de inhoud, honderden tonnen vloeibaar glas die zich als een lavastroom over het gebouw verspreidden dit in

vlammen zetten. De rookwolken maakten het in de beginne der brandweer onmogelijk den omvang van den brand te overzien. Eerst met behulp van gasmaskers en chemische blusapparaten is het na urenlange werkzaamheden gelukt het vuur tot den haard te beperken.

RACE-AUTO RIJDT OP DE TOESCHOUWERS IN. Vijf dooden. Bij de autoraces te Navarra in den Argentijnschen staat Santa Fé, reed een race-auto met groote snelheid in de menigte toeschouwers, waardoor 5 personen op slag werden gedood en een groot aantal min of meer ernstig gewond.

LUCHTVAART

EEN FRANSCH ESCADRILLE TE SOESTERBERG.

Naar Kopenhagen vertrokken.

Gistermorgen te 9.30 landde op het vliegveld Soesterberg de Franche militaire vliegtuig-escadrille van zes vliegtuigen op haar tournee door Europa. Zij kwam van Brussel, welken afstand zij in p.m. drie kwartier had afgelegd. De bemanning bestond uit zeer bekende militaire vliegers, die door lange-afstandsvluchten zich een wereldreputatie hebben verworven. Een der breguets werd gevolgen door capt. Costes, met als waarnemer generaal De Goys. De overige toestellen waren bemand met commandant Grier, sergeant Veron, capt. Arrachart, commandant Rignot, capt. De Laitre, sergeant Golsard en com. Pelletier d'Oisy en adjudant Lagosse. De escadrille werd aldus de „Tel.“, op het terrein ontvangen door den commandant der luchtvaartafdeeling majoor M. v. Santen, die de Franche officieren naar de officiers-cantine begeleidde.

De vliegtuigen werden te Soesterberg bijgevoerd en inmiddels werden de weerberichten opgevraagd voor de verdere etappe tot Kopenhagen. De gegevens waren niet schitterend en doordat de toestemming om over Duitsch grondgebied te vliegen, niet was verkregen, moesten de Fransen buiten de kust vliegen, waardoor het weer zeker wel van tekenen werd. Tegen half twaalf werd besloten de reis voort te zetten en begeleid door een escadrille onder commando van kapt. Van Weerden Poelman, vertrokken de zes Franche toestellen te kwart voor twaalf uit Soesterberg. Boven Groningen is men niet geweest. Gistermiddag te 15 uur 10 zijn de Franche militaire vliegers te Kopenhagen aangekomen.

Van Kopenhagen zal na een dag rust, via Oslo, Stockholm, Helsinki, Riga, Kowno naar Warschau worden gevolgen, waar de vliegers wederom een dag zullen blijven. Vervolgens gaat de tocht via Lemberg, Boekarest, Belgrado, Sofia, Stamboul, Athene, Brindisi, Rome, Lyon en dan terug naar Parijs.

FOKKER AFGETREDEN.

Als directeur der General Aviation Corporation and Fokker Aircraft Corporation.

De New Yorkse correspondent van het „Hbld.“ seint d.d. 10 Juli uit New York: Fokker is vandaag afgetreden als directeur van de „General Aviation Corporation and Fokker Aircraft Corporation“. Fokker blijft lid van den Raad van Commissarissen van de groote aandeelbelangen. Hij heeft van deze maatschappij alle rechten verkregen, wat betreft het gebruik van zijn naam en tevens het recht, om de producten te fabriceren, welke door de Nederlandsche Fokker Fabriek ontworpen zijn.

Fokker verklaarde, dat de regeling, welke zoo juist met de General Aviation Corporation is getroffen, in geen enkel opzicht moet worden beschouwd als een vermindering van zijn belangstelling in de voorspoed deze maatschappij.

„Als commissaris en groot-aandeelhouder zal ik persoonlijk en financieel geïnteresseerd blijven. Ik ben nu vrij, om mijn energie actief te wijden aan andere belangen in de luchtvaart, speciaal aan de ontwikkeling van een uitgebreid expansie programma, hetwelk ik thans uitwerk voor mijn Nederlandsche Fokker Fabriek.

KUNST EN WETENSCHAP

Teraarbestelling van prof. mr. dr. Molengraaff.

Gistermiddag is te Utrecht onder groote belangstelling en in tegenwoordigheid van vele autoriteiten teraardebesteld het stoffelijk overschot van prof. mr. dr. W. L. P. A. Molengraaff, oud-hoogleraar aan de Utrechtse hogeschool.

Aan het graf werd uitsluitend het woord gevoerd door prof. mr. C. W. Star Busmann namens de juridische faculteit der Utrechtse Hogeschool. Hij deelde mede dat het de wensch van den overledene was, dat geen redevoreringen zouden worden gehouden, maar dat de familie goedgevoonden had, dat voor hem een uitzending zou worden gemaakt.

Prof. Star Busmann wees op de groote betekenis voor de juridische wetenschap van zijn overleden ambtgenoot, die zijn studenten er steeds van doordrongen heeft, dat alle recht ten slotte zijn waarde ontleent aan een hogere gerechtigheid. Voorts schetste hij prof. Molengraaff als een mensch wiens hoofdkaraktertrekken waarachtigheid en trouw waren, als iemand die zich nimmer opdroeg op den voorgrond trad, maar die, wanneer hij eenmaal zijn vriendschap had geschenken, dit voor het leven had gedaan. Een schoonzoon bedankte voor de betoonde belangstelling.

Kunstmatige aardbevingen.

De directeur van het seismografisch instituut te Leningrad, prof. Nikvorov, heeft een plan uitgewerkt tot het verwekken van kunstmatige aardbevingen op een beperkt terrein, die hij wil gebruiken om proefnemingen te doen met bouwmaterialen en bouwconstructie, in de hoop op deze wijze te komen tot constructie van huizenbouw, die tegen aardbevingen bestand zijn en toegepast kunnen worden in die gebieden, die voortdurend van aardbevingen te lijden hebben, zooals o.a. de Krim en den Kaukasus.

ZONDAG 12 Juli.

10 uur. Harmonie: 6de Intern. ééndaagsche kampioenschapstentoonstelling voor honden van alle rassen, uitgeschreven door de Noorder Kynologie-Club.
2 uur. Groninger Wieler- en Motorstadion: Internationale wielervedstrijden.
2.30 uur. Be Quick Stadion: Voetbalwedstrijd Be Quick—Wacker (Weenen).
3.30 uur. Sterrebosch: Concert Harmonie-orkest der G. O. V.

STAD EN PROVINCIE.

GRONINGEN. 11 Juli.

EXAMENS.

CHR. H. B. S. MET 5-JARIGE CURSUS.

Aan de Chr. H. B. S. alhier zijn: bevorderd van kl. Ia naar kl. II: B. J. Dijk, F. Dijksterhuis, Zijldijk, Ge. Enter, Winsum Gr., W. W. van der Hoek, Pieterzijl, D. Holman, Buitenpost, R. Koekoek, Vries, J. Kramer, Surhuisterveen, R. Kuipers, Aduard, J. Postma, J. Sjoers, Ga. Svanback, Winsum Gr., J. Terpstra, H. J. Waterborg, G. Wolters, Ae. Aa. Wa. Zuideveld, Haren, w. o. 3 voorw.

Afgewezen 5.
Van kl. Ib naar kl. II: H. Beks, B. Boelens, Ha. Ga. Buiten, J. van Dijken, K. J. Hofsteenge, R. T. Idema, Ga. Aa. Kuiper, Ga. Louw, Eth. Melles, G. C. Oosting, Zuidlaren, L. T. Reidsma, D. J. Smit, K. J. Terpstra, S. Tuinlinga, I. Westra, Gerkesklooster, w. o. 4 voorw.

Afgewezen 5.
Van kl. Ila naar kl. III: F. Bos, R. Dekker, T. B. van Dijk, Feerwerd, G. W. Hoeksema, Uithuizen, M. Kunst, G. Meijer, Zuidlaren, M. G. Meijer, A. Nap, J. Niemeijer, W. J. Schelkens, J. Swart, J. Swarts, I. J. Timmermans, Zuidhorn, Ka. Fa. Tulp w. o. 3 voorw. Afgew. 2.

Van kl. Iib naar kl. III: L. Beks, Ga. Ja. Ga. Boelens, Ga. Ma. Boelens, A. de Graaf, H. Hoekstra, Ja. Ma. Louw, A. ter Steege, F. E. Zandt, Stedum. Afgewezen 6.

Van kl. III naar kl. IV: W. P. Berghuis, G. Feenstra, A. Eilander, Hoogkerk, Te. van Huizen, A. M. Idema, W. de Jong, A. R. Kars, Ge. Kool, Stroobos, J. P. Lever, L. van Loo, C. H. Lutgendorp, B. H. Lutter, D. van der Meulen, Sauwerd, L. T. van der Molen, Veelerveen, C. W. Schutte, Foxham, Ea. Ha. Aa. van Sevenhoven, Haren, J. Sjoerds, H. E. T. Switters, F. S. Terpstra, P. F. Zandt, Stedum, w. o. 3 voorw. Afgewezen 5.

Van kl. IVa naar kl. V: J. Abbring, Haren, La. Ha. Beekhuis, J. Boersma, Hoogkerk, H. E. Bus, A. J. Dutmer, H. K. Fleurke, H. D. Homan, Ge. Noordhof, K. Postma, G. J. Ridder, w. o. 1 voorw. Afgew. 2.

Van kl. IVb naar kl. V: G. W. Beening, H. de Bruin, B. van Eerden, Zuidlaren, H. Groefsema, Oldehoeve, H. Groenveld, Onderdendam, W. J. Lameris, Haren, W. J. Meenevis, Roode-school, J. Noordhof, Aa. Ha. Ja. Stapelkamp, G. Waterborg, R. K. Wigboldus, w. o. 6 voorw. Afgew. 2.

Waar geen woonplaats is vermeld, is dit Groningen.

Toegelaten zijn tot de 1ste klasse: J. Bergsma*, Gron., Ge. Bosman*, Hoogkerk, Aa. Ba. Brukker, Gron., Ba. Ca. van Dam, Uithuizen, H. Dekker, Gron., F. J. Driessens, Gron., W. Duk, Gron., M. F. Dijksterhuis*, Mensinge-weer, Se. Na. Dijksterhuis, Gron., D. Fleurke, Gron., Ja. Ga. Griede, Haren, Ja. Ma. Groenewold, Gron., T. Hakvoort, Gron., Ca. Heijmans, Gron., W. A. Kampinga, Gron., T. van Kempen, Gron., S. Kingma, Westerhorn (Grijpskerk), A. Klappwijk, Gron., J. A. Kuipers, Gron., H. W. Lettinga, Gron., Ca. Leutscher*, Hoogkerk, J. van Loo, Gron., C. W. Luth, Zuidhorn, S. F. Luth*, Zuidhorn, Ea. Ea. van der Meulen, Sauwerd, W. van Mourik, Thesinge, A. C. Mulder, Gron., Ae. Neef, Uithuizen, J. van Nes, Gron., Ae. Offringa, Uithuizermeeden, Ha. Ga. Oosting, Zuidlaren, Ca. Wa. Aa. Ornée, Gron., Te. Ae. Pals, Gron., A. Pot, Gron., N. Rodenburg, Gron., W. C. van Sevenhoven, Haren, A. Visser, Grijpskerk, L. van der Wal, Uithuizermeeden, H. Wieringa*, Stadskanaal, H. Wieringa, Uithuizen, J. v. J. Zanten, Gron., en H. v. d. Zee, Gron., w. o. 6 voorw. Afgew. 8.

Toegelaten tot de 2e klasse: Y. J. Kuipers, Gron.

Toegelaten tot de 3e klasse: D. J. Harkema, Zuidhorn.

EINDEXAMENS MIDDELB. TECHNISCHE SCHOOL.

De eindexamens voor de verschillende afdelingen der Middelbare Technische School te Groningen werden, onder toezicht van de daarvoor door den Minister aangewezen commissieleden, afgenomen van 22 Juni tot 11 Juli.

Geslaagd de heeren E. Blink, A. Gorissen, P. J. van de Riet, Groningen; J. P. Scholma, Winsum; J. H. A. Troost, Haren; S. van der Veen, Lemmer; J. Wallinga, Groningen; W. Wiemers, Coevorden. Afgewezen 3 leerlingen.

Voor het eindexamen van de afdeling Waterbouwkunde de heeren: W. van den Akker, Enschede, J. P. Alma, Groningen, A. Brink, Peize, M. Brouwer, Meeden, C. Hofkamp, Bextervenschekanaal, R. Kokmeijer, Groningen, G. Kost, Noorderhoogebrug, J. W. Moesker, Groningen, L. Offereins, Assen, K. M. van der Velde, Groningen, H. J. van Wissen, Gron. Afgewezen 1 leerling.

Voor het eindexamen 'van de afdeling Werktuigbouwkunde de heeren: R. H. Beukema, Woltersum, R. D. Bügel, Groningen, J. W. van Calcar, Groningen, H. Dost, Groningen, J. B. Goelema, Overschild, M. W. Gou-verne, Groningen, J. H. Hemmes, Haren, S. Hoeksema, Groningen, H. Merkus, Stedum, W. Saartjes, Zuidhorn, W. Stevens, Beilen. Afgewezen 3 leerlingen.

Voor 't eindexamen van de afdeling Electrotechniek: C. Bellaart, Groningen, J. C. Delsz, Winschoten, K. Hendriks, Knollendam, D. J. Hund, Nietap, K. Lantermans, Stadskanaal, A. Sanders, Groningen. Afgew. 2 leerl.

Voor het eindexamen van de afdeling Teekenen en Kunstnijverheid de dames: W. A. A. Kriegsman, Groningen, G. A. Lingmont, Groningen, de heeren: J. Pander, Groningen en A. Robbe, Groningen.

Voor het eindexamen van de afdeling Decoratief Schilderen de heeren: H. A. Kup-pens, Didam, A. E. van Steenwijk, Tinaarlo, E. Wiersum, Den Andel.

OVERGANGSEXAMEN MEISJES H. B. S.

Bevorderd van klasse Ia naar II: P. E. v. Aste v. Zijl, J. L. de Boer, G. W. Boerma, E. van Dam, G. S. Heres Diddens,

L. A. M. Diephuis, E. H. Haack, M. G. Huis-singa, M. S. Klammer, A. v. d. Molen, G. E. Plas, M. Stollenga, A. J. Tjabbes, E. K. J. v. d. Veen, J. H. Weeman.

Van klasse Ib naar II: E. G. Bolt, S. Eendhuizen, Ch. Falconer, G. N. Heeres, H. A. Tuiner Hofman, M. T. Hofstee, G. Poortinga, A. E. Roelfsema, A. M. Roos, G. S. Schuringa, Marga, A. Smith, A. H. v. d. Veen, A. A. v. Zalen, S. J. Diekhuis.

Van klasse Ila naar III: M. G. Addinga, H. M. van den Berg, J. C. Bos, H. J. Bronsema, H. F. v. d. Elst (v.w.), M. Falconer (v.w.), E. A. Huizing, C. J. Kool, M. Maschhaupt, H. L. Meihuizen, T. K. Meijer, E. S. Polak, A. J. Steenhuizen, C. E. Talens, I. A. Tokopex, H. J. M. Veersema, A. C. J. de Vos t. N. C.

Van Iib naar III: A. E. Berg, J. Dik, C. Gelok, Geertra. G. Haack, Jantje Haack, C. G. van Hoorn, Jac. T. Huizinga, J. R. v. Kampen, H. M. de Maar, C. J. Meijering, M. Mulder, T. F. H. Muntinga, Meiske B. Smit, J. M. Toppinga, A. de Waard, C. Woldringh.

Van klasse IIIa naar IV: H. H. J. Beins, J. A. Boerma, D. G. Coolman, L. C. Groenendijk, H. A. Hildebrand, S. C. Kamps, Greta H. Meijer, T. F. Meijer, S. H. Smid, M. T. Dijkveld Stoll, J. A. Sijpkens, A. C. Talens, B. A. Timmer, M. de Waard, Martha Hijkema.

Van klasse IIIB naar IV: L. Brandt, A. K. Bruins, C. J. A. Coster, P. A. Datema, T. J. Eckhardt, R. v. Kollem, R. S. Nathans, E. Oppentocht, E. J. Steenbeek, M. A. v. Wetsum, B. M. v. d. Zijl, J. Folmers.

Van IV B naar V: J. L. A. Brandt, G. B. Cammenga, W. J. Cammenga, Jac. van Dam, Joh. van Dam, B. Hartz, A. E. Landeweer, A. A. M. Plaat, E. G. Plas, W. Posthumus (v.w.), J. E. Roeske, A. L. Clemens Schróner, Marie J. Smit.

Van klasse IV A naar V: J. F. v. d. Berg, S. F. Engers, C. A. J. Gerrets, G. W. van Imhoff, G. K. Kingma, R. M. C. Leendertz, Hendrika T. Meijer, E. J. J. Wiersma, M. C. van Wijk.

Van klasse V B naar VI: G. M. v. Bruggen, A. E. Mekel, R. Rombach, M. A. Terpstra, A. J. Toppinga, H. C. de Vos t. N. C., H. G. Weert, A. de Wit, M. W. Zondag.

GEMEENTE KWEESCHOOL VOOR ONDERWIJZERESSEN.

Bij het examen voor de Gemeentekweek-school voor Onderwijzeressen zijn toegelaten:

Tot de eerste klasse: A. W. van Alderen, A. Bakker, Niehove, S. H. Beckeringh, W. Boelens, A. E. A. Bousema, Ezinge, G. M. G. van Calcar, J. P. Eenhuis, Woltersum, G. Hätz, A. Hoving, Zuidlaren, A. M. Jansen, E. Kroeze, Peize, E. van Lingen, H. Lutgers, de Punt (gem. Vries), J. Meijer, C. J. Noordhoff, A. A. Rankenburg, J. Rogaar, Zuidlaren, E. van Ringen, J. Schreur, Kropswolde, N. Schutter, Noorderhoogebrug, F. Smit, J. de Vries, H. L. Wildervanck.

Voorwaardelijk tot de eerste klasse: D. A. B. Aikema, Leens, T. A. Bolt, W. Bruyl, Tolbert, M. Dijkema, J. Spakman, S. de Vries.

Tot de tweede klasse: E. Boerema, L. Gerlach, Haren, A. Plik, de Leek, F. G. v. d. Woude. Degenen, wier woonplaats niet is vermeld, wonen te Groningen.

Gisteren zijn alhier geslaagd voor het eindexamen M. U. L. O.:

Diploma A: H. W. Bodeker, Nieuwe Pekela; J. Voorde-wind, Sappemeer, H. ten Kate, Borger-Compagnie, J. Helmsen en Roelfsema, beiden Sappemeer, R. A. C. Boersma, E. Jonker en P. W. Oldenzil, allen Wildervanck, K. Folders, Veendam, A. Jager, Meeden, W. Zijlstra, Glimmen, J. A. M. Spakman, J. W. van Kempen, D. Leeksma, en J. Holtman, allen te Groningen; M. E. Bus, Haren, H. M. Heikens, en H. F. v. Bienenma, beiden Oude Pekela.

Diploma B: W. H. Walters en C. G. Bodewes, Veendam; J. T. Brouwer en S. Havinga, Kielwindweer.

Gisteren slaagden aan de Rijksuniversiteit alhier voor het: doct. examen Romaansche taal- en letterkunde (Fransch) mej. W. Tideman; voor het doct. examen Nederlandsche taal- en letterkunde mevr. C. L. Thijssen—Schoute.

Voor het Candidaatsexamen Wis- en Natuurkunde (F nieuw) slaagde gisteren mej. J. G. H. Nijssen, voor het doctoraal examen godgeleerdheid de heer H. P. Wolmarans.

Voor het examen Deutsche Handelscorrespondentie „Mercurius“ slaagden mej. C. Kuiper alhier en de heer J. Faber, Hoogkerk, J. Naayer, R. Schat, D. Schuiten en M. van Houtte alhier.

Geslaagd voor het examen „Mercurius“ Deutsche Handelscorrespondentie mej. J. W. Simons alhier.

Geslaagd te Amsterdam voor acte lich. oefening M. O. de heer R. K. Jager te Winschoten.

De vergiftiging te Erica.

De ziekte begint steeds meer te luwen.

Onze correspondent te Coevorden schrijft ons:

De onrust, veroorzaakt door de worstvergiftiging, begint in het anders zoo rustige Erica, te luwen.

De hoop, dat dit angstwekkend vergiftigingsgeval, slechts één menschenleven zal eischen, is gemotiveerd.

Bij de meeste patiënten houdt de beterschap aan en meerderen zijn reeds weer in zooverre hersteld, dat zij weer aan den arbeid zijn. Opmerkelijk is echter de groote invloed welke deze vergiftigingsziekte op het fysieke gestel van de lijdens en lijdensessen heeft. In korten tijd is men gelijk aan een dronken mensch en waggelt men langs den weg. De pijn, welke de meer ernstige patiënten te verdragen hadden, was zoo ernstig en zoo sloo-pend, dat de lichamelijke kracht zlerenderoogen verminderde. Na eenige dagen van lijden kan men de patiënten de verzwaking van het gezicht aflezen. Ook na het herstel gevoelen de lijdens zich nog lusteloos en afgemat en eerst langzaam komt de levensmoed en de lust om aan te pakken weer terug.

De watervoorziening.

Het leek de eerste dagen of het een epidemische ziekte was, Bij het uur nam het aantal gevallen toe. Mogelijk waren daar ook meerderen bij die onwel waren geworden van

de warmte der eerste beide dagen dezer week en te veel water hadden gedronken. De watervoorziening in deze gewesten laat immers nog altijd veel te wenschen over en de wel-waterputten leveren lang niet altijd goed water, terwijl het kanaalwater bij droogte vaak sterk verontreinigd is. Men heeft nu eenmaal de onhebbelijkheid om alles in het water te werpen. Dat is het graf voor allerlei doode dieren en daarin werpt men ook al te graag allerlei vuil, soms zelfs tot faecaliën toe.

De schrik, veroorzaakt door het vergiftigingsgeval, deed iedereen die zich onwel gevoelde, besluiten geneeskundige hulp in te roepen. Het staat dus niet vast dat ruim 300 zieken, die verschijnselen vertoonden gelijk aan de vergiftigingsgevalen, ook werkelijk van de vergiftiging worst hebben geleden.

De oorzaak van het kwaad.

Toch was het aantal gevallen onrustbarend groot en voor een kenner van de volksmentaliteit in Erica, is het niet gemakkelijk te verklaren hoe vergiftigde leverworst in zoo'n grooten omvang ziekte kon veroorzaken. Immers de bewoners van Erica zijn allerminst zulke liefhebbers van worst die door slagers wordt bereid. Terecht of ten onrechte heerscht niet alleen in Erica maar ook in de omgeving de meening, dat men vleesch wat anders niet te gebruiken is, in de worst verwerkt.

De bewoners van Erica koopen, voorzover zij dat kunnen krijgen, wel spek en trachten des winters zelf een varkentje te slachten. Op het oogmerk is de concurrentie in vleeschwaren in deze streken geweldig fel. Men verkoopt voor zeer lage prijzen en op die wijze is men er ook toe gekomen steeds meer geregeld worst te gaan gebruiken. Er is immers een vleeschreukingswet en de slagers zijn aan tal van bepalingen gebonden, zoodat men de oude opvattingen, dat in de worst wel eens minderwaardige ingrediënten verwerkt waren, wel als „uit den tijd“ kon laten varen. Daarbij de smaak was immers goed en men vernam nooit een enkele klacht terzake.

De tijden dringen immers tot bezuiniging, want de landbouwers krimpen de werkgelegenheid in en verklaren zich niet in staat de toch reeds lage loonen te handhaven. Hoeveel officieel bij de werkverschaffing niets veranderd is, schijnt men practisch toch wel enigszins rekening te houden met die slechte toestanden in het particulier bedrijf.

De oude antipathie tegen de niet van eigen geslacht varkensvleesch gemaakte worst, is weer herleefd en heeft dieper wortel geschoten dan ooit het geval geweest is.

Uiteraard is daarmede niet uitgemaakt de schuld van slager D., die de worst verkocht heeft. Deze staat goed bekend en naar de algemeene overtuiging is hier zelfs van nonchalance, laat staan van schuld, geen sprake.

De hulpverlening.

De hulp, die door de bureu en anderen, onder wie twee zusters van het Leger des Heils, aan de lijdende gezinnen geboden wordt, is voortreffelijk, maar deze hulp heeft niet kunnen verhinderen, dat de toestand in meerdere gezinnen treurig is. De maatregel van Emmen's burgemeester, mr. J. L. Bouma, bestaande in het geven van opdracht aan het Burgerlijk Armbestuur om te steunen dat waar verondersteld wordt dat hulp noodig is, was dan ook wel gemotiveerd. Men stelle zich voor gezinnen van twaalf, dertien personen, die zich op de meest primitieve wijze door het leven slaan, die in eenige uren allemaal ziek worden en zich van pijn geen raad weten, zoodat die gezinnen door anderen moeten worden verzorgd. Al zijn dit dan ook vaak geen geheel onbekenden, in het gezin zijn de helpers toch vreemd, en dit heeft reeds zijn nare gevolgen. Geldt dat bijna overal in het land, het geldt vooral hier, waar de huisvrouwen de moedigheden die het besturen van het huishouden met zich medebrengt ook aan de buurvrouwen niet mededeelen.

De bestrijding der ziekte.

Men heeft echter de bestrijding dezer vergiftigingsziekte flink aangepakt. Dr. Stukje, de man, welke het leeuwendeel van dit werk heeft verricht, heeft recht op den dank van de inwoners van Erica. Daarnaast is, waar het niet uitgesloten is dat deze vergiftigingszaak zijn oorzaak vindt in verontreinigd water, zeer waarschijnlijk de oorzaak, dat men ook in streken, waar men nu nog afwijzend staat tegenover een centrale drinkwaterleiding

pen moest om deze weder op te halen. Nabij het Homankanaal was dit weer het geval. Doch nu moest S. een tamelijk eindje terug om weer in 't bezit van zijn hoofddekseel te komen. Deze gelegenheid nam hij nu maar meteen te baat om aan den haal te gaan, na vooraf den hoed stevig op 't hoofd te hebben gedrukt. Achtervolgd door den politiemann trapte S. op de gestolen fiets eerst den kanaaldijk langs, om daarna over den esch tusschen de roggte te verdwijnen in de richting Brunting. Daar S. een tamelijk grooten voorsprong had, had de politiemann hem in de smalle paadjes tusschen de te velde staande rogge spoedig uit het oog verloren. Het gelukte tot dusver niet S., en de ten tweeden male gestolen fiets op te sporen.

TERAARDEBESTELLING H. J. SIKKEMA.

Op de Zuiderbegravingplaats werd hedenmorgen ter aarde besteld het stoffelijk overschot van wijlen den heer H. J. Sikkema, in leven procuratiehouder der firma Victor en Co. alhier.

In het woonhuis aan de Dillenburglaan werd een korte rouwdienst gehouden, welke werd geleid door ds. A. C. de Regt, die woorden van troost tot weduwe en familie sprak. De belangstelling was op de begraafplaats van zeer groot. Verschillende afgevaardigden van organisaties, waarvan de thans overledene deel heeft uitgemaakt, waren aanwezig om hun medelijden met zijn laatste rustplaats te bejegelen.

Aan de groeve voerde het eerst het woord een zwager van den overledene, de heer Adriani, vervolgens de voorzitter van de Handelsreisgezinsvereniging „Mercurius“, de heer R. Klooster. Van deze vereniging was de heer Sikkema gedurende vele jaren voorzitter, het werk, dat hij voor de organisatie heeft gedaan, is in breede kring gewaardeerd. Dit belichtte de heer Klooster, terwijl hij den heer Sikkema schetste als een veldheer, die, na Sikkema schetste als een veldheer, die, na eerst zijn plannen in de studeerkamer te hebben uitgewerkt, zijn troepen met bezieling overwinning voerde. Spr. dankte den overledene voor alles, wat hij heeft verricht.

De heer Wolters, procuratiehouder der firma Victor, sprak woorden van dank voor de aangename samenwerking en nam namens het geheele personeel afscheid. Nadat nog hadden gesproken de heer Feitsma namens de Loge „De Drie Schakels“ en een broer van den overledene, dankte de heer Adriani uit naam van de familie voor de be- wezen eer.

DE STAKING IN DE STROOCARTON-INDUSTRIE.

Het conflict duurt voort.

Men seint ons 't 's Gravenhage: Gistermiddag had onder leiding van den rijksbemiddelaar, mr. dr. S. de Vries Czn. op het departement van Arbeid, Handel en Nijverheid een samenkomst plaats van partijen betrokken bij de staking in de stroocarton-fabrieken in de provincie Groningen.

Van den kant van de werkgevers was men niet bereid op punt 5 van de wenschen der werknemers in te gaan, n.l. om gemeenschappelijk te streven naar maatregelen welke kunnen leiden tot een betere regeling van productie en verkoop.

Van den kant der werknemers was men niet bereid, om te spreken over eenige loonsverhoging. Ook zag men geen heil in het onderwerpen van de geschilpunten aan het oordeel van een derden onpartijdige, zoodat het niet van een derden onpartijdige, zoodat het niet gelukt is, partijen tot elkaar te brengen. (Reeds in een gedeelte der vorige oplage vermeld geweest.)

DE AUTOBUSSEN-STANDPLAATS AAN HET GED. ZUIDERDIEP.

Aanbesteding van den aanleg.

Ten burelen van Gemeentewerken werd hedenmiddag aanbesteed het aanleggen van een standplaats voor autobussen aan het Ged. Zuiderdiep, tusschen de Kleine Gelkingestraat en de Oosterstraat.

Ingeschreven was als volgt: W. J. Boltje, Heerenveen f 2500, J. Jansen en H. Hanga f 2430, J. Smid f 2394, G. Ronner f 2350, J. en W. Timmer f 2300, G. Hensema, Haren f 2230, H. Rademaker f 2178, J. Amerika en J. B. Koster f 2147, P. H. Offringa, Uithuizermeeden f 2120, H. Barkhuis en Zn., Haren f 2100, C. van Meekeren, Oosterhoogebrug f 2098, H. Heeres f 2070, J. van Delden f 2062, K. Bos, Appingedam f 1981, J. B. Hamminga f 1980, J. Dijkstra, Haren f 1975, K. Evenhuis f 1830.

Indien de plaatsnaam niet is gemeld, worden de inschrijvers hier ter stede. (Reeds in een gedeelte der vorige oplage vermeld geweest.)

DE WETHOUDERSKEUZE TE OUDE-PEKELA.

Geen S. D. A. P.-wethouder?

Men schrijft ons: Naar we vernemen worden er alhier pogingen aangewend om straks een S. D. A. P.-wethouder benoemd te krijgen. Daartoe werd er alhier in het hotel Kuil op 8 dezer eene vergadering gehouden van besturen van de V. D. R. K., V. B., C. H. en A. R. kiesverenigingen, met de nieuw benoemde leden van den raad, behoorende tot die partijen. Hoewel er omtrent de besprekingen op deze vergadering het diepste stilzwijgen wordt bewaard — aan de aanwezigen werd n.l. evenals op een echte raadsvergadering geheimhouding opgelegd — wordt er toch beweerd dat er overeenstemming is bereikt en dat er straks geen S. D. A. P.-wethouder zal worden benoemd. Het schijnt de bedoeling te zijn, dat de linksche nieuw-benoemde leden van den raad — de S. D. A. P. natuurlijk niet meegerekend — bestaande uit 2 V. D. en 1 V. B. — een wethouder zullen aanwijzen en de rechtsche nieuw-benoemde leden van den raad — bestaande uit 2 A. R., 1 R. K. en 1 C. H. — den anderen wethouder.

Als toekomstige wethouders worden genoemd de heeren Bosgra (V. D.) van wien het initiatief tot samenwerking is uitgegaan, en E. Steenhuis (A. R.).

HET AUTO-ONGELUK AAN DE NOEGERSVAART.

De teraardebestelling van het slachtoffer. Gistermiddag is door dr. Mieremet uit Groningen sectie verricht op het lijk van den heer Van Dijk, die bij het ongeval zoo noodlottig om het leven is gekomen. Het lijk werd vrij gegeven en is gistermiddag naar Tiel overgebracht, waar Maandagmiddag te 3 uur de begrafenis zal plaatsvinden.

DE NIEUWE BURGEMEESTER VAN HOOGKERK.

Woensdag a.s. installatie.

In een op Woensdag 15 Juli a.s., des namiddags te 3 uur, belegde raadsvergadering, zal de installatie plaats vinden van den heer D. Tjaberings als burgemeester der gemeente Hoogkerk. Daarna bestaat te 4.30 uur voor hen, die daarvan gebruik wenschen te maken ten gemeentehuize gelegenheid tot kennis-making met den nieuwen burgemeester.

INTERNATIONALE TENTOONSTELLING VAN DE NOORDER KYNOLOGENCLUB.

De morgen te houden éendaagsche kampeishondtentoonstelling, uitgeschreven door de Noorder Kynologenclub in de Harmonie, belooft een groot succes te worden. Niet minder dan 260 honden zijn ingeschreven. Op verschillende tentoonstellingen in Holland, kon men dit seizoen niet op dit aantal komen. De Duitse doggen zijn met 24 vertegenwoordigd, dan volgen 15 Sint Bernards, 5 New Foundlanders, 13 windhonden, 22 jachthonden, 6 setters, 7 spaniels, 5 Hollandsche herders, 3 Groenendaelers, 20 Duitse herders, 12 bouviers, 11 samojeden, 10 boxers, 7 Engelsche bulldoggen, 6 Fransche bulldoggen, 3 poedels, 12 dobermann pinchers, 8 Airedale terriers, 13 ruwharige foxterriers, 12 dwergpinchers, ook de andere rassen zijn goed vertegenwoordigd. Om 10 uur wordt met de keuring aangevangen. De ringen zijn zoo ruim mogelijk, opdat ieder bezoeker de keuring goed kan volgen. Voor hondenliefhebbers valt er dus wel te genieten.

Examen.

Heden slaagden aan de Rijksuniversiteit alhier voor het doctoraal examen Wis- en Natuurkunde (hoofdvak Plankunde) mej. P. B. ter Laag en idem (hoofdvak Pharmacie) mej. W. H. Noord.

(Reeds in een gedeelte der vorige oplage vermeld geweest.)

Een ongeval.

Bij het perceel Carolieweg 26, waarin een goud- en zilversmidwinkel is gevestigd was de schilder Zadel, wonende in de Popkenstraat vanmorgen bezig met het operven van de gevel. Aan den anderen kant van de straat stond een vrachtauto van de „Lyemph“ stil. Een luxe personenauto trachtte tusschen de stilstaande auto en de ladder, waarop Zadel stond, door te rijden. Het portier van de personenauto geraakte echter open en sloeg tegen de ladder, waarop de schilder en al naar beneden werd geslagen.

Het slachtoffer, dat een wonde aan het gelaat had bekomen klaagde ook over pijn in de heup. De politie, onder leiding van inspecteur Blank stelde een onderzoek in.

De waarnemend politiedokter, de heer dr. R. Melles, was spoedig ter plaatse. Na onderzoek achtte hij overbrenging naar het Acad. Ziekenhuis noodzakelijk. Per politiebrancard is het slachtoffer derwaarts gebracht.

Werkinrichting „Zwakzinnigenzorg“ Violenstrat.

Daartoe in de gelegenheid gesteld door eenige milde geefsters hebben de te werk gestelde jongens aan de werkinrichting „Zwakzinnigenzorg“ in de Violenstrat, gisteren een onvergetelijken dag gehad.

Onder leiding zijn zij uit hun dagelijkschen arbeid weggetrokken naar buiten, naar heil en bosch, waar zij hun hart hebben opgehaald aan spel en de heerlijke vrije natuur, terwijl een ruime tractatie het genot natuurlijk nog verhoogde. Toen allen 's avonds huiswaarts keerden, was voldaanheid dan ook op hun gezichten te lezen.

Dienstregeling.

Van de heeren Olivier en van der Geest ontvingen wij een dienstregeling van den Ameland-verdiens. Deze wordt van Nes-Ameland-Holwerd uitgeoefend.

HOOGEVEEN, 10 Juli. Naar we vernemen zal — zoodaals reeds is besproken op de onlangs gehouden vergadering, uitgeschreven door de burgerkiesvereniging alhier — eene actie worden gevoerd om te trachten gedaan te krijgen, dat het plan tot aankoop van de gronden en huizen van de fam. Elvelde, waartoe de Raad 1 dezer besloot, niet wordt voltrokken.

Ook wordt gevreesd, dat door het aanbrengen van een nieuwen weg langs die eigendommen, het verkeer buiten de plaats wordt geleid, tot schade van de neringdoenden.

TELEGRAMMEN

BINNENLAND.

Erich Maria Remarque rijdt bij Leiden een lantaarnpaal omver.

Onze Leidsche correspondent seint ons: LEIDEN, 11 Juli. De schrijver van „Im Westen nichts Neues“ en „Der Weg zurück“, de heer Erich Maria Remarque is gisteravond op den Rijnsburgerweg te Leiden met zijn auto tegen een vluchtheuvel en daarna tegen een lantaarnpaal opgereden, welke geheel afknapte. De heer Remarque kreeg geen letsel, doch zijn auto, een „Lancia“, werd zwaar beschadigd en moest worden weggesleept. De heer Remarque vervoegde direct de aangebrachte schade, n.l. f 120 en betuigde zijn voldoening over het correcte optreden van de politie.

Leiden krijgt thans door Remarque „etwas Neues“, namelijk een nieuwe lantaarnpaal!

DUITSCHLAND.

Vermindering van den storm in het Beneden-Elbe gebied.

HAMBURG, 11 Juli. De westerstorm langs de geheele Duitse kust ging ook nog Donderdag met hevige regenbuien gepaard, doch gisteren hield de regen op, terwijl de storm geleidelijk vermindert. De storm bereikte boven Hamburg een snelheid van 15 M. per seconde, terwijl boven de Noordzee 20 tot 30 M. per seconde gemeten werd. De kuststations langs Noord- en Oostzee-kust hebben talrijke S.O.S.-signalen van schepen opgevangen, doch nadere berichten omtrent schepsongevallen zijn niet ontvangen. In de Elbe-monding zijn talrijke schepen in afwachting van beter weer, voor anker ge-

gaan. Gedurende de vloed stonden groote gebieden langs de Beneden-Elbe onder water. Door den storm en den hoogen waterstand kon in het Kaiser Wilhelm-kanaal bij Brunsbüttelboog niet geschut worden. In de Hamburgsche haven zijn talloze schepen op drift gegaan, zonder belangrijke schade aan te richten.

FRANKRIJK.

De hulp aan Duitschland.

PARIS, 11 Juli. (B. T. A.) Hoewel financieele hulp aan Duitschland noodzakelijk is, is toch de pers van meening, dat reële garanties moeten worden gevraagd. Duitschland moet begrijpen, dat het het vertrouwen in de financiers door vermindering van de uitgaven van de bewapening moet verdienen.

Als er een nieuwe oorlog zou komen...

PARIS, 11 Juli. (N.T.A.) Door de gisteren gehouden oefeningen in het afwerpen van aanvallen uit de lucht te Duinkerken, hebben de legerautoriteiten de overtuiging gekregen, dat een stad van 200.000 inwoners binnen een half uur door een aanval met bombardementsvliegtuigen met den grond gelijk gemaakt kan worden.

VEREENIGDE STATEN.

Geen uitstel der Ontwapeningsconferentie.

ROME, 11 Juli. De Amerikaanse ambassade te Rome deelt mede: Staatssecretaris Stimson dementieert ten sterkste het door eenige Amerikaanse bladen verspreide gerucht, als zou Stimson voorstander zijn van een uitstellen der a.s. Internationale ontwapeningsconferentie.

In verband hiermede verklaart Stimson, dat de Amerikaanse regering niet slechts een uitstel der conferentie niet wenscht, maar bovendien hoopt hij bij de opening der conferentie aanwezig te zijn.

(Reeds in een deel der vorige oplage opgenomen.)

BINNENLAND.

Gift van H. M. de Koningin-Moeder voor Vincennes.

DEN HAAG, 10 Juli. De Koningin-Moeder deed heden een aanzienlijke bijdrage toekomen aan het Nat. Hulpcomité voor ons nieuwe paviljoen te Vincennes.

SPORT.

MOTOREN.

DE T. T. RACES TE ASSEN.

De strijd voor de zesde maal begonnen.

Groote deelname en belangstelling.

Onze eigen verslaggever seint ons uit Assen: Terwijl we dit schrijven is juist de startvlug voor de eerste maal gedaald en zijn de deelnemers in de kleinere klassen vertrokken. Er treedt nu een oogenblik van rust in, welke we benutten voor het werpen van een terugblik op gisteravond en het vastleggen van den indruk daarvan.

In de eerste plaats willen we dan constateeren, dat ook de organisatie van den 6en internationalen wegwedstrijd op het Circuit van Drenthe, tot in de puntjes is verzorgd. Werkelijk, de organisatoren-bestuursleden van de Motorclub Assen en Omstreken zijn goede leerlingen gebleken, die de gegeven wenken en gebleken noodzakelijke verbeteringen zich ter harte hebben genomen, resp. hebben aangebracht.

Het circuit kan zich echter nu dan ook, gelooven we, met elk ander meten. Dank zij de medewerking van de gemeenten Assen en Beilen is een buitengewoon mooi 5 M. breed traject verkregen, dat we hebben ons er gisteravond bij den rondrit van kunnen overtuigen. geheel is ingesteld op den geweldigen omvang, die deze races in den loop der zes jaren hebben genomen, een omvang, die dezen wegwedstrijd tot een uitgezocht evenement heeft gemaakt waarnaar de wereldmotorsport zich reeds lang te voren richt.

In deze dagen is weer Assen de stad, waarop de „motormen“ en „girls“ afbreeken als vliegen op de honing. Dagen reeds voor den grooten dag was ook nu weer een gasaanval ondernomen op Drenthe's thans weer veel besproken hoofdstad. Motoren daverden lang tevoren af en aan; het circuit werd beproefd en motoren geprobeerd; het geronk was dagen lang ver in den omtrek hoorbaar in de landelijke omgeving waardoor zich het traject zoo fraai slingert.

De hotels zijn uitverkocht... er is geen plaats meer. Zelfs hebben enkele personen den nacht in auto's doorgebracht. Kortom Assen is weer „vermotoriseerd“, de echte T.T. sfeer is er weer.

Het begin was ook nu, evenals andere jaren

de opening

in den Hertenkamp, waar zich gisteravond een prettige belangstelling heeft geopenbaard. Alleen misten we de muziek van de Asser staf. Binnenin waren echter weer al die bekende rijders, elkaar begroetend. Nieuwe, maar ook oude gezichten. Rijders uit vele landen, wier namen wereldvermaardheid hebben.

En dan B. en W. van Assen, het volledige K.N.M.V.-bestuur en zoovele kopstukken uit de motorwereld, elkaar in Assen het jaarlijksche rendez-vous gevend.

De weging en keuring der machines leverden geen bijzonderheden op, maar de gemeedelijke sfeer, die „Oome Willem“ in de eenvoudige tint wist te scheppen, missen we noode.

Ook van het proefrijden valt geen bijzonder te vermelden, buiten de in ons blad reeds vermelde ongevallen, die eenige noodzakelijke wijzigingen ten gevolge hadden in de veeseggende lijst van deelnemers, waarvan een gedeelte nu reeds de duizenden in spanning houdt.

Inderaad de belangstelling is nu reeds bij de ochtendraces groot. De drie groote tribunes evenals het lange talud zijn dicht bezet. De startplaats heeft met die uitbreiding aan zitplaatsen een veel mooier aspect gekregen, keurig geveerd als alles is. Naast de waardeering die we voor de organisatoren

hebben voor het enorme werk, dat zij hebben gepresteerd, moeten wij hun nog een extra woord van hulde brengen voor de keurige wijze, waarop thans voor de Pers is gezorgd. Maar we hadden het over de opening. Deze bood echter het gewone aspect. De heer Dusselloorp heeft de rijders in het Nederlandsch, Engelsch, Fransch en Duitsch een hartelijk welkom toegevoegd en hun evenals de toeschouwers een sportieven strijd toegewenscht.

En verder werd de avond gepasseerd met een gezellig dansje, een internationale verbredering en verzustering.

En thans hebben we een lange rit achter den rug, lang d.w.z. door de eindeloze file, die zich door de bosschen en langs den straat weg slingert; honderden auto's waartschen door de motoren als dartele dieren schoten, en fietsers, ontelbaar.

De start.

250 kub. c.M. (14 ronden): 1. H. G. T. Smith (Ierland), Rudge Whitworth 2.7.57, gem. snelheid 114 K.M.; 2. E. A. Mellow (Engeland), New Imperial 2.8; 3. P. Johnson (Engeland) Motor Guzzi 2.11 min.; 4. G. W. Timmer (Assen), New Imperial, kampioen van Nederland.

350 kub. c.M. klasse (16 ronden): 1e Stanley Woods (Ierland), Norton 2.15; 2. L. H. Davenport, Engeland 2.16½; 3. Graham Walker (Engeland), Rudge Whitworth 2.16½; 4. W. van Gent, Nederland op A. J. S. 2.19½ kampioen van Nederland.

Om 10 uur startte de 250 en 350 c.M.3 klasse. In gesloten colonne vertrok het veld waarvan Woods en Gleeve zich direct losmaakten, waarna zich een geweldige strijd ontwikkelde. Gedurende 10 ronden behield Gleeve de leiding op een meter gevolgd door Woods. Deze laatste nam in de 11e ronde, doordat Gleeve moest tanken, de leiding en stond die niet weer af.

Zijn snelste ronde is 126 K.M., zijn gemiddelde omg. 124 K.M.

Van Gent en Davids voerden gedurende den geheelen wedstrijd een heftigen strijd met Graham Walker. Hierbij ontstond nu en dan eenige wisseling van plaatsen, maar tenslotte verdween Gleeve in de laatste ronde, waardoor Davonport en Walker resp. de 2e en 3e plaats bezetten en Van Gent, die schitterend gereden heeft, als 4e en als Nederlandsch kampioen binnenkwam.

In de 250 c.M.3 klasse hadden Smith en Mellors direct met flinken voorsprong de leiding genomen. Slechts één ronde wist Mellon door tanken van Smith de leiding te nemen, doch overigens heeft laatstgenoemde steeds den kop gehad, om tenslotte onbedreigd te winnen. De jeugdige Timmer uit Assen reed zeer constant op de 4e plaats, in welke situatie hij als eerste Nederlander binnenkwam en dus het kampioenschap behaalde in zijn klasse.

De morgen-wedstrijden werden door een 30 à 35.000 koppige menige bijgewoond, die de eerste aankomende met applaus begroetten, dat in luid enthousiasme uitbarstte bij de binnenkomst der eerste Nederlanders, die dan ook uitstekend hebben gereden en steeds beter de buitenlanders benaderden.

Tijdens de races zijn enkele ongevallen gebleven zonder persoonlijke ongelukken, zoodat gezegd kan worden, dat de ochtendraces goed zijn verlopen.

Des morgens werd de strijd door uitstekend weer begunstigd in tegenstelling met hier te Groningen, waar het langen tijd hard regende. Als het in Drenthe vanmiddag droog blijft verwacht men dat de snelste tijd van Europa zal worden verreden.

(Ongecorrigeerd.)

MEDEDELING.

HET PETITIONNEMENT.

Waar de ingevulde formulieren van het petitionnement worden verzameld, kan dit het beste geschieden door middel van onze agenten in de verschillende plaatsen, die voor opzending naar ons bureau zeker zullen zorgdragen.

Des morgens werd de strijd door uitstekend weer begunstigd in tegenstelling met hier te Groningen, waar het langen tijd hard regende. Als het in Drenthe vanmiddag droog blijft verwacht men dat de snelste tijd van Europa zal worden verreden.

(Ongecorrigeerd.)

CORRESPONDENTIE.

Onze Correspondenten verzoeken we hunne nota's over het afgelopen kwartaal vóór 15 dezer in te zenden.

WEER-VERWACHTING VOOR DE PROVINCIE GRONINGEN EN NOORDLIJK DRENTE.

Boven het vaste land en IJsland is de druk hoog. Het hoogste boven Oost Frankrijk en Zuid-Duitschland. Over Engeland de Noord- en Oostzee strekt zich een ondiepe depressie uit waarvan het centrum boven Midden Zweden ligt. De depressie neemt af en de hoogte druk toe. De wind waait meest zwak tot matig uit Zuidelijke tot Westelijke richtingen. Alleen in de omgeving van de Noordzee was de regenval van eenige betekenis. De temperatuur is weer omstreks normaal.

Verwachting: Zwakke tot matige Zuidelijke wind, afwisselende bewolking, weinig regen, temperatuur omstreks normaal of iets hooger.

B.

NAGEKOMEN SCHEEPSTIJDINGEN.

Holland—Amerika Lijn.

Volendam 11/7 v. New-York n. Rotterdam. Rotterdam 12/7 te Rotterdam verwacht. Kinderdijk 11/7 te Rotterdam.

Kon. Holl. Lloyd.

Orania uitr. 10/7 v. Montevideo. Zeelandia thuisr. 10/7 v. Bahia. Rijnland thuisr. 10/7 v. Buenos Ayres.

Holland—Br.—Indië Lijn.

Meerkerk 11/7 te Rotterdam.

Stoomv. Mij. Nederland.

P. C. Hooft uitr. p. 11/7 Ouessant. Sembilar 11/7 v. Batavia n. Amsterdam.

Java—New-York Lijn.

Tapanoeli 11/7 te Belawan. Merauke 9/7 te New-York.

Het voornaamste nieuws van heden.

De T. T.-races te Assen. (pag. 3).

Doodelijk ongeluk met een hijschkraan te Sluiskil. (pag. 1).

De reis van de Koninklijke familie. (pag. 2).

Motorrijder bij Woerden verongelukt. (pag. 1).

Een aangeteekende zending ter waarde van f 4850 verduisterd. (pag. 2).

Het conflict inzake Oost Groenland acuut geworden door de beslissing van Noorwegen. (pag. 1).

Rotterdamse Lloyd.

Sibajak uitr. 10/7 nam. 1 u. v. Marseille. Soekabonji 11/7 te Rotterdam.

Baloeran thuisr. p. 11/7 Sagress.

Java—Pacific Lijn.

Tabintar 9/7 v. San Francisco n. Manila.

Holland—Afrika Lijn.

Scheldestroom uitr. 10/7 v. Bordeaux.

Klipfontein thuisr. 11/7 v. Tangga.

Jagersfontein thuisr. p. 10/7 Ouessant.

Nijkirk 10/7 te Mozambique.

Randfontein vertrekt 11/7 n.m. 7 uur v. Hamburg n. Amsterdam.

Westerkerk 11/7 n.m. te Amsterdam verwacht.

Stoomvaart Mij. Oceaan.

Automedon 10/7 v. Dairen n. Rotterdam.

Aleynous 11/7 v. Estavia n. Amsterdam.

Eurymedon 11/7 v. Liverpool n. Batavia.

Glaucus Java/Amsterdam 8/7 te Marseille.

Diomed, Japan Rotterdam 11/7 te Tsingtao.

City of Athens 11/7 te Rotterdam.

City of Swansea 10/7 v. Saigon n. Rotterdam.

Kon. Ned. Stoomb. Maatschappij.

Brion 10/7 v. Amsterdam n. Bordeaux.

Perseus 10/7 v. Amsterdam n. Kopenhagen.

Titus 10/7 v. Amsterdam n. Guatemala.

Ajax 10/7 v. Malaga n. Amsterdam.

Doros 10/7 v. Napels n. Torrevieja.

Euterpe 10/7 v. Musel n. Oporto.

Hercules 10/7 v. Barcelona n. Genua.

Orion 10/7 v. Alexandrië n. Londen.

Van Rensselaer uitr. p. 10/7 Finisterre.

ADVERTENTIËN.

Woensdag 15 Juli a.s. hopen onze lieve Ouders
ARIES HEKKEMA
en
ANTJE BERGSMA
hunne 25-jarige echtvereeniging te herdenken.
Groningen, 15 Juli 1931.
Bedumerweg 117a.
ANNIE en Verloofde.
E. KNOT-HEKKEMA.
B. KNOT.
BERTHA.
JANNA.

Dinsdag 14 Juli hopen onze geliefde Ouders
ELBERT WIKSTRA
en
TETJE KOSTER
hunne 25-jarige echtvereeniging te herdenken.
De Wilp, Juli 1931.
Jonkersvaart.
Hunne dankbare Kinderen.

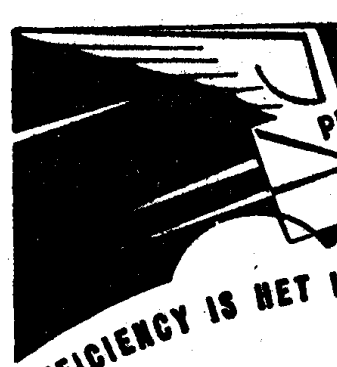
Dinsdag den 14 Juli hopen mijn geliefde Ouders
STEFFEN VAN DER KLEI
en
BREGTJE VENHUIZEN
hunne 25-jarige echtvereeniging te herdenken.
Hornhuizen, Juli 1931.
Hunne dankbare Zoon.

Dinsdag a.s. den 14 Juli hopen onze geliefde Ouders Behuwd- en Grootouders
D. VAN GOINGA
en
BERENDINA WOLDA
hunne 25-jarige echtvereeniging te herdenken.
Nieuwolda, Juli 1931.
Hunne dankbare Kinderen, Behuwd- en Kleinkind en Verloofde.

In plaats van kaarten.
* Verloofd:
ALIDA GEITZ
en
GERRIT CONSTEN.
Groningen, 11 Juli 1931.
Binnen Damsterdiep 11a.
Oudemakkersweg 86a.
* Verloofd:
CLARA VAN MESDAG
en
Ir. W. J. VAN DER MAEN.
Groningen, Verl. Heereweg 19.
Salatiga, Midden Java.
Hotel „Van Blommestein.“
Groningen, 10 Juli 1931.
* Ondertrouwd:
JOHAN H. ROOS
en
HELENA VAN DER MAEN.
Huwelijksvoltrekking
24 Juli 1931.
Kerkelijke inzegening in de Pepergasthuiskerk door den Wel Eerw. Heer Ds. H. N. LJSBRANDY om 12½ uur.
Groningen, Korreweg 108a.
Korreweg 106.
Groningen, 10 Juli 1931.
* Verloofd:
FENNA W. DE BOER
en
J. HOFMAN.
Meehuizen, Zondag 19 Juli '31
Welwerd.
Thuis van 3-5 uur (zonnetijd).
* Verloofd:
ANNELISE DE GRIJS
en
EDUARD WISSMANN,
Kammermuzikant.
Bremen, Juli 1931.
In plaats van kaarten.
* Ondertrouwd:
J. F. WILDEMAN
en
A. DE JAGER.
Groningen, Juli 1931.
Friesche Straatweg 207.
Grijpskerk.
Huwelijksvoltrekking 29 Juli.
* Ondertrouwd:
MEISKE VAN DIEPEN
en
JAKOB SMELTEKOP.
Scheemda, Dingswal 31.
Groningen, Stephensonstr. 7a.
* Ondertrouwd:
ANTOON BIECKMANN
en
LENI LUBBERMAN.
Zwolle, 6 Juli 1931.
P. C. Hoofstraat 41.
Oude Pekela Hendrik Westermede.
Huwelijksvoltrekking
3 Augustus.
G. MELJERING
en
E. CAZEMIER
geven hierbij kennis van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de voltrekking bij volmacht zal plaats hebben op Vrijdag 24 Juli a.s.
Medan (N.O.I.), 10 Juli 1931.
Grootegast (Gron.).

* Getrouwd:
O. H. SMITH
en
S. A. HOLTkamp,
die hiermede danken voor de betoonde belangstelling voor en bij hun huwelijk ondervonden.
Wieringerwaard, 11 Juli 1931.
R. KOK.
M. KOK-BOEREMA
geven kennis van de geboorte van een Dochter
BOUWINA.
Groningen, 10 Juli 1931.
Emmastraat 12.
* De Heer en Mevrouw **Mr. VAN DIJK-VAN DER MEER** geven met dank aan God kennis van de geboorte van hun Zoon
HENDRIK.
Padang, 9 Juli 1931.
(Sumatra).
Heden overleed na een geduldig lijden onze innig geliefde Man en zorgvolle Vader
DERK VAN DER VEUR
in den ouderdom van 42 jaar.
Groningen, 11 Juli 1931.
Gerbr. Bakkerstraat 20b.
H. VAN DER VEUR-CORNELIS.
ENOCH.
JACOB.
Met leedwezen geven wij bij dezen kennis van het overlijden van onze plichtgetrouwen, bekwaamen machinezetter
DERK VAN DER VEUR
Directie
Nieuwsbl. v.h. Noorden.
Heden overleed onze zeer geachte Collega en Vriend
DERK VAN DER VEUR
in leven machinezetter bij het Nieuwsblad v. h. Noorden.
Het gezamenlijk Personeel v.d. zetterij v.h. Nieuwsbl. v.h. Noorden.
Heden overleed plotseling onze lieve Moeder en Behuwmoeeder
CATHARINA FOKK
wed. van den heer K. H. HAMMING, in den ouderdom van ruim 71 jaren.
Groningen, 9 Juli 1931.
Grote Markt 34.
G. H. HAMMING.
T. HAMMING-DE VRIES.
T. W. J. MULDER-HAMMING.
J. H. MULDER.
De teraardebestelling zal plaats hebben a.s. Maandag op de Zuiderbegräafplaats. Vertrek van het sterfhuys om 10.30 uur.
Heden overleed plotseling tot onze diepe droefheid
RENSKE IJEBEMA
echtgenote van J. TIMMER in den ouderdom van bijna 63 jaren
Groningen, 10 Juli 1931.
Hovenstraat 4.
J. TIMMER.
en Zoon.
Tot onze diepe droefheid overleed heden na een kortstondige ziekte, onze lieve Man, Vader, Behuwd- en Grootvader
FRANS PLAS
in den ouderdom van 76 jaren.
Haren, 10 Juli 1931.
Rijksstraatweg 246.
G. PLAS-VELTHUIS.
Amersfoort:
H. M. PLAS.
G. H. PLAS-
VAN SCHAAT AVELINGH.
Groningen:
M. PLAS.
T. PLAS-ZIJLSTRA.
Voorburg:
J. PLAS.
S. G. PLAS-LANDHEER.
Groningen.
A. C. OOSTENRIJK-PLAS.
J. R. OOSTENRIJK.
en Kleinkinderen.
Geen bezoek.
Geen bloemen.
De teraardebestelling zal plaats hebben op de begraafplaats „Esserveld“ op Dinsdag 14 Juli vertrek van het sterfhuys half elf.
Na een langdurig smartelijk zeer geduldig gedragen lijden in Jezus ontslapen onze getrouwe Werkvrouw
PIETERNELLA JAPINGA
in den ouderdom van ruim 75 jaar, sedert Februari 1896 wed. van **FOKKE WIERENGA.** Bijna 50 jaar was zij bij onze familie werkzaam.
Wehe, 7 Juli 1931.
Fam. **DOORNBOS.**

Heden overleed zacht en kalm onze beste Vrouw, Moeder, Behuwd- en Grootmoeder
ZWAANTJE VAN DER ES
in den ouderdom van bijna 63 jaar.
Harendermolen, 10 Juli 1931.
Westerveen.
Uit aller naam:
J. HARSSEMA.
De teraardebestelling zal plaats hebben Maandag 13 Juli op de Zuiderbegräafplaats, te Groningen. Vertrek van het sterfhuys 9.45 uur.
Deze dient tot eenigste en algemeene kennisgeving.
Heden overleed te Baflo zacht en kalm na een hevige ongesteldheid van drie dagen onze waarde Tante
HILJE VISSER
in den ouderdom van ruim 82 jaar, sedert 14 Mei 1886 wed. v. **JAN BENE BENES.**
Den Hoorn, 10 Juli 1931.
H. KUIPERS-VISSER.
F. KUIPERS.
Eenigste kennisgeving aan fam., vrienden en bekenden.
Tevens onzen oprechten zeer volprezen dank aan den Zeergel. Heer Dr. J. POSTMA en Zuster VAN LOENEN voor de vele diensten en zorgvuldige behandeling door beiden bezeugen.
* Voor de vele blijken van belangstelling ontvangen tijdens de ziekte en bij het overlijden van onze lieve Vrouw, Moeder, Behuwd- en Grootmoeder
ANTJE VISSER,
betuigen wij onzen hartelijken dank. In 't bijzonder aan de heeren Doctoren **GROENEVELD, BOUMA en RIETEMA** voor de goede behandeling en tevens aan de Directrice en de Zusters van het Diaconessenhuys voor hun liefderijke verpleging.
Groningen, 11 Juli 1931.
Steenhouwerskade 11.
Namens de familie:
H. SMT.
* Ondergeteekende betuigt door dezen zijn welgemeenden dank voor de blijken van deelneming bij het overlijden van zijn Echtgenote.
Groningen, Juli 1931.
Kl. Badstraat 16.
H. BAEKER.
* Voor de vele blijken van deelneming, ontvangen bij het overlijden van mijn geliefde Moeder
MARIE ELISABETH ROEPER BOSCH,
weduwe van **De H. KOUDENBURG,** betuig ik mijn hartelijken dank.
Harendermolen, Juli 1931.
G. E. KOUDENBURG.
J. WIERENGA.
T. WIERENGA-BOLHUIS
betuigen hiermede hun hartelijken dank voor de vele blijken van deelneming, die zij bij het overlijden van hun Zoon
FEIKE
mochten ondervinden.
Aduard, 11 Juli 1931.
* Bij dezen betuigen wij onzen hartelijken dank voor de vele blijken van medeleven, ontvangen bij het noodlottig ongeval ons Lief Dochtertje en Zusje
HILTJE
overkomen.
Zevenhuizen, Juli 1931.
Famille **P. MEINES.**
* Voor de deelneming, ons betoond bij het overlijden van onzen lieven Man en Vader
SIMON BIEWENGA,
betuigen wij onzen hartelijken dank.
Garsthuizen, Juli 1931.
Fam. **BIEWENGA.**
* Voor de vele blijken van deelneming, ontvangen bij de ziekte en overlijden van mijn lieven Man, betuig ik mijn hartelijken dank.
Pieterburen, Juli 1931.
Wed. **J. K. DEKENS-BUIKEMA**
* Voor de vele blijken van belangstelling, ondervonden bij onze 50-jarige Echtvereeniging, zeggen wij onzen hartelijken dank.
Eenrum, Juli 1931.
D. S. ADEMA.
M. ADEMA-REENDERS.
* Hiermede betuigen wij onzen hartelijken dank voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij de ziekte en het overlijden van onze innig geliefde Echtgenote, Moeder, Behuwd- en Grootmoeder
HELENA APOL,
Loppersum, Juli 1931.
Fam. **H. GELDERLOOS.**
* Voor de vele blijken van deelneming, ontvangen bij het overlijden van onzen lieven Vader, Behuwd- en Grootvader
K. KLOOTSEMA,
betuigen wij onzen hartelijken dank.
Scharmer, Juli 1931.
Fam. **KLOOTSEMA.**

J. J. FOLKERSMA.
A. A. FOLKERSMA-SIETSEMA
zeggen hartelijk dank voor de vele gelukwensen, ontvangen bij de geboorte van hun Zoon
Slochteren, 11 Juli 1931.
* Voor de vele blijken van belangstelling, ondervonden bij het Huwelijk onzer Kinderen en onze 25-jarige Echtvereeniging betuigen wij onzen hartelijken dank.
H. THIEL.
A. M. THIEL-KAAGMAN.
Oosterhesselen, 11 Juli 1931.
SOLIDITEIT
en **VORM**
Daaraan danken wij reeds jaren ons **SUCCES.**
Fa. W. MELLES & Co
Meubelmakers
Zuiderdiep-Munnekeholm
Telef. 2763
Ruime keuze. Lage prijzen
Repareeren. Opnieuw bekleden

EFFICIENCY IS HET WACHTWOORD VAN DEZEN TIJD
Waar komt dit zoo sterk uit als in de techniek?
Techniek is toepassing van kracht; efficiency in de techniek is: uit de krachten der natuur op de meest doelmatige en minst kostbare wijze het grootst mogelijke profijt trekken.
Techniek, past die efficiency in de eerste plaats op U zelf toe! In Uw geest sluimeren ook krachten, die niet renteloos mogen blijven rusten. Zij kunnen ten nutte worden gemaakt door studie in **BURGERLIJKE BOUWKUNDE, WATERSOUW-KUNDE, WERKTUIGBOUWKUNDE, ELECTROTECHNIEK, CHEMISCHE TECHNIEK,** enz.
Doch... de gaven van Uw verstand en geest moeten door ervaren onderwijskrachten worden gewekt en tot ontwikkeling gebracht.
PBNA, het Nederlandsche Technicum, beschikt over die krachten.
Vraag het kosteloos verkrijgbaar prospectus No. 18 ten spoedigste aan.
Ge ontvangt dan bovendien opgave van de sprekers, die geregeld het gehele land door worden gehouden.
PBNA HET NEDERLANDSCHE TECHNICUM
ARNHEM
Studeer techniek thuis!
Nu is schrijven een plezier
Op **BRUINTJE BEER** z'n postpapier!
Kleine en groote doosjes
BRUINTJE BEER POSTPAPIER
door bemiddeling van elken Boekhandel verkrijgbaar.
H. BIERMAN'S PAPIERBOOTHANDEL N.V.
Amsterdam - Groningen, Korreweg 96

UITVERKOOP
tegen scherp verlaagde prijzen
de nieuwste dessins in volle, mousseline en georgette.
APARTE MODELLEN
gekleede en uitgaansjaponnen in diverse prijzen.
Zeer voordelig
MANTELS vanaf 12.50
waaronder doordrager.
Ook zwart en blauw.
BLOUSES vanaf 3.25
COSTUUMS vanaf 15.—
Alleen goederen van dit seizoen alleen de betere kwaliteiten.
MAATWERK levering vlug en billijk.
ROUWGOEDEREN binnen 24 uur.
MANTEL naar maat vanaf . . . f 35.—
GERLEEDE JAPON naar maat v.a. f 30.—
Buisman - Stienstra
WESTERSINGEL 23 - GRONINGEN

OP REIS
KOOPT VOOR UW VERTREK EEN
PAAR SPORTKOUSSEN
FLANEL PANTALON
REGENJAS IN ETUI
SPORTCOLBERT
SPORTJAS MET KORTE BROEK
REISPET
PYJAMA'S
DUNNE ONDERKLEEDING

GRONINGEN-AMELAND.
Dagelijksche Motorbootdienst „Friesland“.
Veerhuis **WED. VELDMAN.** — **CAPÉ „SLINGERIJ“, A-WEG 12.**
De Ondernemers: **OLIVIER en v. d. GEEST.**
Nes, Ameland.
Inlichtingen personenvervoer: **Coehoornsingel 79.**
Bezoek de „Menkemaborgh“ UITHUIZEN.
Entrée huys en tuinen 25 cts. Schoolkinderen reductie
Tricotages - Confectie.
Een **REIZIGER** ingevoerd in de 4 Noordelijke provinciën, zoowel op groote als kleinere plaatsen, beschikt over prima referentiën. Wenscht van positie te veranderen. Brieven franco onder no **19**, bureau dezes.
Stoom-, Wasch- en Strijkrichting
B. M. Th. BROUWERS
Hoendiep 17, Telef. 421, Groningen
Wegens sterfgeval in het Sigarenmag. der Erven K. H. HAMMING
Groote Markt hoek Oosterstraat
Maandag tot 2 uur GESLOTEN
HET KINDER PARADIS
VISCHMARKT 27-GRONINGEN, GEBOUW „NIEUWE GALERIJEN“
RECLAME-VERKOOP
SPEELGOEDEREN
tegen buitengewone lage
SERIEPRIJZEN
23 - 47 - 72 - 97 cts.
Ziet de etalages. Vele nouveautés.
Dakpannen
onder garantie tegen stukvriezen en afschilferen voor 20 jaar
Verglaasd en rood, blauw en oud-grijs onverglaasd
N.V. Dakpannenfabriek „De Valk“
v.h. **J. MEUWISSEN, Echt**
Vertegenwoordiger: **L. VAN DER PLOEG,** Mauritsstraat 10, Groningen, Telef. 1721.
Waarom hoest gij nog?
Koopt een flesje Hoestdruppels „PERFECTA“
en Uw hoest is over
Het beste middel tegen Asthma en Bronchitis.
Prijs 90 ct., franco per post f 1.10 Alleenverkoop
CENTRAAL APOTHEEK
D. M. A. PAGENKAMP
Heerestraat 32, Groningen

KAHREL'S THEE
....Doet Uw servies eer aan....
MORGEN HALF 3 BE QUICK-WACKER
(extra versterkt) (de Weensche voetbalvirtuozen)
PRIJZEN: f 0.50, 0.75 en f 1.25. — Voorverkoop tot hedenavond 10 uur UBINK, Tusschen 2 Markten, resp. f 0.30, 0.60 en 1.—

PETITIONNEMENT VOOR INTERNATIONALE ONTWAPENING

VAN HET NEDERLANDSCHE VOLK AAN DE ONTWAPENINGSCONFERENTIE IN FEBRUARI 1932 TE GENÈVE TE HOUDEN
GEORGANISEERD DOOR DE NEDERLANDSCHE DAGBLADPERS

Ik verzoek Uwe Conferentie met den meesten aandrang, in naam der menscheijheid, die maatregelen te nemen die tot ontwapening der naties zullen leiden.

Naam: **Naam:**
Adres: **Adres:**
Naam: **Naam:**
Adres: **Adres:**

Men gelieve bij inzending der ingevulde bladen aan ons bureau op de enveloppe in den linkerbovenhoek te vermelden: Petitionnement

HET PETITIONNEMENT.

Teekent nog heden, vult de formulieren in en zendt ze ons toe of verzamelt en doet ze verzamelen om te ons in bundels te doen toekomen! Men heeft ons den raad willen geven zelf te gaan verzamelen, wellicht niet begrijpende, wat aan zulk een organisatie voor een blad als het Nieuwsblad zou vastzitten. Maar afgezien daarvan, men kent onze agenten, correspondenten en loopers, hoe gemakkelijk is het de ingevulde formulieren aan deze menschen te overhandigen. En men moet niet vergeten: aan de Ned. Dagbladders is het initiatief, aan de bladen zelf de organisatie der inzameling, maar geheel aan het Nederlandsche Volk blijft: de daad.

WEEKKALENDER.

ZONDAG, 12 Juli.
Laten wij in de toekomst wijzer zijn.

MAANDAG 13 Juli.
Het is een groote kunst kleinigheden te laten voor wat ze zijn en ze als zoodanig te behandelen.

DINSDAG 14 Juli.
Zegt niet alles wat ge weet, maar weet altijd wat ge zegt.

WOENSDAG 15 Juli.
De grootste fout, die men in de opvoeding pleegt te begaan, is de jeugd niet aan eigen nadenken te gewennen.

DONDERDAG 16 Juli.
Wanneer men met weinig tevreden leeft, bezit men den waren rijkdom.

VRIJDAG 17 Juli.
De man, die vooruitziet, blijft vooruitgaan.

ZATERDAG 18 Juli.
Bekennen, dat men ongelijk had, is erkennen, dat men verstandiger is geworden.

Wekelijksche ijst van Markten

Maandag 13 Juli. Bellen weekm., Bulnen weekm., Coevorden weekm.; Winschoten weekm.; Heerenveen weekm.; Hardenberg varkensm.; Groningen p.; Uithuizen p.; Dalen v.; Borger varkensm.

Dinsdag 14 Juli. Groningen weekm., Hoozevee eieren en pluimvee; Sneek weekm.

Woensdag 15 Juli. Assen weekm., Workum weekm.; Lemmer weekm.; Wollega weekm.; Harlingen weekm.; Erica j.; Appinged. p.

Donderdag 16 Juli. Hoozevee weekm.; Mepel weekm.; Delfzijl weekm.; Drachten weekm.; Franeker weekm.; Musselkanaal v.

Vrijdag 17 Juli. Leeuwarden weekm.; Zwolle weekm.; Emmen vee, varkens, schapen, geiten, pluimvee, konijnen, eieren, groente en oort.

HAAGSCHE KIEKJES.

MUSEUM—STADHUIS.

De grondslagen voor het groote Museum der gemeente zijn in aanleg. Op een mooi terrein, dat alleen ver buiten de kom der stad ligt, zal het bouwwerk van dr. Berlage verrijzen. In het tegenwoordige museum is een maquette te bezichtigen, dat ons tot op zekere hoogte een denkbeeld geeft van het monumentale gebouw. Het zal nog heel lang duren eer het gereed is maar wij twijfelen niet aan of het zal iets bijzonders zijn. We hebben meermalen betoogd, dat wij ons de oplossing van het museum-vraagstuk anders dachten, n.l. door de stichting van expositie-lokalen in verschillende wijken van de stad waar tijdelijke tentoonstellingen worden gehouden. De bouw van een groot centraal museum sluit de mogelijkheid daarvan niet uit en wij hebben nog hoop, dat te eeniger tijd tot dergelijke tijdelijke uitstallingen zal worden overgegaan.

Het is nu eenmaal een feit, dat het publiek niet erg belust is op museum-bezoek. Het is een doodlopende vermoedende bezigheid en zonder voorlichting heeft een dergelijke bezichtiging niet veel waarde. Het zijn veeleer de vreemdelingen, die zich er toe zetten een uurtje uit te trekken voor een bezoek aan een museum, en wij op onze beurt elders vreemdelingen zijnde, doen desgelijks. Het is niets bijzonders te hooren, dat een gezelschap Hagenaars het Louvre in Parijs afsjouwde, terwijl het nog nooit het gemeentemuseum in den Haag,

laat staan het Mauritshuis een bezoek verleende. Daaraan ligt ook een bijzondere omstandigheid ter oorzaak. Als wij in den Haag zijn, hebben wij allen ons werk en de eenige dag, die vrij blijft voor museum-bezoek is de Zondag. Nu wil het geval, dat op dien dag het museum in de ochtenduren gesloten is. Wanneer zullen wij er dus heen? Zomers als het mooi weer is trekt een tochtje naar andere oorden meer aan dan een wandeling door een museum. Als het slecht weer is, blijven we liever thuis.

Wat we dus in de eerste plaats zouden wenschen is, dat de musea in de zomermaanden ook 's avonds geopend waren. Het is ons eens overkomen, dat wij op zoo'n zomeravond in het Mauritshuis waren en de herinnering blijft ons bij aan de bijzonder fraaie belichting die wij toen hebben gezien. Juist wanneer de zon aan het dalen is, komt ze rechtstreeks de hooge ramen in en tooverd een ongekend effect in de zalen. Onmogelijk lijkt het ons niet, dat een museum een paar avonden in de week geopend zou zijn; het publiek heeft er des avonds een extra dubbelte voor over als het weet, dat het juist dan een extra mooi gezicht heeft. In de tweede plaats zou nog eens geacht moeten worden meer voorlichting te geven. Is het onmogelijk een populair geschreven boekje over een museum uit te geven, dat tegen betaling van eenige dubbeltes verkrijgbaar is?

In den loop der tijden is gebleken, dat het publiek niet naar de musea gaat; men zal moeten trachten het te trekken door het bezoek aangenamer en leerzamer te maken en de gedachte om op verschillende wijken van de stad tijdelijke exposities te houden grondt zich op de overweging dat men het museum meer tot het publiek moet brengen, nu gebleken is, dat het publiek niet tot de musea komt.

We zien zoo vaak groote scharen van de jeugd door de stad trekken. Ze zoeken hun amusement en wij weten dat museum-bezoek niet het eerste en aantrekkelijkste punt op de dag-agenda is. Maar ook hier ware iets te bereiken, indien men dergelijk bezoek niet te lang deed duren, aangenamer maakte en meer voorlichting gaf. Het hindert ons nog altijd dat de Gevangenispoort het eenige museum is, waarheen de schoolkinderen hun schreden plegen te richten. Als illustratie van het geschiedsonderwijs zal dit misschien heel fraai maar men zou den tijd beter kunnen besteden.

Er moet eenige organisatie in de bezoeken komen, al begrijpen wij heel goed dat het strand in Scheveningen meer biedt dan het kijken naar schilderijen waarvan de betekenis boven hun petje gaat. Maar iets ware op de scholen toch wel te doen om den lust te bevorderen tot kennismaking.

Als straks het groote museum gereed is, zal natuurlijk heel den Haag zijn nieuwsgierigheid willen bevredigen en het Kunstwerk in oogenschouw nemen. Wanneer men er dan al te gaarne is geweest, dommelt men weer rustig in en het museum moet het van de vreemdelingen hebben. Misschien is nu de tijd geschikt om eens na te denken over middelen die daarin verandering brengen.

Met ons nieuwe stadhuis vordert het niet hard. Of het in het algemeen wel vordert is zelfs niet te zeggen. Het gaat uiterst langzaam en slechts heel zelden hoort men er een kijke over. Eerst een terrein voor een kazerne, dan de bouw daarvan en dan eindelijk komt het gebied voor het nieuwe stadhuis vrij. Men is wel bezig daarvoor de plannen te ontwerpen maar och, als alles nog zoo in de lucht hangt, is er geen prikkel tot haast. Met den dag wordt het benauwerdiger in de behuizing van het stadhuis, nademaal de bevolking zich uitbreidt en het bestuursbeleid dus groter arbeidsveld heeft. Ware het niet, dat de slechte tijden alles remmen, dan zou de ontwikkeling nog sneller gaan en kneep de beperkte ruimte nog meer.

Gelijk bekend heeft verleden week de Eerste Kamer het wetsontwerp goedgekeurd waarbij het oude Ziekenhuis Bronovo door het Rijk wordt aangekocht. Het zal afgebroken worden en ter plaatse zal verrijzen een departementsgebouw, zoo groot als er nog geen bestaat. Het zou ons niet verwonderen, of te eeniger tijd tracht het Rijk nog enkele belende percelen op te koopen ten einde de omgeving te beheerschen en nog meer ruimte te krijgen.

We kunnen allen hopen, dat men wat zuinig zal zijn met den opzet en niet te royaal met trappenhuizen, gangen en deftige kamers voor de hooge heeren. Als men ziet hoe particulieren dikwerf gehuust zijn en hoe de heeren van den Staat in hun appartementen tronen, dan is de tegenstelling wel heel groot. Het gebouw van het hoofdbestuur der Posten geeft daarvan staaltjes. We gunnen een „hooge“ meneer graag een waardige kamer, maar het moet niet overdreven worden. Wanneer wij zien dat in een kamer van dezelfde grootte zes, acht soms tien ondergeschikte ambtenaren te samen zitten en nog heel goed de ruimte hebben, dan vragen wij toch of die ééne meneer niet wat beperkter kon zijn in zijn ruimte. Men moet ook niet vergeten, dat die geweldige kamers onmiddellijk veel gangen elschen en dat een legerij boden noodig is om den heen-en-weer dienst van de afdelingen te onderhouden.

Het is toch best mogelijk bij dergelijke gebouwen aan eenig systeem vast te houden

en een minimum en een maximum ruimte a priori vast te stellen voor iederen ambtenaar. En dan is bij deze gebouwen toch wel eens te overwegen of hoog-bouw niet aanbevelenswaardig is. Vijf verdiepingen is toch heusch niet zoo erg; wie eenmaal boven is, blijft uren lang boven en een lift is ten slotte ook de duurt niet. Het is begrijpelijk, dat een architect graag een ruime hal ontwerpt en een dito trappenhuis, dat hij bij voorkeur een fraaie gevel plaatst, maar zij moeten toch ook even denken aan de enorme kosten die daaraan verbonden zijn. Heel graag zien wij, dat onze bewindsliden in een passende omgeving bivakkeeren en wij hebben ons wel eens geschaamd over de oude hokken waarin zij vroeger opgeborgen zaten, maar wij staan toch ook even paf als wij zien hoe het in de nieuwere gebouwen is opgezet. Een middenweg ware ook hier stellig het beste en het goedkoopste.

De bouw van het gemeentemuseum — om daarop nog even terug te komen — geeft aan heel wat menschen werk en komt dus, wat dat betreft, op een goed oogmerk. Er zijn volgens de jongste opgave op dit oogenblik vijf duizend woningen in aanbouw, zodat er in dit bedrijf wel genoeg arbeid is te vinden. Vijfduizend woningen wil zeggen een stadje van twintigduizend zielen en dus voldoende voor meer dan tien jaar aanwas van onze stad. En altijd gaat dit maar weer door. Reeds zijn dit jaar tot 1 Juni 1200 woningen gereed gekomen tegen een bevolkingsgroei van drieduizend personen, alzoos al weer een overschot gevend van een goede driehonderd huizen, want 1 op 4 is een maatstaf die zeker meer dan voldoende is. Naar schatting staan er in den Haag al vierduizend woningen leeg waaronder vooral heel veel groote. Op den duur zal dat wel zijn invloed moeten hebben op de huren, maar de zonderlinge grondpolitiek der gemeente speelt geheel en al in de kaart der bezitters van de oude woningen, zodat niet zoo heel spoedig verbetering is te wachten.

W. N. VAN DER HOUT.

Nationale Roode Kruiswedstrijden.

Gisteren werden te Assen bovengemelde wedstrijden georganiseerd door de Afd. Asser Transport Colonne. Om 2 uur werd begonnen met demonstratie van Draylars contra hangapparaat, met hetwelk men drenkelingen onder water kan redden. Dat apparaat werd gedemonstreerd door de afd. Schiedam van 't Roode Kruis. Daarna werd begonnen met de wedstrijden van Transport Colonnies. Aanwezig waren Baarn—Bussum, Ede I, Ede II, Hengelo I, Hengelo II, Utrecht I, Utrecht II, Veenendaal I, Veenendaal II, Zeist en Zwolle.

Deze wedstrijden hadden een zeer goed verloop onder leiding van de Jury. Na afloop werd een diner aangeboden door de afd. Assen van het Roode Kruis, waaraan bijna 100 man deelnamen. Verschillende redevoeringen werden hier gehouden en tevens werd door de afd. Veenendaal aan den Ploegcommandant van Assen een bloestuk aangeboden.

Daarna om 9 uur de feestavond, op de Foyer Concerthuis.

Na de opening door den voorzitter der afd. kapt. Hennink, welke allen die aan de wedstrijd deelnamen, dank namens de afd. Assen bracht, kreeg Dr. Nienhuis het woord, voor op en aanmerking van de wedstrijden. Menig leerzaam woord werd door den Ned. Leider gezegd, waarna het prijs uitsluiting was, hetwelk geschiedde door den krig-com. Chr. Bijl. De volgende prijzen werden uitgedeeld: 1ste prijs afd. Zeist, 2de prijs afd. Assen, 3de prijs afd. Bussum, 4de prijs afd. Hengelo I, 5de prijs afd. Hengelo II, 6de prijs afd. Zeist, 7de prijs afd. Utrecht II.

Persoonlijke prijzen: 1ste ploegcom. Zeist; 2de ploegcom. Zwolle; 3de ploegcom. Ede I; 2 maal 4e prijs ploegcom. Hengelo en Assen. Extra prijs werd toegekend aan de oudste Dr. der Jury afkomstig van Ede.

Door den ploegcom. van Assen werd daarna den Ned. leider dr. Nienhuis een bloestuk namens de leden van Assen aangeboden.

Verder werd de avond gezellig besloten door muziek, voordrachten en een gezellig bal.

FINANCIËN en ECONOMIE

DE BEURS IN DE AFGELOOPEN WEEK.

Veel is er, van het aanvankelijke groote optimisme, na de bekendmaking van Hoovers voorstel, niet overgebleven. Dat ligt waarlijk niet aan dit voorstel zelf; maar in de eerste plaats aan de houding van Frankrijk en in de tweede plaats aan de menscheid in het algemeen.

Een jaar lang vrijstelling van alle schuldenbetalingen is waarschijnlijk een gebeurtenis van voldoende betekenis om daarvan een verbetering ook van den economischen toestand te verwachten. Want de moeilijkheden waarvoor wij thans, waarvoor de wereld eigenlijk sinds langen tijd staat, zijn voor een groot deel het gevolg van het bestaan van deze, alles verstorende financiële verplichtingen.

De wereld verwachtte echter blijkbaar deze verbeteringen plotseling; en toen de definitieve beslissing omtrent het voorstel van Hoover wat lang op zich liet wachten, werd men ongeduldig. En het eerste optimisme maakte plaats voor nieuwe lusteloosheid, voor nieuwe vrees.

Toen eindelijk in Parijs de overeenstemming bereikt was, had men dit alles reeds zoolang verwacht, dat er van het feit op zich zelf geen gunstigen invloed meer uitging. Intusschen was de stemming weer algemeen lusteloos geworden. En de enige dagen later volgende bekendmaking van de Deutsche industrie dat zij een credit van 500 miljoen aan haar eigen centrale creditinstelling wilde, gaven had diensgevolge niet de onmiddellijke gunstige uitwerking die men er van verwachtte. Dergelijke maatregelen kan men op twee manieren opvatten. Men kan er de oplossing van een moeilijk probleem in zien; maar men kan ze ook beschouwen als bewijs voor het bestaan van een uiterst gevaarlijken toestand. Het hangt van de bestaande „stemming“ af welken uitleg men geeft. En ditmaal was de stemming van dien aard, dat men de

laatste opvatting koos.

Hoe de situatie in Duitschland gered zal worden is tot dusver nog niet geheel duidelijk. De groote moeilijkheden voor Duitschland komen vooral voort uit het bestaande wantrouwen; zoals trouwens de huidige crisis voor het grootste deel een vertrouwens- en creditcrisis is. Het buitenland trekt al de in Duitschland uitstaande crediten terug; en de geheele financiële toestand van Duitschland komt daardoor in gevaar. Er zal iets moeten gebeuren om in dit alles verandering te brengen; misschien dat de aangekondigde steunverlening door de buitenlandse centrale banken hier de noodige oplossing zullen kunnen brengen. Intusschen blijft de beurs in afwachting; niet zoozeer van de ontwikkeling van de conjunctuur als wel van de politieke en financiële maatregelen, die er genomen zullen moeten worden om den algemeenen toestand te verbeteren. Daarbij is het merkwaardig te hooren hoezeer de opvattingen omtrent de toekomst uiteen loopen. De helft van de menscheid schijnt de opvatting te koesteren dat men maar alle hoop op moet geven en dat wij den ondergang tegemoet gaan; de andere helft vertrouwt evenzeer in een herstel. En afgaande op de geschiedenis van honderde jaren zou men moeten zeggen dat de laatste gelijk hebben.

Intusschen blijft de beurs tusschen deze twee zoo sterk uiteenlopende meningen weifelend en allesbehalve prettig gestemd. En de meeste koersen zijn dan ook deze week weer gedaald. Een van de oorzaken hiervan ligt ook in het feit, dat de verbetering op de productenmarkt waarop men zoolang reeds gewacht heeft, nog steeds uitblijft. Juist deze laatste dagen zijn koper, katoen, petroleum en zelfs suiker en rubber weer verder gedaald. De vraag die er naar sommige cultuuraandelen bestond heeft dan ook weer plaats gemaakt voor eenig aanbod. En suikeraandelen zijn b.v. in een zelfde tempo gedaald als zij eerst gestegen waren. Flauw gestemd waren deze week ook aandelen Koninklijke. Er gaat niet veel om maar internationale moeilijkheden komen vaak het sterkst tot uitdrukking in dergelijke internationale fondsen. Bovendien stond de markt hier eenigszins onder den invloed van de verdere prijsverlaging van benzine in het binnenland. Waarbij men wel eenigszins vergeet, dat overal elders in de wereld benzine hoogere prijzen opbrengt dan hier waar benzine voor 6 cent verkocht wordt en waar de petroleumondernemingen er niet meer dan 0 tot 1½ cent per liter voor maken.

Binnenlandse industrielen hebben zich vrij goed kunnen houden al moesten vooral aandelen Unilever ook enkele procenten prijs geven. Aku's gingen met de Berlijnsche markt op en neer.

Rubberaandelen liepen tenslotte achteruit toen de prijs van het artikel inzakte, terwijl tabaks aandelen bij beperkte omzetten ten laatste enkele procenten reageerden. Binnenlandse obligaties blijven vast; geen wonder wanneer prolongatiegeld tegen ½ pcta te krijgen is. Duitse obligaties echter waren flauw; terwijl Amerikaanse shares New York volgden.

DE CENTRALE ONDERLINGE.

Aan het jaarverslag over 1930 van bovengenoemde bedrijfsvereniging voor ziekteverzekering is het volgende ontleend:

Het jaar 1930 is voor de Centrale Onderlinge zeer belangrijk geweest. De invoering van de Ziektewet gaf aan den aard en de inrichting van onze instelling een geheel ander aanzien. De omvang van haar portefeuille deed de Centrale Onderlinge als Bedrijfsvereniging een belangrijke plaats innemen tusschen de uitvoerende organen van de Ziektewet.

Opgericht als werkgeversorganisatie heeft de Centrale Onderlinge er steeds naar gestreefd bij de uitvoering der Ziektewet zowel de belangen der verzekerde arbeiders als die der werkgevers-leden te behartigen. De samenwerking tusschen de vertegenwoordigers der arbeiders en die der werkgevers in het bestuur is van dien aard geweest, dat in 1931 aan deze samenwerking nog een belangrijke uitbreiding zal worden gegeven.

Reeds in het afgelopen jaar heeft deze samenwerking zich niet beperkt tot algemeene bestuurszaken, ook in de dagelijkse leiding kwam deze samenwerking volledig tot stand.

In 1931 zullen in 32 afdelingen commissiën van Bijstand worden gevormd, bestaande uit werkgevers-leden en verzekerde arbeiders in gelijk aantal.

De resultaten van het jaar mogen bevredigend worden genoemd. Wel heeft de uitvoering van de Ziektewet ons geleerd, dat de nieuwe omstandigheden factoren hebben medegebracht, welke een wijziging brengen in de vroeger opgedane ervaringen.

De gemiddelde duur van een ziektegeval is niet onaanzienlijk gestegen, een verschijnsel waarvan de juiste oorzaken nader zullen moeten worden nagegaan.

Ook het feit, dat de Ziektewet geen leeftijdsrens kent, heeft een ongunstigen invloed op het gemiddelde ziektecijfer en geeft daarvan geen juist beeld.

De inzending der loonlijsten geschiedt over het geheel regelmatig, hetgeen voor de premie-inning van groot belang is. Snelle premie-inning is voor de leden een direct belang, aangezien de kaspositie hiermede ten nauwste verband houdt.

Het aantal leden bedroeg op 31 December j.l. 19109, het verzekerd loon f 217.552.200. Het aantal gevallen waarin uitkeering werd verstrekt bedroeg 47.291. Hierbij waren 1.043.647 ziekte dagen, aantal ziekte dagen per geval 22.07. Het aantal ziekte dagen hiervan, waarvoor uitkeering werd verstrekt bedroeg 804.769, het aantal uitkeeringsdagen per ziektegeval 17.02. De gemiddelde uitkeering per ziektegeval was in deze rubriek f 48.32.

Buiten bovenstaande rubriek van ziektegevalen, dus die waarin uitkeering werd verstrekt, waren er 8611 waarin geen uitkeering noodig was wegens te korten duur der arbeidsongeschiktheid en 3380 waarin uitkeering werd afgewezen.

Aan voorschotpremie werd geheven een bedrag van f 2.757.037. Hiertegenover staat een totaal aan uitgaven van f 3.110.988 zoodat een naheffing zal moeten worden geheven van f 353.950, d.w.z. 13 pct. van de reeds betaalde voorschotpremie.

TELEGRAFISCH WEERBERICHT.

naar waarnemingen, verricht in het morgen van 11 Juli. Medegedeeld door het Kon. Ned. Meteorol. Instituut te De Bilt.

Plaatsen	Bar. stand	Wind-richting	Windkracht	Toestand van de lucht	Th.m. Cels.	Regen in mm
	h. m.				h. m.	

IJSLAND en FAROER.
Vestmånör 762,758 stil 0 helder 10 13 0
Thorshavn 758,761 stil 0 helder 9 13 0

GROOT-BRITANNIË en IERLAND.
Stornoway 757,759 no 3 bew 11 11 0
Shields 757,760 z 2 l bew 12 14 1
Valentia 758,761 z 3 bew 13 15 1
Yarmouth 759,762 z 4 regen 16 14 1
Sclly 759,762 z 4 regen 16 14 1

NEDERLAND.
Groningen 758,761 zw 2 betr 17 17 1
Helder 758,760 wzw 2 zw bew 16 17 0
De Bilt 760,762 zw 3 betr 16 16 0
Vlaissingen 760,763 wzw 3 zw bew 15 16 4
Maastricht 762,765 zw 2 betr 17 15 1

SCANDINAVIË.
Röst 751,754 w 4 betr 8 8 0
Haparanda 752,751 zw 2 15 16 6
Skudenaes 748,757 nw 4 15 10 0
Stockholm 747,753 wzw 4 16 15 7
Wlsby 750,753 zw 5 zw bew 13 14 0
Skagen 747,754 wzw 4 betr 14 14 0
Kopenhagen 753,759 w 4 14 14 0

BELGIË en FRANKRIJK.
Brussel 762,764 wzw 3 zw bew 16 15 6
Helder 760,763 z 6 zw bew 14 13 6
Brest 761,761 z 3 zw bew 15 15 0
Parijs 764,766 stil 0 bew 16 17 0
Biarritz 766,767 z 1 zw bew 16 19 0

ZWITSERLAND.
Zürich 765,766 stil 0 zw bew 15 16 0

DUITSCHLAND.
Hamburg 757,760 zw 3 regen 16 15 0
Swinemünd 758,760 zw 3 16 15 0
Memel 758,760 zw 3 16 15 0
Breslau 762,763 wzw 2 zw bew 18 18 0
München 765,765 zw 2 bew 19 19 0

De betekenis van de cijfers voor de windsterkte is: 1 windstille; 2 zwakke koele; 3 zeer zwakke wind; 4 matige wind; 5 frissche wind; 6 sterke wind; 7 sterke wind; 8 krachtige wind; 9 storm; 10 krachtige storm.

OVERZICHT.

Hoogste baromstand: 765.7 te Zürich.
Laagste baromstand: 748.8 te Ingö.
Verwachting, geldig tot den avond van Zondag 12 Juli: Zwakke tot matige, Zuidwestelijke tot Zuidelijke wind, gedeeltelijk bewolkt, weinig of geen regen, weinig verandering in temperatuur.

Barometerstand te Groningen. Gedurende het laatste etmaal.

	12	2	4	6	8	10	12	2	4	6	8	10	12
780													
775													
770													
765													
760													
755													
750													
745													
740													

Normaaltemperatuur voor Groningen.
8 uur v.m. + 16.6° C (61.9° F).
2 uur n.m. + 19.7° C (67.5° F).
Temperatuur Nederland mid. 12½ u. 66 gr. Fa
Windrichting: Z.Z.W.
Morgen gaat de zon op om 4.53 s morgens en onder om 9.16 nam.
De maan komt morgen op om 1.23 v.m. en gaat onder om 7.11 n.m.
Woensdag 15 Juli N. M.
Lantaarns van alle rij- en voertuigen op om 9.46 n.m.

Dividenden.

N.V. Amsterdamsch Kantoor voor Indische Zaken 5 pct. (v. j. 10 pct.), saldo-winst f 25.680 (v. j. f 214.750); Exploitatie Mij. Carré te Amsterdam, winstsaldo na afschrijving van 3 pct. op de gebouwen en 10 pct. op de inventaris f 7973 (v. j. f 95.599).

In 't kort.

Het bestuur der Algem. Exploratie Mij. stelt aan aandeelhouders voor om de bezittingen te verkoopen aan de Bataafsche Petroleum Mij. voor f 25 miljoen nominaal aandelen „Koninklijke Petr. Mij“. De Algem. Expl. Mij. zal daardoor denzelfden weg volgen als indertijd de „Duitsche Petroleum Industrie“ en „Moeara Enrd“, die eveneens hun activa overdroegen in ruil voor aandeel „Koninklijke“.

De nieuwe maatschappij, die door fusie van de Standard Oil Co. of New-York (Socony) en Vacuum Oil Co. tot stand zal komen onder den naam „Socony Vacuum Corporation“ zal met een maatschappelijk kapitaal werken van \$ 1 milliard.

Volgens berichten zal Kreuger & Toll een credit van \$ 20 mill. aan Columbia verstreken in ruil voor het lucifersmonopolie.

LANDBOUW EN VEETEELT

Bijenteelt.

Vele kampen land moesten dit voorjaar omgebouwd worden en werd er in Munten-dam en omgeving mosterdzaad in de plaats gezaaid. Zoo stonden kort geleden vele velden in bloei, wat natuurlijk een eldorado was voor de bijen. Men treft dan alhier ook manden aan met een gewicht van 40 pond, momenteel is in deze omgeving den bijenteelt goed te noemen en ook de heide belooft goed te worden. Speelt het weer den houders geen parten, dan kan men zeer zeker op een goed honigjaar rekenen.

De verbouw van karwij.

De landbouwers in Oostelijk-Groningen waren voornemens hun karwij machinaal te snijden, doch met de vele regens van den laatste tijd is de bouwgrond, vooral op de klei, zoo week, dat een machine niet kan worden gebruikt. Thans wordt het gewas gezicht. Het zicht- en bindloon loopt van f 11.90 tot f 14.75 per 5000 M2. Het aantal bindsters is niet groot en worden de schoven hier en daar door mannen gebonden.

GEMEENTERAAD VAN NW. PEKELA.

NIEUWE PEKELA, 9 Juli. In de raadsvergadering was o.a. ingekomen een besluit van Gedepl. Staten van Groningen, houdende de goedkeuring tot wijziging der begroting 1930; schrijven van den voorzitter van het Hoofdstembureau, houdende mededeeling, dat de op 24 Juni j.l. tot lid van den raad dezer gemeente benoemd verklaarde personen P. Boerland, P. Bot, J. Brouwer Gzm., J. Haneman, B. Jager, J. Kruijer, R. Neyer, N. Ots, J. Siega, J. Stuut Rzn. en A. Vloo, die benoeming hebben aangenomen.

Voorts het verslag van den toestand der volkshuisvesting over 1930 en het verslag met balans en winstrekening der stichting „Departementale Woningbouw“ over het boekjaar 1930/31.

Hierop had intrekking plaats van het raadsbesluit, waarbij B. en W. worden gemachtigd tot het aangaan van burgerrechtelijke handelingen.

Besloten werd met de gemeente Groningen een overeenkomst van dading aan te gaan, betreffende omzetting van het recht van huurcarter van het perceel, kadastraal bekend gemeente Nieuwe Pekela, sectie G. n. 1104 ged. in dat van erfacht.

Op advies van de Gezondheidscommissie gezeteld te Veendam, besluit de raad tot onbewoonbaarverklaring van de woning, plaatselijk gemerkt G. n. 56, in eigendom behorende aan B. Grave, alhier.

De aanvraag d.d. 9 Mei 1931 van het bestuur der bijz. lagere school te Boven Pekela, om ingevolge art. 72 der L. O. wet 1920 de benodigde gelden te mogen ontvangen voor het aanschaffen van nieuwe leermedelen en schoolmeubelen, werd ingewilligd.

Op een schrijven d.d. 30 Mei 1931 van E. S. Kruijer, onderwijzer aan de o. l. school in wijk I, alhier verzoekende om eervol ontslag als zodanig wegens zijn benoeming te Bonger, werd gunstig beschikt.

Van B. en W. kwam een voorstel om in samenwerking met de gemeente Oude-Pekela over te gaan tot de stichting van een gemeenschappelijke slaachplaats met behandelings der terzake ingekomen adressen.

In Juli 1928 kwam een plan in bespreking voor een openbaar slaachthuis met koelrichting, gemeenschappelijk met de gemeente Oude Pekela, waarvan de kosten destijds waren geraamd op f 70.000. Dit plan mocht in de vergadering van 24 Juli 1929 geen meerderheid verwerven. Nu werd een gemeenschappelijke slaachplaats zonder koelhuis voorgesteld, waardoor de bouwkosten tot op een bedrag van plm. f 40000 kunnen worden teruggebracht. Het plan werd met 6 tegen 4 stemmen verworpen.

Ook kwam ter tafel een voorstel van B. en W. tot het instellen van hooger beroep tegen het vonnis der Arrondissements-Rechtbank te Winschoten, gewezen den 6en Mei 1931, inzake de kwestie Hoppentocht. Bij besluit van den raad d.d. 19 Dec. 1929 werd besloten tot het voeren van een rechtsgeding tegen nu wijlen P. Hoppentocht, thans partij Vischer c.s. inzake een aan deze gemeente toekomend recht van openbaren weg ten opzichte van een strook grond aan den Onstwedderweg, zoomede door den rechtsvoorganger van partij Vischer c.s. gepleegde handelingen, die uit hoofde van bedoeld aan de gemeente toekomend recht ongeoorloofd waren. Het resultaat der bespreking was, dat de meerderheid niet tot het voorgestelde hooger beroep geneigd was en dit dus werd afgewezen. In behandeling kwam verder de vaststelling van het ambtenarenreglement, voorgeschreven bij art. 125, 2e lid der Ambtenarenwet 1929. Voor het onderzoek van de geloofsbrieven der nieuw benoemde leden van den raad werd een commissie bestaande uit de heeren H. K. Bakker, H. Koster en E. Wolter aangewezen, die na schorsing der vergadering rapporteerden, dat alle benoemden konden worden toegelaten.

Tenslotte volgden: aanbieding der rekening van inkomsten en uitgaven dezer gemeente over het dienstjaar 1930. Deze werd even als de rekening van het burg. ambtstuur in handen gesteld van een commissie bestaande uit de heeren P. Boerland, J. Haneman en J. Siega.

Idem van de rekening van baten en lasten, alsmede het verslag met balans en verlies- en winstrekening van het gemeentelijk elektriciteitsbedrijf alhier over het dienstjaar 1930. Deze bescheiden werden in handen gesteld van de heeren J. Haneman, N. Ots en J. Siega. Hierna sluiting der openbare vergadering.

PROVINCIAAL NIEUWS.

GRONINGEN.

HOOGZAND, 10 Juli. De heer G. Reinders, a.d., pas benoemd tot lid van den Raad, die eerst had aangenomen, heeft later bedankt. De voorz. van het Centraal Stembureau heeft als diens onvolgver verkozen verklaard den heer H. W. Kuipers, aftr.

De heer O. H. Smits, r.k., verkozen verklaard door het bedanken van den heer M. Zuurman, c.h., heeft de benoeming aangenomen.

— Lang heeft het geduurd alvorens de elektrische moederklok aan den voorgevel van het station Hoogezand-Sappemeer N.S. haar

plaats van bestemming heeft bereikt, doch dezen voormiddag is ze dan toch onthuld. Dit geschiedde niet zonder eenig ceremonieel. In de wachtkamer 2e klasse waren aanwezig de heeren baron Van Haersolte, inspecteur van het vervoer, Hoogerhuizen, ingenieur van den weg, Hillen, ingenieur en Stoeller, opzichter van het seinweten, het Dag. bestuur der gem. Hoogezand, het bestuur der Handelsvereniging, de heer Brinkman met eenige leerlingen van diens instituut en de stationschef, de heer Jonker en verder personeel.

Het eerst sprak de heer Hillen een kort woord. Hij verklaarde namens de N.S. de actie voor het aanbrengen der klok zeer op prijs te stellen. Dan volgde namens B. en W. de heer Buurma, wethouder, die voor alles dank bracht aan den promotor, den heer Brinkman, wiens leerlingen zijn gedachte door het beschikbaar stellen van een aanzienlijk bedrag hadden omgezet in een daad, een actie, gevolgd door de Handelsvereniging, die eveneens een som had geschonken, waarop het gemeentebestuur had gezorgd voor het noodige restant. Dank bracht hij daarvoor aan de Handelsvereniging, terwijl hij nog afzonderlijke hulde bracht aan den chef wegens diens voorbeeldige medewerking en groote toewijding.

De heer Brinkman uitte zich in gelijken geest en richtte zich nog in het bijzonder tot de leerlingen, die, wijl ze hier geen blijvende plaats hebben, een mooi bewijs hadden gegeven van gemeenschapszin.

Een geestige rede hield dan namens de Handelsvereniging de heer J. J. Smedes Jr. Tenslotte dankte Baron v. Haersolte voor de gesproken woorden, tot de directie gericht. Toen gingen allen naar buiten, waar mej. Martha Wortelboer, leerlinge van het Instituut, de fraaie klok onthulde.

Op uitnodiging der Handelsvereniging bleef men daarna nog eenigen tijd gezellig in het hotel Huizinga bijeen.

LUTJEGAST, 11 Juli. In het café Kamstra werd een vergadering gehouden van handeldrijvende middenstanders.

Het hoofddoel dezer vergadering was, een vereniging op te richten, welke zich dan wenschte aan te sluiten bij den Bond van Handeldrijvende- en Industriële Middenstanders in het Westerkwartier.

Door de nheer Raap werd deze vergadering met een toepasselijk woord geopend en werd het bestuur van de Handelsvereniging te Grijskerk, dat op verzoek ook hier aanwezig was, in de gelegenheid gesteld, de Winkelsluitingswet nader toe te lichten. Na behandeling der Wet door den voorzitter der H. V. Grijskerk, die ook de aanwezigen het nut va norganiseeren uiteenzette, werd een vereniging opgericht met aanvankelijk 17 leden.

Het ligt in de bedoeling van den Bond, aan alle gemeentebesturen in het Westerkwartier een adres te richten, om krachtens art. 9 der Winkelsluitingswet, wijziging in de toepassing der Wet te verzoeken, gedurende den zomertijd, daar ten plattelande het overgrote deel der bevolking den zonnetijd heeft behouden, met het oog op de arbeidsvoorwaarden in de landbouwbedrijven.

Bij handhaving der Wet, zullen de neringdoenden genoodzaakt zijn, reeds om 7 uur plaatselijke tijd, hun zaken te sluiten. Unaniem zijn de verschillende bij den Bond aangesloten verenigingen van mening, dat bij een dergelijke toepassing der Wet, veel last en schade aan de neringdoenden zal worden berokkend.

Er werd een voorloopige commissie benoemd, die zal trachten, meerdere leden te werven en een vergadering uit te schrijven, waar een definitief bestuur kan worden verkozen.

BIERUM, 11 Juli. De onderlinge verzekeringsmaatschappij van burgers voor Spijk en omstreken tegen de geldelijke gevolgen van ziekte en ongeval van inwonende dienstdoeners zal worden gelkwidderd in verband met de omstandigheid, dat het aantal deelnemers zeer gering is geworden.

LOPPERSUM, 10 Juli. De autotocht voor ouden van dagen, die dank zij de medewerking van vele ingezetenen gehouden kon worden, is bijzonder goed gelsaagd. Alhoewel de weersomstandigheden minder gunstig waren, werd de tocht vol goeden moed aanvaard. In een 23-tal auto's hadden alle deelnemers, alsmede de commissie, een zitplaats gevonden.

De commissie had de zaken vooraf zoo goed geregeld, dat alles vlot van stapel liep. De te volgen route was: Bovenrijds-Appingedam-Siddeburen-Hellum-Slochteren-Noordbroek-Zuidbroek-Muntendam-Veendam-Gieten. In laatste genoemde plaats werd het middagmaal gebruikt. De teruggang leidde over Zuidlaren naar het Stadspark te Groningen, waar wederom gepauzeerd werd, terwijl de deelnemers aan den tocht daar tevens op eenige ververschingen werden onthaald. Over Beum, Onderdendam en Middelstum werd daarna de thuisreis aanvaard.

Aan den Oostkant van Loppersum, bij de „Groene Welde“ wachtte nog een verrassing. Daar werd de stoet opgewacht door „Loppersum's Muziekcorps“ waarna het in optocht met de muziek voorop door het dorp wederom naar „Ons Dorpshuis“ ging, waar de stoet werd ontbonden. In het hotel Rienks werden de muzikanten daarna op een vernapering onthaald.

Op den geheelen tocht heerschte een prettige verstandhouding onder de deelnemers, terwijl geen enkel incident hierin verstoring bracht.

HARKSTEDE, 9 Juli. Dat de Vereeniging „Ons Dorpshuis“ alhier in een groote behoefte voorziet blijkt ook thans weer uit de animo voor de te houden cursussen.

Is voor eenige weken een cursus voor Kinderverzorging en opvoeding (K. en O.) aangevangen met een 17-tal cursisten, heden werd begonnen met een kookcursus waaraan 16 meisjes deelnamen. Voor de a.s. wintermaanden te houden cursussen in de naalvakken, pluimveeteelt e.a. komen nog steeds aangiften binnen, zoodat ook deze wel met een flink aantal cursisten zullen kunnen worden ingezet.

Het is nog zeer jammer dat nog steeds niet over geschikte localiteit kan worden beschikt, waardoor het bestuur moeite heeft om de cursussen behoorlijk onder dak te brengen. Voor genoemde kookcursus werd de feesttent van den heer Kloosterhuis gehuurd, welk gebouw zeer zeker niet kan worden genoemd een aan de eischen voldoende leslokaal.

WINSCHOTEN, 10 Juli. De a.s. verkiezing van twee wethouders kan hier wel eens verrassingen brengen.

De nieuwe raad telt 5 S. D. A. P., 1 communist, 3 V. D., 2 Vrijz. Wensch. Belang, 1 C. H. en 3 anti-rev.

Blijven de S. D. A. P.'ers op hun in 1927 ingenomen standpunt geen wethouderszetel te bezetten, dan is het zoo goed als zeker, dat de rechtse partijen (C. H. en anti-rev.) één der zetels opeischen en wel voor den heer T. Zoutman (anti-rev.) en zou de heer D. Veldhuis (v.d.) worden herkozen of gekozen de heer J. A. Boerhout (Wensch. Belang). Immers wordt de laatste gekozen, de V. D. blijven toch in het college vertegenwoordigd, daar de burgemeester V. D. is.

Wijzigingen echter de S. D. A. P.'ers hun houding en willen ze de e.k. 4 jaren mede-verantwoordelijkheid, dan is het niet onwaarschijnlijk, dat het college van wethouders zal bestaan uit de vertegenwoordigers der grootste groepen in den raad, n.l. één S. D. A. P. (T. Vlieg Jr. of Chr. v. d. Molen) en één anti-rev. (T. Zoutman.)

NIEUWE-PEKELA, 10 Juli. De traditie getrouw hielden de kinderen van de Openbare Lagere scholen I en F in het bovengedezde gemeente hun jaarlijksch schoolfeest wederom in staat gesteld door de goede teekening der ouders en kindervrienden. In mooie versierde pramen werd eerst naar het bovengedezde der gemeente gevaren, begeleid door 2 muziekcorpsen, onder leiding van den heer H. Stoppelman te Oude-Pekela. Daarna werd tot de 2e sluis gevaren, waarna alle kinderen in de groote zaal van den heer H. Pijbes aan de Doorsnede werden getraceerd. Hierna toog men naar het achter t hotel gelegen land, waar verschillende kinderspelen werden gehouden en behalve de kinderen ook de grooteren, dank zij het moole weer een prettige middag hebben gehad. Om ruim 7 uur werd door den heer Fikkers, voorzitter der Oudercommissie, dank gebracht aan onderwijzend personeel, commissie, dames schensters, muziek enz. voor de goede medewerking en werd de terugreis naar de scholen aanvaard.

Des avonds werd door de ouderen het feest voortgezet in t hotel Pijbes, waar een mooi strikje van den heer H. Stoppelman voor muziek zorgde. De kinderen hebben weer een mooie dag gehad.

— Naar we vernemen, zullen de kinderen van de stakende fabrieksarbeiders van 11 tot 16 Augustus a.s. doorbrengen in het Kinderjeugdkamp te Huizum.

VLAGTWEDDE, 10 Juli. Onder leiding van ds. de Vries van Vlagtwedde werd gister alhier de 3e Westerwoldse Zangersdag van Chr. Zangkorps en muziekcorpsen uit Vlagtwedde e. o. gehouden, waaraan 15 verenigingen deelnamen. Het slechte weer had aanvankelijk de opkomst van het publiek tegengehouden, later echter was een zeer talrijk publiek aanwezig.

Een zeer gevarieerd programma en vooral de goede uitvoeringen wisten een goede stemming onder de aanwezigen te wekken en deze tot laat in den avond bijeen te houden. De feestrede werd uitgesproken door ds. De Wolf van Mussel.

FRIESLAND.

LEMMER, 10 Juli. Aangevoerd door 6 vaartuigen 1300 Kg. ansjovis, prijs f 13—11.70 per 100 Kg., 7 vaartuigen 300 Kg. bot, prijs f 23.50—f 26.90 per 100 Kg., 5 vaartuigen 125 Kg. aal prijs f 0.80—0.81 per Kg.

HEERENVEEN, 10 Juli. Door het bestuur van de Haniso (tentoonstelling) in Augustus a.s. zijn de burgemeesters van Schoterland, Engwirden en Haskerland en der heer Joh. Plet alhier, eereid van V. v. V., uitgenoodigd het eere-comité te vormen, welke uitnoodiging is aanvaard.

DRENTHE.

EELDE, 10 Juli. De heer H. Horst alhier is benoemd tot hulpbesteller voor deze gemeente.

ZUIDLAREN, 10 Juli. Door ingelanden van het waterschap Zuidlaren is de rekening van dat waterschap over 1930 voorloopig vastgesteld als volgt: ontvangsten f 19488.30, uitgaven f 18957.66, voordeelig slot f 530.64.

EEXT, 10 Juli. Heden werd onder leiding van het onderwijspersoneel en enkele anderen door de hoogste klassen der lagere school een uitstapje gemaakt naar Delfzijl, met de reisauto van de Gado-maatschappij. Leek de lucht soms dreigend, toch hield het weer zich goed, behalve een enkel buitje, hebben ze den heelen tocht geen regen gehad. De heenreis werd genomen over Groningen, waar werd uitgestapt en een wandeling door de stad gemaakt. Verder ging het langs Damsterdiep naar Delfzijl, waar een prachtige boottocht werd gemaakt op de Eems en lustig gestoeid werd aan den dijk. Ook het museum werd bezichtigd, hier werden de kleinen haast niet uitgekeken naar al die voorwerpen uit Indië, dierskeletten, scheepjes, enz. De terugreis werd genomen door de Woldstreek naar Harkstede, waar in de prachtige speeltuin van Staalstra een poos gepauzeerd werd en druk gebruik werd gemaakt van schommel, draaimolen enz. Wel voldaan kwamen ze tegen avond in het dorp terug.

WEERDINGE, 10 Juli. De heer H. T. Buis-kool, hoofd der school alhier, is benoemd tot conservator van het Museum van Oudheden te Emmen.

EMMEN, 11 Juli. Donderdag maakte een 45-tal oudjes in autobussen een reis over Noord-Sleen, Zweloo, Witteveen, Frederiks-oord, waar onder leiding van den heer G. P. Pieterse, chef van de sier-, bloem- en moestuinten van de G. A. van Swieten Tuinbouwschool de tuinen en kassen werden bezichtigd. Verder werd naar Steenwijk gereden, waar de Ned. Herv. Kerk, t gemeentehuis en Ramswoerthe, met de hertenkamp in oogenschouw werden genomen. Vandaar werd de tocht voortgezet naar Meppel, waar in het hotel Ogterop gedineerd werd, en tijdens het diner een foto werd genomen. In Meppel werden ook de stallen en dierenpark van het circus Gleich bezichtigd, hetgeen voor de oudjes een waar buitenkansje was. Daarna werd over Staphorst, de Wijk, Dedemsvaart, Coevorden, Dalen, naar Noordbarge gereden, waar het muziekcorps „Euterpe“ wachtte.

Met muziek en onder groote belangstelling werd verder gereden naar het hotel Groot-huis, waar de oudjes nog werden onthaald op

koffie met koek.

De heer T. Kremer, voorzitter van het comité v. Ouden van dagen, bracht allen dank die op eenigerlei wijze hadden meegewerkt om zoo'n reis mogelijk te maken. De heer W. Deen dankte het comité en de leiders voor den onvergetelijken dag. Enkele oudjes droegen stukjes voor en daarna ging ieder zeer voldaan naar huis.

— School I, hoofd de heer H. Beukema, heeft gisteren feest gevierd. Inplaats van in de school werd het feest gehouden op het sportterrein.

De heer Beukema gaf een overzicht van de wijze van werken door het comité, het aantal leerlingen, en de giften die voor dezen dag bestemd, waren binnengekomen. In optocht trokken de kinderen, met Euterpe's muziek voorop, door Emmen's straten.

Verschiedene spelletjes werden gehouden, terwijl de draaimolen van den heer W. Ossel alhier bijdroeg tot vermaak der jeugd.

MEPPEL, 11 Juli. Gisteren nam mej. N. Tulp, leerares in de nuttige handwerken aan de Rijksweekschool alhier, afscheid wegens eervol verleend ontslag en vertrek naar Leeuwarden. Nadat eerst de directeur, de heer M. W. Verdenius, waardeerende woorden tot haar had gericht, sprak de heer E. Schelkens namens de leeraren een hartelijk woord van afscheid, waarna Anneke Kruissink uit Koe-kange namens de leerlingen mej. Tulp dank zei voor het genoten onderwijs.

Van het onderwijzend personeel ontving mej. Tulp een keurig bijzettafelje, van de leerlingen een fraaie schemerlamp.

HANDELS-REGISTER.

IN DE VERSCHILLENDE GEMEENTEN OPENBAARMAKINGEN IN ZAKE HET HANDELSREGISTER.

Gebezigde afkortingen.

O. K. duidt aan, dat de betrokkene eene openbare koopwviss in den zin van art. 168 van het Burgerlijk Wetboek.

B. P. geeft aan, dat bepalingen zijn gemaakt, die de handelsbevoegdheid der betrokken personen beperken.

Comm. = Commissaris(en).
Dir. = Directeur(en).
E. = Eigenaar.
F. = Filiaal.
V. = Vereenfaar.

Venn. = Vennoot(en).
H. V. achter een familienaam) beteekent, dat de betrokkene persoon gehuwd is onder huwelijkse voorwaarden, waarbij geheel of gedeeltelijk van de wettelijke gemeenschap van goederen wordt afgeweken.

NIEUWE INSCHRIJVINGEN.

J. Scholte, Groningen, Oosterweg 35, winkel in heerenmodeartikelen, E.: J. B. J. Scholte.
Het Moderne Meubelhuis „Martinus de Beste“ Groningen, Brugstraat 15, winkel in meubelen, tapijten, gordijnen, lampen, spiegels, luxe artikelen, enz. E.: G. Martinus.

Sigarenfabriek „Tornado“, Groningen, Kleine Peperstraat 4, E.: D. van der Tol.
E. Kras, Groningen, Nieuwe Boteringstraat 6, dames- en heerenkapperszaak met detailverkoop van toiletartikelen en winkel in rookartikelen, E.: E. Kras.

J. Schuur, Groningen, J. C. Kapteijnlaan 27, winkel in tabak, sigaren, sigaretten enz. E.: J. Schuur.

J. Slijver (P), Groningen, Nieuweweg 15, winkel in tabak, sigaren, sigaretten, enz. Het filiaal wordt door den E.: J. Slijver (ziech ook wel noemende en schrijvende J. Slijver) zelf beheerd.

WIJZIGINGEN.

Coöperatieve Dorschvereniging Spijk en Omstreken G. Spijk (gem. Bierum). Uitgetreden voorzitter: A. Westing.
Plaatselijke Nutsparbaank, Usquert, Molenhorn n. 298. Overleden voorzitter: H. Reinders. De vestiging (het kantooradres) is thans: Usquert n. 43.

Onderlinge verzekering van Paarden, Groningen Verl. Heereweg 51/1. Uitgetreden bestuurslid: T. Tuinman. Benoemd tot bestuurslid: H. Menneke, Groningen.

H. Brink, Groningen, Parallelweg 2a., het uitvoeren van isoleerwerken voor centrale verwarming, enz. Zaak omgezet in een vennootschap onder firma, onder den naam „Gebroeders Brink“ (geen beperkende bepalingen). Venn.: H. en R. Brink, beiden te Groningen.

N.V. Maatschappij tot Exploitatie der Fabrieken en Handelszaken van Albert Heijn (F.) Groningen. Grote Kromme Elleboog 2, handel in consumptie artikelen. Uitgetreden comm.: dr. P. E. J. Bomli en J. W. de Vries. Statuten gewijzigd, openbaar gemaakt in de Nederlandsche Staatscourant van 25 Juni 1931 n. 121, bijvoegsel n. 1587. De naam is gewijzigd in: Albert Heijn N.V. De statutaire zetel gewijzigd in: Zaandam.

Onderlinge Paardenverzekering Maatschappij, Marum A 70; Overleden bestuurslid: W. Dijkstra. De vestiging (het kantooradres) is thans: Marum A 74. Benoemd tot bestuurslid A. F. Appelhof, Marum.

W. ter Borg, Ezinge A. 69, winkel in huishoudelijke artikelen, enz. Uitgetreden E.: W. ter Borg, wegens overdracht der zaak (het bedrijf) aan: J. W. ter Borg.

K. P. Ausera, Uithuizermeeden A 341, veehandelaar. Zaak- en woonadres gewijzigd in: Uithuizermeeden A 189. Het uitgeoefende bedrijf omvat: veehandelaar en rund-, kalfs- en varkensslagerij.

N. V. Margarine Verkoopcentrale (F.) Groningen. Paterswoldscheweg 96-98, groot- en kleinhandel in margarine, natuurboter en andere melkproducten. Procuratie verleend aan: J. D. van Rees.

N. V. Zuivel-exporthandel Talsma en Alts, Groningen, Poelstraat 36 (achter de Muur). Statuten gewijzigd, openbaar gemaakt in de Nederlandsche Staatscourant van 2 Juli 1931 n. 126, bijvoegsel n. 1725. Naam gewijzigd in „Naamloze Vennootschap Gebr. Alts“.

Firma J. van der Hoek & Zoon, Uithuizen. Schoolstraat B 130, schilders Vennootschap ontbonden. De zaak (het bedrijf) van de ontbonden vennootschap wordt voortgezet door H. H. van der Hoek, als alleenhandelend koopman, onder eigen naam „H. H. van der Hoek“ Het zaakadres is thans: Uithuizen. Schoolstraat B 187. Het uitgeoefend bedrijf omvat: schilder- en decorateurschap, het handeldrijven in oliën en verfstoffen.

Gebr. Dertien, Uithuizen, Brouwerijstraat C 44, timmerlieden en metselaars. Uitgetreden venn.: P. Dertien.

Coöperatieve fabriek van Melkproducten de Eendracht U. A. Groningen, Eoterdiep 31, fabricatie van karnemelkschep en melkproducten. Overleden bestuurslid: H. Hamming.

Onderlinge Huurwaarsborg Maatschappij „Algemeen Belang“ Leens A 173, het steunen van eigenaren en rechthebbenden van onroerende goederen in de kosten, door onderlinge bijdragen, vereischt wordende tot handhaving van hun rechten tegen huurders, ten einde deze de verhuurde panden te doen ontruimen Overleden vice-voorzitter: A. Lap. Benoemd tot Vice-voorzitter: P. J. Lap. Zuurdijk (gem. Leens).

N. V. Nieuwe Nederlandsch-Amerikaanse Hypotheekbank; N. V. Nederlandsch-Amerikaanse Hypotheekbank; N. V. Nieuwe Internationale Hypotheekbank (N.V. Internationale Mortgage Bank), alle te Groningen. Hooge der A 19. Tijdens het verblijf van den directeur mr. C. Droogelever, in Amerika, vervult de procuratiehouder, de heer R. Tuzee, de functie van waarnemend-dir.

P. Sprietsma „Hulze de Viersprong“, Groningen, Nieuwe Kijk in t Jatstraat 74, leesbibliotheek, boekhandel en winkel in schrifttoefen, tabak, sigaren, sigaretten, chocolade en suikerwerken enz. Uitgetreden E.: P. Sprietsma, wegens overdracht der zaak (het bedrijf) aan B. J. van Weide.

J. Slijver, Groningen, Nieuwe Ebbingstraat 115, winkel in tabak, sigaren, sigaretten, enz. Filiaal gevestigd te Groningen, Nieuweweg 15, onder denzelfden handelsnaam (F. Slijver).

Maisje Goldsmith (F. W. Velleman). Groningen. Heerestraat 15, engros- en detailhandel in peltwaren. Door den heer Rechter-Commissaris in het faillissement is bepaald: i.e. dat de schuldvorderingen ten laste van den boedel bij den curator, de heer Mr. J. Siertsema, moeten worden ingediend vóór 15 September 1931; 2e, dat de verificatie-vergadering zal worden gehouden op 6 October 1931 v.m. 10 uur in een der zalen van het Paleis van Justitie te Groningen, Oude Boteringestraat.

Peltierijmagazijn R. van Eljnsbergen, Groningen. Verl. Heereweg 49, handel in beverken- en onbewerkte bontwerken, zelffabriceerd bontwerk (dwaars en dwars van bontwerken). Surance van betaling gevraagd. Tot bewindvoerder is benoemd Mr. J. E. Mulder, Groningen.

OPHEFFINGEN.

A. Alberts, Groningen, Heerestraat 92, winkel in luxe artikelen.

HANDELSOVERZICHT.

Amsterdam, 11 Juli.

Gronen. Tarwe had gedurende de geheele week een kalm gestemde markt, met weinig zaken tot iets verlaagde prijzen.

Rogge flauw, met weinig zaken tot lagere prijzen.

Geest. Bij prijshoudende stemming bestond levendigen handel in loco en sloomende Canada.

3 Op najarslevering werden kleine zaken door de consumptie gedaan.

Mais flauw, met levendigen handel in alle posities. La Plata tot lagere prijzen. De markt sloot vaster, met kleine afdoeningen.

Lijnkoeken kalm, handel had zoo goed als niet plaats.

Lijnzaad. De markt opende deze week in vaste stemming op f 3—4 hoogere prijzen. Het avance ging in het verdere verloop verloren en het slot was prijshoudend.

Lijnolie. Bij opening der week verkeerde de markt in een lusteloze stemming en waren de prijzen zeer lager. Nadat de koersen nog vrij gevoelig waren gedaald, kwam er van het buitenland goede vraag. Daar omissierij op het lagere niveau niet aan de markt kwam, omdat lijnzaad in verhouding niet genoeg gezakt was, liepen de prijzen voor olie zeer sterk op, zoodat het geleden verlies werd ingehaald. Gedurende de laatste dagen dezer berichtperiode brokkelden de prijzen bij gebrek aan belangstelling weer af. De plotselinge daling aan de effecten- en goederenmarkten in Amerika waren oorzaak, dat het zoo moeilijk gewonnen vertrouwen geheel geschokt werd. Aan het slot was de markt goed prijshoudend op koersen per Aug. f 191, Sept. 193, Sept./Dec. 193; Jan./April 208, Mei/Aug. 1932, welk termijn voor de eerste maal verhandeld werd.

Wauker. De markt had deze week een kalm verloop, met hier en daar iets lagere prijzen en over het geheel geringen omzet. Aan het slot was de stemming vaster, met koopers voor Aug. tot 8; Dec. 9; Maart 9; en Mei 9; houders vroegen 4 hoogere prijzen.

Koffie. De markt verkeerde deze week vrijwel één doen en geruchten omtrent een nieuwe verhoging van het uitvoerrecht in Brazilië vermochten niet stimulerend te werken. De vraag voor export bleef intengendeel onbevredigend, terwijl de consumptie zich evenmin op een enigszins bevredigende wijze deed gelden. Volgens berichten uit Brazilië waren tot nu toe 479,000 balen vernield, doch daarvoor bleef de voorraad te Santos na hertelling met 348,000 balen te zijn vermeerderd.

ADVERTENTIËN.

Lijst van Spreekuren
van
TANDARTSEN

in de provincie Groningen

Alleen op Werkdagen:

R. H. AUKEMA:
Ubo Emmiusingel 63 b/h.
Emmaplein, Tel. 1972. Spreek-
uren: 10-1, Zaterdags 10-12.
J. L. DE BOER, Oosterstraat
30a. Telef. 1908. Spreekuren
11-12, 1-3 en 6-7.

A. H. R. BORGGREVE, Oude
Ebbingestraat 9a. Tel. 1847.
Spreekuur 9-11, 1-2 en 6-7.
M. FEENSTRA,
Oude Boteringestraat 42. Tel.
1959. Spreekuren: 11-12 en
1-2.

MIA FELDBRUGGE,
Kraneweg 58. Tel. 2991.
Spreekuren: 10-11 en 1-3.
Maandag- en Donderdag-
avond van 6½-7½.

T. HOEKSEMA, Spreekuur 11-12.
J. BARKMEIJER, Spreekuur 1-2.

O. Boteringestraat 9. Tel. 2072
Kliniek (voor minvermogen-
den); ingang Stalstraatje bij
de Grootte Markt. Geopend
8½-12, 1-4; 's avonds 6½-
7½; Zaterdags van 8½-12.

M. HUT, Grootte Markt 2, 46a.
Spreekuren 12-1 en 6-7.
Zaterdags 12-1.

Mevr. T. KIMM-BROUWER,
Jacobsijnerstraat 19. Tel. 904.
Spreekuur 11-12 en 1½-2½
(behalve Donderdags). Min-
vermogen 6-7.

P. KOCKEN en A. WARTENA,
Turfingel 37, bij de Ebbinges-
brug. Tel. 844. Spreekuren
11-1.

J. KOSTER, Heerestraat 105a. Tel. 4454.
Spreekuur alle werkdagen van
11½ tot 1 uur.

H. J. MEIJER, Heereplein (hoek
Coeboornsingel). Tel. 2173.
Spreekuur 12-1½, 4-5, 6½-
7½; Zaterdags 10-1.

E. VAN DER MOLEN,
Grootte Markt N.Z. 20. Tel.
1399. Spreekuur: 11-12 en
1-2 uur.

S. J. RENGERS, O. Boteringestraat 20. Tel.
3033. Spreekuur 11-1, bch.
Donderdags.

H. G. SCHUITEMA, Nieuwe Ebbingestraat 71. Tel.
619. Spreekuren: 9-11 en
1-2.

Te Veendam:
J. B. TER BORG, v. Berestijn-
straat 1. Tel. 236.
Spreekuur alle werkdagen v.
1½-2½. Zaterdags v. 11-12.

Te Winschoten:
ADDINGA, Torenstraat 38. Tel. 162.
Spreekuren: 2-4.

G. N. KROOK, Beesterstraat 5. Tel. 66. Win-
schoten. Spreekuren 2-4.

Te Hoogeveen-Sappemeer.
G. STEENBEEK, Noorderstr.
7. Spreekuren: alle werk-
dagen 1½-3. Kliniek 6-7.
Tel. 265.

Te Appingedam:
J. G. POTT
Wilhelminaweg, Tel. 94.
Spreekuren: 11-12 en 4-5,
(beh. Donderdag).

Delfzijl: Donderdag 11-12.
Kliniek Appingedam: Wo. 6-7
Delfzijl: Ma, Wo, Do. en Zat.
2-3.

Bij afwezigheid van een dezer
collega's vervangt ieder der be-
vengenoemden.

Dr. Eelco Huizinga
Neus-, Keel-, Oorarts
is tot en met 27 Juli
AFWEZIG.

J. L. KLOK
Huisarts en Specialist
Bronchitis en Asthma
NOORDERHAVEN N.Z. 45a
Spreekuur 12-1½ en 6-7
Dinsdags 11-1½ en 6-7

Prof. Dr. S. DE BOER
te Groningen
HARTZIEKTEN
is tot 15 Juli
NIET te consulteren

TANDHEELKUNDIGE
POLIKLINIEK
N. Ebbingestraat 4b
SPREKUREN: 8½-9½
12-1½
6½-7½
Zaterdag GESLOTEN.

EERSTE GRONINGER**STOFFENHUIS****J. VAN DER VEEN**

Geen filialen — Noorderkerkstr. 4-6

GELDBESPARING door nu alvast te kopen wat
gij in den winter noodig zijt.

VANAF HEDEN

TOTALE OPRUIMING DEKENS**BIJNA VOOR NIETS**

Enorme voorraad — Spolkoopjes

Ziet de etalage.

Dr. R. KIJLSTRA

ARTS

is Maandag a.s.
weer te consulteren.**OPROEPING.**Allen, die vermeenen iets schul-
dig te zijn aan- of te volderen
hebben van Meij. A. MULDER,
overleden 24 Juni Gezellenhuis
Moesstraat 16, gelieven hiervan
zoo spoedig mogelijk opgave te
doen aan J. H. KLAMER, Wes-
terhavenstraat 17.**H.H. Landbouwers!**
Dollé Zichtmachines
Dinsdag weer aan de markt.**Prima Machine voor lage prijs.****JOH. VEENSTRA**
LANDBOUWERKTUIGEN,
MIDDELSTUM.**GEGOLFDE PLATEN.**
Grootte partij GEGOLFDE PLA-
TEN, 2,50 x 80.
Fa. M. SIMMEREN E.Mzn.,
Prinsstraat 19, Telef. 587.Voor het herstellen van kam-
peerenten, Winkelasschen van
af 40 ct. grootte Fietsschalen v.
het kampeeren. P. H. LAROC,
Oostersingel 164, Tasschenhan-
del en Touwwerk.U koopt om onze prijzen.
U komt terug om onze kwaliteit.
Lampenhuis „Het Noorden”.
Alle Stofzuigers tegen de
scherpst concurrerende prijzen,
ook demonstratie-stofzuigers.
Koopt Uwe Electr. artikelen bij
een vakman.J. HEINS, Nw. Boteringestraat
62, hoek Kl. Kruisstraat. Telef.
no. 4313.**MEUBELLEN**
verkoopbaar, — zoowel eenvou-
dige als in het betere genre —
op gemakkelijke betalingscon-
ditiën. Martini-Kerkhof, 20a.**Meubelmakerij G. CREMER.**
Nw. Ebbingestraat 8.
SOLIDE MEUBELLEN.**Grootte voorraad voor Salon,**
Huis, en Slaapkamer.2 Crapauds en 4 Stoelen met 1e
kwal. moquette f 110.
Divans met verstelbaar hoofd-
stuk f 125,00.Ligfauteuils f 19,50.
Weener Stoelen f 3,25.
Gezondheidsmatrassen f 9.
Zikenh. Bureau-Ministre f 55.
Dito Cylinderbureau f 85.
Bureaustoelen f 11.
Sjoelebakken met schijven van
af f 8,50.Oud-Hollandsche Stoelen.
Grootte voorraad Linoleum en
Balatum f 1,09 per el.In Gymnastiek-, Tennis- en
witte linnen Wandel- en Sport-
schoenen met veters in 1 band,
hebben wij alleen in de betere
soorten tegen de laagste prijzen.
EDERHANDEL OOSTERSTR. 18**R. LA HEI & Zn.,**
Kerkstraat 26 — Assen.**H.H. AANNEMERS!**
2 prima KATTEKOP POMPEN
met Slang, 1 prima Kalkmolen.
Fa. M. SIMMEREN E.Mzn.,
Prinsstraat 19, Telef. 587.**GEBUIKTE DEKKLEEDEN.**
pl.m. 6,25 x 4,25 f 10, f 13 en f 15.
Nieuwe Engelse leger Dekkleed-
den, nieuw van zwaar gepr. hen-
nepdoek 3 x 2, 4 x 2, 4 x 3 etc.
etc., f 1, — en f 20 per vierk. M.
Paardedekken, Eng. leger, nieuw
waterdicht en zeer sterk f 2,50.**GEERS, WATERBORG,**
Lage der A-2.**DEKKLEEDEN.**
Uit voorraad: gebruikte Dek-
kleeden, groot ca. 6,3 M. bij 4,3
M. ijersterk, vanaf f 12, — p. st.
Fa. A. KWINT, Winschoter-
diep 7 en 9. Telefoon no. 113.Oorlog met onze concurrenten
en waarom? Ja wij blijven steeds
het goedkoopst in rijswielen en
onderdelen van de drie Noord-
elijke Provincien. F. GROENE-
VELD, Rademarkt 21.Michelin banden f 1,20, recla-
me band zonder fouten 98 cent,
reclame rijswielen 1 jaar gar. f 33
Komt zien en overtuigt u.**DRIJFRIEMEN.**
Alle soorten RIEMEN van
5-30 c.M.
Fa. M. SIMMEREN E.Mzn.,
Prinsstraat 19, Telef. 587.**Te huur aangeboden****BOVENHUIZEN:** Nieuwbouw.
Aanv. 1 October. Prijs f 7 per
week. Te bevr. BAKKER'S
Bouw- en Woningbureau, Poele-
straat 16.**BENEDENHUIZEN:** Nieuwbouw
Aanv. 1 October. Prijs f 8 per
week. Te bevr. BAKKER'S
Bouw- en Woningbureau, Poele-
straat 16.**Moderne WONINGEN** tegen 1
Nov. op het mooiste gedeelte a.
d. Oppenheimstraat. Alle wonin-
gen kamer en suite. Huurprijzen
f 8 en f 8,25 per week.
Te bevr. bij Fa. H. KOSTER
en ZOON, Noorderhaven 59a of
op het bouwterrein.**NES — AMELAND.**
Nieuw Huisje, onm. aan 't strand
voor 10 personen, van 25 Juli
tot 1 Augustus en na 14 Augustus.
Te bevr. Bernoulliplein 1,
Groningen.**Aan de Akkerstraat een pracht**
BENEDENHUIS, kamers en suite
serre, tuin, keuken, 3 slaapkam-
ers f 520, Aanv. direct.
Te bevr. bij het BEMID-
DELINGS-KANTOOR z.z. Visch-
markt 14a, Tel. 624.**CENTRUM.**
MAGAZIJN met royaal Boven-
huis. Huurprijs f 936. Aanv. N.O.
Te bevr. bij het BEMID-
DELINGS-KANTOOR z.z. Visch-
markt 14a, Tel. 624.**Gem. Landh. in bosch en dorp**
kamers, pension. Pensionlijsten,
gidsen enz. verkrijgbaar Secr.
V. v. V. Roden (Telef. no. 1).**Een nette Woning voor 1 à 2**
mensen, bev. kamer, gang en
zolder à f 2,80 per week.
Br. fr. no. 970, bureau dezes.**Een pracht Bovenhuis,** Hey-
manslaan 54a, bev. 2 kam., en
suite, keuken, W.C., 4 slaapkam.,
m. 2 vaste waschtafels, balkon en
zolder, schuur in de tuin met
achteruitgang, veel zon. Huur
bilijk. Aanv. 1 Aug. a.s. Bevr.
R. RITZEMA, Nassaulaan 34.**Een Winkelpand op prima**
stand voor filiaal of depot.
Br. fr. no. 978, bureau dezes.**Moderne Woningen, goed ren-**
derend.
Kantoor Arch. HENRI ROTS,
Westerkade 19a, Tel. 3906.**Noorderhaven pracht modern**
Bovenhuis f 520, alles vrij. Ra-
benhauptstraat f 450, Folkinge-
straat werk- of bergplaats f 1,75
per week. O. Ebbingestraat 21a.**of te koop een moderne Boven-**
woning in centrum f 10 per
week en prachtige Benedenwo-
ning bij Oosterweg f 7 per week.
Te bevr. A. A. RAP, Zuiderdiep
87a.**Bovenwoning, flat, 5 k., keuk.,**
9 M. lang overd. balk. m. bergr.
zonning, prachtig uitzicht. Aanv.
1 Sept. Pr. f 500 a. inbegr. Te
bevr. Borneplein 16a.**Een Bovenwoning in de Op-**
penheimstraat bev. 2 kam., ens.,
keuken, balc. en 3 gr. slaapk. en
bergr. met fietsh. Huurpr. f 475
p. j. Te bevr. ben. no. 18.**Vrij gemeub. Bovenhuis zeer**
geschikt voor 2 of 3 studenten,
met bediening of kamers.
Heerestraat 4.**NORG.**
Gem. Landhuis bij de duinen,
vanaf 24 Juli. J. ZUIDHOF, „De
Norgberg.”**Aan de Oppenheimstraat (plein-)**
tje) een modern fraai BOVEN-
HUIS, bev. ruim entree met
tegellambr, groote suite kamers
met erker, keuken (rondom
tegel) balkon, en voorts drie
slaapkamers waarvan een met
vaste waschtafel, voorts rijwiel-
bergsplaats en zoldertje. Aanv.
direct of n.o. Huurprijs f 9,50 p.
w. Te bevr. Woningbureau DIJ-
KEMA, Poelestr. 32a. Tel. 4204.**NES — AMELAND**
Voor Juli en Aug. een gem.
Zomerhuisje voor 4 pers.
Br. fr. no. 18, bureau dezes.**Nette Bovenw., ind., kamers**
en suite, kantoor overloop, keu-
ken, balkon; 2e etage overloop
4 slaapk. berghok en apart
schuurtje. Te aanv. Aug. of eer-
der. Huur f 9 per week, alles
vrij. Staande en te bevr. Prof.
Rankesstraat 23a.**Te huur aangeboden****PERCEEL** van f 1500, f 900,
f 800, f 600, f 550 per jaar.
Gratis inlichtingen verstrekt
Woningbureau „Horst”, Haren.**In Patersw., een ongem. Land-**
huisje, a. d. Boterdijk.
Te bevr. VERSEMA, Hofst.
de Grootkade 16. Gron.**Twee kurkdrege Zolders** voor
vele doeleinden geschikt ieder
groot 8 x 16 M. Voorzien van
elektrisch licht, waterleiding
en takel. Aanvaarding 1 Sep-
tember e.k. midden in de stad
gelegen. Ganzevoortsingel 2. Te
bevr. bij fa. R. WARNER,
Ganzevoortsingel 2, Tel. 3184.**Pakhuis of werkplaats, veel**
licht met kantoor, groote zol-
der 4½x23 bij Meewerderweg,
Veemarktstraat 75.**Werkplaats groot ca. 60 M2.**
met kantoor, zolder en verharde
oprit voor auto's enz., staande
en te bevr. Frieschestrateg 66.**Magazijnruimte of Werkplaats**
ruim 110 M2. groot, gelegen Lut-
kenieuwstraatje 11a. Te bevr.
Westerhavenstraat 17.**Keurige Zit-Slaapkamer en**
frissche slaapkamer. Adres Oos-
terstraat 29a.**Moote Zit- en Slaapkamer, zeer**
geschikt voor twee vrienden, m.
of z. p. Haddingestraat 24.**Een nette Zit-Slaapkamer en een**
Slaapkamer. Prijs bilijk.
Roodeweeshuisstraat 10a.**Net Slaapkamer, huurprijs**
bilijk. Bevr. Turfstorenstraat 16.**Kamers met of zonder pen-**
sion, bij de Grootte Markt.
Br. fr. no. 997, bureau dezes.**Een groote gemeub. of ongem.**
Zit-Slaapkamer.
Te bevr. Turfstorenstraat 28.**Zit-Slaapk. of Zit- en Slaap-**
kamer, voor hulpbeh. dame of
lichte zenuwpatiënte, bij de Gr.
Markt.**Een Voorkamer voor men-**
schen zonder kinderen.
Adres Hoekstraat 32.**Een nette gem. Beneden Zit-**
Slaapkamer a. d. Heerweg zon-
der pension aan een dame h. b.
b. h. h.**Gem. Kamer met 2 frissche**
slaapk. gesch. v. 2 à 3 personen
m. pension, geen beroeps-
pension. Korreweg 15.**Een ruime riante Kamer met**
balkon, zonder pension, gestof-
feerd of gemeub. in 't centrum.
Br. fr. no. 874, bureau dezes.**Net Kothuis f 10 per week.**
Adres Gelkingestraat 31a
(zij-ingang).**VACANTIE.**
Gelegenheid aangeb. voor j.
meisjes, als het loge bij dame
met d. van 17 jaar, in bosch-
streek, cond. f 4 p. d., geduren-
de Aug.**Weide aangeboden voor enter**
of twenterpaard bij J. NEDER-
HOED, Appingedam.**Weide voor 5 à 6 stuks jong-**
vee, door J. BIJSTERVELD,
Welsinge.**Plm. 2 H.A. Gras om eenmaal**
te weiden. D. HARSSEMA, Coen-
dersweg 81.**2½ H.A. Etgroen. Te bevr. bij**
H. HUINGA, Ten Post.**Nieuwe Auto's m. en z. chauff-**
eur. Bilijk tarief. S. VAN HEU-
KELEM, Winschoterkade 8.**Voor de a.s. dorschcampagne**
een Locomobiel in prima staat
met of zonder machinist bij A.
LAMMERS, Nieuw Weerdinge,
Tramwijk.**Stude-plano's.**
Fa. WOLTERS, Heerestr. 39**Te huur gevraagd****Door een Rijksambtenaar, een**
nette Burgerwoning, liefst bene-
denw., in het Noorden der stad,
liefst Oranjenbuurt; tegen 1
Augustus.**Tegen 1 Augustus, door wed.**
met 1 kind, kleine Woning
of gedeelte van een woning, op
netten stand, niet te ver van
het centrum der stad, huurprijs
f 5-7 per week.**SCHIERMONNIKOOG.**
Een gem. Huis, van 10 tot en
met 22 Aug.**Br. fr. met opgave van huur-**
prijs onder no. 8407 Bureau „N.
Prov. Gr. Courant” Wipstr. 12.**Bejaarde nette menschen vra-**
gen tegen 1 Nov. een nette W-
ning, huurpr. plm. f 5 per week.
Br. fr. no. 998, bureau dezes.**Een nette Boven- of Beneden-**
woning voor 2 oude menschen
a. plm. f 4 à f 5 per week.
LUITMER, Oosterstraat 37.**Student vraagt tegen Oct. a.s.**
gem. Zit- en Slaapkamer, zonder
pension modern ingericht.**Br. fr. no. 971, bureau dezes.****Te huur gevraagd****Met 1 November Kamers,**
kleine bovenwoning of mede-
huurster gezocht.
Br. fr. no. 805, bureau dezes.**Te Grijskerk een net Kost-**
huis door jongman met vaste
betrekking. Brieven onder no. 80
Hulppostkantoor Grijskerk.**1 Aug. Kothuis (zit-slk.) bij**
voorkeur, centrum stad. Br. fr.
m. voll. ind. en opg. pr. p. w. on-
der no. 999, bureau dezes.**Weide voor een warmbloed-**
paard mak bij koeien. Prijsof-
geaaf per week wordt ingew. door
J. DE VRIES, Tripscompagnie.**Te koop aangeboden****GELDBELEGGING.**
Een Winkelbehuizing met afzon-
derlijk bovenhuis huurobrengst
f 1750 per jaar. Koopprijs f 18000
huurder voor langen termijn
aanwezig. Te bevr. bij Ma-
kearskantoor D. MULDER Hzn.,
Kraneweg 67a, Tel. 2136.**HAREN.**
Aan den Rijksstraatweg in de
gemeente Haren een pracht
VILLA met groote tuin, geheel
groot 20 A. Vraagprijs f 15.000.
Aanv. n. o.**Te bevr. bij het BEMID-**
DELINGS-KANTOOR, Visch-
markt 14a Z.Z. Tel. 624.**GELDBELEGGING.**
Bouwers KUIPERS en SPAK-
MAN Bouwplan Oppenheimstr.
1 Mei geheel verkocht, van
Bouwplan Sept.-Nov. nog en-
kele te koop. Koopprijs f 10750.
Te bevr. J. KUIPERS, Lodewijk-
straat 9, Tel. 690-2648.**Een flinke Burgerbehuizing**
met ruime schuur en 9 Are
tuingrond, staande en gelegen
aan de hoofdverkeersweg te
Roodeschol; ook in het perceel
zeer geschikt om als winkel in
te richten. Eerste hypotheek
aanwezig.**Te bevr. bij P. WIERENGA,**
Bouwkw., Roodeschol.**GELDBELEGGING.**
Piet Heinstraat: 2 Beneden-
en Bovenhuizen. Keurig in orde
Lage huurprijzen. Rente plm. 9
pct. Te bevr. BAKKER'S
Bouw- en Woningbureau, Poele-
straat 16.**BELEGGING.**
Aangeboden te Groningen, in
aanbouw zijnd, zeldzaam degel-
ijk blokje WONINGEN, benoo-
digd kapitaal f 14.000. Gegar-
andeerd winst f 1600. Volledige
inlichtingen door de Fa. H.
KOSTER en ZOON, Noorderha-
ven 59a, Groningen. Kantoor-
uren tot 8 uur 's avonds.**Bakkerij met Kruidentierswin-**
kel, flink perceel, prima zaak,
zeer geschikt voor jonge land-
bouwer of kap.krachtig persoon.
Prijs f 17.500.**Br. fr. ond. no. 990 Bur. dezes.****Of te huur: in volkrijke buurt**
een druk beklante Dames-
en Heerenkapperszaak met apar-
verhuurd wordende bovenwoning
Aanvaarding nader overleg.**Br. fr. ond. no. 4 Bur. dezes.****Een nieuwe Behuizing, moote**
stand te Appingedam, bevatten-
de kamer en suite, kantoor, hal,
keuken, schuurtje, overloop, 3
slaapkamers en zolder, benevens
groote kelder en regenbak, voor-
zien van gas en elektrisch. Te
bevr. bij K. BOS, Appingedam.**Moderne Woningen goed ren-**
derend.
Kantoor Arch. HENRI ROTS,
Westerkade 19a, Tel. 3906.**Ben.- en Bovenhuis aan een**
der hoofdstraten, geschikt voor
kamers te verhuren, f 14.500.
Br. fr. no. 983, bureau dezes.**HAREN.**
Aan de Rijksstraatweg groote
moderne vrijstaande Villa met
schitterende tuin en garage.
Vraagprijs f 26000.**Te bevr. bij Café JANSEN,**
Haren, Tel. 3486.**Bij de Kerklaan keurig BUR-**
GERH. direct leeg f 5000. Selver-
derst. Burgerh. Mei leeg f 4750
100de Weg Burgerh. spoedig leeg
f 4000. Friesche Straatweg Bur-
gerh. spoedig leeg f 3200. Nw.
Kijk in 't Jatsr. Renteniërsbe-
m. tuin en zijgang, spoedig leeg
f 7500. Centrum Burgerh. (ben.)
f 6 en bov. f 8 f 8000. Te huur:
Bovenw. Oosterstr. spoedig f 750
bovenw. centr. f 7 direct.
Woningbur. WESTHAL Haren.**In de Oranjenbuurt Behuizing**
met afzonderlijk bovenhuis,
huurobrengst f 875 per jaar.
Koopprijs f 10000.

Te koop aangeboden

Een in prima staat zijnde, zoo goed als nieuwe Verbeek Lint Snijmachine. Prijs zeer billijk. N. MAGNUS, Wassenbergstr. 28.

Een gebr. Waschmachine, met z.g.a.n. Winger. Annastraat 36a.

H.H. SCHIPPERS!
Voor prima gebruikte **AUTO-BOORTMOTOREN** (ook stationaire motoren 2 cyl.) is het goedkoopste adres: **DE VRIES, Autoslooperij, Folkingsdwarstr. nos. 7 en 7A en 10. Tel. no. 4822.**

Buitenboordmotor 2 cyl. GEBR. VAN DER HELM. Houtstraat 6-8, Gron. Tel. 4355.

Een Hondekarr, collingas, geschikt voor paard, 3 M. lang en 25 W.L. Kuikens 7 w. oud. Te bevragen B. VRIEZEMA, Bedum.

2 prima br. 1. Boerenwagens. **JOH. VEENSTRA,** Middelstum.

Prima Ford, gesloten bestelauto, zeer geschikt voor bakker of winkelier, zonder eenig gebrek, prijs f 250.
Adres Tursingel 62, Gron.

7 p. **Dürkopp Landaulette.** W. BOER, Emmen.

Studebaker Touring 6 cyl. prijs f 225, A.J.S. Motor, prima, 1 cyl. Alles ook te ruilen tegen beste gesloten wagen. P. WESSEMIUS, Emmen.

Een complete Touring Carrosserie van Chevrolet Six, als nw., en 2 gebruikte Melk- of Groentewagens. Adres J. BULTHUIS en Zn., Wagen- en Carrosserie-fabriek, Noordwolde bij Gron.

1 Studebaker E 1929, 1 Chevrolet 1928, zonder gebreken, 2-deurs en prima lak en bekleding, 3 vaten Smerolie voor Ford en Chevrolet voor kleine prijs, 2 buitenbanden Kelly, 31 x 4.40 met korting.
Adres **JOH. WILDEBOER,** Rijwiel- en Autoverhuur, Loppersum.

Gesloten Fiat open Essex (defect), gesloten Vrachtauto, Ford Coupé, G. BEKKERING, Mauritsstraat 27, hoek Oosterweg.

2 prachtige 4 deurs gesloten **FORD CARROSSERIES** voor elk aannemelijk bod. **DE VRIES, Autohandel, tevens slooperij Folkingsdwarstr. 7, 7a, 10, Tel. 4822.**

Hudson Great 4 deurs Sedan 1931 van f 5450 voor f 2750, Studebaker 4 deurs Sedan model 1929 als nieuw f 1950, Opel 6 pers. Sedan Separée model 1929 zeer mooi f 1275, 6 pers. Carrosserie model 1931, nieuw doch een weinig beschadigd, zeer mooi model f 875, Garage J. WICHERTJES, Zuidlaren, Tel. 33.

Ford 2 dr. Maart 1930 model 1929, prima slechts f 980.
J. L. POSMA, Nw. Amsterdam.

Opruiming van eenige goed onderhouden en gerefaceerde AUTO's als 4 Ford Sedans, model 1929 4 personen en 1 coupé in prijzen van f 175, f 200, f 250 en f 300, A model Ford voor f 925 Fordson Tractor voor f 750.
Verder Autobussen en Vrachtauto's in verschillende wagens, bij N.V. D.A.M., Tel. 32, Appingedam.

WEGENS VERTREK.
Chevrolet Auto 4-5 pers. 2 deurs model 1928, 4 wielremmen, 't geheel in staat van nieuw en compleet uitgerust, spotprijs f 875. Te bevragen Hooze der A. I.

Mooi Overland Vrachtwagentje, 500 K.G. draagvermogen Nieuwe Carrosserie. Voor groenten- of melkvervoer. Citroën 4 pers., 4 deurs, loopt zuinig. Prijs billijk. In prima staat.
G. D. JURGENS, Telef. 371, Winschoten.

Een zoo goed als nieuwe **Studebaker** (Erskine) en een Ford Sedan in prima staat.
JOH. KROEZE, smid te Peize.

1 Ford, 4 deurs 1924 of een Essex wagen Coach lopen prima, billijke prijs, van particulier N. Binnensingel 2, Telef. 3021.

AUTO-KOOPJES.
Zoekt U een prima luxe-, bestel- of vrachtwagen? Kom dan eerst een kijkje nemen bij **DE VRIES, Autohandel.** Ook ruilen. Folkingsdwarstraat 7-7A-10. Tel. no. 4822.

Chevr. Vrachtw. '28 verlengd en verwaard 3 tons open laadbak met hekken, prima staat. Hansa prima 4 pers. Auto gesl. en een mooi stel om een 2-wielige aanhangkar van te maken op zoo goed als nieuwe 30 x 5 banden. T. SIJPKES, Emmen, Tel. 71.

1 Ford Coach model 1925, voor ruim sloopersprijs. 1 Fiat Sedan 12-15 p.k. model 1927 voor lage prijs. Te bev. Garage H. J. WEG Zuidhorn, Tel. 23.

Wegens te klein een zoo goed als nieuwe Steigboy met prima D. K. W. Motor bij J. HUTTINGA te N. Hoozebrug bij Groningen.

FORD TRUCK nieuw model met Trailer lang 6 Meter en autom. koppeling. Door omstandigheden voor billijken prijs.
Br. fr. no. 7, bureau dez.

Te koop aangeboden

Een prima 6 cyl. 6 persoons Wagen. Jacobijnestraat 2a.

VRACHTAUTO's
Chevrolet Truck 1928 met 5 M. Treiler S.K.F. als Opel Truck 1928, banden 32 x 6, Opel Truck 1928 banden 32 x 6. Ford Truck gesloten laadbak 32 x 6 banden Citroën B 14 1 tons vrachtwagen Ford omnibus 12 pers. goedgekeurd, Luxe Auto's, Citroën Six Sedan, Chevrolet 1928 4 w. r. Coach, Buick 5 pers. Touring, Chevrolet 6-7 persoons verhuurwagen, Italia 4 pers. Sedan, Fiat 4 Touring op ballon banden. Inkoop, Verkoop, Ruilen. S. DE ZWAAN ARONS, Beëdijde Makelaar en Taxateur in Automobielen, Tuinstraat 20, 30, 33, Tel. 4083, Groningen.

Diverse gebr. en nieuwe Auto's. J. K. v. d. MOLEN, 't Zandt, Tel. no. 16.

Een klein model Vrachtwagentje met open laadbak, zeer geschikt voor groente- of melkvervoer, merk Overland. B. RUBEN, Kolham.

Chevrolet Coach van laatst '28 werkelijk zonder gebr. Ziet er uit als nieuw f 850. **PEKELDER** en Zn., Nietap-Leek.

1 Ford Coach 1930 als nieuw, 1 Dodge Sedan de luxe vrachtwagen, 1 Chevrolet Coach 1926, keurig wagentje. H. SCHEERES, Oostersingel 104a.

AUTO-ONDERDEELLEN.
Het juiste adres voor alle voorkomende **AUTO-ONDERDEELLEN**, banden, bootmotoren enz. is de **Eerste Gron. Autoslooperij, Tuinstraat, 20, 30, 33, Tel. 4083, Groningen.**

Ook voor prima gebruikte AUTO-ONDERDEELLEN enz. moet je bij **DE VRIES, Autoslooperij, Folkingsdwarstraat 7 en 7A en 10, Tel. 4822, zijn.** Extra lage prijzen.

1 Harley Davidson 5-7 p.k. f 25 f 1 Sarolea 3 1/2 p.k. f 50.
B. WEESTES, motor- en rijwielhandel, Holwierde.

1 prima New Imperial 2 1/2 p.k. ook ruilen tegen radio en 1 prima Douglas motor.
Garage H.A.B.O. Haulerwijk.

Een tweewielige Aanhangwagen op luchtbanden, draagvermogen 1500 Kilo. G. KEMKERS, Eelde. Tel. no. 35.

Een Douglas 2 1/2, loopt prima. M. HARTSEMA, Oldehoeve.

Een Cusman Motor voor aandrijving van een zelfbinder met bosch magneet, wegens aanschaffen van een tractor.
J. E. MELJER, Ruizezand.

Een prima onderh. F. N. Motor 1928, geh. electr. met Bosch-hoorn en stoplicht f 190.
L. SCHUITTEMA, Solwerd 10, Appingedam.

ONDERDEELLEN
van A.C.E., Ex., Indian 7-9, en Scout, Douglas, Blackburne, Eysink, H.D. 7-9, H.D. 5-7 enz. Verder nog prima 1, 2 en 4 cylinder magneten en alle soorten banden. Gr. Leliestraat 7.

Een Motorfiets, merk "Motobecane", loopt uitstekend.
J. KOSTERS, Peize.

Nieuwe Motorduo's à f 10 per stuk. Gillet en Sarolea onderdelen. T. HUIZINGA, Paterswoldscheweg 6, Groningen.

Goedlopend 4 p.k. Eysink, z. g. a. n. banden, prijs billijk, of ruilen tegen 5 p.k. Ariël, Triumph of iets dergelijks, niet ouder dan '29, toebataling mijnerzijds. K. E. MOORLAG, Vriescheloo.

Prima A.C.E. Motorrijwiel als nieuw, voor lichten prijs, bij B. KLINKER, Roden.

Een prima Indian Motor 5-7 p.k. geheel electr. Moet weg voor elk aannemelijk bod. Te bev. Jonkerstraat 19.

Van particulier een prima Indian Scout van 1925, bij M. S. ABELS, Wagenborgen.

5 p.k. Triumph Motor van 1927 als nieuw, wordt gegarandeerd verkocht f 325, bij P. PRENGER te Nieuwolda.

Een prima 7-9 p.k. Motorrijwiel, ook ruilen tegen 1 cyl. motor. E. PRINS, p.a. A. Hoving, hotel "Harmonie", Hoozeand.

1 mooi Jongensrijwiel, lage prijs. Westerbinnensingel 13a.

Z. g. a. n. 20 H. en Damesrijw. waaronder Fongers, Opel, Groninger Kroon, Brennabor, spotprijs, Transport vanaf f 10 en dunder enz. Nieuw rijwiel 1 jaar garantie f 33 Davenport. F. GROENEVELD, Rademarkt 21

1e klas. Eng. Heerenrijwiel, met kettingkast, mooi in lak en nikkel. Koopje f 12. Lage der A 9a.

2 gebr. Damesrijwielen f 1750 en f 20. Van Sijzenstraat 3.

Enige Rijwielen, waaronder 1 Jongensrijwiel voor spotprijs. Tuinstraat 57.

Door omstandigheden 1 prima Dames- en Heerenrijwiel voor lage prijs, Gr. Leliestraat 7.

Te koop aangeboden

Als nieuw: 1 Burgers E. N. R. luxe met 3 versn. naaf en lamp f 75, 1 Burgers E.N.R. met lamp f 52.50, 1 Fongers H.Z. met lamp en torpedo f 57.50, 1 Gruno met lamp en torpedo, hoog model f 52.50, Steenhouwerskade 9. Zondags geopend.

Een Dames- en een Heerenfiets, zoo goed als nieuw.
Jozef Israëlsstraat 69.

Heerenrijwiel f 12 en een Piano voor f 55.—
Joachim Altinghstraat 23.

Z. g. a. n. D. Rijwiel Fongers met 2 versn. en z. g. a. n. Heerenrijw. Paulus Lamanstraat no. 10.

Een z. g. a. n. Heerenrijwiel m. remnaaf, n. banden, wegens geen plaats. Prijs f 27.50. Adres Noorderbinnensingel 95.

Pracht Heerenrijwiel met torpedonaaf f 15. Achter de Noorderkuipen 8.

Enige prima gebruikte H. en D. rijwielen, 2 Jongensrijwielen, f 15 per stuk. R. BUTER, Nw. Kijk in 't Jatstraat 60.

6 gebruikte Jongens- en Meisjesrijwielen, z. g. a. n. Rijwielen vanaf f 25. Bloemstraat 13.

Wegens omstandigheden z. g. a. n. verchroomd Nederlandsche Kroon Heerenrijwiel, gekost f 95 nu voor spotprijs.
Gr. Leliestraat 46.

2 prachtige Damesrijwielen, prijs f 12.50 en f 18. F. DE BRUIN Groote Leliestraat 46.

Eenige beste Rijwielen, w.o. Fongers, Veeno, Burgers, en alle onderdelen voor Indian Scout Motor. A. FERINGA, Saaksum.

10 stuks in goeden staat verkerende Rijwielen, w.b. de beste merken, 2 Transportrijwielen, 1 driewielers Bakfiets enz., prijzen vanaf f 15, bij ALB. LEVERMAN, Nw. Ebbingestraat 43.

Een prima Damesfiets en een Heeren- met torpedonaaf voor zeer lage prijs. L. KOSTER, Nw. Kijk in 't Jatstraat 49.

2 Gazelle D.rijwielen, z. g. a. n., 1 beschadigd H.rijwiel, eigen merk, lage prijzen.
Adres K. R. LUBBERS, Hoogkerk b. d. brug.

Een zoo goed als nieuw, prima Stijlbillard, klein model, met nieuwe toebehoren, prijs billijk. Adres R. BIERLING, Schuitendiep 82. Tel. 4886.

1 prima Piano f 500, jaar garantie zeer lage prijs f 120, ook in huurkoop. Genegen te ruilen tegen Motor. W. WEELINCK, O. Kijk in 't Jatstraat 65.

Een gebruikte electr. Piano, als nieuw met mandoline, xylofoon enz., geheel compleet onder garantie f 500. Ook wel ruilen voor gewone piano.
D. NAUTA, Visscherstraat 29, Tel. 1102.

Wegens plaatsgebrek 2 sp. Orgel 12 reg., ook wel ruilen tegen kleiner. Joachim Altingstr. 23.

Pracht Salon Gramofoon, hoog 1.05 M., dubbel veerwerk, met platen w.o. 30 c.m. nog één jaar garantie, spotpr. f 32.50. Stationsstraat 1a.

GRAMOFOON,
kap en deurtjes. 30 nos. f 22.50. Bedumerstraat 93.

Viool (solo Artistviolet) f 75.— 1e kl. Amerik. Orgel, spotprijs. C. H. Peterstraat 1a.

Een gebr. Luidspreker wegens overcompleet pr. f 10, bij J. KUIPERS, Hortensialaan 58a.

Een 3 lamps Radiotoestel, ook wel ruilen, tegen fototoestel. Eyssoniussstraat 23.

Een mass. elken Bureau Ministère, 9 groote laden met slot. Tursingel 39.

2 Crapauds, Divan en groote gegoten Kookkachel, Oosterstraat 50b.

Pracht Crapaudstetel, nieuw, 1e soort rood trill, eiken, f 85. Paterswoldscheweg 266. voor de Wielerbaan.

Een 9 x 12 c.m. Fototoestel v. platen en filmtracks, Schneider Xenar lens, lichtsterkte 4/2, Compursluit, dubbele uittrek, slechts weinig gebruikt, voor zeer aannemelijke prijs te krijgen.
Br. fr. ond. no. 1000 Bur. dez.

Prima wit gelakte uitneembare Engelsche Ledikanten, groot 100 x 200 c.m., juist iets wanneer men logé's verwacht. J. E. SMID, Langestraat 69, Winschoten. Telefoon 6.

Een moderne Kinderwagen, wieg en loophek. Te bevragen Verl. Heereweg 150.

Een z.g.a.n. Klapkarretje nieuw model bij J. MEULMAN, Hoozeand, Paterswold.

GRAFMONUMENTEN,
Grafpalen, Grafbanden, enz. Verder alle voorkomend steenhouwwerk, tegen concurrerende prijzen. L. H. REIGERSBERG, 1e Spoorstraat no. 30, Kostverloren.

Mooie Grafhekket uit voorraad leverbaar voor billijke prijs. Korenstraat 11.

Te koop aangeboden

2 stel nieuwe Zwaarden 480 x 190 x 8, 450 x 170 x 7.
H. WOLTHUIS, Sappemeer Oost.

Zonnezeil met rolbeweging, lengte 3.30 M., prijs f 5. D. DE VRIES Dz., Meeuwerderweg 104.

Een zoo goed als nieuwe Verrekijker in étui en prima dubbel loops jachtgeweer, kaliber 12. Ook wel ruilen tegen vijfschoots repetiergeweer. H. SCHANSEMA Spijkerlaan, Appingedam.

IJzeren Molenaar, lang van water tot einde pen 4.76 M., roe-gang 42-36 c.m., bij J. VAN EERDEN, molenaar, Sellingen Gron.

AFBRAAK,
balken, juffers, deuren, glasramen voor serre en kippenhokken een moderne voordeur met kozijn en bovenraam 320 x 125 buitenwerks, twee werkplaatsdeuren met glas met kozijn 280 x 220 b.w., stoephekket, vloerlagers, 5000 oude holle roode pannen, 15000 holle roode nieuwe, 2500 n. holle smoor- en 1000 holle n. glazuurpannen, partij nieuw machinaal hout, w.o. 12/17, 16/17, 19/17 enz.
K. K. SMANT, Heereweg 67.

Een complete Tichelwerk op afbraak, staande aan Aduarderdiep bij Steentil, w.o. 5000 M2. droogschuren, benevens 2 groote schuren 30 x 40 M., tevens 200.000 pannen, 1 miljoen steenen, 2000 ton puin, zeer geschikt voor vlijlaag, tevens 450 M. rails, spoorwijdte 70 c.m., 6 kipkarren, transporteur, kleimachine stoom ketel, locomobile, ook bij gedeelte. Te bevragen bij SIMON DE JONG, Haddingestraat 29, Tel. 2198.

Tevens te koop 50.000 vuurvast Steenen als nieuw, maat 25 x 12 x 6 1/2 c.m.

12 gebruikte gave Palen van 10 tot 20 M. lengte, liggende te Delfzijl, bij P. BIRZA, Appingedam.

Vroege Aardappelen, Eerste-lingen en Presenten, prima. Tj. DOORNBOS, Wittewierum.

P.l.m. 10 H.L. Etaardappelen à f 5 per H.L. Adres: W. SCHOONVELD, Heiligelaan, Zuidbroek.

P.l.m. 150.000 Preplanten, prima kwaliteit. Ook genegen te 14 dagen te laten staan, bij B. WASSING, Godlinzerweg ('t Zandt).

Partij Prei- en Moesplanten bij Gebr. VROOM, Oosterhoogbrug.

Knol-, Moes-, Knolselderij en een partijje Lezerf Bloemkoolplanten bij Gebr. LANING, Zuidwolde.

25000 Preplanten en een groote partij Moes-, Spruit- en Koolraapplanten bij H. v. DIJKEN, Schoolstraat, Bedum.

P.l.m. 40000 Preplanten, bij J. VAN DER SLOOT, Woldijk, Noordwolde.

Raapknol-, Moes- en Spruitkoolplanten.
WIERT SMIT, Schildwolde.

Gerepeld STROOVLAS tegen 2-4 cent per K.G. voor directe levering.
Br. fr. no. 973, bureau dez.

3000 stijg eerste soort **Friesch Riet**, levering franco boerderij voor spotprijs, moer weg, bij H. JAGERSMA, Rietverbouwer en Handel, Eestrum (Fri.) Tel. Veendwouden 24 LJ.

2 H.A. Hooi klaar in opper. D. BALK, Dorkwerd.

Te koop gevraagd

Heerenhuis met Bovenw. bijv. Nassaulaan, J. C. Kapteynlaan, Petrus Campersingel. Prijs p.l.m. f 14.000 à 15.000. Nov. ben. leeg
Br. fr. no. 9, bureau dez.

Of te huur: Wie is genegen om een stukje Grond te verkopen of verhuren in of bij een of ander dorp, om er een zomerhuisje op te bouwen, de grond moet van achter zwetten aan een behoorlijk goed zuiver stroomend vischwater.
Br. fr. met omschr., ligging, grootte en prijs ond. no. 977 Bur. dez.

Een in goeden staat verkerende boot, of reddingsloep, lang p.l.m. 9 meter. K. BRUINING (Oost Polder) Roodeschol.

Een goede makke Twenter Belg, met opgaaf van prijs, kleur en geslacht, door Sj. DOD-DEMA Gzn., Stootshorn, Noordbroek.

Een zw.b. Enterstier met hoge productie en een 2- of 3-jarige gekr. Belg met opgaaf van kleur en prijs.
Adres Wed. J. BEGEMAN te Slochteren Hooiland.

Een beste Beer, bij voorkeur Deense, met prijsopgaaf.
Adres P. EVERTS, Adorp.

13 p.k. luchtgekoelde Benzine-motor. Electr. Smederij J. BOERSMA, Feerwerd (prov. Groningen).

Te koop gevraagd

Een gebruikte Groentewagen, of lichte Korre. Draagvermogen p.l.m. 1000 Kg., door G. NIEUWOLD, Kalkwijk Oost 56, Hoozeand.

1 Dogcar, goed model.
J. SCHEEPSTRA, Smederij, Ide gem. Vries.

Een smalwiel Boerenwagen m. opgaaf van prijs. J. DE GROOT, Onnen.

Gebruikte Auto, liefst Chevrolet '27. Tevens Aardappelsorteer-machine gevraagd. Alles met uiterste prijs. WOLF & TEN BOSCH N. V. Assen.

Een in goeden staat zijnde Ford Truck vrachtauto, liefst m. open laadbak, model T.
A. DE JONGE, Garage Winsum (Gr.).

Een prima gebruikte Fordson Tractor, nieuw model. Br. fr. met opgaaf van zuinigste prijs en volledige beschrijving ond. no. 994 Bureau dez.

Een 2-pers. open Wagentje v. lage prijs. Aanbiedingen Garage H. J. WEG, Zuidhorn. Tel. 23.

AUTO.
Door groot persoon een prima in orde zijnde 4 à 5 persoons gesloten auto met ruime besturing. Ook wel demonstratiewagen.
Aanbieding met omschrijving en uiterste prijs ond. no. 985 Bur. dez.

Gebruikte doch in prima staat zijnde Ford of Chevrolet Vrachtwagen, met gesloten cabine en open laadbak.
Br. fr. met uiterste prijsopgaaf ond. no. 966 Bur. dez.

Sportmodel MOTOR 5 P.K. n.d. '28 met uiterste prijs en verdere beschr. A. DILLEROP, Expeditie, Klazienaveen. Tel. no. 56.

Een Zijsn. voor R. S. motor. Br. fr. ond. no. 40 aan Firma H. HOF Sr., Uithuizen.

Een 4-wielige Aanhangwagen in goeden toestand, uiterste prijs.
Br. fr. no. 8, bureau dez.

2 of 3 Hielbanden 30 x 3 1/2 of 31 x 4 1/2 (gebr.) door S. WEZEMAN, Garage Oostwold (Old).

Een gebruikte, doch in goeden staat verkerende Invalidewagen. Brieven met uitersten prijs aan J. MEDENDORP, Warfweg, te Usquert.

Een Winkeltoonbank en Winkelkast.
Br. fr. no. 10, bureau dez.

In goeden staat zijnde Badgesser.
Adres: Verl. Grachtstraat 22.

Een partijtje 6 c.m. gewaterd Iepen Plaathout. Liefst droog. E. KOSTER Jr., Emmen.

3 à 6 wagons gemalen Turfstrooisel. Te leveren franco boerderijen. Aanbiedingen verwacht JAN ROELOFS, Nieuw Beerta.

Aanbieding Personeel

JEUNE HOMME,
27 ans, célibataire ayant beaucoup voyagé, Europe, Orient etc. parlant et écrivant allemand, français, polonais, russe, parle hollandais un peu italien capable à tout faire cherche place stable magasinier, hôtel ou autre.
Ecrire: SZAPIRO, Schoolholm 12a, Groningen.

Overkellner of 1e Kellner zag zich gaarne geplaatst, geroutineerd internationaal.
Br. fr. no. 20 bureau dez.

KAPPERSBEDIENDE.
Nette Burgerjongen, bijna 18 j. 3 j. bij het vak, tegen kost, inwoning en kleine vergoeding.
Br. fr. ond. no. 992 Bur. dez.

Gevorderde Kappersleerling, goed kennende scheren. P. VORRENHOLT, Diepswal (Leek).

Een bekwaam Fabrickstimmerman en goed bekend met gieten van lagers, autogen, lassen enz. leeftijd 32 jaar.
Br. fr. no. 15, bureau dez.

Timmerman, goed bekend met alle voorkomende timmer- en metselwerk, om voor huizenverhuurders en particulieren te werken, 60 cent per uur.
Br. fr. ond. no. 995 Bur. dez.

Een bekwaam Automobielmonteur met lange ervaring.
Br. fr. no. 24 bureau dez.

Een Smidsknecht, bekend met hoefbeslag en boerenwerk. Adr.: A. VAN RINGEN, Oosterstraat no. 10, Coevorden.

Een Smidsknecht, om in het autovak opleid te worden.
Aanb. Dwingelweg 61, Winschoten.

Gedipl. 1e Coupeuse zoekt tegen Sept. werkkring. Ook gen. m. iemand samen te werken. Uitst. referentiën.
Br. fr. ond. no.

ENGELSCHE ALLERLEI.

LEERING UIT DE VOLKSTELLING. — BIJVERDIENSTEN VAN AMBTENAREN. — CONSERVATIEVEN EN DE VERBRUIKERSRAAD.

De tel- en schifftmachines, waarvan wij zooveel hoorden in de dagen voor de volkstelling, moeten haar werk voorbreijelijk hebben gedaan. Reeds nu, zoo kort na de telling is er reeds een uitgebreid afschoon voorlopig rapport uitgekomen, dat de voornaamste bevolkingsfeiten en -cijfers bevat, die een macht statistisch werk vertegenwoordigen. Een belangrijk en algemeen feit, door het rapport onthuld, is dat de bevolking van Groot-Britannië thans bijna stabiel is. Het sterftecijfer is gedaald en toch is de bevolking de afgelopen tien jaar met slechts 2.061.232 toegenomen. Dit cijfer vertegenwoordigt een toename-coëfficiënt van 5.44 percent, dat is minder dan de helft van vroegere tienjarige perioden, die van den oorlogstijd slechts uitgezonderd.

De meest verlichte geesten in dit land zijn niet bereid over de nadering van een stationnaire bevolking alarm te blazen. Economisch wordt dit bevredigend geacht, met het oog op het groote aantal werklozen en den stilstand van den groei der nijverheid. De opvatting is dat een kleinere bevolking betere levensvoorwaarden verschaft en een beschaafder bestaan voor de gemeenschap als geheel.

Tegenover deze opvatting staat een andere, die leert dat afname van bevolking of zelfs stationnaire bevolking een symptoom is van verminderde nationale levenskracht. Maar dit is mischien een gedachte van atavistische herkomst, van toen rassen nog in wilden staat verkeerden en de kracht van een ras of een stam werd bepaald door aantallen.

Zoals was verwacht onthult het rapport een bevolkingsverplaatsing naar het zuiden. Zuid-Wales, en Noord-Engeland in mindere mate, zijn bijna tooneelen geweest van een exodus. Het zijn de gebieden van de kolonmijnen en de zware industrie, die in de periode 1911—1921 de sterkste bevolkingstoename toonden. Dit feit illustreert den economischen toestand van het land. In het algemeen is het zuidelijk gebied en vooral dat rond Londen een oase gebleven in de woestijn der malaise, zoodat arbeidsbevolking uit de mindere gebieden daarheen is getrokken. Wat de beweging van het platteland naar de stad betreft toonen de cijfers aan dat niet zoo zeer het platteland naar de stad is gekomen als de stad naar het platteland. Verstedelijking tot in den verren omtrek, die plaats heeft gehad, rond Londen in de eerste plaats maar ook rond Manchester, Liverpool en Sheffield en Birmingham, heeft dorpen met landelijk bedrijf veranderd in steden met stadsbedrijf (industrie). Daar-aan is de overigen geringe toename van stadsbevolking ten koste van landelijke bevolking vooral toe te schrijven.

Londen schijnt de gedeeltelijke ontvolking van de zwaarste en leelijkste industriële gebieden van het land te hebben veroorzaakt. De metropool is in bewonertal gegroeid ten koste van steden in Wales en Noord-Engeland. De bevolking van Groot Londen, het zoogeheten metropolitane gebied waarin de meeste voorsteden zijn begrepen, is nu gegroeid tot 8.202.818, dat is een vijfde van de gansche bevolking van Engeland en Wales. Het beeld door de cijfers aldus onthuld, wordt hier weinig bevredigend geacht. Een gezwoolen hoofdstad, een ontvolkt platteland, centra van productie en van rijkdom, nog dicht bevolkt maar in verval met sterk verminderde voortbrenging en algemeene vertraging... het klinkt niet gunstig.

Wat Groot-Britannië ondanks het steeds zakkende sterftecijfer nochtans zoo traag in inwonertal toeneemt dat dit in de naaste toekomst aan zichzelf gelijk zal blijven of zelfs verminderen moet uiteraard worden toegeschreven aan het sterk verlaagde geboortecijfer. Van alle landen in Europa heeft nu alleen Zweden een lager geboortecijfer dan Groot-Britannië. Het afgeloopen tienjarige tijdvak bracht geboorten ten getale van 163 per 1000 inwoners. Er is daarentegen geen verandering van belang in het huwelijkscijfer, vooral niet onder de jonge volwassenen, die in het algemeen het sterkst het geboortecijfer bepalen. Ook over het zoogeheten „surplus” (geen gelukkige term) aan vrouwen in de bevolking van het land geeft het rapport belangwekkende cijfers. En zij, die lang geklaagd hebben en ontsteld zijn geweest over deze „wanverhouding” kunnen troost putten uit het feit dat het „surplus”

sedert 1921 is verminderd. In 1921 was het nog 1.736.221; thans is het teruggebracht tot 1.670.243. De verhouding tusschen vrouwen en mannen in cijfers is thans 1087 : 1000. De theorie dat moeder Natuur na een slachting van mannen in een oorlog voor aanvulling zorgt schijnt dus door de jongste volkstelling in Engeland te worden bevestigd. De bevolkingstoename van 2.061.232 is verdeeld over 1.063.605 mannen en 997.627 vrouwen. Ten slotte is aan de cijfers nog ontleend dat Groot-Britannië in een eeuw ongeveer zijn bevolking met 3 1/4 heeft vermenigvuldigd, dat Birmingham met meer dan een miljoen inwoners de tweede grootste stad van het land is, dat Liverpool met 855.539, Manchester met 766.333 en Sheffield met iets meer dan een halfmiljoen volgen.

De salarissen van rijksambtenaren in Groot-Britannië zijn, voor zoo ver deze menschen verantwoordelijke posten hebben, niet onaanzienlijk. Maar de ambtenaren in lagere rangen hebben het niet te breed en voor hen zijn de automatische verlagingen der salarissen, overeenkomstig de daling in de kosten van levensonderhoud, zeer denkbaar. Hoe zeer dit wel het geval is blijkt uit mededeelingen, door den secretaris van het Verbond van Rijksklerken aan de Daily Express gedaan. Duizenden ambtenaren werken volgens deze mededeelingen als kellers, jazz-band-spelers, enveloppenschrijvers, avond-boekhouders, beziddige ceremoniemeesters en andere emplooiën, die in den avond kunnen worden vervuld. Zij moeten het doen teneinde hun maagere staatsalaris aan te vullen. Verscheidene ambtenaren nemen hun vacantie in den tijd der groote sportfeesten, niet om van het schouwspel in rust te genieten maar om er tijdelijk een baantje te vervullen. De komst van den totalisator op de Engelsche renbanen is voor verscheidene ambtenaren een meevaller geworden. Deze „tote” eischt ondanks zijn mechaniek veel personeel; en de houders van deze wedmachines kiezen graag ambtenaren voor de bediening. Men kan zich wel voorstellen dat deze categorie van ambtenaren niet met vreugde den dag van 1 September tegemoet ziet. Dan treedt er weer een automatische salariskorting in, tot een gezamenlijke besparing voor het rijk van £2.000.000 omvatende 300.000 ambtenaren in burgerlijken dienst.

Meer dan 150.000 ambtenaren verdienen niet meer dan £ 3 per week. Velen er van zijn getrouwd. Zij moeten een zekeren stand ophouden in kleding en bewoning en zijn dus veel slechter af dan timmerlieden, schilders en metselaars in voortdurend emplooi, die als zoodanig van 4 tot 6 pond sterling verdienen en die niet zooveel behoeven te besteden aan hun levenswijze.

De Conservatieven in hun thans wat vruchteloos verzet tegen maatregelen van de Labour-regering smaken zoo nu en dan de voldoening die regering nochtans een nederlaag toe te brengen, niet op de normale wijze door met behulp van Liberalen een wezenlijke meerderheid te krijgen bij stemming over regeeringsvoorstellen, maar door list op het gunstige oogblik. Zulke gunstige oogblikken doen zich voor, wanneer het Lagerhuis zaken behandelt die het levensbelang der regering niet onmiddellijk raken. In die gevallen is de Labour-partij niet steeds ruim vertegenwoordigd, ook al zijn vele leden bij de hand. Dan hebben de Conservatieven hun mannen weggesloopt. Een overzicht van de aanwezigen leert de regering dan dat zij veilig aan een verzoek om stemming over een of anderen maatregel, door de Conservatieven gedaan, kan toegeven. Wanneer de stemming dan plaats heeft betreden vele Conservatieven, die zich achterbaks hebben gehouden, de zaal en de stemlobby. En de regering lijdt dan een nederlaag op een zoogeheten „snapdivision” (dat is een stemming bij verrassing die een nederlaag bij verrassing brengt). De truc brengt de regering soms in een moeilijk parket, hetgeen zij vaak door meer omzichtigheid zou hebben kunnen verhoeden. Zulke een lastig geval voor haar ontstond Dinsdag 7 Juli, toen zij door een „snap division” een nederlaag leed op een vitale clauseule van haar ontwerp voor de instelling van een Verbruikersraad, dat thans in derde lezing (artikelsgewijze) bij een commissie van het Lagerhuis in behandeling is. Het artikel, dat verworpen werd, geeft aan de leden van den Verbruikersraad de bevoegdheid handelaars onder eede gegevens te doen verstrekken over hun handel en prijsregeling. Als gevolg van den uitslag van de stemming er over moest dit artikel uiteraard vervallen en daarmede verviel tevens het raison d'être van het gansche ontwerp. Immers, deze Verbruikersraad met zijn wettelijke bevoegdheid om alles te weten te komen van de

zoo'n haast. Het kan altijd nog wel. Of... wij knippen één zoo'n stukje uit, en teekenen er misschien zelf op, maar er kunnen vier namen op, en daarom laten wij het nog maar even liggen, totdat moeder-de-vrouw of andere huisgenooten ook geteekend hebben. Of er is er een de stad uit, en dan willen wij met die heele historie nog maar wachten tot die terug is. En toch is dat verkeerd, want dan loopt straks de heele zaak kans om in het vergetboek te geraken. Laat daarom ieder zich nu haasten, en laat uw eerste daad na uw Zaterdagavond-leetuur van mijn causerie deze zijn, dat ge u even er toe zet om deze zaak tip-top in orde te maken.

Maar wij kunnen natuurlijk ook wel weer gaan twijfelen en ons gaan afvragen: of zoo iets nu heusch zou kunnen helpen? Er staan ook nu aan allerlei kanten menschen gereed om het mogelijk succes in twijfel te trekken en te zeggen: denk je nu werkelijk, dat die lui in Genève straks al die namen zullen gaan zitten spellen? Net alsof die menschen geen andere dingen hebben te doen! Maar laten wij dan toch niet vergeten, dat menschen, die het weten kunnen, van een petitionnement als het onderhavige toch blijkbaar wel invloed verwachten, en laten wij ook onzen steun verleen (al ging het nu maar alleen daarom!) aan hen, die voor deze hoogst ernstige en zoo brood-noodige zaak al hun krachten inspennen. En dus... gij teekent? Ik behoeft dus volgende week daarop niet meer terug te komen? Gij zorgt dan voor invulling van uw naam en van uw huisgenooten boven de 18 jaar, en gij zorgt er voor, dat dit stukje papier spoedig aan het goede adres komt?

Van de week heeft het juist een paar keer erg geregend, als de scholen hier uit gingen. Ik heb gehoord van één school, waar ze het onweer zagen naderen, en waar toen aan de kinderen uit de buurt volle gelegenheid werd gegeven om nog thuis te komen. Men liet ze eenvoudig een kwartiertje vroeger naar huis gaan. (Ik hoorde laatst ook van een school voor hooger onderwijs alhier, waar de ondegende leerlingen een leerares, die erg benauwd was, en die het licht wilden opsteken, aan haar verstand brachten (?), dat het juist veel beter was om in het donker te blijven zitten, en

avonturen van noodzakelijke levensbehoeften in alle stadia tusschen productie en consumptie, teneinde de Board of Trade voor te lichten, die dan eventueel de makers van grove winst zou kunnen straffen en die zelfs prijsregeling zou kunnen optreden, — deze Verbruikersraad moet in de plaats komen van een bestaanden Voedselraad, die geen wettelijke bevoegdheden heeft en slechts moreelen invloed kan uitoefenen door gevallen van grove winst aan de kaak te stellen. Het is gebleken dat deze Voedselraad met zijn moreelen invloed niets kan uithalen, daar de zwarte schapen onder de handelaars voor zulke invloed niet vatbaar zijn. Vandaar dat deze regering het noodig vond een lichaam met wettelijke bevoegdheden voor het doel („anti profiteering”) in het leven te roepen. Nu de clauseule, die in de eerste plaats zulke wettelijke bevoegdheid geeft, in een „snap division” verloren is gegaan, is aan den Verbruikersraad alle kracht ontnomen. Intusschen zal de clauseule door de regering opnieuw in het ontwerp worden gebracht en het zal dan verder wel tegen „snap divisions” worden beschermd, zoodat de „truc” der Conservatieven, al hebben zij er een oogeblik plezier van gehad, geen blijvende gevolgen zal hebben. Het is lang uitgemaakt dat een aanzienlijke meerderheid in het land den Verbruikersraad noodzakelijk acht. En iedereen, die kennis heeft gemaakt met de waarlijk brutale prijsbepalingen van Engelsche winkeliers in levensmiddelen vooral, weet hoe wenschelijk zulke een instelling is.

BRIEVEN VAN EEN FRIES.

MLXXXII.

'T KANAAL GRONINGEN—STAVOREN — WORKUM, IJLST EN SNEEK VRAGEN AANSLUITING. — DE FRIESCHE KAMER VAN KOOPHANDEL. — FONEJACHT—HARLINGEN. — ONS FRIESCH VOLKSBESTAAN — KAN 'T WAD DICHTSLIBBEN?

De vaarweg Groningen—Zuiderzee komt weer aan de orde. Groningen is de motor, de aandrijvende kracht. En nu het kanalenplan op het debatijfje staat ontwakken de Friezen. Zouden zij ooit eigener beweging een vaarweg in 't leven kunnen roepen voor, nu ja, 1000 tons schepen, Leeuwarden—Zuiderzee? Het idee zag 'k nog nooit ingeschakeld in hun gedachtengang. Nu leunt de Fries tegen den sterken Groninger broer, die, dadenrijk en ondernemend zich een weg moet banen door Friso's watergouwen om zijn wereldmarkten te bereiken.

In 't Nieuwsblad van 25 Juni j.l. lees 'k dat de commissie — bij uitstek deskundig — in haar rapport den weg over Stavoren verkiest boven dien over de Lemmer. En wat de deur dicht doet: ook de Minister van Waterstaat acht dezen weg uitverkoren, ja is zelfs bereid de hoogere kosten door dien aanleg vereischt voor 's Rijks rekening te nemen. Het standpunt der deskundige commissie, door den Minister gedeeld, behoort meenen Ged. Staten van Groningen, door de provincie te worden aanvaard. Nu zijn er Friezen, die de ooren opsteken — acht mijn vergelijking niet smadelijk — als een jachtthond, wanneer de meester zijn naam roept. Critiek komt aan alle kanten naar buiten barsten. De Lemmer haven — wie proefde niet eens Lemster bokking, — wordt met oude roem en kracht verzadigd niet eens ten danks gevraagd. Miskund, te-leurgesteld zal zij haar handelsgebied udbreiden, als eens de Noordostpolder der Zuiderzee uit het wier komt oprijzen. Dan! Maar er liggen van ver en nabij mededingers te wachten, die jachtbuit begeeren en eveneens een vette kluij trachten te verorberen. Slaap niet te lang in ieder geval met één oog open!

En nu daagt zelfs Workum op. Zij vraagt nu de haven verdiept wordt oog en oor het eindpunt op van Groningens vaarweg. Komt het stedeke met het zout als 't ei op is? Zij biedt verbetering n.l. in route, afstand en kosten, en een woordvoerder vraagt voor de stad een onderzoek aan nopens het plan, dat beter is n.l. de weg Workum, Oudegaster Brekken, Wijmerts, IJlst, Sneek. De route zal 12 K.M. korter zijn, zoo wordt er gezegd. Gezegd! Autoriteiten worden beleeft gevraagd om kostenberekening. De belangen van Workum staan niet alleen op 't spel, zelfs die van Bolsward, IJlst en Sneek. Op gevaar af om door de Workumers

die juf deed maar wat de kinders zeiden, en het werd een bende!). Maar uit dat eerst meegedeelde bleek bezorgdheid. Daar staan echter scholen tegenover, waar de onderwijzers (en de onderwijzeressen ook) zich van weer-of-geen-weer geen zier hebben aange-trokken, en waar men de lieve of ook wel eens niet lieve jeugd eenvoudig liet weggaan of eigenlijk de straat op stuurde door een dikke plasbui. Dat acht ik echter onverantwoordelijk. Ik kan mij wel begrijpen, dat het kan voorkomen, dat iemand een afspraak heeft gemaakt dadelijk na schooltijd, en ik geloof dus best, dat elk onderwijzer of iedere onderwijzeres niet om vier uur nog eens een kwartier of half uur op school kan blijven als het onverwachts is gaan regenen, maar dan kon daaromtrent toch wel een regeling worden getroffen, en kon zoo'n zaak in der minne worden geschikt. Nu zijn Maandag massa's kinderen slik-en-slik nat thuis gekomen, of ze hebben moeten schuilen op de zonerling-s plaats, zoodat de met paraplu's en capes toegesloten moeders ze misschien ook nog niet eens konden vinden, of ze misliepen! Zou het niet mogelijk zijn, dat er — al kwam die regeling dan maar van de zijde van het schooltoezicht! — een aansporing kwam om eens op deze zaak te letten, — een verzoek dan aan de hoofden van scholen om maatregelen te beramen en die ter kennis te brengen van de ouders. Daar is toch zeker geen petitionnement voor noodig? Van het water ga ik nu maar ineens over naar het vuur.

Ik heb namelijk gelezen, dat er in de provincie Utrecht een organisatie is tot stand gekomen voor „hulp bij brand”. Mij dunkt zoo: men moest in elke provincie, en dus ook in de onze, iets dergelijks maar fluks op touw zetten. Zeker, ik weet wel, dat wij hier al vaak zijn te hulp geroepen, en ook te hulp gekomen, maar het was toch, geloof ik, beter, dat deze zaak nog wat strakker werd georganiseerd. Dan weet iedereen, waar we aan toe zijn, en dan mogen wij alleen maar hopen, dat het bij ons niet gaat als te Rotterdam, waar laatst juist brand uitbrak bij een brand-meester, toen die op een ver afgelegen punt bezig was „water te geven”. Maar men heeft in de provincie Utrecht bovendien begrepen,

voor een onnoozelen dwaas te worden gehouden, zou 'k hen toch vragen: Heeft de genoemde commissie een domme fout gemaakt met de richting over Stavoren voor de juiste te verklaren? En dacht u, dat het Groninger belangen waren, om Bolsward, Sneek, IJlst en Workum tot verhoogden bloei te brengen? Help u zelf! Als het wel en wee van deze plaatsen afhangt van de vastgestelde route, graaf dan een kanaal van dezelfde afmetingen naar den grooten vaarweg of indien niet bouw fabrieken aan de oevers en kaden, schep nieuwe centra's aan handel en industrie! Niet? Moet de vaarweg zich richten naar u of gij naar den wellicht internationalen weg?

Lees dit berichtje eens uit Engwiden: „Zooewel in deze als in andere gemeenten in den Zuidoothoek van Friesland heeft men zich in de laatste jaren veel meer toegelegd op het Tuinbouwbedrijf. In verband daarmee heeft zich thans een commissie gevormd om te komen tot de oprichting van een conservenfabriek. In deze commissie hebben zitting genomen personen uit de gemeenten Schoterland, Opsterland, Ooststellingwerf en Smallingerland”.

Dat is ten minste initiatief. Waar zal de fabriek komen te staan? Als ik in de commissie zal, zou 'k mijn medeleden wijzen op de toekomst, op 't komende grootscheepvaartkanaal en zeggen: Denkt er vooral om, dat wij zoo viug en zoo goedkoop mogelijk in verbinding met de wereldmarkt blijven. Bouwen we niet vlak aan 't kanaal, het is te ver af, dan in ieder geval daar, waar wij 't gemakkelijk kunnen bereiken. De wereld, de cliënteel schikt zich niet naar ons, wij moeten ons naar de klanten schikken. Wil je dat met al de belangen en belangenjes van ieder stadje en dorp op de meest voordeelige wijze rekening moet worden gehouden, vraag dan den Minister, de Staten van Groningen, de bewakende deskundigen of ze ooit zouden overgaan tot uitvoering van een miljoenen plan. Kop neer, Friezen! Alleen kunnen jullie het toch niet doen!

Bolsward, Workum, Hindeloopen, IJlst, Sneek verbeter u waterwegen die uitmonden op den grooten vaarweg naar Stavoren. Ook de Lemmer kan het doen. Verlangt Drachten ook geen open haven? De Kamer van Koophandel van Friesland zal zich over dit traject nog nader uitspreken. Zij heeft reeds een adres over het kanaalpad Fonejacht—Harlingen aan de Staten onzer provincie gericht. Waarom? In de voordracht van Ged. Staten van Groningen staat een volzin „Dit bedrag (f 546.600) zal te beginnen met 1938 in den loop van 14 jaren worden beschikbaar gesteld” (voor het kanaal Fonejacht—Harlingen).

Beteekent dit, dat het in 1952 pas voltooid zal zijn?

In het adres van de Friesche Kamer staat: „onze Kamer, die reeds sinds jaren haar attentie aan de kanalenverbetering in haar district geeft, heeft steeds den indruk gekregen, dat de verbetering van het kanaal Fonejacht—Harlingen gelijktijdig met en gelijkwaardig aan de verbetering van het kanaal Groningen—Zuiderzee zou geschieden”.

En verder: „Komt het kanaal Groningen—Stavoren tot stand zonder dat Fonejacht—Harlingen gereed is, dan zal het centrum onzer provincie in zijn aan- en afvoer te water relatief nog achterlijker worden dan het thans is. Afgezien van de besparing van kosten van overlading zal de mogelijkheid om schepen van groote tonnenmaat aan den wal te brengen voor handel en nijverheid langs het kanaal Leeuwarden—Harlingen reeds een groote vruchtbesparing geven hetgeen de productiekosten uiteraard verkleint wat economisch van het allergrootste belang is”. (Deze stelling wordt met een voorbeeld toegelicht).

Ik geloof dat wij in Friesland met dit standpunt allen accoord gaan. In de toekomst moet Leeuwarden zeeschepen in de haven zelf ontvangen. Wij moeten ademhalen. Onze mond is Harlingen. En wanneer de verbetering van 't kanaal Leeuwarden—Harlingen achterwege blijft, dan zal „voor onze Friesche haven, welke naar verwacht mag worden dan verbeterd en goed geoutilleerd zal zijn, juist het getij kunnen verlopen”.

Heeft de Regering daar geen oog voor? 't Is niet te gelooften! Waarom moet er dan nog een extra adres over geschreven worden? De veronderstelling om Friesland, om Leeuwarden, om Harlingen te drukken, dood te drukken verwerpen wij ten eenenmale. Wat is de ware reden? „Nog dient te worden vermeld”, aldus 't Friesche adres, „dat de schepen met geringe diepgang, welke de binnenwateren bezwaren en de kustvaart uitoefenen, speciaal op de Scandinavische lan-

den en de Engelsche en Deutsche Noordzeehavens via Harlingen het achterland van die haven zullen kunnen bereiken, zoodra het kanaal op Harlingen zal zijn verbeterd. Voor den aanvoer van hout, kolen, kunstmeest, stukgoed zal dit niet van geringe betekenis zijn, terwijl de afvoer van Friesche agrarische en industriële producten tegen lager vracht zal kunnen geschieden dan wanneer de verbetering van dat kanaal voorloopig achterwege blijft”.

Voorloopig? Als na 1938 nog 14 jaar gewacht moet worden, dat is voorloopig 20, zegge twintig jaar. Wij hebben een revolutie op economisch gebied, een stugge niets ontziende tegenspoed in zaken en bedrijven: wij hebben om ons heen legers van werklozen, wij hebben armoede en gebrek. Is het nu niet de tijd om politieke kansspelletjes aan kant te zetten, onze zoo en zoovele ruzietjes te begraven, en ons te werpen op de lotsverbetering van ons handels en bedrijfsleven van onze hoofd- en handarbeiders van hoog tot laag? Leeuwarden onze hoofdstad heeft nu een kans, de kans en Friesland met haar. Haar industrie moet omhoog en vooruit. De Leeuwarder gemeenteraad versuft en verduft soms, zet de ramen van zijn vergaderzaal eens wij open om den frisschen wind van het algemeen belang te laten doorwaaien. Er wordt gearbeid aan de toegangswegen te land, het is een gunstig voorteken, de toegangswegen te water wachten. Talm niet, treuzel niet om! Zooals daar in het Zuid-Oosten van onze provincie plannen worden beraamd voor fabrieken zoo kan de tuinbouw van Leeuwarden en omstreken ook op dit terrein en op nog zooveel ander gebied de vleugels uitslaan. Leeuwarden, Franeker, Harlingen, ondersteunt toch het adres van de Friesche Kamer. Al de plaatsen, al de dorpen om de hoofdstad, alle Friezen hebben een groot belang bij het kanaal, neen bij een zeeweg van Leeuwarden, met als Harlingen tot voorhaven.

Wij moeten weer een goede boterham verdienen. De welvaart trede door de Friesche landouwen, maar zij zal zich niet vertoonen noch haar schoonste kleed aantrekken als wij de handen niet uit de mouwen steken. Zelf doen! Doen!

De route naar Stavoren is Groninger en Friesch belang, maar een Friesch belang is Leeuwarden—Harlingen. Wie daaraan tomt komt aan ons leven, ons bestaan! Het is dus wel te hopen, dat er overeenstemming kome en Groningers en Friezen in vreedzame ontwikkeling samen welvaart scheppen.

Tot besluit een enkele opmerking. Als je van buiten af vrienden thuis krijgt, dan is 't: „wij komen om de Zuiderzeewerken!” Op 't zooveelste uitstapje stonden we op de te-gureis bij Harlingen's haven. Er wordt altijd druk geredeneerd en d' een werpt een stelling op, waarop d' ander zijn tegenwerpingen heeft. Zoo deze: Als de afsluitdijk gereed is, dan... Nu de mogelijkheden. Bij stormvloed jaagt de zee 't water hooger bij de dijken op dan heden. Aangenomen. De dijken moeten verhoogd en verzwared. Er is op gerekend. Maar zei 'r iemand, het is alle dagen geen N.W. storm met springtij. De honderden dagen en nachten met een gewoon verloop van eb en vloed, zullen dit te zien geven: de zee ziet haar weg versperd door de dijk; het wad loopt vol en het zee-water dat er niet meer bij doet, glijdt buitengaats langs de eilanden. Het wadwater heeft mooi tijd om te bezinken. Gevolg: slib en nog eens slib, verhooging van de slibgronden, ook voor Harlingen. En? De Harlinger haven wordt drooggelegd. Ging 't ook niet zoo met de oude Middeleeze waaraan Leeuwarden lag en Uitgong (nu Berlikum?)

„t Kan ook anders”, merkte 'k op. „Wedden!” was 't antwoord. Niemand ging nog op 't aanbod in. 't Kan verkeeren!

den en de Engelsche en Deutsche Noordzeehavens via Harlingen het achterland van die haven zullen kunnen bereiken, zoodra het kanaal op Harlingen zal zijn verbeterd. Voor den aanvoer van hout, kolen, kunstmeest, stukgoed zal dit niet van geringe betekenis zijn, terwijl de afvoer van Friesche agrarische en industriële producten tegen lager vracht zal kunnen geschieden dan wanneer de verbetering van dat kanaal voorloopig achterwege blijft”.

Voorloopig? Als na 1938 nog 14 jaar gewacht moet worden, dat is voorloopig 20, zegge twintig jaar. Wij hebben een revolutie op economisch gebied, een stugge niets ontziende tegenspoed in zaken en bedrijven: wij hebben om ons heen legers van werklozen, wij hebben armoede en gebrek. Is het nu niet de tijd om politieke kansspelletjes aan kant te zetten, onze zoo en zoovele ruzietjes te begraven, en ons te werpen op de lotsverbetering van ons handels en bedrijfsleven van onze hoofd- en handarbeiders van hoog tot laag?

Leeuwarden onze hoofdstad heeft nu een kans, de kans en Friesland met haar. Haar industrie moet omhoog en vooruit. De Leeuwarder gemeenteraad versuft en verduft soms, zet de ramen van zijn vergaderzaal eens wij open om den frisschen wind van het algemeen belang te laten doorwaaien. Er wordt gearbeid aan de toegangswegen te land, het is een gunstig voorteken, de toegangswegen te water wachten. Talm niet, treuzel niet om! Zooals daar in het Zuid-Oosten van onze provincie plannen worden beraamd voor fabrieken zoo kan de tuinbouw van Leeuwarden en omstreken ook op dit terrein en op nog zooveel ander gebied de vleugels uitslaan.

Leeuwarden, Franeker, Harlingen, ondersteunt toch het adres van de Friesche Kamer. Al de plaatsen, al de dorpen om de hoofdstad, alle Friezen hebben een groot belang bij het kanaal, neen bij een zeeweg van Leeuwarden, met als Harlingen tot voorhaven.

Wij moeten weer een goede boterham verdienen. De welvaart trede door de Friesche landouwen, maar zij zal zich niet vertoonen noch haar schoonste kleed aantrekken als wij de handen niet uit de mouwen steken. Zelf doen! Doen!

De route naar Stavoren is Groninger en Friesch belang, maar een Friesch belang is Leeuwarden—Harlingen. Wie daaraan tomt komt aan ons leven, ons bestaan! Het is dus wel te hopen, dat er overeenstemming kome en Groningers en Friezen in vreedzame ontwikkeling samen welvaart scheppen.

Tot besluit een enkele opmerking. Als je van buiten af vrienden thuis krijgt, dan is 't: „wij komen om de Zuiderzeewerken!” Op 't zooveelste uitstapje stonden we op de te-gureis bij Harlingen's haven. Er wordt altijd druk geredeneerd en d' een werpt een stelling op, waarop d' ander zijn tegenwerpingen heeft. Zoo deze: Als de afsluitdijk gereed is, dan... Nu de mogelijkheden. Bij stormvloed jaagt de zee 't water hooger bij de dijken op dan heden. Aangenomen. De dijken moeten verhoogd en verzwared. Er is op gerekend. Maar zei 'r iemand, het is alle dagen geen N.W. storm met springtij. De honderden dagen en nachten met een gewoon verloop van eb en vloed, zullen dit te zien geven: de zee ziet haar weg versperd door de dijk; het wad loopt vol en het zee-water dat er niet meer bij doet, glijdt buitengaats langs de eilanden. Het wadwater heeft mooi tijd om te bezinken. Gevolg: slib en nog eens slib, verhooging van de slibgronden, ook voor Harlingen. En? De Harlinger haven wordt drooggelegd. Ging 't ook niet zoo met de oude Middeleeze waaraan Leeuwarden lag en Uitgong (nu Berlikum?)

„t Kan ook anders”, merkte 'k op. „Wedden!” was 't antwoord. Niemand ging nog op 't aanbod in. 't Kan verkeeren!

UIT GAARDENIER'S BRIEVENBUS.

T. N. te K. Giet niet te dikwijls, maar als 't gebeurt zoo goed, dat de grond geheel met water verzadigd is. Als de planten bloeien, kan af en toe, b.v. om de twee—drie weken, een weinig bloemenmest in het gietwater worden gegeven. Giet in den zomer des avonds, in voor- en najaar des morgens. De licht-groene kleur van de levenactius kan door verschillende factoren worden veroorzaakt. U noemt geen behandeling, zoodat ik moeilijk naar de oorzaak kan raden. Zet de plant buiten, met den pot in den grond ingegraven. Zij zal daar wel weer normaal kleuren.

P. GAARDENIER.

iets offeren voor die tuberculose-bestrijding. Zij is het zeker waard.

Dan is er ook gevraagd voor de schippers-kinderen. Dat veel schipperskinderen nog heel wat missen, staat wel als een paal boven water. Ik zou het veel verstandiger vinden als de Regering daar geld voor uitgeef dan voor kinderen, die de ouders dikwijls om een nietige reden beslist naar een zoogenaamd vrije school willen hebben. Toch moet men zich van de groote kennis van onze eigen jeugd op het punt van de Nederlandsche taal niet al te veel voorstellen. Gelezen heb ik van de week iets op een mooie huisdeur van een keurig huis in de Poellestraat. Op een mooi stuk carton en geschreven met fraaie letters stond daar: „G e f r i t”. Hoe teleurstellend moet toch de aanblik zijn van zoo'n opschrift voor menschen, die heel de week haast bezig zijn om de eerste beginselen van taal en spelling er bij de jeugd in te stampen! 't Kan zijn, dat zij voor schrijven een goed en zelfs hoog cijfer behalen, maar dan komen ze met zoo'n opschrift aan, en bewijzen daarmee toch wel een totale onkunde van onze eigen taal. Neen, algemeen verheugend zijn de resultaten van ons volksonderwijs nog niet. Men behoeft den leerplichtigen leeftijd zeker nog niet in te korten, maar zou dien beter nog wat kunnen verlengen!

Dr. Hissink heeft Woensdag j.l. dus wel succes gehad, en zijn sympathieke daad om wat ter eere van hemzelf was bijeengebracht, te bestemmen tot hulding van zijn voorganger, heeft bij velen een diepen indruk achtergelaten. Het is zeker wel merkwaardig, dat men in 1921, zooals de Minister-President heeft verteld, er in volen ernst over gedacht heeft om de bodemkundige afdeling hier op te heffen! Wel een bewijs, hoe gevaarlijk het is om op gronden van zuinigheid al te spoedig een beslissing te nemen. Want als nu toch van één zaak wel is komen vast staan, dat zij een groot belang beoogt en van diepe betekenis is, dan is het van deze braeche, die thans zoo'n mooi eigen gebouw heeft gekregen, waardoor de stille en vergeten Verlengde Oosterweg opeens reputatie begint te krijgen.

Los en Vast.

Hebt gij al geteekend? Ik bedoel natuurlijk, of gij uw instemming reeds hebt betuigd met dat grootsoch opgezet petitionnement inzake internationale ontwapening. Het zal wel heel zelden voorkomen, en het is zeker ook nog maar zeer weinig gebeurd, dat er een betooging (of betuiging) werd op touw gezet, die zoo algemeen de instemming had van allerlei partijen en groepen, die anders nu niet bepaald in elkaars armen liggen of ook maar aan elkaars zijde staan. Maar ditmaal is die overeenstemming wel zeer treffend. Ik heb bijvoorbeeld naast mij liggen een zoo pas verschenen brochure van niemand minder dan een kapitein der Jagers, denzelfden, die enkele maanden geleden ook hier te Groningen nog is wezen debatteren. Dat is een zeer ernstig en goed-overwogen woord, waarin met kracht en klem wordt opgekomen tegen eenzijdige, overhaaste en alleen nationale ontwapening, maar tegelijkertijd is deze militair sterk voor internationale ontwapening. En wie onzer is dat niet? Daarom vind ik het eigenlijk jammer, dat ik in de bladen een oproep vond, die uitging van een bepaalde politieke partij, die haar geestverwanten oproep om toch vooral te teekenen, want daardoor zullen allicht sommige menschen toch weer den indruk krijgen, dat het hier misschien een partijaakje betreft, en niets is minder waar dan dat.

Toch schuilt er nu juist een groot gevaar bij een dergelijke, vrijwel algemeene instemming van zoo verschillende zijden. Dan zijn wij het nu eens allen ergens over eens, en dan is er dus alle kans, dat de een na den ander gaat denken: dat zoo'n zaak toch wel lukt en haast van-zelf toch wel in orde komt. Wij laten het dan misschien maar graag en gerust aan elkander over. Die anderen doen het dan natuurlijk toch allemaal, en dus behoeven wij dan niet tot de eersten te behoren. Wij kunnen dan voorloopig nog wel een beetje wachten. Die anderen zullen wel hun handtekening plaatsen, en dat stukje papier wel inzenden, — voor ons heeft dat nog niet

ADVERTENTIËN.

Provincie Groningen.

Uitgeloot zijn heden:

I. 10 obligaties van f 1000.— of onder a. en b. gesplitst in onderdelen van f 500.— van de op 1 November 1893 uitgegeven provinciale geldleening, rentende 5 1/2 %, groot f 705.000, genummerd 63, 102, 104, 201, 342, 429, 430, 479, 480 en 561.

II. 22 obligaties van f 1000.— van de op 15 November 1893 uitgegeven provinciale geldleening, rentende 5 1/2 %, groot f 805.000, genummerd 40, 71, 119, 121, 170, 185, 192, 214, 263, 272, 274, 296, 327, 328, 423, 473, 597, 513, 533, 605, 619, 657 en 792.

III. 19 obligaties van f 1000.— van de op 15 Juli 1902 uitgegeven provinciale geldleening, rentende 5 1/2 %, groot f 630.000, genummerd 42, 57, 93, 150, 252, 360, 433, 453, 473 en 503.

IV. 61 obligaties van f 1000.— of onder a. en b. gesplitst in onderdelen van f 500.— van de op 1 Mei 1913 uitgegeven provinciale geldleening, rentende 4 1/2 %, groot f 12.000.000 — genummerd 71, 90, 92, 93, 124, 177, 276, 119, 127, 239, 249, 280, 358, 369, 375, 435, 491, 492, 504, 670, 675, 689, 741, 751, 753, 802 A/B, 873, 881, 873, 888, 891, 971, 973, 1671, 1682, 1111, 1171, 1190, 1199, 1290, 1292, 1266, 1281, 1290, 1312, 1259, 1151, 1470, 1475, 1485, 1564, 1659, 1662, 1707, 1708, 1781, 1790, 1821, 1834, 1861, 1862, 1876, 1919 en 1926 van welke nummers de obligaties op den 1sten November a.s. zullen worden afgeleverd tegen intrekking der obligatie, met de daarbij behorende niet vervallen coupons.

UITLOSTING GELDLEENING

Burgemeester en Wethouders der gemeente WEDDE brengen ter algemeene kennis, dat van de geldleening groot f 47000

zijn uitgeloot

de nos. 17 en 56 (2e en 4e serie, oorspronkelijk groot f 9500 a 4 pct. en f 28.000 a 5 pct.) van de geldleening groot f 20.000 a 4 1/2 pct. van 1918 de nos. 1 en 25, van de geldleening groot f 15.000 a 5 pct. van 1919 no. 14 van de geldleening groot f 17.500 a 5 pct. van 1925 no. 18, welke aandelen op 1 November a.s. ten kantore van den gemeentebestuurder te Blijham, betaalbaar worden gesteld.

Blijham, 9 Juli 1931.
Weth. en Weth. voornoemd:
H. P. WAALKENS,
De Secretaris:
J. SMIT.

Stremming verkeer

Het Gemeentebestuur van Groot-Groningen maakt bekend dat het verkeer met rij- en voertuigen over den weg Grootelaast Lulje vanaf 15 Juli 1931 tot nadere aankondiging

zal zijn gestremd.

De Adjunct-Directrice van het Algem. Provinciaal, Stads en Academisch Ziekenhuis

maakt bekend, dat de Polikliniek voor Inwendige Ziekten van Prof. POLAK DANIELS en de Polikliniek voor Zenuw- en Ziektelijken van Prof. v. d. SCHIEER van 15 Juli tot 1 September a.s. zullen zijn GESLOTEN en dat de Polikliniek voor Oor-, Neus- en Keelziekten van Prof. BENJAMIN van 15 Juli tot 15 Augustus zal zijn GESLOTEN.

Boerenleenbank Overschild.

Het BESTUUR maakt bekend, dat de RENTE met ingang van 1 Juli

IS VERLAAGD.

Intelligheden te bekomen ten kantore der bank.

Overschild, 8 Juli 1931.
Namens het Bestuur:
J. BOSSCHER, Kassier.

Kapitaal beschikbaar.

Cond. 1e Hypotheek 4 1/2 %, 2e 6 %. Credieten 7 %, K. en L. termijn. Vlugge afwikkeling.
Br. POSTBOX 403, R'dam.

HYPOTHEKEN
Grote en kleine bedragen direct beschikbaar. Blijv. rente J. H. SPRINGER. Beëdigd Make-aar, Sterreboeschstraat 16, Groningen. Tel. 3117

Coöperatieve Boerenleenbank Spijk.

De RENTE is vanaf 1 Juli vastgesteld als volgt:
CREDIT IN LOOPENDE REKENING en SPAARGELDEN 2 1/2 %.
DEBIT IN LOOPENDE REKENING 4 1/2 %.

HET BESTUUR.

Kondenliefhebbers!!
Bezoekt Zondag de groote Tentoonstelling in de Harmonie.

Schitterende inzending honden van alle rassen. Aanvang der keuring smorgens 10 uur.

BEZOEKT ZONDAG 12 JULI ZUIDLAREN

Groot Concours-Hippique, Ponyrennen, Jachtritten Sportbetooging „Z. G. V.”

Avondfeest in 't Hotel „De Gouden Leeuw”

Twee Orchesten Twee Dansvloeren in zaal en tuin (MOOIE ELECTRISCHE VERLICHTING)

NON-STOPPING-DANCE. Laube-verlichting in den tuin Het Bestuur van de Harddraverij-Vereeniging.

Groote Zomerfeesten te Muntendam op 25 en 26 Juli 1931

OP ZATERDAG:

1. Hardloopen met hindernissen. Prijzen f15, f10 en f5. Aangifte van 1 tot 2 uur bij J. S. GRUBEN. Inleggeld f 0.50
2. 's Avonds 6.30 uur Geestesmeerde Voetbalwedstrijd. Entree f 0.25 per persoon. Leden van de V. v. V. vrijen toegang. Het publiek wordt hierbij in de gelegenheid gesteld een prijs van f 10 te winnen.

OP ZONDAG:

1. Ponyraces. Prijzen van f50, f25 en f10. Aangifte tusschen 12 en 1 uur bij E. v. d. LAAN. Inleggeld f1.—
2. Behendigheidswedstrijden op Motoren. Vrije deelname. Prijzen Kunstvoorwerpen, benevens een verg. zilver medaille. Aangifte van 2.30 tot 3.30 uur bij T. GANKEMA. Uitreiking der prijzen in 't hotel „DE MONTE”. Inleggeld f1.—

's Avonds om 10 uur Groot Vuurwerk bij 't Oude Gemeentehuis. Het Bestuur v.d. V. v. V. te Muntendam.

Hypotheeken.

Steeds gelden beschikbaar voor eerste hyp., ook tweede, en bedrijfskap

H. H. POELMAN. Heereweg 4

Bezoekt de Groote ZOMERFEESTEN te ZEIJEN.

op ZATERDAG 18 JULI A.S.

Ringrijderij p. motor

voor HEER en DAME. Prijzen: f15.—, f10.—, f5.—, f2.50, inleggeld f1.—. Aangifte in 't Café HINGSTMAN.

Ringrijderij per fiets

voor HEEREN. Prijzen f10.—, f6.—, f4.—, f2.—. Inleggeld f0.50. Aangifte Café NOORD.

Voorts

KINDERSPELEN

voor Kinderen van school Zeijen. Alles bij genoegzame deelname en volgens oordeel van het Bestuur. Aangifte om 2 uur 's.n. HET BESTUUR.

KERMIS -:- ADUARD.

ZATERDAG 18 JULI 1931.

PONY-RACES (A. en B.)

Prijs A. f 50. Prijzen B. f 30, f 20, f 10, f 5 en f 2.50 (nieuwe loting.)

Geen inleg. Aangifte voor 3 uur (n. t.) in het logement MEIJER.

Vereen. v. Volksvermaken

ZONDAG 19 JULI 1931.

a. Voetbalwedstrijd.

b. Wielervedstrijden

op de korte baan.

Onder de reglementen der Noordelijke Wielervedstrijden, Koninkl. goedgek. 2 Febr. 1930. Muziekkorps bij de baan. HET BESTUUR.

Schoolfeest Kolham.

OP VRIJDAG 17 JULI.

Zondag 19 Juli:

VOLKSFEESTEN.

RINGRIJDERIJ PER FIETS VAN HEEREN.

Prijzen: f10, f8, f6, f4 en f2. Inleg f0.50.

RINGRIJDERIJ PER MOTOR-RIJWIEL HEER EN DAME.

Aangifte vóór 2 uur nieuwe tijd.

Geldprijzen en kunstvoorwerpen Inleg f1.—. Bij genoegzame deelname daarna KINDERSPELEN voor jongens en meisjes om kunstvoorwerpen.

Draaimolen enz. aanwezig. Aanbevelend:

H. BRAAM.

MUZIEK.

ORGEL-, PIANO- en VIOOL-LESSEN aangeboden à f 2.50 per maand. Br. fr. no. 996 Bur. dezes.

Nog een reden waarom Chief Whip de beste voor Uw gezondheid is!

VOLKOMEN RIJPE EN BE-LEGEN VIRGINIA-TABAK!

In groote vaten—uiterst zorgvuldig gestapeld—komen honderdduizenden Kilos Virginia—tabak tot rijpheid. Langzaam, uiterst langzaam verricht Moeder Natuur haar prachtige arbeid maar het resultaat is dan ook heerlijke, goudgele en volkomen rijpe tabak—de eenige goed genoeg voor Uw

CHIEF WHIP VIRGINIA

ARDATH LONDON

DEZE MAN

is zelfs in onzen ongewone tijd een ongewone verschijning. Reeds op 14-jarigen leeftijd liep hij van zijn ouders weg en ging naar Amerika; 20 jaar lang zwierf hij, met «niets» op zak, de gehele wereld door. Als cowboy en zwerver, als steward en als vallen-zetter, als goudwasscher, goochelaar, detective en avonturier in hart en nieren, zag hij de Ver. Staten van Amerika, zag hij Indië, Afrika en Azië, leerde hij de hoogten en diepten, de mysteriën en de diepste samenhang des levens kennen als bijna geen ander. 33 jaar oud kwam bij hem plotseling het eeuwigdurende plan op om een groot en wereldberoemd man te worden. Heden, 10 jaar later, heeft hij dit fantastisch voornemen verwezenlijkt, thans is hij de soevereine leider van een verbazingwekkende reizenonderneming, thans hebben zijn naam en zijn werk een betooverenden invloed in alle landen, waar hij ook, als bij tooverslag verschijnend, opduikt. Deze man komt naar

GRONINGEN
op Donderdag 16 Juli a.s.

en niemand mag verzuimen persoonlijk kennis met hem te maken. Hij is gemakkelijk te herkennen. Hij draagt altijd een blauw kostuum, een grooten donkeren slappen hoed en tusschen zijn smalle energiek opgetrokken lippen ziet men steeds een zware Havana-sigaar. Zijn naam is echter **JULIUS GLEICH**, en hij brengt als de «CIRCUS-KONING VAN ONZE EEUW», zoals de pers over de gehele wereld hem genoemd heeft, een circus en een circuskunst met zich mede, zoo volmaakt als hier tot heden nog nooit werd vertoond. Millioenen geestdriftige menschen zijn getuigen geweest van zijn triomftocht door Duitschland, België, Luxemburg, Frankrijk, Spanje, Italië en Tsjecho-Slovakije. Antwerpen, Brussel, Parijs, Barcelona, Rome, Praag, Breslau, Keulen en Wiesbaden waren de laatste en voornaamste plaatsen waar hij met overweldigend succes optrad.

Onthoud dus:

JULIUS GLEICH

komt naar Groningen op Donderdag 16 Juli a.s. Het Reuzencircus GLEICH heeft uitsluitend zitplaatsen. Prijzen reeds van 50 cent af. Slechts 8-dag hier in Groningen. Vrijdag 24 Juli des middags om herroepelijk laatste voorstelling!

DENKT U om de muziek- prijsvraag-wedstrijd IN „HUIZE ASTORIA”??

Zie het nummer van Donderdag j.l.

N. V. Geldersche Credietvereeniging

Gevestigd te Arnhem

Wij belasten ons met:
Adviezen voor Belegging
Aan- en Verkoop van alle Effecten

Groningen Vischmarkt 39 Tel. 3612 - 3080

HERPLAATSING

SCHOOL- EN VOLKSFEESTEN TE MEEDEN.

Zaterdag 18 Juli: KINDERSPELEN en STOEL-TJESDANS TE PAARD MET HINDERNISSEN.

Vrije deelname, om prijzen van f 10.—, f 7.50, f 5.— en f 2.50. Inleggeld f 0.50. Aanvang 6 uur.

Zondag 19 Juli:

Aanvang plm. 3 uur:

GROOTE PONY-RENNEN.

Rennen A om prijzen van f 85.— en f 15.—.

Rennen B, alle Pony's die in Rennen A gestart hebben, behalve de eerste prijswinnaar, om prijzen v. f 25.—, f 15.— en f 5.—.

Inleggeld f 3.—. Vrije deelname.

Aangifte voor Vrijdag 17 Juli, des avonds 8 uur bij J. KOR WZ.

De paarden moeten Zondags half twee op het terrein aanwezig zijn. Alles bij genoegzame deelname, te beoordeelen door het bestuur.

Namens het Bestuur:
H. J. VAN DELDEN Vzn.
L. v. d. VEEN, Secretaris

Bezoek de Groote Festiviteiten te Vries op 1 en 2 Aug. a.s.

Groote Zomerkermis. = Concours-Hippique = Voetbal = Gymnastiek = Volksspelen = Kinderspelen

(N.B. Nog plaats voor eenige Kermisvermakelijkheden)

V.V.V. FOCHTELOO

GROOTE FESTIVITEITEN

op
Zaterdag 18 en
Zondag 19 Juli

18 Juli: KINDERFEEST

en
AVONDFEEST

19 Juli: GROOTE

HARDRAVERIJ

Aanvang 1 uur (z. t.)

1. Klasse A: prijs f100.

2. Klasse B: prijs f50, premie f25, cadeau f10.

Rijden naar keuze. De prijswinnaar van klasse A mag niet in klasse B meedragen.

Minstens 8 deelnemers.

Ingegeld f2.50.

Aangifte voor of op 15 Juli e.k. bij den secr. H. POST, Driehoek, Fochteloo.

3. Galoppeerprijs van kidden.

Prijs f30, premie f15, cadeau f5.

Ingegeld f1.

Conditie en aangifte als boven.

4. Avondfeest in de tent, enz.

Nog terrein te huur voor Draaiweefmolten, hoepels en schiettent.

HET BESTUUR.

CAFÉ KANON

SCHUILINGSOORD

Zondag 19 Juli

RINGRIJDERIJ MET

PAARD EN WIPKAR

voor Heer en Dame.

Prijzen f10.—, f5.— en f2.50.

RINGRIJDERIJ VOOR HEEREN

per rijwiel.

Prijzen f10.—, f5.— en f2.50.

RINGRIJDERIJ VOOR DAMES

per rijwiel.

Prijzen f10.—, f5.— en f2.50.

Alles bij genoegzame deelname.

Aangifte voor half een.

Dansmuziek aanwezig.

Nog plaats voor Draaimolten.

MOTORCLUB

Dwingeloo en Omstreken

Motorwedstrijden

op Zondag 19 Juli a.s.

des voormiddags kwart voor tien

Knobbelrit

en des nam. half drie.

Behendigheidswedstrijd

(voor duo)

De aangifte is open tot een

half uur voor aanvang der

wedstrijden.

Prijzen: Wisselbeker en waardevolle kunstvoorwerpen.

BAL IN DE FEESTTENT

op het terrein.

Het Brokkenhuis

zal voor den verkoop van

goederen

van 20 Juli tot 17 Aug.

a.s. gesloten zijn.

HET BESTUUR

N.V. Veenkolon. Bank

voor Hypotheek en Scheep-

verband, gevestigd te

SAPPEMEER.

BUITENGEWONE ALGEMEENE

VERGADERING VAN ALLE

AANDEELHOUDERS

op Maandag 20 Juli 1931, des namiddags 2½ uur, in het hotel

„STURVE“ (BEEREBOOM)

te Sappemeer.

Agenda:

Statutenwijzigingen.

De vergadering is toegankelijk op vertoon van Aandeelbewijzen of van Pandbrieven.

Een Afschrift van de Wijzigingen is ter inzage voor iederen aandeelhouder ten Kantore der vennootschap neergelegd.

De aandeelhouders kunnen daarvan op aanvraag een afschrift verkrijgen.

Namens den Voorzitter van Commissarissen:

E. SMIT Jzn.

GEVRAAGD:

op het festival van fanfarecorpsen te Eilsloo Fr. op 9 Augustus a.s.

EEN HUMORIST.

Br. fr. met prijsopgave enz. vóór 20 Juli bij den heer L. DE VRIES H. d. S. te Eilsloo.

ZONNESTRAAL

DAG

ZATERDAG

18 JULI

DE STERKEN
VOOR DE ZWAKKEN

'NUGGET'
wordt in
alle landen
der wereld
gebruikt.

In Holland
reeds
25 jaar

NUGGET
SCHOEN POLISH

Verkrygbaar in alle kleuren

Sympathiseer met Hoover's plannen,
met de Internationale Ontwapening inclus;
maar boven al dit Internationale,
Ga Uwe sympathie naar 't plaatselijk Brokkenhuis,
Gebouw Prinsenhof, Martinikerkhof 23. Tel. 1200.

Een „Lincoln“ Vulpenhouder blijft voor niets.

Wij vragen slechts Uw opinie over de „Lincoln“

De „LINCOLN“ vulpenhouder die in de Engelsch sprekende landen de reputatie geniet van „het beste wat er bestaat“ doet thans ook haar intrede bij het Nederlandsche Publiek.

De „LINCOLN“ voorzien van een 14 kar. Goud-Plated pen met extra verharde punt, speciaal systeem van zelfvulling en inktgeleiding is zoo stabiel en degelijk geconstrueerd dat de „LINCOLN“ een menschenleven mede gaat. De garantie die wij dan ook op de „LINCOLN“ geven, is wat duur betreft onbeperkt. Na 10 jaar zal de „LINCOLN“ nog precies zoo schrijven als in het begin.

Wij zouden nog veel meer kwaliteiten van de „LINCOLN“ kunnen opsommen maar raden U:

Oordeelt U zelf, wij stellen U daartoe in de gelegenheid.

Een beperkt aantal „LINCOLN“ vulpenhouders stellen wij beschikbaar voor de lezers van dit blad tegen een geringe vergoeding van

95 cent per Vulpenhouder,

onder voorwaarde dat U ons na een maand gebruik der „LINCOLN“ schriftelijk Uwe opinie mededeelt over de „LINCOLN“, terwijl U ons het recht geeft Uw schriftelijke opinie desgewenscht te publiceren uit een reclame-oogpunt.

Wij zijn er van overtuigd dat de financiële offerende die deze buitengewone reclame van ons vergt er toe zal bijdragen dat binnenkort de „Lincoln“ de vulpenhouder zal zijn door een ieder besproken en begeerd.

De „LINCOLN“ wordt in 2 modellen geleverd, een forsche pen met groot inktreservoir voor Heeren en een sierlijk model voor Dames. Beide modellen in de kleuren:

Gitzwart met Goud
Karmijnrood

Zeegroen
Donkerblauw

De beschikbaarstelling op deze voorwaarden geschiedt slechts eenmaal. Daarna zal de „Lincoln“ slechts bij den winkelier verkrijgbaar worden gesteld.

Zendt ons onderstaande coupon uiterlijk binnen 5 dagen toe. De toezending onder rembours van f0.95 benevens remboersementskosten, geschiedt naar volgorde van de ingekomen aanvragen. Aan een en denzelfden persoon wordt slechts een „Lincoln“ verstrekt op bovenvermelde voorwaarden.

Aan de „LINCOLN“ Vulpen, Korte Hooger. 14, Rotterdam
Gelieve mij een „LINCOLN“ vulpen onder rembours van 95 cent toe te zenden per aangestemd briefpakket. Na een maand gebruik zal ik U mijn opinie over de „LINCOLN“ schriftelijk mededeelen.

Naam _____

Straat _____

Gewenschte kleur _____ Stad _____

Dame of Heer doorhalen naar gelang der verlangde pen.

Kleur invullen. S.v.p. duidelijk schrijven.

In gesloten enveloppe verzenden, 6 cent frankeren.

Aangeboden: f 3000

op 1e Hypotheek tegen 4½ %.

Br. fr. ond. no. 3 Bur. dezes.

Benzinemaatschappij

zoekt voor hare afdeling smeeroilen en vetten

jong geroutineerd

Vertegenwoordiger

voor het Noorden.

Br. fr. ond. no. 18 Bur. dezes.

JONGEDAME, 24 jr., vraagt

een ontw. opgewekte VRIENDIN.

Mag ook tusschen 25—30 j. oud zijn. Beslist Religieus Soc. of

Vrijz. Pr.

Br. fr. ond. no. 12 Bur. dezes.

Net Persoon, eenigszins

ongel., met eigen flinke zaak, en

niet geh. onbem., wenscht Kennismaking met net MEISJE, ook

niet geh. onbem., leeftijd 30 tot

35 j., om na wederz. goedvinden

een huwelijk aan te gaan. Ge-

heimh. verz. en verz.

Br. fr. met portret ond. no. 993

Bureau dezes.

Wageningsche Berg. Deg. pens.

aangeb. o. d. Wag. Berg. f3.— p. d. Aug.

f3.50, zeer rijk natuurschoon,

schitt. vergezichten, el. tramverb.

Mevr. wed. H. G. Molenkamp-

Pientrop, Belmontelaan 4.

Wageningen.

H.N. LANDBOUWERS!

Voor het mechaniseeren van

uw bedrijf leveren wij u uit

voorraad de Hercules nieuwe

zichtsmaachines voor zeer lagen

prijs, Deutsche Werke zichtsma-

achines slechts f 200. Lanz Wery

graanmaaiers zelfbinders heb-

ben in het stakingsjaar in het

Oldambt bewezen alle zware

en legerige granen onberispelijk

te maaien, bezitten een nooit

falend bindapparaat zelfs in

kanariezaad.

Bij droog weer thans in

werking te zien bij den WelEd.

Heer D. BROUWER, Midwolda

(O.) in grassaden. In karwij

heeft de Lanz weer voorttreffe-

lijk gewerkt zonder draaiende

torpedo of voor motorkracht bij

de diverse gebruikers.

Onderdeelen van alle fabrika-

ten zichtsmaachines bij ons te

bekomen, onze vakkundige mon-

teurs steeds te ontbieden.

Tractoren, Ruwolie, Benzine-

motoren, Stalen dorsmachin-

nes voor alle zaden en peul-

vruchten zonder bediening te

gebruiken.

Electromotoren van ¼ tot 40

P.K. Elevatoren en Grijsprich-

tines.

F. J. KEMPER,

WINSCHOTEN. — TELEF. 55.

H. BOEKHOLT
MECHANIKER

Cadeau!!

Wij geven U, bij aan-

koop van een bril,

een prachtig klepetui

cadeau. Prijzen vanaf

f1.00 met ronde gla-

zen. Bezie onze eta-

lage, en de klas kwa-

liteit en gegar. copie.

VISSCHERSTRAAT 20

GRONINGEN

HEERENKLEEDING

NAAR MAAT.

Prachtige Colbert-Costumes

vanaf f 47.50.

Zonder bijlevering der stof met

prima voering en keurige af-

werking f 25.—

Beleefd aanbevelend,

O. HANSMA Jr.,

Albertstraat No. 23a, Groningen.

Ook de knappe

DODGE SISTERS

gebruiken Taky!

„Ontharen is met een scheermes met te doen. 't Is gevaarlijk en ondoelmatig. En als we bedenken, hoeveel andere maar tevens onaangename ontharingsmiddelen er bestaan, dan zijn we blij, dat Taky is uitgevonden. Wij zouden Taky niet meer willen missen!“

In een ommezien kunt U zich Takyseeren.

De groote tube kost slechts f.1.

Imp.: KUYPERS & Co., A'DAM.

-TAKY-

VOOR

**BADEN EN GEYSERS
LAMPEN EN KRONEN**

NAAR

W.J. STOKVIS'

KON. FABRIEK v METAALWERKEN N.V.

TOONZALEN:

OSSENMARKT 3

(SICHTERMANHUIS)

TELEF. 339

TOEGANG VRIJ.

GEOPEND VAN 9-6 UUR

LEVERING DOOR DEN HANDEL

Moderne Meubelen

Fraaie artistieke modellen

Deftig en van fijne uitvoering

Solied, haast onverwoestbaar in het gebruik

Practisch en toch laag in prijs.

Dit zijn de speciale kenmerken van ons fabrikaat, allen goede eigenschappen, die bij geen enkel meubel van ander fabrikaat zoo op den voorgrond treden.

Wij leveren U beter werk voor billijker prijzen.

Eigen modellen.

Eigen fabrikaat. Eigen stoffeerwerk.

Complete Ameublementen worden

in de Noordelijke Provinciën gratis

per eigen Meubelauto bezorgd.

J. L. MARTINUS

Meubelmakerij

Stoffeerderij

VISCHMARKT 21

Telefoon 4749

Wie in

DE SALAMANDER

Gr. Kromme Elleboog 22, Groningen

koopt, zal moeten erkennen, geen beter, netter en solider adres te kunnen vinden, terwijl wij alles onder volle garantie verkoopen, dus niet goed, geld terug.

Breukbanden van geheel elastiek f 3.75, dubbele f 7,

beter vindt u niet. WAARSCHUWING! Men tracht u deze

breukbanden voor hoogere prijzen te verkoopen. Bulkgoederen

onverlijfbaar, 20 c.m. hoog f

INGEZONDEN

HET WERKTIDENBESLUIT VOOR WINKELS.

De heer Ram boft, vergist zich en maakt een blunder.

Er moet tegen gewaakt worden, dat een zakelijke discussie over het vóór en tegen van een verplichte winkelsluiting gedurende een halven dag per week, niet wordt vertroebeld door er onzakelijke en persoonlijke kwesties mee te vermengen. Ik zal dus den heer Ram niet volgen op den weg dien hij bewandelt in dit blad van 7 dezer.

Slechts een enkel woord van verweer tegen de onjuiste beweringen te mijnen opzichte.

Als ik de kritiek op de voorgenomen adresbeweging van de organisaties van Handels- en Kantoorpersoneel eens niet met mijn naam had ondertekend, doch met een of ander pseudoniem, — wat had de heer Ram dan moeten antwoorden?

Of, met andere woorden, als men uit het stuk van den heer Ram alles verwijderd wat hij aan mijn persoonlijk adres en aan „de kleine winkeliers” neerschrijft, — dus alles wat niet ter zake dienende is, — wat antwoordt hij dan op mijn zakelijke kritiek?

Zoo goed als niets. En wat hij antwoordt is er bovendien geheel naast.

De heer Ram boft dus, dat hij in den persoon Kolthek, met wien hij voor 't gemak „de kleine winkeliers” vereenzelvigt, als bliksemalfleider kan gebruiken. Of liever: De heer Ram meent te boffen. In werkelijkheid vergist hij zich. De heer Ram zal n.l. in politiek verleden tevergeefs zoeken naar voorbeelden, waaruit blijkt, dat ik, wat de hoofdzakelijk de sociale wetgeving vroeger anders beoordeelde dan thans. Ik heb altijd heel sceptisch gestaan tegenover de betekenis van sociale wetgeving — en ben door de practijk er van schitterend in 't gelijk gesteld. Want in weerwil van het toenemend aantal sociale wetten wordt de maatschappij steeds minder bewoonbaar voor de meeste menschen. In weerwil van de talrijke „lichtstralen” — zoo noemt de heer Ram de sociale wetten — wordt de duisternis voor de arbeidende klasse steeds dikker. Maar dit onloochenbare feit, waarmede staatsleden, financiers en economen zich artobben strookt waarschijnlijk minder goed met de bedoeling van den heer Ram. Althans hij maakt er geen gewag van, doch constateert, door zijn onbekendheid met de feiten, duisternis waar ze niet bestaat.

Toen voor een 20-tal jaren de avond-winkelsluitingsverordeningen aan de orde waren, heb ik daarvan gezegd wat ik er nu nog van zeg, n.l. ze missen een behoorlijken rechtsgrond, doch hebben een goede zijde.

Dit kan de heer Ram niet weten, omdat hij daarvoor te jong is. Maar toen in 1919 de z.g.n. Wet op den 8-urendag in de Tweede Kamer werd aangenomen, behoorde ik tot de weinige Kamerleden die tegen stemden. En dat heeft mij nooit berouwd. Dit schijnt de heer Ram óók niet te weten. Ik heb sociale wetgeving op-zich-zelf nooit bewonderd, en ook nooit beschouwd als het middel ter oplossing van de sociale kwestie, of als iets waardoor die oplossing in beduidende mate kon worden bevorderd. Sociale wetten kunnen, zoals de ervaring leert, weinig anders doen dan de werkelijke sociale verhoudingen codificeren. Als ze méér willen doen dan botsen ze tegen die werkelijkheid, en dan ontstaat de soort moeilijkheden als waarmee 't voorschrift van den halven vrijen dag voor het winkelpersoneel thans te kampen heeft.

De heer Ram vergist zich dus deerlijk, als hij meent mijn vroegere inzichten te dezen opzichte te kunnen uitspelen tegen mijn tegenwoordige.

Maar al ware dat wel mogelijk, wat dan nog? Ik heb langer dan 40 jaren aan het publieke leven deelgenomen; en ik zou weinig respect hebben voor mijn eigen ontwikkeling, indien ik altijd dezelfde inzichten had verkondigd.

In één opzicht, echter, ben ik mij-zelf trouw gebleven, n.l. in mijn onverwoestbaar vertrouwen op en geloof in de vrijheid, — n'en déplaise de parodie van den heer Davids. Daardoor ben ik ook steeds een principieel tegenstander geweest van sociaal-democratie, van het latere communisme, en van andere dwangsystemen. In ruil daarvoor hebben des heeren Ram's partigienooten mij voortdurend uitgescholden en gemitacht. Iets waartegen ik heel goed bestand bleek, want ik ga tot heden rustig mijn gang, en doe wat ik goed en nuttig oordeel.

Door deze formidabele vergissing in mijn persoon wordt het betoog van den heer Ram een groote blunder.

Zelfs het weinige in zijn betoog dat terzake dienende is, is er naast, of erger. Laat ons maar eens zien.

1. Ik heb helemaal niet „betwifeld” dat de halve vrije dag voor het winkelpersoneel een middag moet zijn, — zoals de heer Ram beweert. Ik heb enkel gezegd dat ik dat zonder meer niet kan beoordeelen, en de nadere motivering daarvan zal afwachten.

2. Ik heb niet beweerd, dat de gemeentewetgeving niet mag dienen tegen wetverkrachters en overtreders, — zoals de heer Ram mij in den mond legt. Ik vroeg enkel, sinds wanneer het gebruik is bij de gemeentelijke wetgeving, dat dwangmaatregelen worden genomen tegen allen, omdat er een minderheid is, aan wie de arbeidsinspectie niet weet te beletten, dat ze de wet overtreedt.

3. De heer Ram betwist mijn bewering, dat de overgrote meerderheid der winkeliers nooit het voorschrift van den halven vrijen dag overtreedt. Hij verwijst mij naar de arbeidsinspectie om beter te worden ingelicht.

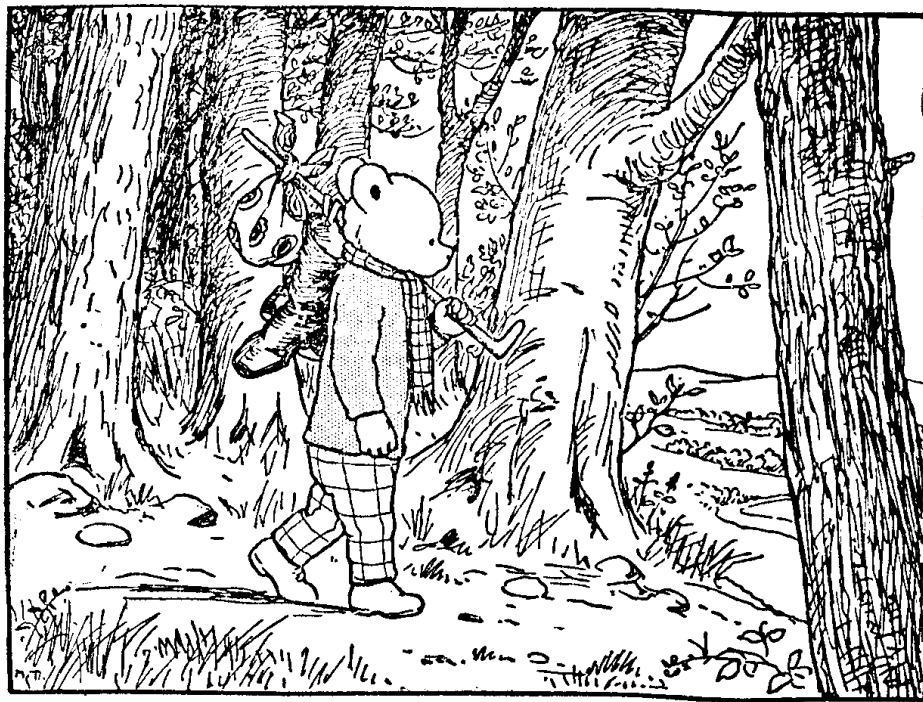
Ik kan mij die moeite besparen. De meerderheid der Groningsche winkeliers heeft geen personeel in dienst anders dan een loopjongen en kan dus onmogelijk het voorschrift ontduiken. — Of zit het misschien zóó, dat dit soort winkeliers bij den heer Ram niet meetelt? Laat hij ze dan ook geen scheldwoorden toevoegen als „saboteurs” en „wetsverkrachters”, want aan deze misdaden maken ze zich niet schuldig.

Intusschen, uit wat de heer Ram hierover schrijft moet wel worden opgemaakt, dat het voorschrift betreffende den halven vrijen dag zeer veel wordt overtreden. En dat is dan een belangrijk feit in deze aangelegenheid.

Want wat blijkt hieruit? — Dit: dat de organisaties van Handels- en Kantoorpersoneel heel zwak zijn, omdat ze niet op het winkelpersoneel kunnen vertrouwen. Immers moet, telkens wanneer een werkgever het bedoelde voorschrift ontduikt, het winkelpersoneel daartoe medewerken! En als het winkelpersoneel en de werkgevers samen spannen, dan is de arbeidsinspectie inderdaad machteloos.

Maar als de zaken zóó staan, dan moet er geen dwangmiddel tegen onschuldigen worden toegepast, doch dan deugt het voor-

BRUINTJE BEER EN DE WONDERSCHOENEN.

No. 51. — Door het kreupelhout, langs het geheime pad, loopt Bruintje verder. Hij volgt de witte steenen, zooals het meisje hem heeft gezegd, die aan weerskanten van het pad zijn neergelegd. Werkelijk bereikt hij na eenigen tijd den rand van het bosch, waar niet meer zooveel boomen staan. Bruintje is blij, dat hij na dat donkere pad, langs den zonverlichten weg kan gaan.

(Maandagavond vervolg.)

schrift van den halven vrijen dag niet. Dan is dit een voorbeeld van een sociale wet, die méér wil regelen dan er te regelen valt! Als inderdaad het winkelpersoneel op zoo beduidende schaal er aan medewerkt, dat het wettelijk voorschrift wordt ontduikt, dan is het verlangen naar zoo'n halven vrijen dag ook maar zeer zwak bij het winkelpersoneel. En dan zou het al een zeer onverantwoordelijke politiek van een gemeentebestuur zijn, om alle winkeliers te verplichten hun winkels een halven dag te sluiten!

Men kan niemand tegen zijn zin zalig maken. Men mag dat ook niet doen, vooral niet, omdat een groot aantal kleine winkeliers daardoor verplicht zou zijn een min of meer belangrijk offer te brengen voor iets dat door het winkelpersoneel maar weinig op prijs wordt gesteld.

Laten de heer Ram en zijn vrienden hun kracht dan voorloopig aanwenden om bij het winkelpersoneel geestdrift en strijdlust te wekken voor een halven vrijen dag. Laten zij dit personeel doen inzien, dat het pal moet staan voor zijn wettelijke rechten en niet moet samenspannen met zijn werkgevers om de wet te ontduiken. Dat is een veel gezonder en vruchtbaarder actie, dan door dwangmaatregelen tegen onschuldigen de lakheid en het steunen op de wet in de hand te werken.

En hiermee basta! Ik ben gaarne bereid tot zakelijke discussie over de winkelsluiting, doch op stukken als dat van den heer Ram zal ik niet weer ingaan.

H. KOLTHEK.

ALG. VERG. GRONINGER WATERSCHAPS-BOND.

Geachte Redactie,

Naar aanleiding van het verslag van de Alg. Verg. van den Groninger Waterschapsbond, voorkomende in uw blad van 8 dezer, verzoek ik u beleefd mij een weinig plaatsruimte te willen afstaan.

In bedoeld verslag staat n.l. dat de heer ir. v. d. Zee in zijn lezing had gezegd: „De oude windmolens hadden schepraderen, waarvan de opvoerhoogte 1,5, hoogstens 2 a 2,5 M. bedraagt. Ook werden vroeger vijzels gebruikt, opvoerhoogte 4 a 5 M.” Deze alinea heeft mij zeer getroffen en geeft den indruk, dat tegenwoordig geen vijzels meer in toepassing worden gebracht. Misschien is de heer v. d. Zee deze meening toegedaan, waarom ik zoo vrij ben op te merken, dat er tegenwoordig nog zeer vele vijzels, zoowel houten als stalen, voor poldergemalen worden toegepast en nieuwe voor hetzelfde doel worden aange-maakt.

Betreffende de door den heer v. d. Z. genoemde opvoerhoogte van 4 a 5 M., welke vroeger werd verkregen, veronderstel ik, dat dit dan wel niet met de tegenwoordig gebruikte open vijzel zal zijn bepaald, en mocht het misschien sporadisch hier of daar zijn uitgevoerd, dan zal het met meerdere achter elkaar geleide open vijzels of met tonmolens zijn bereikt.

Verder wordt gezegd, dat beide werktuigen nadeligen invloed ondervonden van sterk wisselende waterstanden. Hierop kan ik Z.E.d. mededeelen, dat dit bezwaar, vooral in onze provincie en ook elders waar de laatste jaren veel boezemgemalen zijn gesticht, hoegenaamd geen rol meer speelt, en overigens ook geheel ondervangen kan worden door onze automatisch werkende vijzelbak, systeem ir. Horsch-Loning, daár waar met wisselende waterstanden wordt bedoeld het buiten- of boezemwater. Mocht evenwel met wisselende waterstanden het verschil van hoog en laag polderwater worden bedoeld, is dit bij een vijzel-gemaal door z.g.n. „knijping” wel zeer eenvoudig op te lossen.

Dan zegt de heer v. d. Z.: „Later werd de centrifugaalpomp geconstrueerd, vervolgens de schroefpomp, terwijl een constructie van de laatste jaren de propellerpomp is. De centrifugaal bereikt gemakkelijk een opvoerhoogte van 4 M., de schroefpomp is geschikt voor zeer kleine opvoerhoogten. Het rendement van beide pompen is bij wisselende waterstanden veel beter.” Wordt hiermede bedoeld dat het rendement van centrifugaal- en schroefpomp veel beter is dan van de propeller, of wel van het scheprad en den vijzel?

Indien laatstgenoemde, n.l. de vijzel, hiermede wordt bedoeld, kan ik den heer v. d. Z. daarop mededeelen, dat hij zich hierin vergist, of niet voldoende op de hoogte is van het nuttig effect hetwelk met juist geconstrueerde vijzels bij een opvoerhoogte tot c.a. 2,50 M. is te bereiken.

Mocht het den heer v. d. Z. interesseeren, ben ik gaarne bereid hem verschillende bezwaren te laten zien van resultaten, welke met vijzels zijn bereikt en hem tevens toonen, dat deze van den eenen vijzel vergeleken bij die van den andere, toegepast in precies gelijke omstandigheden, zeer veel kunnen verschillen. Tevens zal ik hem dan kunnen bewijzen, dat een goed gebouwde stalen vijzel in normale gevallen van polderbemaling zeer voordelig werkt.

Aangezien de oude vijzel als wateropvoerkentuurlijk werkt meer waardeering verdient als hem in het algemeen wordt toege-

dacht, zou het in het belang van een zoo economisch mogelijke polderbemaling van ons polderland en het toedeelen van de plaats aan den goedgebouwden vijzel welke hem toekomt, zeer wenschelijk zijn, dat een lichaam als de Gron. Waterschapsbond, of wel de Unie van den Bond van Waterschappen eens een commissie ging samenstellen uit daartoe bevoegde deskundigen, zoowel praktisch als theoretisch geschoolden, welke een onderzoek ging instellen naar het nuttig effect van verschillende wateropvoerkenturen.

Ik ben overtuigd, dat dan de goed gebouwde vijzel zeer zeker een vooraanstaande plaats zal innemen.

Met dank voor de plaatsing,

J. LONING.

Specialiteit in Polderbemaalings-installatiën.

Groningen, 11/7 '31.

H. Oostsingel 14-36.

P.S. Andere bladen welke eenzelfde verslag van bovenbedoelde vergadering hebben opgenomen, worden vriendelijk verzocht ook bovenstaande te willen plaatsen.

SPORT.

VOETBAL.

BE QUICK—WACKER.

Enkele bijzonderheden.

Zondagmiddag speelt, zoals gemeld Be Quick — versterkt met de spelers Tap, Brink, Bonsema en De Wolf Jr. — een wedstrijd tegen de in ons land toerende Oostenrijksche profclub „Wacker”. Dat deze profs iets goeds zullen vertoonen behoeft geen nader betoog, evenmin als het feit, dat dit voor de withemden en trouwens voor iedereen voetballer, die dit spel gaat aanschouwen, een leerzame oefening wordt, omdat de Oostenrijkers het voetbalspel tot in de perfectie meester zijn.

Be Quick heeft morgen het volgende elftal: doel Aukema; achter Sissingh, Pienter. Midden de Wolf Jr. (Velocitas), Brink (Velocitas), Eckhardt. Voor Bijlham, Bonsema (Veleclitas), Tap (A.D.O.), Wilkens, Jansen. „Wacker” komt uit in de volgende opstelling:

Hauswirth Cart Jestrab
Frühwirth Uher Madlmeyer
Zischnek Franz Winder Walzhofer Horvath.

Over het geheel bestaat deze ploeg uit jonge spelers.

Doelman Karl Cart is 23 jaar en kwam meerdere malen voor het Oostenrijksche elftal uit.

De rechtsback Franz Hauswirth is eveneens 23 jaar en speelde vijf keer voor het Weensche elftal.

De linksback Karl Jestrab is 22 jaar en maakte reeds zes keer deel uit van het Weensche elftal.

Josef Frühwirth is 24 jaar en een bekend Oostenrijksch internationaal.

Rudolf Uher is nog maar 20 jaar en speelde reeds drie maal voor het Weensche Steden-elftal.

Josef Marlinger, oud 24 jaar, is Oostenrijksch internationaal.

Karl Zischnek, de 20-jarige rechtsbuiten is een der beste internationaals en hielp o.m. mede Schotland met 5—0 en Duitschland met 6—0 te verslaan.

De linksbinnen Jozef Franz is de benjamin van het elftal. Hij is nog maar 19 jaar, doch een veelbelovende speler en kwam voor het Oostenrijksche Jeugdeflital uit.

Anton Windtler, de midvoor is slechts 20 jaar en werd reeds vijf maal verkozen in het Weensche elftal.

Hans Walzhofer oud 24 jaar, vertegenwoordigde eveneens zijn land verschillende keeren.

De bekendste van deze elf spelers is de linksbuiten Hans Horvath. Hij is de oudste in jaren namelijk 27 en maakte bijna constant deel uit van het vertegenwoordigend Oostenrijks-elftal en was eveneens van de partij tegen Schotland en Duitschland.

Het vorig jaar nog heeft deze ploeg van het Utrechtsche elftal, V.U.C., Hilversum en een comb. Ajax—Blauw Wit en de vorige week van Longa gewonnen terwijl tegen Heracles gelijk gespeeld werd.

WIELRENNEN.

VAN DE GRONINGSCHIE WIELERBAAN.

Voor de liefhebbers staat ook op wielrengebied morgen iets zeer interessants te wachten. Moeskops, Spears en Meijer immers zijn renners met namen als „keien” die volkomen in staat zijn, het publiek uitstekende wielersport te brengen. Het is een verheugend verschijnsel, dat de directie er in geslaagd is, deze renners hier te krijgen en dit zal zeker geapprecieerd worden, temeer waar Moeskops en Meijer elkaar straks den nationalen titel zullen betwisten.

Het pogramma wordt verder gevuld met een veelbelovend stayersnummer tusschen

Snoek, Dekker en De Graaf, welke laatste als gangmaker heeft Lion v. d. Stuyft, die het wereldkampioenschap voor stayers eenige maaien op zijn naam heeft gehad en het wereldrecord 100 K.M. op zijn naam heeft staan.

Ongetwijfeld belooft het dus een mooie wielersportdag aan den Paterswoldscheweg te worden, welke des te meer interessant zal zijn, omdat we hier op dit gebied niet verwend zijn. Men verzoekt ons nog er de aandacht op te vestigen, dat zooals gisteren per advertentie is medegedeeld, de staanplaatsen zoowel bij voorverkoop als op het terrein 75 cent kosten.

KORFBAL.

Seriewedstrijden te Tolbert.

De N. K. V. Seriewedstrijden, georganiseerd door de vereniging Udi te Tolbert, mogen zich in een groote belangstelling verheugen.

In de eerste klasse N. K. B. spelen 6 twaalf-tallen, waaronder W. K., Sparta en Nic. De eerste en tweede klasse N. K. V. tellen tezamen 17 deelnemers. We hopen, dat de Regelingscommissie morgen haar werk met succes ziet bekroond.

De N. K. V.-competitie.

Westel. 1e klasse.

Groningen: Hermes—M. K. C.

Oostel. 1e klasse.

Kiel: Vios—Noordster.

In verband met de N. K. V. seriewedstrijden is het programma deze week abnormaal klein.

Hermes—M. K. C. wordt in de Westelijke eerste klasse gespeeld; de gasten hebben o.i. goede kansen.

Vios—Noordster lijkt ons voor beide partijen gelijke winksansen te geven.

De jaarvergadering van den Ned. Korfb. Bond.

De jaarlijkse algemeene ledenvergadering van den N. K. B. wordt morgen gehouden te Amersfoort. Daaraan gaat vooraf de vergadering N. K. B.—Erkende Bonden.

De D. P. B.-wedstrijden.

Friesland heeft dit jaar het genoegen de Drie Provinciën Beker-wedstrijden te mogen organiseren. Ze zullen worden gehouden te Oosterwolde, waarschijnlijk begin September.

De Friezen zijn reeds druk aan het selecteren van hun materiaal. De Zuid-Friesche ploegen publiceerden we reeds; hieronder volgt de samenstelling van Noord-Friesland.

Aanval: heeren J. v. d. Leij en Schreur (beiden Leeuwarden), dames M. Keverkamp en D. Memerda (beiden Friso).

Verdediging: heeren H. Brandsma (Friso) en A. Roorda (Leeuwarden), dames G. Schoonhoven (Friso) en J. v. d. Leij (Leeuwarden).

Midden: heeren J. Penning (Friso) en M. Kamminga (Leeuwarden), dames A. v. d. Veen (Leeuwarden) en J. Brandsma (Friso).

Als plaats voor oefenwedstrijd is bestemd Heerenveen; hier zal op 26 Juli de Noord—Zuid-wedstrijd plaats vinden.

Programma D. K. B.

Zuid-West I A.

Vitesse—Moedig Voorwaarts III v. Zuiden.
Kios—K. I. A. J. R. ter Heide
D. M. K.—F. K. C. A. v. Buiten

Zuid-West I B

Samen Eén II—Udi J. ter Heide
Dowocs—Z. K. C. G. Drenth

Noord 1e klasse.

B. K. C. II—T. O. P. Fernhout
A. K. C.—Swastika Westerup

Noord 2e klasse.

Rood Wit II—Dubbel Zes II ter Heide

TENNIS.

Om den Davis Cup.

De eindstrijd Europeesche zone is gewonnen door Engeland, dat te Praag Tsjechoslowakje sloeg.

Engeland moet thans tegen de Vereenigde Staten den inter-zone-wedstrijd spelen en de winnaar hiervan moet den houder van den Cup, Frankrijk, in den eindstrijd ontmoeten.

UIT DEN GEMEENTERAAD.

ONDERWIJZERS, HANDWERKONDERWIJZERESSEN EN BEWAARSCHOOL-PERSONEEL.

Adres van de afd. Groningen van den Bond van Ned. Onderwijzers, houdende verzoek om herziening van de verordening op het inkomen der onderwijzers in de gymnastiek.

Voor deze gemeente-ambtenaren is indertijd in overeenstemming met het toen geldende bezoldigingsbesluit bepaald, dat de laatste vier verhoogeningen alleen toegekend worden aan de onderwijzers, die gehuwd zijn of gehuwd zijn geweest. Daar de Regering na 1 November 1928 genoemde vier verhoogeningen ook heeft toegekend aan de ongehuwden, verzoeken adressanten om van de verordening de vierde alinea van artikel 1 te schrappen temeer daar andere salarisbesluiten van de Regering als invoering van 8½ pct. pensioenpremiestorting en 10 pct. salarisverlaging ook door het Gemeentebestuur op de salarissen der gymnastiekonderwijzers zijn toegepast.

Adres van de afd. Groningen van den Bond van Ned. Onderwijzers, houdende verzoek om herziening der salarisregeling voor de handwerkonderwijzeressen aan de o. l. scholen voor Voortzettingsonderwijs.

Het salaris van bovenbedoelde functionarissen, dat indertijd is vastgesteld in overeenstemming met het salaris van een onderwijzer zonder hoofddake, zal dan f 1350 tot f 2700 moeten bedragen, verminderd met 3 pct. Aan de eventueel vast te stellen nieuwe regeling zagen adressanten gaarne terugwerkende kracht verleend tot 1 November 1928.

Adres van de afd. Groningen van den Bond van Ned. Onderwijzers, houdende verzoek om herziening der salarisregeling voor het personeel verbonden aan de gemeente-bewaarscholen.

Adressanten zouden het maximum-salaris van alle leerkrachten bij het Voorbereidend Onderwijs vermeerderd willen zien met 4 tweejaarlijkse verhoogeningen van f 75.

DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN.

Schrijven van den Voorzitter van het Centraal Stembureau voor de verkiezing van de leden van den Gemeenteraad, houdende me-

dedeeling van de namen van hen, die hun benoeming tot lid van den Gemeenteraad hebben aangenomen.

De voorzitter deelt mede, dat H. F. Arkes, J. Baarveld, H. v. Erp, J. H. Gasau, Mej. Alex. G. van Gilse, Mej. M. Gorter, F. R. M. T. Gou-verne, K. Groenewoud, J. Hendriks, ds. I. C. van Hoeve, H. Hollander, N. de Jager, T. de Jong Tzn., P. Jongedijk, mr. B. Jona, H. Kolthek, H. J. Kranenburg, B. J. Mengerink, G. Miljoen, H. Molendijk, A. Onnes Fzn., R. Polling, C. W. van der Pot, J. Reinkink, Mevr. A. Romkes—Nijhoff, E. Rugge, F. J. Schapper, J. Smit, G. Stuive, L. ter Veld, J. Velleman, Joh. B. Visser, S. W. de Vries, dr. R. de Waard, ir. B. S. van Zanten, J. Zuidema en A. Zijlstra hun benoeming hebben aangemo-men.

DE RAADSLEDEN Mr. KOPPIUS EN VAN GEUNS.

Schrijven van den Voorzitter van het Centraal Stembureau voor de verkiezing van de leden van den Gemeenteraad, houdende be-richt dat de heeren mr. M. Koppius en A. van Geuns hun benoeming tot lid van den Gemeenteraad niet hebben aangenomen.

BENOEMING VAN DEN HEER T. KROL TOT RAADSLID.

Schrijven van den Voorzitter van het Centraal Stembureau voor de verkiezing van de leden van den Gemeenteraad, ten geleide van een afschrift van zijn besluit betreffende de benoeming van den heer T. Krol tot lid van den Gemeenteraad.

Typografie.

Leerlingen-commissie District Groningen.

Onder buitengewoon groote belangstelling heeft Donderdagavond onder voorzitterschap van den heer G. Veenma de plechtige uitreiking plaats gehad van de diploma's aan de leerlingen, die een bewijs van bekwaamheid hadden verworven. De voorzitter riep de zoo talrijke aanwezigen een hartelijk welkom toe. In de allereerste plaats aan de ouders, maar speciaal de moeders der jongelui, die zoo in het bijzonder hebben getoond met het wel en wee van hun kind mee te leven. Verder aan den nieuw benoemden controleur, den heer R. J. Kok, te Amsterdam, die namens de centrale Leerlingencommissie deze plechtigheid bijwoonde. Spreker wenschte den heer Kok bevestiging in zijn nieuwe functie. Spreker hoopte, dat allen bij het naar huis gaan een goede indruk van het werk der Leerlingencommissie in het typografisch bedrijf mee zullen nemen.

Na deze woorden zegt spreker, dat hij in de allereerste plaats een bewijs van buitengewone bekwaamheid en prijs in den vorm van een gebonden vakboek mag uitreiken aan den — het vorige jaar geslaagde — jongelletterzetter Heiko Dijk, werkzaam ter drukkerij Fa. Erven B. v. d. Kamp. Een en ander ter beschikking gesteld door het Gerrit Jan Thiemefonds. Alleen de geslaagde jonggezel met het hoogst aantal punten komt hiervoor in aanmerking.

Spr. wenscht den daarvoor in aanmerking komende jonggezel geluk met dit verkregen resultaat en spoort tot verdere ontwikkeling aan.

Vervolgens brengt de heer IJ. A. Heijnis, voorzitter der Examen-commissie rapport uit van de verrichtingen, waaruit blijkt, dat een bewijs van bekwaamheid hebben verworven: Machinezetters: Hendrik Harm Koelke, bij „Prov. Gron. Courant”; Johannes Folkers, bij Gebr. Holtsema.

Zetters: Hendrik de Boer, bij J. B. Wolters Uitg. Mij. N.V.; Wietsse Braamhorst, bij Drukkerij Joh. Wolff; Josephus Harms, bij J. B. Wolters' Uitg. Mij. N.V.; Arrien Lebertus Wieringa, idem; Andries Geert de Jager, bij Gebr. Houtsema; Jetze Stokroos, idem; David van den Berg bij C. Weis; Gerrit Dijk, idem; Jan Wit bij A. W. Spiering en Zoon; Albert Jonker, idem; Harm Caesar Dijkhuizen bij M. de Waal; Harm Ensing, idem; Ede de Wit bij Fa. Schut en v. d. Molen; Johannes Hendricus Geubels, Fa. Van de Ven en Huizinga; Luitzen Hoekstra bij J. A. Uchtman; Hiddo Oosterhuis bij N.V. „De Eensbode”, Delfzijl.

Drukkers: Johann Heinrich Freeze, bij Drukkerij M. de Waal; Harm Hendrik Ploeger, idem; Geert Veenhoven bij N.V. Dijkhuizen en Van Zanten; Lukas Veenstra bij N.V. „De Arbeidspers”.

De namen achter de candidaten zijn de firma's waar de geslaagden werkzaam zijn. Dank werd gebracht aan de leden der examencommissie, t.w. de heeren IJ. A. Heijnis, N. J. van Zanten, Jac. Nuiver, J. M. Cornelissen en aan de heeren Joh. Schram, J. IJ. van der Heide als plaatsvervangende leden, terwijl de heeren E. Elzer en J. Houtsema een woord van dank werd gebracht voor de medewerking welke zij hebben betoond bij het afnemen van het examen-machinezetten.

Aan de fa. J. B. Wolters' U. M. en Gebroeders Houtsema werd dank gebracht voor de beschikbaarstelling harer inrichtingen, terwijl den heer J. Sierks een woord van hulde werd gebracht voor het op keurige wijze verzorgen der diploma's.

De voorzitter wenscht bij de uitreiking der diploma's alle leerlingen geluk met het verkregen resultaat en hoopt dat zij verder zullen bouwen aan hun toekomst.

De vertegenwoordiger der Centrale Leerlingencommissie wenscht de geslaagde jongelui eveneens geluk en spoort hen aan de woorden van den voorzitter ernstig te overdenken en op te volgen en te trachten op lateren leeftijd een diploma leermeester-gezel te verwerven.

Tijdens de pauze werd de thee rondgediend en konden de aanwezigen het examenwerk gadeslaan, terwijl na de pauze de heer R. J. Kok een causerie hield over het onderwerp: „Overheidszorg voor Leerlingenopleiding”. De rede van den heer Kok werd door de vergadering met een hartelijk applaus beloond, terwijl ook de voorzitter een woord van dank aan den spreker bracht.

De leerling Jonker bracht namens zijn jonge collega's een woord van dank aan de leerlingen- en examencommissie, aan leermeesters en zoovele anderen voor den arbeid die hen in zoo ruime mate ten goede is gekomen. Nadat nog enkele andere sprekers kort van hun medeleven hadden bijt gegeven, werd de vergadering door den voorzitter na nog een woord van bijzondere erkentelijkheid tot den heer Heijnis te hebben gericht

ADVERTENTEN.

NOTARIAAT EN REGISTRATIE.

CURSUS NOT. DI. I f 200 & f 250
CURSUS REGISTRATIE f 250 & f 300
Mr. Dr. JAC. KALMA,
Taco Mesdagplein 1, Groningen.

Wegens Sterfgeval

Donderdag 23 Juli 1931, des avonds te 8 uur zullen in het kofiehuys „De Unie“ aan de Grootte Markt te Groningen ten verzoeken van de erven van wijlen de Echtegenooten den Heer JOH. VERSTEEGH en Meij. H. HOUWEN, publiek worden verkocht:

1. Eene Behuizing

met afz. bovenwoning, nummers 5 en 5a aan de

STENTILKADE

te Groningen. Het pand is voorzien van gas- en waterleiding, electr. licht en W. C. en bevat beneden: voorkamer, slaapk., achterkamer, keuken, kelder, zolder, bergplaats, open plaats en tuintje en boven: voork., sl.-kamer, achterk., kantoor, keuken, overdekt balkon en zolder met slaapkamer.

Het benedengedeelte is tot 1 Mei 1934 verhuurd voor f 475 per jaar en het bovenhuis is niet verhuurd.

2. Eene Behuizing

met afz. bovenwoning nos. 6 en 6a aan de

STENTILKADE

naast en ten Noorden van perc. 1. Het perceel is behalve een extra slaapkamer geheel ingericht als perc. 1 en is beneden tot 1 Mei 1932 verhuurd voor f 475 per jaar en boven in gebruik bij den heer G. Versteegh tot 1 Nov. 1931.

3. Ongeveer 1 A. 50 c.a.

Tuin en Weg,

waarvan een deel is verhuurd tot 1 Mei 1934 voor f 150 per jaar, tegen onmiddellijk aan en ten Westen van de perc. 1 en 2, en aan de gang uitkomende in de OOSTERSINGELDWARFSTRAAT.

4. Een Behuizing

met afz. bovenwoning nos. 13 en 13a aan de

RABENHAUPTSTRAAT.

Het perceel is voorzien van gas- en waterleiding en bevat beneden: voork., achterk., keuken, open plaats en mandgang en boven: voork., alcoh., keuken, keuken en zolder met kamertje. Beneden tot 1 Mei 1932 verhuurd voor f 8 per w. en boven verhuurd voor f 6,30 per week.

5. Eene Burgerwoning

no. 13, aan de

COEHOORNSTRAAT,

op den hoek van de Bareststraat. Het perceel is voorzien van kamer, keuken, zolder met slaapkamer, gas- en waterleiding benevens open grond en is verhuurd voor f 4,25 per week.

6. Eene Behuizing

met afz. bovenwoning nos. 48 en 48a aan de

BARESTRAAT,

tegenover de Coehoornstraat. Het pand is voorzien van gas- en waterleiding en bevat beneden: winkel, kantoor, achterkamer, kelder, keuken, open plaats met pakhuis en vrije zijgang en boven: kamer en keuken en achter: kamer en keuken benevens zolder. Het benedengedeelte is behalve het pakhuis verhuurd voor f 5,20 p. week en het bovenhuis voor f 4 en f 3 per week.

7. Eene Woning no. 58

met achterhuis, open grond en vrije zijgang, voorzien van waterleiding, aan de

BARESTRAAT,

verhuurd voor f 3 per week, doende met andere perceelen jaarl. tot grondp. f 2,62 f. en een zesjarig geschenk en w.i. dit perceel heeft te dragen f 0,40 f. en een gelijk bedrag in het zesjarig geschenk.

Aanvaarding 1 Augustus '31, met overneming der huurovereenkomsten.

Betaling 1 November 1931 m. 5 pot. rente sedert de aanvaarding.

Te bezien de perc. 1, 2 en 3 daags voor en op den dag van verkoop van 2-4 uur, tezamen tegen betaling van 25 cent en de overige perceelen op den dag van verkoop van 10-12 en 2-4 uur tegen betaling van 10 cent voor ieder perceel ten voordeele van de algem. diaconale armen.

J. OFFERHAUS Wz., Notaris, Marktstraat 17.

BELANGRIJKE BOELDAG VAN AF-BRAAK te HELPMAN

Op Dinsdag, 14 Juli 1931, des namiddags te 2 uur, zal op een terrein aan den Coendersweg te Helpman (Groningen), publiek & contant worden verkocht:

DE GEHEELE AF-BRAAK VAN EEN BOERDERIJ,

best. o.a. uit greenen balken, groote partij prima plankhout, jufferhout, rib- en regelhout, latten, deuren, ramen en kozijnen, plm. 300 kub. m. puin en een groote partij brandhout enz. enz.

Het gekochte kan liggen blijven tot den volgende dag.

FR. DE BOER, Deurw. Kantoor: Gr. Peperstraat 29.

H.H. Rijw.handelaren

PUBLIEKE VERKOOPING

TE GRONINGEN.

Op Woensdag, 15 Juli 1931, des namiddags te 3 uur, zullen bij het kantoor van de Lemmerboot a.d. Eendrachtsskade 29 te Groningen, publiek & contant worden verkocht:

13 Kratten met nieuwe Rijwielvelingen en complete Wielen.

FR. DE BOER, Deurw. Kantoor: Gr. Peperstraat 29.

Maandag 13 Juli a.s.

des namiddags te 2 uur, zullen, in het Perceel COEHOORN-SINGEL No. 59 te Groningen, & contant publiek worden verkocht:

NET ONDERHOUDEN MEUBILAIRE

EN

HUIJSH. GOEDEREN.

als: mah., notenh., en andere stoelen met trijp enz., crapauds, bureaustoel, mah., noten en eikenh. tafels (groot en klein), 2 groote eikenh. nagazinschrijftafels, een prachtige solide eikenh. bureau-boekenkast, pitch-pine linnenk. m. spiegel, dito waschkast, nachtkastje en tafeltje, ouderw. mah. secretaire, eikenh. en andere spiegels, schilderijen en gravure's, beste wollen overgordijnen, vitrage's tafeldoeeken, karpet en kleedjes, notenh. buffetkastje, ledikanten, beddegoed, dekens, linnengoed enz., lampen, gasstel, petroleumkachel, electr. strijkijzer, boeken, tinnen kruik, marmeren pendulestel, fraaie porc. bloempotten, verder kristal, porcelain, glas- en aardewerk, trappen, keukengerei en hetgeen meer te voorschijn komt.

Te bezien op den verkoopdag des morgens van 9-11 uur, tegen betaling van 10 cent.

M. MEESSENBROEK, Deurw., Zwanestraat 19.

Verkoop - Sappemeer

Op Maandag 3 Augustus 1931, 's avonds 7 uur, in 't café „HET BONTHEUJ“ van de familie GROENEVELD te Sappemeer, zullen krachtens beding ingevolge art. 1223 B. W. publiek worden verkocht:

Twee nog nieuwe

Burgerbehuizingen en Timmerfabriek

met het alijdurend erfpaatsrecht van erven en tuinen, te samen groot 12 A. 30 c.a., staande en gelegen aan den weg langs het Winkelhoeksterdijp, onder Sappemeer, toebehoorende aan en in gebruik bij de heeren P. DROK en J. JONGMAN, te vellen in perceelen met het recht van samenvoeging.

Aanvaarding en betaling 1 November a.s.

Notaris O. POSSEL, Hoogezaand.

VERKOOP WEHE.

Vrijdag 31 Juli 1931, 's avonds 7 uur (oude tijd) zal in het hotel DE ROO te Wehe, ten verz. van den heer P. BLAAUW, thans te Heemstede, publiek worden verkocht:

Eene ruime Behuizing

in het dorp Wehe, thans ingericht als hulp- postkantoor, met de bekl. van 2,50 aren grond, tot vaste huur doende f 3.—.

Het perceel bevat: voorkamer, kantoor, slaapkamer, keuken, achterruimte, en is voorzien van put, regenbak, en electr. licht.

Aanv. terstond, het kantoor na ontvruiming.

Bet. 1 November a.s.

Sleutel te bevragen bij mej. P. RAANGS.

Mr. L. F. COOLMAN, Notaris Eenrum.

MOLEN ADORP.

Woensdag 15 Juli 1931, des avonds 7 uur, oude tijd, in het café SLIERMA, zal krachtens art. 1223 B. W. publiek worden verkocht:

EEN ZWAAR GEBOUWDE KOREN- EN PELMOLEN, in goeden staat van onderhoud, met

ruime SCHUUR

en 18 A. 5 c.a. EIGEN GROND, staande en gelegen te Adorp, thans behorende aan den heer B. RIDDER.

Aanvaarding bij den toeslag.

Betaling 1 September a.s.

II. Voorts zal worden verkocht tegen contante betaling: korrewagen, dissel, kret, 2 paardetuijen, zeeltuig, 2 bascules m. gew. molengereedsch., schrijftafel, zakken en 50 K.G. cocosmeel, enz.

Mr. C. DE RANITZ, Notaris te Winsum.

Boeldag - Eenrum.

Op Donderdag 16 Juli 1931, 's nam. 3 uur plaatsl. tijd zal ten sterfhuize van den heer G. WITKOP aldaar, voor diens erven, publiek & contant worden verkocht:

De geheele Inboedel, als eikenh. kabinet, kast, tafels, stoelen, klok, kachels, reguleur, spiegels, steengoed en glaswerk, voorts eenig tuingereedschap, eenige kippen en 1 geit en hetgeen meer wordt gepresenteerd.

A. H. WERUMBUS BUNING, notaris te Loppersum.

Bouwboerderij

te Westerdijkshorn

onder Bedum.

Bij gesloten briefjes te huur voor 2 of 3 jaren (ter keuze):

Een royale

Boerenbehuizing

met schu- ren en 24,63.30 H.A. best bouw- en

gronland (4,34 H.A. groen) op gunstigen stand aan den grintweg te Westerdijkshorn; thans in huur bij den heer G. P. Toxopeus en in eigendom toebehoorende aan Mevr. de Wed. en Erven den heer G. J. VAN DER MOLEN te Groningen.

Het woonhuis is voorzien van centrale verwarming en in de stallen is drinkwaterleiding.

Aanvaarding: Gebouwen 1 November en gronland 12 November a.s.; bouwland dit jaar op stoppel.

Bezichtiging: 9, 15, 16, 22 en 23 Juli a.s., 's nam. 2½ uur (wett. tijd).

Voorwaarden ten inzage in 't Stationskoffiehuys te Bedum en ten kantore van den ondergeteekende.

Gesegelde inschrijvingsbiljetten met opgave van pers. of zakelijke zekerheid, uiterlijk 25 Juli a.s. in te leveren ten kantore van

A. H. WERUMBUS BUNING, Notaris te Loppersum.

Uit de hand te koop: DE BEHUIZING

met eigen erf en grond te Applingedam, aan de Koningstraat, groot 68 c.a., laatst bewoond geweest door nu wijlen Meij. de Wed. S. WOLFARD.

Te bevragen ten kantore van Notaris DE LANOY te Applingedam.

TE HUUR:

bij gesloten briefjes voor twee jaar:

de Kosterielanden

der Herv. Gem. te Schildwolde, in vijf perceelen.

Briefjes in te leveren, mede ondertekend door 2 soliede borgen, ten kantore van ondergeteekende vóór of op 31 Juli a.s.

P. DENIJS, Notaris te Slochteren.

Uit de hand te koop

(wegens omstandigheden): Een van-ouds bekend

Hotel-Café

met verzekerde vergunning (maatschap. verkeer) op een welvarend dorp in 't Oldambt aan groote en drukke verkeersweg, groot ong. 15 Are.

Het perceel bevat: Zaal, Tooneel, Kantoor, Keuken, groote Schuur waarin Vee- en Paardenstallen en veel bergruimte, en boven 2 Logeerkamers.

Alles voorzien van electr. licht

Te bevragen ten kantore van

J. B. DE GRAND, notaris Winschoten — Emmastraat 10.

* W. BOER, notaris te Veen- dam, zal op Woensdag 22 Juli 1931, 's avonds 7 uur, in het café P. WALLAND te Ommelandervijk, gem. Veendam, ten verzoeken van de erven den Heer J. K. HOMMERS, publiek ver- kopen in perceelen:

Eene BOERENBEHUIZING met SCHUUR, en ARBEIDERSHUIS met erven tuinen

en diverse perceelen BOUW- en WEILAND, staande en liggende te no. 13 gemeente Veen- dam, groot tezamen 21 H.A. 77 A. 70 c.a.

Aanvaarding landerijen dade- lijk, huizen 1 Mei 1932.

Betaling 1 Mei 1932.

Verkoop te Nieuw-Scheemda.

Notaris T. R. MULDER te Nieuw-olda zal Dinsdag 14 Juli 1931, des avonds 7 uur, ten huize van J. POSTHUMUS te Nieuw-Scheemda, in het openbaar ver- kopen:

Een BEHUIZING

met eigen erf en tuin te Nieuw-Scheemda, groot 3,90 Aren, thans bewoond door M. SCHUURKE en behorende tot de onder het voorrecht van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap van J. H. KLOK.

Aanvaarding en betaling 1 Mei 1932.

Geld op hypotheek op het per- ceel beschikbaar.

Verkoop

Boerderij en Landerijen

te Ulsda, Gem. Beerta

Dinsdag 21 Juli 1931, des avonds 7 uur (off. tijd) zullen te Beerta in het hotel BUIS- KOOL, publiek worden verkocht

I. Eene

Boerenbehuizing

en Arbeidshuis met landerijen te Ulsda,

groot 37,05,70 Hectaren, gedeel- telijk beklend, doende het be- klemde gedeelte jaarlijks op St. Michiel tot vaste huur f 430,35.

II. 7,65,30 H.A. Land (vrij en eigen) aldaar. (Kadaaster Beerta: sectie G nos 108 109 110 en 111).

altes behorende tot de nalaten- schap van wijlen den heer Ever- Everis, overleden te Ulsda.

Aanvaarding: vóorgedeelte boerderij 1 Nov. 1931 of eerder; het overige dadelijk na den toeslag.

Betaling koopeemmen 1 No- vember 1931.

Voorwaarden liggen van 15 Juli a.s. af ter lezing ten kan- tore van

H. J. KLOOSTERMAN, Notaris te Finsterwolde.

Boeldag van

Boerenbeslag en

Levende Have

te Ulsda, Gem. Beerta

Woensdag 22 Juli 1931, des nam. 1 uur (off. tijd) zal op de boerderij van wijlen den heer EVERET EVERTS te Ulsda, pub- liek worden verkocht, het tot diens nalatenschap behorende

BOERENBESLAG,

en

Levende Have:

te weten: 4 wagens, 1 zaaima- chine met karwijbak (Stella), 1 schoffeltuig (Sack); 2 drie- scharige ploegen (Sack); 2 twee- scharige ploegen (1 Sack en 1 Schwarz); 2 Melotte ploegen, 1 woeplöög, 6 één-scharige ploegen; 3 cultivatoren (1 Ventsky), 2 paardehakken, 1 kunstmest- strooler (Westfalia), 5 krom- tandeggen, 2 houten eggen, 2 zigzag eggen, 1 ijzeren landrol, 1 sleep, 1 ploegwagen, 1 Triumf- waaler, 200 stel klaverruizen, klein boerengereedschap, schut- tingen, enz. enz.

4 paarden, 2 koeien, 3 kalve- ren, 1 os.

Posten beneden f 25 contant, overigen 3 maanden credit.

H. J. KLOOSTERMAN, Notaris te Finsterwolde.

Gemeente Grootegast.

VERKOOP

VELDVRUCHTEN

De BURGEMEESTER der ge- meente GROOTEGAST zal op Donderdag den 19 Juli 1931, des avonds 7 uur (nieuwe tijd) bij Wed. TOP te Opende publiek voor de gemeente verkopen:

Ongeveer 9 H.A. ROGGE en 4 H.A. HAYER, in perceelen, gelegen te Opende.

Aanwijs doet de heer A. OVER- ZET.

Betaling voor 1 Januari 1932.

De Burgemeester voornemd.

D. v. d. MUNNIK,

Uit de hand te koop: Flink BEHUIZING, met SCHUUR en TUIN, 1 uur ten N. van Gron.

J. J. PETTINGA, Bedum.

Uit de hand te koop:

KWEKERIJ

met BEHUIZING, vruchtboomen en kassen, op moolen stand, in 't N. der Prov. Groningen.

J. J. PETTINGA, Bedum.

NAWEIDE - RODEN.

Op Woensdag 15 Juli 1931, des nam. om zes uur, ten huize van H. M. DE VRIES te Roden, zullen publiek worden verhuurd de na- volgende perceelen voor:

E. WILLEMS Hzn.: Harkema's land; Meij. de Wed. H. HOLT- HUIS: Kortings, Kleikampen, bij huis; J. ASSIES: Reitmatten, Koopmansstuk bij 't Hemrik; F. KLOOSTER: Voorste en Achterste Reitmatten (ook melkvee); H. M. DE VRIES: 2,20,00 H.A. Stukjes, 5 m. Norgeland, 4 gr. Padstuk op het Peizerdijp; DIA- CONIE RODEN: Goldboorn, 1½ H.A. Middelen; Meij. A. IPEMA: Kortings; E. DATEMA: 2 m. Oosterbolmert, 4 m. Sinnigeven achterste stuk, 3½ m. Sinnige- ven voorste stuk, 5 m. Betjes- matten; E. DATEMA E.A.: 12 m. Afgegraven stuk in de Mid- delven; O. A. SLIM: 1 perceel in de Hullen; O. HOENDERKEN: 4½ H.A. Middelen in 2 perc., 4 m. Popperven, 3 m. Deelling; J. A. TONCKENS: Dijkplaats, Deelen en Onland; Dr. A. A. MELIER: Lange Jarden in 3 perc., Middelen in 2 perc., Be- graven Jarden in 1 perc., per- ceel aan den turfweg, 1 perc. in de Westelidgersteeg, Bollezwa- den, 1 perceel in de Reitmatten; R. DEODATUS Pzn.: 4 m. Korte Bolmert, Floriststukken, 3 per- ceelen in 't Zulterstuk, 2 perc. in 't Jogstuk, 1 perceel aan de weg Roden-Nietap, 1 perc. aan de stinellaan achter huis; J. S. THEE: 12 m. Begraven Jarden in 1 per- ceel; A. ALING en L. STEEL: 3 m. in de Jarden; TH. RIBMER- SMA: 2,14,00 H.A. Bolmert; R. F. DEODATUS: Grootstuk, groot 10 H.A. in 3 perceelen; Wed. S. ZUI- DERVELD: Bolmert in 2 perc.; G. MELLEMA: Ruim 2 H.A. Sin- nigeven; W. WARMELT: Ruim 3 H.A. Bolmert in twee perceelen; P. EMMENS: Plm. 1 H.A. te Altevater; Erven H. WIN- SINGH te Peizerwold: De klei- kampen bij H. Douwes; JAN POSTEMA Jr.: 1,75,00 H.A. Bol- mert (Diacoland); Wed. H. SCHEEPSTRA te Roden: 1,24,05 H.A. Koeven; H. M. AUKEMA: De Korte Bolmert; GEMEENTE RODEN: 7 perceelen in de On- ginning te Nieuw-Roden.

G. D. BOSWIJK, Notaris te Roden.

Veldvruchten - Roden.

Op Woensdag 15 Juli 1931, na afloop van de nawedeverhuuring, zal ten huize van H. M. DE VRIES te Roden, publiek worden verkocht voor:

den heer Dr. A. A. MELIER te Groningen:

de ROGGE

van 4½ H.A. land bij de Duinen in de ontginning in het Steen- bergerveld, in perc.;

den heer Hk. HARTHOLT te Steenbergerveld, de ROGGE van plm. 3 H.A. land, naast de ont- ginning van Dr. Meijer in het Steenbergerveld, in perc.;

erven Wed. G. SCHEERHOORN te Lieren: ½ gedeelte van on- geveer 2 H.A. ROGGE op de Zuidesch, Noordesch en het Nij- land te Lieren, in perc.;

den heer JOHS. CLOO te Wes- tervelde: de ROGGE van plm. 3 H.A. in de Dobben te Leutinge- wolde, in perc.;

den heer H. v. d. LERST te Roden: de ROGGE van plm. 10 spint land te Roden op de kamp van de Pastorie aan den weg Roden-Nietap.

de heeren T. ANNEMA te Roden en D. B. SCHUTTEMA te Groningen: de ROGGE van plm. 1 H.A. land op het Nijland te Lieren.

Wed. B. TALENS, Sandebuur: Een perceel ROGGE en een per- ceel HAYER bij het huis van ver- koopster.

Betaling 1 Januari 1932.

G. D. BOSWIJK, Notaris te Roden.

Veldvruchten en Naweide

PEIZE.

Op Donderdag 16 Juli 1931, des nam. om 6 uur zal in het hotel DATEMA te Peize publiek worden verkocht voor:

den

„... Ja Mevrouw, maar dan ook inderdaad een geweldige sorteering ...”

REGENMANTELS

in Tweed, Satijn, Imt, Leer, Fantasie, te veel om op te noemen. Ook de veel gevraagde Amerik. Regenmantels van dubbele stof met rubberbewerking.

In Kinder-Regenmantels buitengewoon aardige modellen in Imt, Leer, Tweed, enz. ook met mutsje.

Kortom een sorteering Regenmantels in alle denkbare stoffen, kleuren, modellen en prijzen.

IDEAAL
VOOR DE REIS

Zie onze speciale
etalage.

GEBR. JANSSEN

Stoffen - Mantels - Japonnen
Groote Markt 11-12

Groote Maatschappij

zoekt voor vestiging van een Filiaal te Groningen, op beslist eersten stand, te huur een

Winkel-Woonhuis

Vereischten: Frontbreedte minstens 7 M., diepte 15 tot 20 M. Br. fr. no 974. bureau dez.

Lithauers en Kidden.

Vanaf heden Zaterdag tot en met Maandag aan Veehallen WICHERS Groningen en Dinsdag op de Veemarkt aldaar wederom te koop:

Twee nieuwe transporten 40 stuks

Lithauers, Kidden en „Oud-Russen”, direct door ons ingevoerd uit Rusland. Zeer matige prijzen en onze bekende solide garantie.

MULDER, Importeur van Lithauers, Kidden en „Oud-Russen”.

Knip deze advertentie s.v.p. uit! Zij kan te pas komen!

Solide Personen

kunnen zich door bemiddeling der NOVA BANK alle gewenschte artikelen aanschaffen op gemakkelijke wijze en tegen scherp concurrerende prijzen. Kantooruren: Maandag 2-4 n.m., Woensdag 2-4 n.m., Vrijdag 6-8 1/2 n.m., Zaterdag 6-8 n.m.

Op aanvraag zenden wij gaarne prospectus.

DE DIRECTIE.

ZOUTKAMP.

Bezoekt het Hotel LEMSTRA

v.h. BROEKEMA

Eenigst hotel ter plaatse. Groote Garage.

Ruime bergplaats voor Autos en Rijwielen, vooral voor hen die naar Schiermonnikoog gaan. Ruime gelegenheid voor logeren. Een prachtige Motorboot te huur, speciaal geschikt voor Robbenjagen, voorzien van eerste klas schipper en Robbenjager. Vooraf te bespreken. Tel. No. 8.

Beleefd aanbevelend.

Pleziertochten langs de Zuiderzeewerken

met de zeevaardige Motorboot „IJsselmeer” 2 x per dag, van uit Makkum v.m. 11 en n.m. 1 1/2 uur. Vanaf Cornwerderstrand telkens 1/2 uur later.

Behalve Zaterdags Gezelschappen reductie.

De Ondernemer: D. AMELS, Tel. 37, Makkum

Kunstmeststoffen.

Het BESTUUR der COOP. VER. T. A. V. L. te SPIJK

vraagt prijsopgave van Kunstmeststoffen. Voorwaarden te bekomen bij J. VOORTHUIS.

IEMAND,

in het bezit van een nieuwe zware 10-tons vrachtauto, is genegen voor maatschappij of fabriek of anderszins geregeld vaste routes te rijden, bij voorkeur Groningen-Amsterdam-Rotterdam v.v.

Br. fr. ond. no. 957 Bur. dez.

Kraamverpleging

aangeboden door gediplomeerde hulp, in en buiten de stad. Br. fr. no. 858 bureau dez.

GEVRAAGD:

p.l.m. begin September een VOORMAN

op een modern ingerichte Zaad- drogerij, goed op de hoogte met electromotoren en verdere machines, tevens goed met personeel kunnende omgaan.

Aanb. fr. met referenties ond. no. 856 Bur. dez.

Bezoekt het BAD-PAVILJOEN

BERGUMERMEER

te OOSTERMEER.

Schitterend mooi stroomend water voor baden en zwemmen.

Rustige omgeving.

Aanbevelend,

R. HOLLEMA

Calé „Meerzicht”

Burger Hotel Restaur. „ELIM”

Afzonderlijke Logeerkamers vanaf f 0.80 tot f 1.50. Ook Familiekamers beschikbaar. Logies met Ontbijt vanaf f 1.30 tot f 2.25.

Soep, Aardapp., Vleesch, Groente en Dessert vanaf f 0.80 en hooger. Pracht gelegenheid voor gezelschappen.

A'dam, Singel 109. Tel. 42791. Den Haag, Wagenstr. 119. Tel. 10557.

Rotterdam, Schiedamschedijk 47/51. Tel. 53713.

Deze Hotels staan onder beheer van het Leger des Heils.

Het goedkoopste en voedzaamste ontbijt!

Om in staat te zijn uw ochtendaak zonder vermoeienis te vervullen, heeft u een voedzaam en licht verteerbaar ontbijt nodig. U kunt geen beter voedsel kiezen dan de gezonde GESPONNEN TARWE. Het is volle tarwe zoodanig bewerkt, dat alle voedende bestanddeelen voor het opbouwen van de krachten en het instandhouden der gezondheid, gebruikt worden. GESPONNEN TARWE behoeft niet speciaal bereid te worden. Men overgiet GESPONNEN TARWE eenvoudig met koude of warme melk of ete het droog met boter en kaas. Zij die aan pap de voorkeur geven, behoeven GESPONNEN

TARWE slechts aan te lengen met water en/of warme melk. Kinderen die eenmaal aan GESPONNEN TARWE gewend zijn, houden er meer van dan van eenig ander voedsel. Zij houden van den smaak en de brosheid van GESPONNEN TARWE en het is veel beter voor hen dan brood.

Neemt eens een flinke proef met GESPONNEN TARWE en ziet dan hoe Uw geheele gezin in gezondheid en kracht toeneemt. GESPONNEN TARWE is goedkoop en voordelig; daar het zuiver voedsel is, geeft het voldoende.

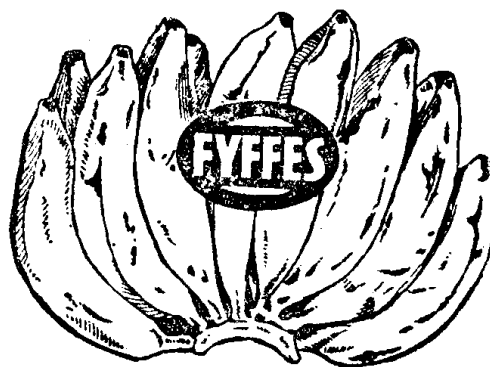
GESPONNEN TARWE

(Shredded Wheat)

Agentschap voor Nederland: L. ANDRIESSE, Krugerstraat 6, Amsterdam. - Tel. 53136.

Vacantie-
tijd is
ook

„Fyffes”
Bananen-
tijd

Zorg vooral op reis of bij uitstapjes voldoende voorzien te zijn van „FYFFES” BANANEN, fruit en voedsel, licht verteerbaar. Verwekt geen dorst. Voor oud en jong, zieken en gezonden. Vraagt alom „FYFFES” van SMIT en U krijgt het beste voor Uw geld.

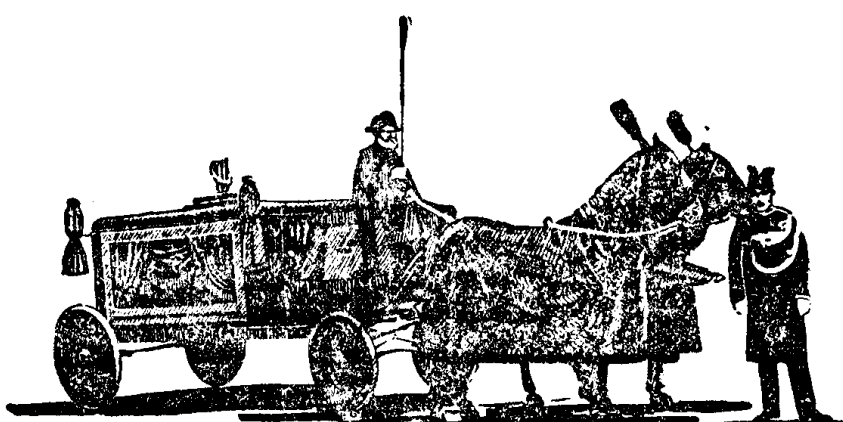
R. L. SMIT

Importeur
FYFFES Bananen,

Oostersingel 5, Groningen, Telef. 3614.

Zuiderzeewerken.

Lnoot aan Uw bezoek aan de Zuiderzeewerken (Cornwerderstrand) vast een bezienswaardigheden. Inlichtingen worden gaarne door den Secretaris van V. v. Fr te Franeker verstrekt aan: Particulieren, Vereenigingen, Schoolhoofden, Autobusondernemers, e.a. Ruime gelegenheid vanuit Franeker voor het bezoeken van Cornwerderstrand per luxe autobussen, tegen laag tarief.

Begravenis-Onderneming 1930

Kantoor: Verl. Visscherstraat 13. Tel. 2933

Werkt uitsluitend met nieuw eigen materiaal en kan daardoor steeds de laagste tarieven noteeren. Bij alle klassen doffe statierouwoeksten.

Inlichtingen zonder eenige verplichting worden ook verstrekt door Fa. S. KUIPERS, Ged. Boterdiep 67, Telef. 3622. Fa. HOEKSEMA & ONSTEE Schoolstr. 14, Telef. 4815.

HARING.

DINSDAG hebben wij wederom een zeer groote partij uitsluitend van de allerfijnste kwaliteiten NIEUWE HOLLANDSCHE MAATJESHARING. VANGST 1931. Verkoop voor ons gebouw Ged. Zuiderd. 66. Prijzen buitengew. laag N.V. v/h. fa. A. A. SMIT, Groningen

Ged. Zuiderdiep 66

Telef. 1763

HARING.

HARING.

HEVEA FIETSBANDEN

„PROBAAT”

Reinigingsmiddel is PROBAAT voor het wasschen van de vuilste handen, het schoonmaken van marmeren toonbanken, gangen, gootstenen, enz. Ook voor winkeliers verkrijgbaar.

Chemische fabriek „Het Noorden” Kantoor Bankastraat 12a.

N.B. Let op het nieuwe adres.

Hooi- en Oogstverzekering

Sluit Uw Hooi- en Oogstverzekering door onze bemiddeling bij prima maatschappijen

Nergens veiliger

nergens voordeliger

SCHULING Kraneweg 65

te Groningen - Tel. 1964

P.S. Agenten gevraagd.

Kamerszoekenden

Wendt U tot ons Bureau, daar wij voorzien zijn van eerste klasse huizen m. en z. pension en eenv. kosthuizen. Kantoor geopend van 10-12 en van 2-5, bovendien Woensdags en Vrijdagsavonds.

Aanvraag Bureau

Dr. Hofstede de Grootkade 2

H.H. SCHIPPERS.

Wij leveren U

OPDUWBOOTEN

in elk gewenscht model met motor naar keus, tegen scherp concurrerende prijzen.

Booten in aanbouw te zien en te bevragen.

Machinesmederij.

Reinders en Meijer,

Veemarktstr. 87 b. d. Bonte Brug.

Achterzijde werkplaats aan het Winschoterdiep.

P.S. Speciaal adres voor het electrisch lasser van gebroken onderdeelen.

Overal waar U deze plaat ziet

schenkt men de bekende

HARTEVELT's

Jenever en Brandewijn

+ Gummiwaren

voor Dames en Heeren

Steeds versche voorraad, door directe import van de fabriek.

Volle garantie Zeer billijk!

Maison Santé,

Geikingestr. 54, Groningen

Vanaf heden tot en met a.s. Vrijdag

Prima Holl. Roomboter

per pond 76 cent

U koopt prettiger en goedkoper bij

SIMON DE WIT

A-straat 2 - Oosterstraat 22 - Steentilstraat 34

GRONINGEN.

EDIK ZACHTZURE

EDIK'S Zachtzure Azijn - Vooral op het merk EDIK kan niet genoeg nadruk gelegd worden Want er is geen fabriek, waar meer op kwaliteit en smaak gelet wordt, dan bij EDIK. Vandaar, dat bij EDIK'S Zachtzure Azijn de prima kwaliteit, fijne smaak en frissche geur de hoofdrol vervullen. En tóch... voor een flesch van ongeveer 1 Liter inhoud betaalt gij den bijzonder billijken prijs van slechts 20 cent!

20-cent AZIJN

Kena panas

Mata-hari

koelit angoes, ke-

bakar, koelit pedih,

loeka-an kaki di-

menjemboekhan

oleh memakai

PUROL

Ook de Oosterling

waardert het, als

hij na zijn arbeid

in de rijstvelden,

zijn door zon verbrande huid en stuk-

gelopen voeten kan behandelen met

Purol. Het verzacht en geneest.

„KRUPP“

Graanmaaiër - Zelfbinder

NIET DE GOEDKOOPSTE. WEL DE MEEST PRIJSWAARDIGE. STAAT BOVENAAN, zoowel wat betreft materiaal als constructie. Vraagt catalogus en offerte bij de Imp.

N.V., „Het Landbouwhuis“

Sneek. Tel. 188.

Tel.-adres Landbouwhuis Sneek

Elk Aardig Meisje is Niet Aantrekkelijk

WELKE vrouw kan er in een bad-cosuum aantrekkelijk uitzien, wanneer zij ontsierd wordt door overvloedige haargroei? Hoe het best daarvan af te komen is voor vele vrouwen een lastig probleem. Scheermessen doen het haar slechts harder en dikker groeien en ouderwetse ontharingsmiddelen geven geen voldoening. Miljoenen vrouwen hebben een bevredigende oplossing in Vioet gevonden. Gebruikt Vioet, precies zoals het uit de tube komt, wacht een paar minuten, wascht de plek af en al het haar is verdwenen. Gunstige resultaten worden in elk geval gewaarborgd. Nieuw formaat 1/1, —, alsook groot formaat 1/1,75 per tube; bij drogen en parfumeriezaken. Vioet is de oorspronkelijke ontharingscreme. Het wachte zich voor namaak en schadelijke vervangingsmiddelen.

VIOET
Overvloedig Haar

Vaderlandsche Bank
VOOR BELASTE WAARDEN
s GRAVENHAGE
6% tegen beurskoers
obligatiën met
jaarl. uitloting **100**

Roomboter Bedum.

In Groningen dagelijks versch aan huis. Kleine verpakking van 1/2 en 1 Kilo **1.55 per Kilo**. Bij minstens 5 Kilo in potten **1.50 per Kilo**. Agent voor Groningen: **B. GOLDHOORN, N.v. Ebbin**, gestraat 22. Telef. 482.

Carro's
A. DRIESSEN
Niet te bitter - niet te zoet

Uw ondergoed moet U absolute vrijheid van beweging geven. Schiesser's Geknoopt Tricot kan dit, omdat het niet kleeft of opkruipt. Het heeft een prettigen pasvorm, die ook in de wasch niet verloren gaat. Het voelt nooit klam aan, omdat het sterk absorbeert en snel droogt.

SCHIESSER'S
GEKNOOPT TRICOT

ZOMER-Sproeten
verdwijnen spoedig door
SPRUTOL
Pot 90 ct. Tube 50 ct. Zeep 60 ct. Bij Uw Drogist.

Schoenfabrikanten zijn geen philanthropen. Ook bij hen moet het of uit de lengte of uit de breedte komen. Alleen voor een behoorlijken prijs kunt U een paar goede schoenen kopen. Denk er eens ernstig over na, of gij niet beter doet een paar prima JUMBO-WOOD-MILNE met onverslijtbaar rubberleder dan wel een paar JUMBO-PATENT schoenen met kernlederen zool en Bulldog-rubberhak te kopen, geheel uit het beste materiaal door geschoolde arbeiders vervaardigd.

Het zal U niet lukken voor een prijs van
JONGENSSCHOENEN f 4.80
HEERENSCHOENEN f 6.95
schoenwerk van betere kwaliteit, langeren levensduur en prettiger pasvorm te vinden.

Jumbo
uw schoen

25 BOOG AZIJN 25
DE BESTE VOOR DEN PRIJS

ENG. LEGER DEKKLEEDEN
f 1.20 per vierk. Meter.
nieuw, ongebruikt, zwaar hen-
replinnen.
Gebrs. WATERBORG, Lage
der A 2.

Dagelijks verkrijgbaar

Levering franco Groningen

GEROOKTE ROLHAM, gewicht 2-4 Ko., p. p 65 ct.
BACON per pond 40 ct., per 10 pond f 3.50
VERSCH METWORST, uitsluitend vervaardigd van
prima varkensvleesch per pond 45 ct., per 10 p f 4.—
DROGE METWORST (oorspronkelijk gewicht) 1/2 pond
per stuk, per stuk 22 1/2 ct., per 20 stuks f 4.—
Zuivere eigen gesmolten REUZEL in bussen van
5 K.G f 2.75, in bussen van 2 1/2 K.G. f 1.45
Uitsluitend afkomstig van Baconvarkens.

N.V. Exportslachterij v.h. W. UDEMA & Zn.
Gieten

TECHNISCHE SMEEROLIËN EN VETTEN

VRAAGT OFFERTE

PRINSESSEWEG 5 — TELEF. 3278 — GRONINGEN

DE TWEE VOORAANSTAANDE BLADEN IN FRIESLAND

MET ONWEERSPROKEN GROOTSTE OPLAAG, DUS GROOTSTE PUBLICITEIT

VOOR FRIESLAND:
NIEUWSBLAD v. FRIESLAND
HEERENVEEN

OPLAAG RIJ 30.000 EX
HET NIEUWSBL. v. FRIESLAND
WORDT OVER DE GEHEELE
PROV. FRIESLAND, ZOEWEL IN
DE STAD ALS OP HET PLAT-
TELAND EN OVERAL WAAR
FRIEZEN WONEN, GELEZEN.
POPULAIR EN GEWILD FA-
MILIEBLAD. — VERSCHIJNT
MAANDAGS, WOENSDAGS EN
VRIJDAGSMIDDAGS. — — —

VOOR LEEUWARDEN:
LEEWARDER NIEUWSBLAD
LEEWARDEN

OPLAAG RIJ 12.000 EX.
WORDT IN LEEUWARDEN
HAAST HUIS AAN HUIS GELE-
ZEN EN KOMT IN ALLE KRIN-
GEN. HET IS MET ZIJN BIJ-
BLADEN „LUIM EN LECTUUR“
VAN EN VOOR DE VROUW
EN 2 MAAL PER WEEK „KIN-
DERBIBLIOTHEEK“ EEN OOK
IN DE PROVINCIE GAARNE
ONTVANGEN DAGBLAD. — — —

Gestereliseerd Beendermeel

voor bijmenging in VARKENS-, BIGGEN- en PLUIMVEE-
VOEDER, f 7.50 per honderd kilo bruto, af Groningen. Hoog
gehalte verteerbare eiwitachtige stoffen en fosfaat.

Verkrijgbaar bij
L. HUIZINGA, Folkingestr. 32, Groningen. Tel. 1350

Tandaanslag

Tandaanslag verdwenen

Tanden worden weer Blinkend Wit.

Er worden steeds nieuwe theorieën verkondigd betreffende de oorzaak van tandbederf. Sommigen zeggen, dat bacteriën de oorzaak zijn, terwijl anderen het aan een verkeerd dieet toeschrijven, terwijl de overigen een combinatie van deze twee voor mogelijk houden. Eén feit staat echter vast: Uw tanden worden bedekt met een kleverigen aanslag. Hierin bevinden zich bacteriën, die bederf veroorzaken. De meest zekere manier om Uw tanden van dezen aanslag te bevrijden, is het gebruik van „Pepsodent“. „Pepsodent“ bevat geen puinsteen of schurende bestanddelen. Het heeft een uiterst zachte werking, is geheel onschadelijk in het gebruik, toch wordt de aanslag verwijderd waar andere methodes gefaald hebben. Hebt ook blinkende tanden. Neemt den zekersten weg en gebruikt nog heden „Pepsodent“.

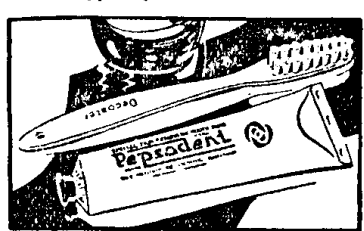
Gebruik tweemaal daags Pepsodent. Bezoek minstens tweemaal per jaar Uw tandarts

Pepsodent
GEDEP
De Tandpasta die den aanslag verwijderd.

Doe het volgende om sterke gezonde tanden te krijgen.

1. Neem dit in Uw dieet op: eieren, rauw fruit, oersche groenten, 1/2 citroen met sinaasappelsap, melk.

2. Gebruik tweemaal daags Pepsodent.

3. Bezoek minstens tweemaal per jaar Uw tandarts.

Costuum naar Maat,
f 20.— maakloon (voering
inbegrepen).
TAILLE MANTEL f 10.—
TAILLEUR COSTUUM f 12.50
Coupe en afwerk. gegarandeerd.
CASPER LAMBECK
OUDE KIJK IN 'T JATSTR 73.

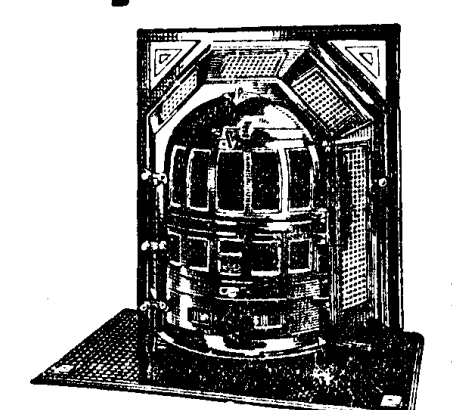

Speciaal adres voor
Tinnen Koffiepotten
EIGEN TINGIETERIJ
EN VERLAKKERIJ.
Inkoop oud tin

T. HUIZINGA

Paterswoldscheweg 6
Groningen

Gazelle Fongers Rijwielen

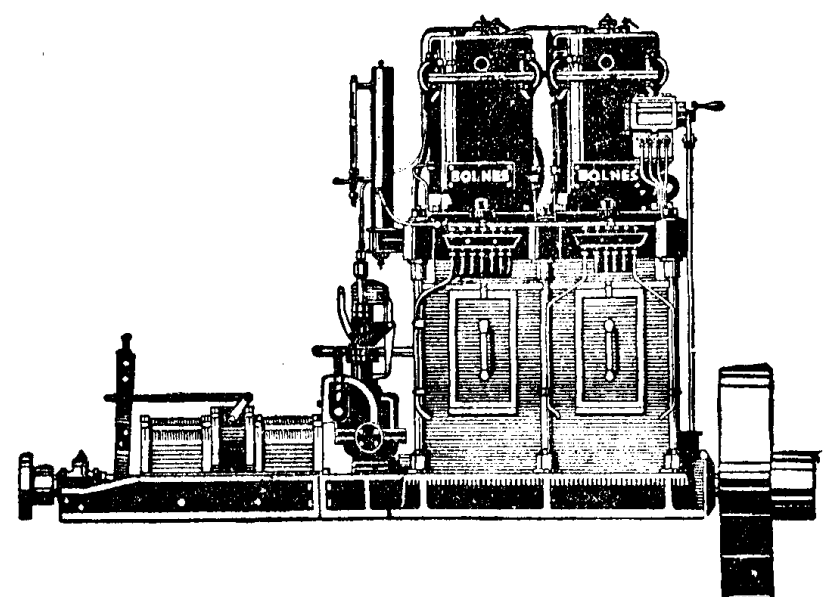

Haarden Vulkachels Huish. Art.

Het goedkoopst adres.

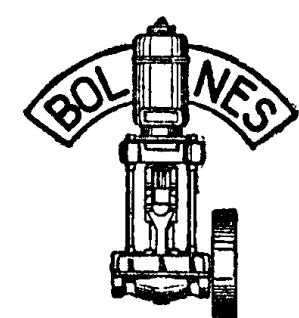
Zijn Uw Stoelen, Fauteuils, Crapauds, Divans stuk?

Laat ze repareren bij
E. VENEMA,
Meubelbekleeder, Javalaan 35a.
Ruime keuze in TRIJP en LEER.
Telef. no. 864.

„HIJ“ DOET HET MET „N„MAALTJE“ MINDER!

En dat dag in - dag uit. Rekent U eens uit wat 'n besparing dat al in een jaar beteekent. De Bolnes Open Diesel smeert zichzelf telkens met dezelfde olie, die hij ook zelf filtreert. Dank zij den „open“ bouw is voortdurende controle tijdens de werking mogelijk. Geen kans op „verrassingen“. Slijtage aan zuiger en cylinder is practisch bijna nihil. Circulatie-smering voorkomt warmlopen. De Bolnes Open Diesel is „materialist“ hij denkt alleen aan geld verdienen voor U! Neem hem in Uw dienst.

BOLNES
OPEN DIESELMOTOREN

N.V. Machinefabriek „Bolnes“ voorheen I. H. van Cappellen
Bolnes bij Rotterdam, Tel. R'dam 10398-14398, Ridderkerk 301
Hoofdvertegenw. voor Holland en België
REINTJES & v. d. BURGER
Goudschewagenstraat 40b - Rotterdam
Telefoon Nos. 54259 en 55510

Vertegenwoordiger voor het Noorden:
TECHN. BUREAU HOFMAN, Noorderstr. A 57, Hoogezand. Tel. 132

Zal fl. 100 000 meer U welkom zijn?

Zoo ja, vraagt dan onze tarieven over premie-betaling van Uw

STAATSLOTERIJ KANSEN

1/1, 1/2, 1/4, 1/10, 1/20, naar keuze

Aanvraag van agentschap
(ook Dames) alleen schrij-
telijk.

Mij. ZUID-HOLLAND

(dochter Mij. van H.V.S.)

Directie Kantoor Groningen

H. FRANKING

Jacobijnerstr. 13. Tel. 3442

Gegolfd plaatijzeren Hallen,

in elke grootte en uitvoering
voor Last- en Personenauto's

Gegolfd Plaatijzer en Stalen Garages

Stalen Hekken en Vensters, Rijwielstanders.

E. VOGEL G. m. b. H., Dahlbruch

(Westf.) Deutschland, Postbus 75

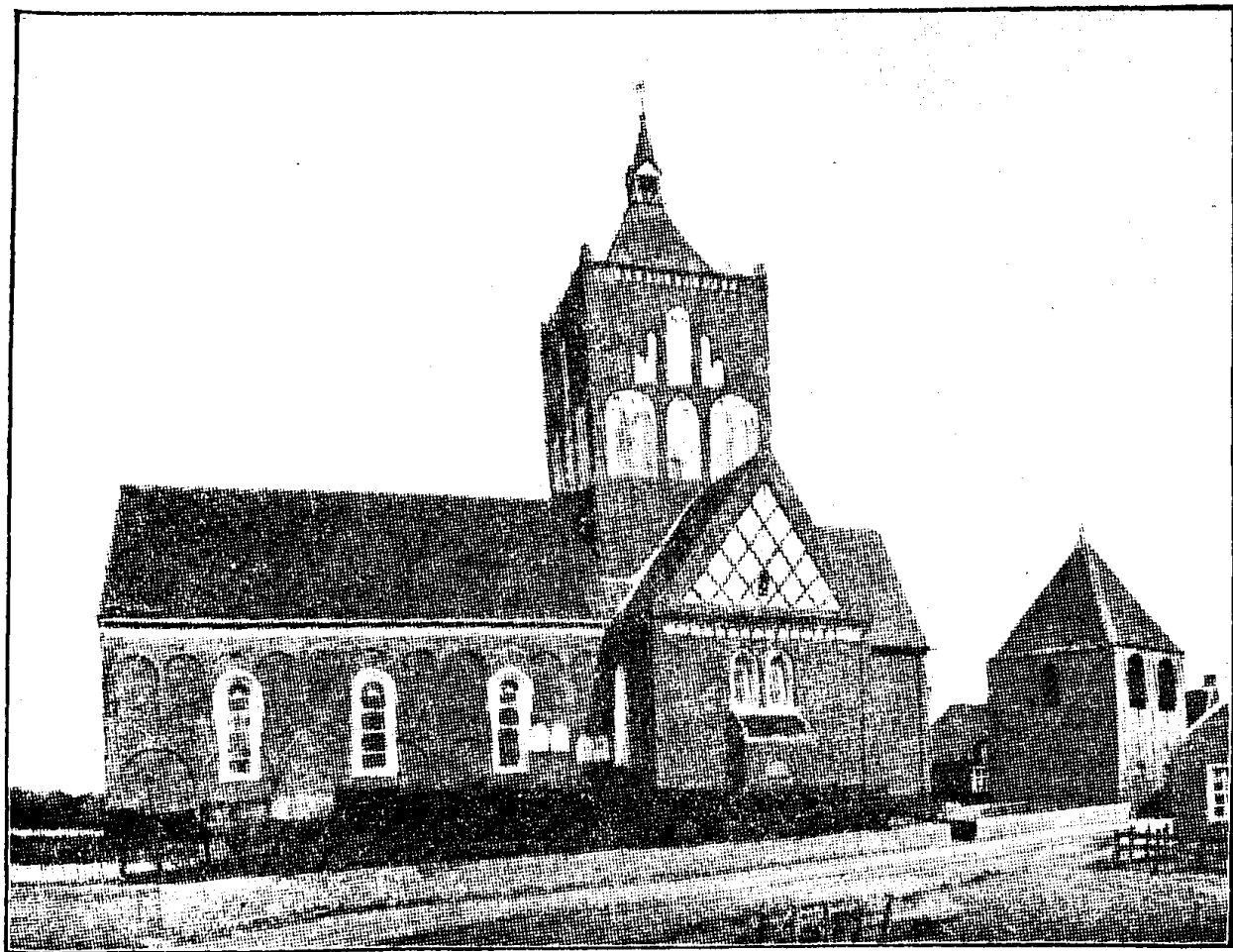
TER VERPOOZING

POPULAIR LETTERKUNDIG WEKELIJSCH BIJBLAD

1/2 NIEUWSBLAD 1/2 NOORDEN

No. 490.

OOST-FRIESLAND.

KERK MET TOREN TE PILSUM (O. FR.)

De aloude volksstam, de Friezen, woonde oorspronkelijk langs de zee kust en wel van den Rijnmond tot de Wezer in Duitschland. Deze kuststreek loste zich in latere tijden op in een viertal landschappen: West Friesland (het noordelijk deel van N. Holland), de tegenwoordige provincie Friesland, het gewest Groningen en Oost Friesland. O. Friesland vertoont dan ook groote overeenkomst in bodemgesteldheid, taal, zeden en gewoonten met onze noordelijke provincies. Was het landschap vroeger een zelfstandig vorstendom, thans vormt het met Harlingerland en het Jadegebied een onderdeel van Hannover. De hoofdstad is Aurich, terwijl Emden de voornaamste, de belangrijkste plaats is. De oorspronkelijke bodem van O. F. is zand en grint. Het hoogtepunt daarvan bevindt zich bij Aurich. In de omgeving der hoofdstad en naar het zuiden vindt men veen, naar het westen en het noorden vruchtbare kleigronden, daar bij de overstromingen van het zee water achtergebleven. Het land bezit goede wegen, flinke kanalen en vele spoorwegen.

De aloude Friezen bezaten een overgroote liefde voor de vrijheid, door welke eigenschap ze dan ook lang onafhankelijk zijn gebleven.

De Friezen bezaten gemeenschappelijke wetten, waaraan ze zich hadden te houden. Ze waren vervat in 17 keuren of kesten. Later verkregen ze de 24 landrechten, die onderling vastgesteld waren. Deze wetten zijn geschreven in de oude Friesche landstaal. Thans wordt in O. F. het platduitsch gesproken, waarin echter steeds het bloed der oude oorspronkelijke taal nog spat. Vele persoons- en familie-namen herinneren nog aan 't Friesch.

Lang is in O. Friesland de Nederlandse taal gebruikt en nog verstaan velen daar onze taal, terwijl het dialect veel overeenkomst met dat van ons. De oorsprong van het gebruik van het Nederlandsch in O. F. is natuurlijk voor een deel toe te schrijven aan de gelijke afstamming. Doch de voornaamste oorzaak is wel de sterke instrooming van Vlaamsche en Hollandsche vluchtelingen in de 16e en 17e eeuw. Sedert is het Nederlandsch meer en meer de heerschende taal geworden in de westelijke delen van O. F. De school- en kerktaal was en bleef er lang het Nederlandsch. De O. Friezen studeerden meestal te Groningen of Utrecht. In sommige kerken wordt nog wel in onze taal gesproken.

Het heeft in de geschiedenis weinig gescheeld, of O. F. was een Nederl. provincie geworden. Drie omstandigheden hebben echter medegewerkt, dat het bij Duitschland gebleven is. Vooreerst de scheiding tusschen het Deutsche Lutherdom in het oostelijk deel van O. F. en de Hervormden in het westen; dan de aansluiting der heerschende dynastie van de Circkema's bij het Deutsche rijk en ten derde het in 1694 door Keizer Leopold I aan de Hohenzollerns verleende expectatief, het uitzicht op het bezit bij openvallen van het leen. Intusschen hebben de O. Friezen eeuwen lang Nederlandsch geschreven en gelezen, Nederlandsch gesproken en zich vooral met Groningsche en Friesche families vermaagschapt.

Het landschap O. F. komt meer en meer in trek bij den toerist. Men heeft „het ontdekt” zoals de term luidt. Vooral in

den laatste tijd worden er van weerskanten loffelijke pogingen aangewend, de O. Friezen en de Groningers nader tot elkaar te brengen. Men vindt in O. F. heerlijke borgen, veel interessants op 't gebied der oude architectuur, terwijl de kerkelijke kunst vele verrassingen geeft. Met 't oog op een mogelijk tochtje naar dit merkwaardig landschap, geven we hier enkele aantekeningen. We doen hier en daar een greep uit al het merkwaardige, dat O. F. bezit, om den volgende keer ons meer alleen tot de havenstad Emden te bepalen.

De oude O. Friesche bouwwerken behooren — aldus onze bouwmeester Peters — alle tot de oud Groningerkunst, welke in hoofdzaak het kustgebied tusschen Lauwers en Jade omvat. Een gebied, begrensd in 't Zuiden door de heidevelden van Drente en Oldenburg. Met Groningen en de Ommelanden stond O. F. oudtijds steeds in veelvuldige handels- en staatsbetrekkingen. Omstreeks 1390 werd ter eere van zekeren Folkmer Allema „in Friesland van den olden” een lied gezongen, dat zoo begon:

„Groningen is een Edle Stadt.
Daar wohnen Edelliden binnen,
Midden in Friesland is ze gesat,
Se ligt so wol en treflike.”

De monniken van Aduard vooral hebben de Gron. bouwkunst hier in de 12e en 13e eeuw gebracht, welke kunst zich later baan brak langs de heele kuststreek van N. Duitschland. Evenals Groningen bezit O. F. nog een schat van Middeleeuwsche gebouwen. Mithoff spreekt in zijn boek over O. F. van een 86-tal! Aan den baksteenbouw ging de tufsteenbouw en de granietbouw vooraf. In het dorpje Asel stond nog lang een geheel uit behakte granietblokken in regelmatig verband opgebouwd kerkje. Zeer zeker een der oudste kerkjes van O. F.

De hoofdstad Aurich — bekend door zijn paardenmarkten — is zeer gunstig gelegen in 't midden des lands, aan het Ems-Jadekanaal, dat Emden met Wilhelmshafen verbindt. Volgens sommige historieschrijvers bestond Aurich reeds in de 8e eeuw. Een aardige stad; van de Markt af heeft men een mooie wandeling door de Norderstrasse en Sandhorster allée naar Eikebusch, een heerlijk bosch met schoone partijen, waterval, enz. Ongeveer drie kwartier gaans van Aurich vindt men 't plaatsje Upstallsboom. Van hier gaat een mooie laan naar een hoogte, die door boomen en aanplantingen omringd is. Op den heuvel is een eenvoudige uit veldsteenen opgebouwde gedenktafel opgericht, ter herdenking der gevallen in de veldslagen bij Ligny en Waterloo. In de grijsche oudheid stond hier een zware eik, die — omdat hij op een verhooging stond — „upstall”, Upstallsboom genoemd werd. Op deze plaats kwamen jaarlijks in de Pinksterweek de afgevaardigden der Friezen samen, om besprekingen te houden, hoe men elkaar het best kon helpen tegen gemeenschappelijke vijanden.

Een tweede — bij vele Gron. welbekende stad — is Leer, gelegen aan den spoorweg Emden—Münster. De vele in Hollandschen stijl opgetrokken huizen, de Hollandsche namen hier en daar, geven Leer een Nederlandsch voorkomen. Er heerscht een levendige handel en sloop-

vaart, terwijl er fabrieken voorkomen. Van de bezienswaardige gebouwen noemen we: het Gerechtsgebouw, het Raadhuis, het oude Ambtshuis, de Doopsgezinde kerk, in welke consistoriekamer een koperets van Menno. De omgeving van Leer is prachtig. Men vindt er enkele borgen: te Loga, bij Logabirum en Stickhausen. De O. F. burchten waren oorspronkelijk meerendeels eenvoudige stinsen of steenhuisen van één verdieping, veelal prijkkende met een toren. Tegenover Leer ligt Bingham met z'n eigenaardig oud baksteenkerkje. De meest interessante der oude kerken in O. F. is wel die te Pilsum. Achter Pilsum vindt men het dorpje Greetesiel, waar 5 Dec. 1547 Ubbo Emmius werd geboren, de eerste Rector Magnificus van onze Hoogeschool. De kerk te Pilsum is een kruiskerk en was gewijd aan St. Stephanus. Zij is de eenige kerk in O. F. en Gron., die een kruis-toren bezit, waaronder verstaan wordt een toren, die gebouwd werd boven dat gedeelte der kerk, dat het kruis- of snijding gedeelte vormt van het middenschip met het dwarschip. De toren werd als verdedigingsstoren gebouwd en biedt een heerlijken aanblik over het land, zoo wel over de Eems tot de eilanden Borkum en Juist.

Interessante tochtjes kan men in O. F. maken. Gaat men van Emden over Pessum naar Greetesiel, dan passeert men het aanzienlijk dorp Hinte. De twee voornaamste aantrekkelijkheden van Hinte zijn de kerk en het slot Hinterburch. Dit slot, gebouwd in de 13e eeuw, was lang in 't bezit der fam. Frese, een naam, die onder Karel den Groeten reeds voorkwam. In de kerk vindt men een mooi kansel, benevens fijn gesneden eikenhouten stoelen. Bij het koor liggen grafschrijven van de Ripperda's en de Frese's. Een grafmonument in de kerk stelt een ridder en een priester voor. De laatste werd tijdens een godsdienstoefening door den ridder gedood, omdat de prediking was begonnen, toen de ridder nog niet aanwezig was. Na het plegen van den moord sloeg de ridder de hand aan zich zelf. Wie denkt hier niet aan de legende van Holwerde (onder Rottum), waar een ridder van Stenhuiseheerd (Uit-huizermeeden) eveneens een priester vermoordde, omdat deze de mis reeds begonnen was voor de ridder aanwezig was.

Een ander uitstapje is b.v. van Emden naar Norden. De weg is gemakkelijk te volgen, men neemt den Auricher straatweg, die steeds in de nabijheid van den spoorweg blijft. Men passeert het dorp Marienhof met z'n hoogen toren. Een trap in het metselwerk leidt naar een vertrek, dat in de 15e eeuw een verblijfplaats bood aan de z.g.n. victaliënbroeders, die onder aanvoering van de beruchte zeeroovers Stortebeker en Gödeke Michael van hier uit hun rooftochten ondernamen.

Norden, oorspr. een landstad, werd door de groote overstromingen in 1372-'73 een zeestad. Een aardige vriendelijke stad met bezienswaardige gebouwen. Op de Markt staat de oude kerk, een der mooiste kerkgebouwen van O. F. In het oude Raadhuis treft men de „Theelkamer”, waar tweemaal per jaar de „Theelboeren” samen kwamen, om rond een ton bier de inkomsten der landerijen te verdeelen, die volgens de overlevering in 884 door hun voorzaten den Noormannen werd ontnomen. Bij Norden ligt Norddeich, dat vooral in den zomer een levendig verkeer heeft door de badgasten van Norderney en Juist. Een uurtje van Norden ligt Lütetsborg (Lützburg), de residentie der vorsten tot Inn- und Kniphausen. Een prachtig slot, omgeven door wallen en grachten. Rondom het slot een park, dat „in rijkdom van aanleg zich kan meten met de schoonste parken in heel Duitschland”. Door het park slingert zich een verscheiden eilanden vormend water. Op een dezer eilanden vindt men den familiegrafkelder. Te Haren, bij Groningen, bezat het geslacht Inn- und Kniphausen indertijd landerijen. De weg, waaraan deze landen liggen, werd daarom naar hun stamslot Lützburg bij Norden Lutzborgerweg genoemd. Te Norden stond weleer een klooster van de Benedictijner orde, waarvan Hisse van Ewsom in 1509 priores was. Zij was een dochter van Onno van Ewsom en Gela Manninga van Lützburg. De Abt van het Rottumerklooster (Gron.), Gerhard Schnell, werd later Abt van 't klooster bij Norden en bleef hier vijftien jaar. (Begin 16e eeuw).

Oost-Friesland is en blijft vooral voor de Gron. en de Friezen een merkwaardig land en een tochtje door dit landschap biedt steeds weer interessante verrassingen.

KUNST EN LETTEREN.

Kroniek: 399.

JO SPIER.

Een interview met Neerland's knapsten journalistieken tekenaar.

Het is zeker een buitengewoon merkwaardig feit, dat Nederland, waar de schilderkunst steeds zooveel talentvolle beoefenaren vond, betrekkelijk weinig goede tekenaars voortbracht. Eertijds, toen de tekenaar nog niet zoo'n uitgebreid afzetgebied tot zijn beschikking had in de journalistiek, frappeerde ons dit minder sterk, doch nu de vraag naar knappe dagblad- en tijdschrift-tekenaars bij den dag dringender wordt, blijkt duidelijk dat er in dit genre een tekort bestaat. En de directie van een der grootste Nederlandsche dagbladen mag zich dan ook wel zeer gelukkig prijzen, dat zij tijdig de hand wist te leggen op een jong kunstenaar, die zich in den loop der laatste zes jaren tot den allerknapsten, journalistieken tekenaar van Nederland ontwikkelde. Wanneer Jo Spier ook nu nog uitsluitend voor dat eene blad werkte, zou er natuurlijk geen aanleiding zijn om z'n arbeid en z'n persoon voor onze lezers te bespreken, maar geleidelijk is deze tekenaar van algemeen belang geworden en heeft hij zich een algemeene reputatie verworven, voornamelijk dank zij de boekjes, welke hij samen met den journalist Joh. Luger verzorgde — „Artis, zwart en wit”, „Amsterdam, zwart en wit” — dank zij de prachtige illustraties die hij bij den vijfden druk van Querido's „Jordaan” maakte en tenslotte dank zij de buitengewoon aardige reclame-werkjes welke tegenwoordig in een niet gering aantal van zijn hand verschijnen... Jo Spier is een van die heél zeldzame — ook het buitenland kent er slechts enkelen — journalistieke tekenaars, die in merg en been journalist zijn — die dus de copy op kilometers afstand „ruiken”, precies weten wat de massa pakt en een dag te voren voelen wat actueel zal worden — en tevens het teekenpotlood dusdanig hanteeren, dat hun scheppingen het sterkst-denkbare effect sorteerden zonder dat de innerlijke waarde daar ook maar iets onder lijdt. Van dezen man eenige bijzonderheden te vernemen omtrent zijn manier van werken en omtrent zichzelf leek mij ook voor onze lezers buitengewoon interessant. Dus zocht ik hem eens op om hem te interviewen... Veel moeite kostte mij dit niet, want ik kende Spier nog uit den tijd, toen ook ik werkte aan het blad, dat hem in de gelegenheid zou stellen zoo snel carrière te maken. En daar Spier in de zes jaar dat wij elkaar slechts van verre een groet toewierpen, dezelfde vlote, aardige kerel van vroeger is gebleven, daar de populariteit in het geheel geen schadelijken invloed op hem heeft gehad, was het, toen we eenmaal achter den cognac en de sigaren zaten, heel spoedig of we nog gisteren op hetzelfde redactie-bureau hadden gewerkt... „Ik kom je interviewen”, zeg ik tegen Spier, nadat de eerste inleidende zinnen over en weer gesproken zijn... Ik zeg het eenigszins schuchter, want plotseling moet ik denken aan dat serietje „Beken-de Geschiedenissen”, dat Spier kortelings publiceerde en waarin hij zoo raak alle gemeenplaatsen bij elkaar bracht, die interviewers over geïnterviewden plegen te schrijven — met deze artikeltjes toonde Spier niet alleen een geestig tekenaar doch ook een geestig schrijver te zijn, hetgeen we trouwens al eerder uit de onderschriften bij z'n geteekende grapjes konden afleiden... „Ga je gang” — antwoordt hij lachend. „Geneer je vooral niet. Ik heb zelf al bij zooveel interviews zitten te teekenen, dat ik het klappen van de zweep wel zoo ongeveer ken. Wees dus maar niet bang, dat ik zal zeggen: „vraagt u maar”, gelijk ik anderen zoo vaak tot wanhoop van de collega's heb hooren doen; ik zal het je zoo makkelijk mogelijk maken... M'n „levensloop” zeker eerst, hè?... Nou dan: Al op het gymnasium wist ik heel zeker, dat ik tekenaar wilde worden; geen schilder, maar tekenaar! Ik maakte toen al veel reclame-teekeningen, wat nu niet direct bevoorliefd was voor de „studie”. Enfin, hierover geen woord meer. Alleen zal ik je vertellen wat de rector zei, nadat ik tot m'n eigen stomme verbazing voor het eindexamen was geslaagd. Deze brave man sprak nog met „gij”. Welnu, de wonderlijke tekst van z'n afscheidswoord luidde: „Gij zijt thans geslaagd; noem het uw geheele leven een wonder Gods!”

Van het gymnasium ging ik direct naar de Academie in Amsterdam; hier bleef ik één jaar en vervolgens trok ik naar Parijs... Ofschoon ik wel altijd heb geweten dat ik tekenaar zou worden, had ik toch nooit vermoed, in het krantenbedrijf te zullen komen... In Parijs echter — waar ik naar toe was gegaan om af te studeeren — ging ik voor verschillende bladen werken; dat is ruim zeven jaar

Ostende.

„Ostende: De Koningin der badplaatsen”. De reclame-biljetten schreeuwen het je in België tegemoet van elken muur, elke aanplakzuil en elk stationsbord. Maar omdat ik nu eenmaal een beetje sceptisch ben aangelegd weigerde ik toch, het zoo maar op gezag te gelooven... Waarom de Koningin? Hebben Noordwijk en Zandvoort soms niet hun prachtig breed strand? Heeft Scheveningen niet z'n Pier (waar dagelijks een ware liefdesparade gehouden wordt) en z'n bijenkorf van strandcafé's? Heeft het nog veel te weinig bekende Vlissingen niet z'n boulevard, waar je rustig kunt zitten kijken naar het unique défilé van oceaanstoomers vlak onder de kust? Ik was dus niet zoo dadelijk geneigd, Hare Koninklijke Hoogheid Ostende als vorstin te erkennen... Binnen 24 uur echter had ze me, gelijk het een geboren heerscheres betaamt volkomen onder de knie en was ik haar deemoedigste onderdaan. Toch bezit ze geen verbluffend strand, geen pier en geen Vlissingsche aantrekkelijkheden, geen tastbare rijkdommen dus; maar wel bezit ze gratie, distinctie, s f e e r... Nu weet ik wel dat er menschen zijn, die beweren dat een badplaats een badplaats is, dat het er uitsluitend om gaat of je mooi weer en een goed bed getroffen hebt en dat de rest hun hoegaenaamd niets kan schelen. Maar deze lieden — die hun dag verdeelen tusschen genoemde sponde, een strandstoel en de maaltijden (welke helaas nooit zoo lekker zijn als „thuis”) — hebben het glad mis. Want je bent nu eenmaal niet alleen in een badplaats en er zijn de avonden en de zon kan zich eens een dagje verschuilen. Allemaal factoren dus die den gast in een zeer slecht humeur kunnen brengen, wanneer de gastvrouw hem niet voortdurend op verschillende manieren weet te boeien en bezig te houden. Je kunt dan achteraf nooit zeggen wat het precies was dat je zoo prettig stemde, je voelt je alleen innig-behagelijk en daar komt het tenslotte op aan.

Zoo gaat het mij nu ook... Waren het de slanke dametjes die — schrikt u vooral niet — in hun luchtige, fel-kleurige strandpyama's over den boulevard en door de stad wandelden, waaraan mijn gemoed zich verlustigde?... Deed het feit, dat ik nergens een bord ontdekte met „Verboden bij art...” mijn hart zoo vrij en vroolijk kloppen?... Bezorgde het mengelmoe van Nederlandsch, Fransch, Duitsch en Engelsch, dat telkens in flarden naar mij toewoel, mij dat wereldburgerachtige gevoel?... Werd ik zoo bijzonder vriendelijk gestemd doordat een portie ijs mij in het deftige Kurhaus slechts veertig Nederlandsche centen kostte, terwijl ik er de week tevoren op Zandvoort nog een gulden voor had betaald?... Was het de aanblik van die prachtige, mondaine renbaan vlak aan zee, die me zoo prettig verblufte?... Of vond die genoeglijkheidstinteling — zondig wezen dat ik ben — z'n oorsprong in het verblijf in de Salons Privés, d.w.z. bij de sensationele roulette?...

Heusch ik weet het niet. Maar wat ik wel weet is, dat ik van dit oogenblik af Ostende erken als de Koningin der Noordzee-badplaatsen — even charmant als die toekomstige koningin van België, Astrid; van een zuiver-Fransche gratie; edel en stralend... en die bovendien zoo verstandig is ons haar luxueuse hofhouding niet te laten betalen: want de Kur-taxe is slechts zeer gering!

geleden. Een half jaar later keerde ik naar Holland terug en bleef er tot op heden aan dezelfde krant.”

— Voelde je er niets voor om in Parijs te blijven?

„Nee! De sfeer aan de Fransche kranten is veel minder prettig dan die aan de Hollandsche.”

— Maar elke Nederlandsche kunstenaar verlangt toch naar het „hem zooveel mogelijkheden biedende” buitenland. „Ik niet! Ik heb hier wat m'n hart begeert. Waarom zou ik naar het buitenland verlangen? Ik zou alleen dan naar het buitenland willen, wanneer ik zou voelen, daar b e t e r te kunnen teekenen; maar zolang ik daar hoogstens andere dingen kan teekenen en zolang ik hier genoeg stof heb voor mijn heele leven, blijf ik veel liever waar ik ben. Daarbij kan het me hoegaenaamd niet schelen wat ik teken. Elk onderwerp behandel ik met evenveel plezier en elk onderwerp heeft duizend facetten. Dat merk je eerst in de journalistiek... Toen ik pas begon, stelde ik me een minister voor als

een meneer met een langen, witten baard gekleed in keurig jacquet. Maar langzamerhand heb ik leeren inzien, dat een minister heel andere karakteristieke eigenschappen heeft en dat je honderd ministers kunt teekenen, die totaal verschillend zijn maar toch minister...."

"Ik teeken nu zelfs heelmaal niet meer voor buitenlandse bladen.... Ik wil me concentreren en niet industrialiseeren. Ik denk uitsluitend aan de tekening en niet aan wat de reproductie er van me oplevert. Dit is volgens mij de eenige mogelijkheid om goed werk te maken. Ik heb een intense behoefte om te teekenen en teeken heelmaal voor m'n plezier, ook al omdat ik precies kan teekenen wat ik wil en hoe ik wil.... Goed, ik ontvang opdrachten. Maar wat is voor ons een opdracht? „Ga naar de mijnramp in Alsdorf en teeken iets“.... Nu kan ik den mijn directeur, een arbeider, de schacht en den Roode Kruis-Wagen teekenen en die kan ik weer op twintig verschillende manieren op het papier zetten, al naar ik ze op een bepaald oogenblik zie.... Trouwens, dat weet je zelf toch niet zoo goed als ik.... Slechts voor één ding moet ik zorgen, dat wat ik teeken leeft! Daarom denk ik nooit aan wat achter me ligt, aan wat ik geteekend heb. Elke tekening is nieuw voor me; en dat moet wel, want in de journalistiek zijn zooveel gebeurtenissen die zich herhalen: Ieder jaar is het Kerstmis, Sinterklaas en Paschen, ieder jaar bloeien de bloembollen en de vruchtboomen in de Betuwe en ieder jaar moet je daar iets nieuws over maken.... Mijn werk houdt me, in z'n afwisseling, frisch, maar elschot ook telkens weer m'n volkomen concentratie. Het liefst zou ik — ja, zóó voel ik het precies — iederen keer een nieuw schetsboek en een nieuw potlood meenemen!"

Met deze woorden doordrong Spier me wel zeer sterk van z'n buitengewone liefde voor zijn werk. Deze man heeft — telkens gedurende ons gesprek bleek het opnieuw — een benijdenswaardig plezier in z'n vak. Elke tekening — hij maakte er in de afgelopen zeven jaar minstens 2500! — geeft hem nieuwe vreugde. Of hij een landschap, een dwaas mannetje dan wel een reclame voor schoonsmeer tekent, hij doet het steeds met den volsten inzet van zijn persoonlijkheid. Dit blijkt trouwens afdoend uit z'n werk. Nooit zou hij zoo frisch kunnen zijn, zoo actueel, zoo direct sprekend tot het gemoed van den verijnden intellectueel en den eenvoudigen arbeider, wanneer hij niet werd voortgestuwd door een heerlijk optimisme, een onbedwingbare scheppingsdrang. Dat z'n teekeningen technisch wonderlijk knap zijn is in wezen van minder belang dan dat ze bezielend zijn, zoodat hun een veel langer leven beschoren is dan het één-dags krantenbestaan... Spier werkt niet vlug; hij gunt zich den tijd om elk detail te verzorgen, want elk detail van z'n minutieuze lijntekeningen heeft z'n volle liefde. Lukt z'n eerste schets niet direct, dan polijst en vijlt hij, vaak tot diep in den nacht, net zoo lang, tot elk lijntje inderdaad z'n betekenis heeft in het harmonisch geheel....

Terwijl ik m'n sigaar opnieuw aantsteek, bedenkt ik een volgende vraag: Is er nu geen enkele moeilijkheid, geen enkel verlangen?

"Iedere dag brengt een nieuwe moeilijkheid, want een nieuwe tekening, een nieuw verlangen, want de hoop op interessante gegevens. Doch overigens: neen!" — aldus coupeert Spier elke psychische poging om meer te vinden dan er is.... "Ik geniet zeer veel vrijheid, werk zelfstandig (en kan dus niemand de schuld geven als er iets mislukt!)" —

voegt hij er knipoogend aan toe), kan net zooveel initiatief toonen als ik wil.... en verder kun je niets anders doen dan teekenen, zoo goed als je het op dat bepaald oogenblik maar kunt!.... In het begin was er één groote moeilijkheid: de bekwaamheid van den clichémaker en mijn bekwaamheid om zóó te teekenen dat mijn werk zuiver geelicheerd kon worden. Doch in den loop der jaren zijn we allebei over deze moeilijkheid heen-gekomen.... maar toch gaat er ook nu nog geen cliché van mij in den vorm voor ik het zorgvuldig heb gecontroleerd; je kunt niet voorzichtig genoeg zijn als je werk onder de oogen van zooveel duizenden komt; en je ploetert toch ook niet urenlang om een belangrijk detail door een fout in het cliché bedorven te zien".

Wanneer Spier me mee naar z'n werk-kamer heeft genomen en me permissie heeft gegeven hier naar hartelust rond te neuzen, ontdek ik eigenlijk pas, hoe-veel hij nog doet buiten z'n werk voor de krant om. Daar komen weldra eenige stapels reclameteekeningen te voorschijn, een serie kinderboekjes.... en niet te vergeten Querido's „Jordaan".

"Ik houd eigenlijk heelmaal niet van boeken-illustreren", verklaart Spier me. „Als ik een boek ga illustreren moet ik me immers onderwerpen aan de persoonlijkheid van den schrijver en dat kan m'n werk nooit gunstig beïnvloeden. Met een boek van het geestelijk formaat van „De Jordaan" is het iets anders. Toch heb ik ook dit boek niet „geïllustreerd" in den beperkten zin van het woord; je gaat nu eenmaal geen „spelfragmenten" meer teekenen bij een boek, indien zoovele lezers zich al een voorstelling van de figuren hebben gemaakt. Dus teekende ik alleen neutrale straattooneeljes uit de Jordaan en slechts één bijfiguur.... van achteren gezien.... Reclame-teekeningen maak ik tegenwoordig enorm veel. Ik vind het leuk werk, omdat je juist daarin je fantasie heelmaal kunt laten gaan. Die teekeningen kleur ik meestal; dit geeft ze direct een heel apart cachet.... Ik ben nu weer bezig met iets voor een reisbureau en druk aan het zoeken naar een mogelijkheid om de werelddeelen nu eens te teekenen zonder dat je Amerika door een wolkenkrabber en Afrika door een kameel voorstelt. Maar dat is heusch niet makkelijk!.... Ook ben ik nog bezig met een serie nieuwe kopjes voor de Radiobode.... Zoo, en wat wil je nou feitelijk nog meer weten?" — onderbreekt Spier eensklaps zichzelf. „Nou is het toch dunkt me welletjes geweest"....

Inderdaad was het welletjes. Wat had hij trouwens nog meer kunnen vertellen? Dat hij heel hard heeft moeten zwoegen om zoo ver te komen, begrijpen we zelf wel. Dat hij geen „groot werk" tekent, brengt z'n genre mee.... En de rest vertellen z'n teekeningen ons duidelijker, dan welke woorden ook zouden kunnen doen.

Dus neem ik maar liever afscheid en aanvaard den terugtocht.... doch niet voordat Spier in het voorbijgaan de deur van een gangkast heeft opengeworpen en met een welsprekend gebaar gewezen heeft op tien enorme boeken vol plak-sels: de helft van wat hij in die zeven jaren schiep....

En terwijl ik in de stille straat van deffig nieuw-Amsterdam loop na te soezen over het zooveel gevoerde gesprek, vraag ik me af, waarvoor we méér respect moeten hebben, voor Jo Spier's meesterschap, of voor zijn productiviteit....

(Nadruk verboden). J. G. DE HAAS.

Het Leekstermeer.

De Heenreis.

Het wordt een schitterende dag! Het grijze wolkendek bindt den strijd aan tegen zon en wind, probeert hardnekkig vol te houden. Maar de frische wind is zoo sterk en de zon verlangt zoo naar Moeder Aarde, dat weldra blauwe hiaten in 't aaneengesloten kleed ontstaan; grillig gevormde venstertjes, waardoor het zonnetje nu en dan oolijk naar beneden gluiert.

Het is nu ook zoo verrukkelijk hier beneden. Reeds de heenreis is voor ons een ware genieting. Weliswaar hebben we hevig met den wind te kampen, maar we kunnen toch ook ooren en oogen nog de kost geven. Het hooi is grootendeels binnengehaald, staat gedeeltelijk nog in oppers. Spreuwen trippelen in de kale landen rond, nu en dan parmantig rondschouwend. Ze zoeken naar wormen, emelten en ander gedierte en telkens vliegt er een weg met den bek vol lekkernijen. Een paar snippen schieten hoog door de lucht en blaten dat het een lust is: me! héhéhéhé! Een paar spreuwen hooren het. Ze staken hun arbeid en doen even een toertje mee. Mooier nog zijn de Kieviten. Oude, die met rustigen slag der vleugels in wijde bogen zwerven, jonge met bronsgroen al op de ruggen, die met snel, onzeker gewapper der vlerken rijzen en dalen, en zich nog niet wagen aan de rappe zig-zag wendingen en de buitingen van vader en moeder.

Grutto's rukwiegend in cirkels met tusschen hen hun kroost, ternaauwernood gedragen nog door de blankgevoerde vleugels, krampachtig en stuurlaas haast dobberend op de luchtzee. Ze staan op de hekken midden in de landerijen rank en sierlijk op de lange pooten, vliegen op, stoeien even, dalen weer neer met hoog opgeheven vlerken, de witte onderzijde daarvan blinkend in den gulden zonneschijn.

Kwieke tureluurs met kinderen, flakkerend van vleugelblank, waanderend door het zonlicht.

Honderden vogels, die, zonder dat één roep of klank wordt gehoord, om en door en boven elkaar vliegen, zich door elkaar heen slingeren, als pijlen dan omhoog stijgen, we

kunnen wel zien, dat het nog niet het definitieve proefvliegen is, zoodat dat voor de afreis gedaan wordt. Dat gebeurt als op kommando: links, rechts, omhoog, omlaag. Die eenheid ontbreekt nu nog. Het wonderde eenheidsgevoel, zoals we het kennen in een spreuwenwolk, het gevoel, dat duizenden vliegende vogels tot één vogellichaam maakt. Dit is slechts een leutige luchtdans voor ontspanning, de lust tot het vrije onbezorgde leven!

Juli! De wallen geuren; de weiden glanzen opnieuw. Wat zullen de plassen blinken straks. Langs de vaart het ruischende riet, getooid met zomersche bloemenpracht van lisschen, zwanebloemen, vergeetmijnetjes en boterbloemen. De berm met hoog opgeschoten gras, waartusschen ontelbare bloemen in alle kleuren en vormen. Welk een jolijt, welk een vreugde. 't Is Juli! 't Is zomer!

De bosschen, de heerlijke bosschen van Nienoord. De herten rusten er onder de majestueuze boomen. Schoon en glanzend staan ze op de slanke pooten, het gewel fier opgeheven. Ik geloof, dat ze hier hun gevangenschap kunnen vergeten in dit kleine natuurreservaat, dat plekje vol zomersche genietingen, vol pracht en praal. O neen, de bosschen hoeven niet voor de weiden onder te doen!

Wielewaa! en vlaamsche gaai spreiden hier hun wonderlijke, kleurige pakjes ten toon, nachtegaal en zanglijster strijden om den rang van schoonsten zanger, staartmees en winterkoning doen in nestbouw niet voor elkaar onder, torenvalk en uil, de beide roovers, hebben hier hun nest.

Vroolijk snorren de spechten en schreeuwen de eksters, alle zangvogels doen mee en het wordt een wonderlijke symphonie, die we daar te hooren krijgen. Een symphonie evenwel, die in volkomen harmonie is met de stemming in het bosch; nu eens somber als de duisternis tusschen dennen en sparren, dan weer klaterend als de zonnebeeldjes in de beukenlaan.

Planten en dieren maken ook dit tot een waar paradijs!

Naar het meer!

Hoewel er elders dus al genoeg te genieten valt, komen we toch met het plan het meer te bezoeken.

Het meer! Glinsterend en blinkerend in den blakenden zonneschijn ligt het voor ons. Zachtzons glijdt onze boot over den plas, een breed spoor achterlatend op het overigens zoo kalme, effen watervlak. Soms liggen we bijna stil, want slechts een zwak windje weift onze zeilen. Gezellig murmelt en kabbelt het aan den voorsteven van de boot. We leunen lekker achterover en luisteren en kijken. Op

ZIJN TOOVERLAND...

NOVELLE VAN BERTIE HAM.

Ik ken een wonder Tooverland
Ik zie het in m'n droomen....

I.

Een oogenblik beefden de vingers van den man zóódanig, dat het hem niet gelukte een lucifer te nemen uit het doosje om z'n pijp aan te steken — dan, z'n kalme herwinnend door een uiterste krachtsinspanning, gelukte het hem, het vlammetje verlichte even, in de toeneemende duisternis van het vertrek, een bleek, grimmig vertrokken gezicht.... dan opnieuw was het weer in de schemering verborgen.

Op de sofa tegenover hem zag hij vaag de omtrekken van Fay en den jongen, dicht tegen elkaar, hun hoofden in vertrouwelijk gefluister naar elkaar gebogen. Z'n handen balden zich tot vuisten, oh, dat het meisje niet inzag, hoe verkeerd ze deed, hoe was het mogelijk, dat ze zich zoo kon laten verblinden.... z'n lieve, verstandige meisje. Vanaf het eerste moment dat John was teruggekomen uit Ceylon had hij geweten, hoe alles loopen zou — en hij was vanaf hetzelfde moment machteloos geweest.

Niet alleen had het z'n eigen hoop vernietigd — het had hem meer nog dan al z'n gedachten de dwaasheid van z'n eigen verlangens doen kennen.... maar hij had ze niet kunnen verjagen. Was alles nu nog maar in orde geweest, dan zou 't nog te dragen geweest zijn.... doch van af den eersten avond dat John Brew, in dit huis gekomen was had hij instinctmatig den man en zijn bedoelingen gewantrouwd.... en vier maanden waren er nu voorbijgegaan, waarin dag in, dag uit z'n voorgevoel was uitgegroeid tot een zekerheid. Alleen zij en haar huisgenooten waren blind geweest voor het werkelijke karakter van den jongen man, en, misschien was zijn oordeel tenslotte wel verkeerd, omdat een groote jaloezie er den grondslag van vormde. Maar dat het juist Fay moest zijn, zijn Fay.... het was bijna niet te dragen soms. Tien jaren geleden had hij z'n intrek genomen in dit huis, de drie eersten er van waren de prettigste van z'n leven geweest. Want Gilbert Graving, opgevoed in een Weeshuis, had nooit iets gekend, of zelfs, maar mogelijk geacht, als de prettige, rustige intimiteit in dit gezin. Toen was de oorlog gekomen, en reeds in één van de eerste maanden was hij samen met Bob, den oudsten zoon, naar Frankrijk gegaan, twee maanden later was Bob bij Yperen gesneuveld. Hij zelf was maand in, maand uit door dien hel van ellende gegaan, totdat een schot in 't bekken hem in 't voorjaar, na een maandenlange verpleging in een hospitaal, naar huis zond, als een wrak.... beide beenen voor altijd verlamd.

Hij was met open armen ontvangen, en vanaf den eersten dag, dat ze hem in z'n rolstoel in de huiskamer plaatsten, was hij één van het gezin geweest.... was het, of hij de plaats ingenomen had van den oudsten zoon. Het was Fay geweest, toen een meisje van zeventien, die vrijwillig de taak voor zijn verzorging op zich genomen had, het was Fay, die hem met een woord, een lach.... een enkel gebaar soms, had kunnen onttrukken aan de vreeselijke buien van moedeloosheid en verbittering, welke hem meermalen tot hun prooi maakten — zij was het, die hem in z'n stoel voortschoof langs de zonverlichte straten.... haar vingers waren het, die op de kleine schrijfmachine tikten de novelles, welke hij haar dicteerde....

de landen wordt de laatste hand aan den hooioogst gelegd. Enkele stukken zijn al schoen. Vreugdig kleurt hier het nieuwe etegroen de akkers. Langs de wallen zwemmen eenden, die de grashalmen naar omlaag trekken in het water om de zaadjes er uit te snekken. Boven op de dijke staan een paar jonge geitjes malle capriolen te maken om een varken. Een ventje draaft voor zijn plezier een weiland op en neer, het kittige staartje omhoog.

Als de boot bijna stil ligt praten we niet meer. Vlak in de buurt zit een nieuwsgierige reigers boven in een halm te knikken met zijn zwarte petje en op zijn eigenaardige manier „sie, sie" te zeggen. Als we niet doen of we hem niet zien, vliegt hij nog een paar stengels dichterbij, laat zijn wit halsbandje aan alle kanten bewonderen, neigt nog eens met zijn mutsje en zegt weer met pittige toontjes: sie! sie!

Dwars over de plassen komt een karakiet aanvliegen met een bekje vol voer en als de gors hem waarschuwt, dat er sie! sie! gevaar dreigt, laat hij een knetterend en ratelend, maar teregend liedje tusschen de stengels hooren: „karre! karre! karre! kiet! kiet! kiet! Hij vindt mijn nest toch niet! niet! niet! Al is hij nog zoo'n piet! piet! piet! Hij kan niet loopen door het riet! riet! riet! Karre! karre! karre! arre! arre! Karre! karre! kiet!"

Ik weet, dat hij gelijk heeft en 'k doe geen pogingen meer.

Er komt weer wat meer wind en onze boot schiet langs de rietzoom. Wat daar allemaal te zien is hebben we al eens eerder verteld. Bloemen van grillige vormen en bizarre kleuren kunt ge er vinden. Bruine lischdodden. Hooge biezen.

We schieten een bocht om en zien een moeder meerkoet, die zich haast haar 6 jongen in veiligheid te brengen. Een grappig gezicht, die zeven zwemvogels in één rij. Weldra zijn ze in het riet verdwenen.

De boot glijdt nu door een groene, min of meer glibberige bladmassa waaruit rechte, korte stengeltjes omhoog steken. Het is het fonteinkruid en de stengeltjes zijn de bloeiwijzen. We nemen wat mee naar huis voor een drijschaal en we zullen zien hoe na enkele dagen een licht geel stuifmeel uit de bloeistengel te voorschijn treedt. Ook enkele schitterende waterlelies en goudgele plompen verdwijnen in onze botaniseertrommel. Ze zullen een aangename en leerrijke herinnering vormen aan onzen tocht.

De roode tonnen, die de vaargeul aangeven, zijn hier en daar wit door vogelmest en weldra hebben we de schilder in de gaten. Het is de zwarte stern, soms ook wel moeraszwaluw geheeten. Urenlang kunnen ze op zoo'n ton zitten, schijnbaar ernstig filosofee-

De Hondjes.

Verbaasd keek Fritsje rond toen hij met een schaal brood het schuurtje binnenkam en Molly hem niet zoo als anders blij tegemoet sprong.

— Molly, Molly, riep hij dadelijk ongerust; als Mol maar niet ziek was. Maar een zacht gejam van uit den versten hoek van de schuur vertelde hem, dat de hond er nog was. En toen hij naar Molly toe ging, omdat die maar niet wou opstaan, juichte Frits opeens, met een kleur van blijdschap:

— Molly heb je kindertjes?

Molly at gulzig de schaal brood leeg, terwijl Frits zich over de drie kruipende diertjes boog. Zóó klein waren ze nog. Een gevoel van: „Ik zal jullie wel beschermen als 't noodig is", kwam over Frits, toen hij zag hoe hulpeloos ze naar hun moederlijke zochten. Toen Molly genoeg gegeten had en zijn plaatsje weer innam, holde Frits naar binnen.

— Molly heeft drie kleintjes.

Vader en Moeder gingen met hem mee. Moeder aalde Molly, die trotsch opkeek, over haar kop.

— We kunnen ze niet allemaal houden, zei Vader.

Verschrikt keek Moeder naar Frits. Maar natuurlijk had die Vader verstaan en angstig klonk zijn stemmetje:

— Waar moeten ze dan naar toe?

— Weg. Een kan zij er houden, maar wat moeten we met vier honden beginnen, zei Vader.

Frits keek naar de kruipende diertjes, die heerlijk warm tegen Molly aanlagen.

— Moeder? smeekte hij, ze zijn zóó lief.

— Weet je wat? troostte Moeder, vraag jij op school wie een hondje wil. Dan mag Molly ze zoo lang houden, tot ze groot genoeg zijn.

Vol goeden moed, maar met een angstig hartje verdween Frits héél vroeg naar school.

— Juf, we hebben jonge hondjes, vertelde hij, wil u er één?

— Ja maar ze zijn toch nog veel te klein, vond Juf.

— Ja, maar als ze groot genoeg zijn. Wilt u er heusch een Juf, heusch echt. Hij danste van plezier.

Om twaalf uur bracht hij zijn vriendje

terde.... en zij was het ook, die in z'n hart een dwaze hoop en een niet te verdrijven verlangen gewekt had. Zóó was het gekomen, dat hij zich een mooie, heerlijke toekomst gedroomd had, dat hij soms gestaard had in een Tooverland.... en nu was de toegang tot dat land hem plotseling ontnomen.

Het bericht van John Brew's terugkomst was heel onverwachts geweest.... hij was een vriend geweest van Bob en had in Fay voor 't eerst haar nog verschoolen vrouwelijkheid gewekt. Voor haar was hij geweest als een sprookjesprins.... levendig, vroolijk en knap, met uitstekende manieren, had z'n optreden tegenover haar, haar jonge hart zonder slag of stoot gewonnen en in haar ziel fantastische visioenen gewekt van een komend Geluk. Toen was hij weggegaan, en, hoe wel de herinnering aan hem verbleekt was, had ze hem nooit vergeten.... in het hart van elke vrouw en elk meisje is verborgen het beeld van één, die eenmaal het middelpunt was van mooie, alles verwachende droomen. Hij was teruggekomen, knapper, mannelijker, gebruid, teruggekomen met de bedoeling tijdens z'n korte verlof in te halen de

rend, maar in werkelijkheid uitkijkend naar zeer materiële zaken. Hoewel de vogel geheel geen familie van de zwaluw is, lijkt hij in vorm toch wel iets op deze behendige vliegers. Meer op zijn plaats is het woordje: moeras. Meestal toch vliegen ze in vlugge, bevallige zwenkingen boven poelen en plassen. De zwijggame vogel broedt in kolonies, meestal dicht bij elkaar, op wat drijvende plantenresten. De wijze waarop ze hun nesten verdedigen is buitengewoon frappant en ik heb daaraan de aangenaamste herinneringen.

We zijn nu heelmaal aan de stadszijde van het meer, daar waar de futen broeden. Zie, daar zwemmen ze. Van boven donker, voor en onder glanzend wit. De hals vrij lang en slank en op de kop twee zijdelingsche en twee rechtop staande, bruine pluimen. Heel voorzichtig, heel stil gaan we ze naderen.... maar als we dicht bij zijn, duikt-le plotseling onder, om een heel eind verder weer boven te komen. Het is een zeer schuwe vogel, die evenwel tot de interessantste van al onze vogels behoort.

Onze schipper zegt, dat er ook roerdompen op 't Leekstermeer voorkomen, vogels, die ge zelden zien, die ge evenwel goed kunt beluisteren. Een eigenaardig, zeer geheimzinnig geluid, dat het beste weergegeven wordt door „oe-boem". Als ge dit hoort, kunt ge zeker zijn met een roerdomp te doen te hebben. Om de snuiter te zien te krijgen moet ge u meer moeite getroosten.

Het wordt nu langzamerhand tijd om huiswaarts te keeren en we proberen daarom te laveren. Gezien de hevige wind, die is opgestoken en de geweldige hoeveelheden waterplanten, die het Leekstermeer ter plaatse tot een strooppot maken, is ons dit evenwel volmaakt onmogelijk. De zeilen worden daarom gereed en de motor aangezet en zoo gaat het heel even goed. Onze vreugde is evenwel van korten duur! Grote massa's waterplanten zitten in de schroef verward en de water-toevoer voor de motor zijt verstopt. Al onze krachten worden aangewend om de boot ten minste uit het riet te houden en als dit slechts ten deele gelukt, proberen we de motor weer in orde te maken. Ook dit mislukt. Zoodoende kun je bij rustig weer op een meer nog schipbreuk lijden. Het is echter volstrekt geen bezwaar. Het is er zoo verrukkelijk, dat we ons geen moment behoeven te vervelen. Steeds genietend wachten we op de vrachtboot van Groningen en deze sleept ons weer naar de Leek.

Hoewel alle visschers die dag ontevreden en platzak waren teruggekomen van het meer, kwamen wij, ondanks onze schipbreuk, met blijde gezichten aan land. Dankbaar jegens Moeder Natuur, die ons zoo'n mooien

thuis. Bram zou dan meteen aan z'n Moeder vragen, of hij ook een hondje mocht.

— Ze zijn zoo lief, prees Frits ze aan. Na lang praten bezweek Mevrouw en zou Bram er zelf een uit mogen zoeken.

Nu nog even langs tante Marie en dan naar huis. Maar tante was niet thuis en angstig dacht Frits aan het eene hondje.

Eindelijk, dicht bij huis, besloot hij, te zeggen, dat Tante er ook een wou hebben, morgen zou hij 't haar gaan vragen.

— Voor Juf één, voor Bram één en voor tante Marie, vertelde hij blij aan de koffie

— Tante Marie, verbaasde Moeder zich. Maar Moeder was te blij voor Frits om er verder naar te vragen.

Frits kon geen kans krijgen 's Zondags naar tante te gaan.

— Ze komt vanmiddag immers toch? zei Moeder.

Frits schrok op. Dan kwam zijn leugentje uit. Maar hij besloot tante op te wachten en te vragen voor ze binnen was.

— Wil je ook een hond? lachte Moeder tegen tante.

— Een hond? Wat voor een hond?

— Nou een kleintje toch van Molly? verbaasde Moeder zich.

— Hè? Ik weet nergens van, zei tante.

Frits werd binnen geroepen.

— Is tante er al? schrok hij.

— Wanneer ben jij bij tante geweest? vroeg Vader streng.

Tante was niet thuis, maar ik dacht ze wil er misschien toch wel een, fluisterde Frits.

— Dus je jocke, Vader's stem klonk nu heel boos.

— Maar ze zijn zoo lief, ze mogen niet dood, hilde Frits nu.

Moeder kreeg medelijden met 't kereltje — Toe Marie neem er maar een, het geeft zooveel gezelligheid, drong Moeder aan.

Vol spanning zag Frits hoe ze knikte. — Maak jij maar dat je weg komt jockebrok, zei Vader.

Maar Frits hoorde 't al niet meer.

— Ze mogen blijven leven Molly, streefde hij de hond, die verbaasd opkeek omdat baasje's wangen zoo nat waren.

NELLIE WESSELING.

schade van die jaren van eenzaamheid in de tropen.... zonder slag of stoot had het meisje zich gewonnen gegeven. En vanuit z'n stoel had Gilbert Graving, machteloos en moedeloos, de ontwikkeling van hun verhouding moeten aanzien, had zonder één woord te kunnen zeggen, moeten aanzien, hoe voor hem de toegang tot z'n Tooverland werd afgesloten.

Het had niet lang geduurd, of hij had doorzien, dat de wenschen van het meisje heel anders waren dan die van den man, uit enkele vage uitlatingen van den ander had Graving onmiddellijk opgemaakt, dat zij voor hem niet hetzelfde betekende als hij voor haar, en dat had pijn gedaan.... een pijn, te grooter, omdat het hem onmogelijk was, haar te waarschuwen.... haar de mooie, groote illusie te ontnemen.... zelfs al was hij er zeker van, dat die illusie ontstaan was zonder eenigen grond. Hij voorzag, wat het voor haar zijn zou.... wat het haar brengen moest.... en hij zat daar, machteloos, in z'n stoel, een wrak.... een nuttelooze invalide.

Een zachte lach van het meisje wekte hem uit z'n somber gepens, en plotseling viel hij norsch uit:

— Zeg eens, blijven we nog lang in 't

dag bereide, dankbaar jegens den heer Smid, die ons zoo gastvrij ontving, dankbaar ook jegens diens zwager, die zijn bot geheel belangeloos afstand en ons welwillend rondleidde.

Haren, Juli '31.

F. I. BROUWER.

CORRESPONDENTIE.

1. De heer J. Blaauw, Muntendam: Bedankt voor uw schrijven.

2. G. L. de Vries, „Zonnende", Paterswold: Witte musschen komen wel meer voor. Stuurt u mij de resultaten van uw nestkasten? Ik ben blij, dat u iets aan mijn instructie's gehad heeft.

3. B. Meijer, Meerland: Mijn dank voor uw gegevens. Eksters staan dicht bij de vleescheters dan bij de zaadende, wat reeds dadelijk blijkt uit het weinig voorkomen van steenen in de maag. Het magonderzoek heeft dit theoretisch vermoeden bevestigd. Terwijl bij kraaien het plantaardig voedsel tot het dierlijke staat als 50 : 18 en het dierlijke derhalve plm. 1/4 van het plantaardige vormt, is deze verhouding bij eksters juist omgekeerd, het dierlijke voedsel bedraagt ongeveer het drievoudige van het plantaardige. Het plantaardige bestaat uit rogge, haver, tarwe, gerst, bessen, eikels, aardappelen, groene plantendeelen. Het dierlijk voedsel in den maag bestond 2 x in jonge hazen, 1 x in jonge zangvogels, 3 x in oud vleesch, 3 x in slakken, 1 x in kikkers, 17 x in muizen, 26 x in mestorren, 16 x in loopkevers, 5 x in snuitorren, 3 x in Meikevers, 2 x in doodgravers, aaskevers, kniptorren en bladkevers, 1 x in Junikevers, 19 x in keversoorten die niet te bepalen waren, verder in rupsen van uilen, poppen van vlinders, draadwormen, sprinkhanen, libellen etc.

Dat slechts eens de sporen van het plunderen van een nest gevonden werden, komt daardoor, dat de ongezochte eksters deels in het prilte voorjaar, ten deele in het laatst van den zomer, den herfst en den winter verschaft waren, derhalve niet in den tijd dat hoofdzakelijk de vogels broeden.

De schadelijkheid hangt dus wel degelijk samen met omstandigheden en seizoen!

4. De heer P. Sijbouts te Baflo, deelt mede, dat op een beweid stuk land, gelegen in den polder te Oudschip, gemeente Uithuizermeeden, een 5-tal bonte kraaien werden waargenomen.

De vogels zagen er in 't geheel niet naar uit, dat ze van de zomerwarme hier te liden hadden, hun verenloos was glad en normaal. Vermoedelijk zullen ze hun voedsel hoofdzakelijk zoeken op de wadden, waar het ook koeler is, om dan bij vloed weer landwaarts te trekken.

donker zitten? Met een schok van pijn hoorde hij, hoe ze, even, den adem inhield... en begreep, ze had zelfs z'n bestaan in dat vertrek, vergeten. Dan sprong ze op:

— Gilbert, en de man sidderde bij 't hooren van den klank van teederheid in haar jonge stem, arme jongen... ik heb alleen aan mezelf gedacht, egoïste dat ik ben.

Hij hoorde haar snel de huiskamer doorloopen, een klikkend geluid, en daar baadde het vertrek in licht en op 't zelfde moment voelde Graving de koele oogen van den anderen man, met een glimp van weede, op zich rusten. Hij keek hem strak aan, z'n lippen geplooid tot een spottend lachje... en John Brew begreep, dat tenminste één van hen, die dit gezin vormden, hem doorgrondde. En 't was niet aangenaam dat te weten. Maar Fay liet toe op den rolstoel, schikte de kussens achter z'n rug en dan, haar handje streelend z'n haar, zag ze hem aan:

— Niet boos zijn, boy? vleide ze, je... je begrijpt het? Tot haar verwondering werden z'n oogen plotseling vochtig, terwijl hij met een gebaar haar hand afschudde, en z'n stem was vreemd hard en bijtend, toen hij antwoordde:

— Ja, Fay, ik begrijp het... maar al te goed, voegde hij er aan toe.

II.

Er waren vele maanden voorbij gegaan, vele maanden, nadat John Brew was weggegaan uit Londen, terug naar z'n werk, en wat Gilbert Graving gevreesd had, was gebeurd, en zelfs vollediger gebeurd dan zelfs hij mogelijk geacht had.

Hij was gegaan, zonder zelfs te trachten, zich te rechtvaardigen, en in het hart van het meisje was zelfs geen spoor van hoop meer overgebleven... en dat was het eenigste, wat aan Graving eenigzins troost schonk. Maar weldra was hem gebleken, dat dit misschien nog erger was dan als ze eenig uitzicht behouden had op iets, wat later nog komen zou... want dan was ze langzamerhand over haar teleurstelling heen gekomen, nu had de niet verwachte slag haar verdoofd. Een week lang had ze door 't huis geloopt als een schim, een schaduw van het vroolijke, altijd lieve meisje, dat ze geweest was, dan, op een avond, had ze plots, zonder iets te zeggen het huis verlaten en eerst diep in den nacht — Gilbert Graving had langen tijd met bonkende slapen en kloppende polsen liggen luisteren, was ze thuisgekomen met een auto... een koor van luideruchtige, vroolijke stemmen... de schelle lach van een meisje, dan was de wagen weggesuisd.

Maar meer dan een half uur had het geduurd vóórdat de man haar langs de deur van z'n kamer had hooren komen... en hij had z'n tanden gebeten in het kussen, in machteloze woede en haat. Zóó was het meermalen gegaan: natuurlijk had het aanleiding gegeven tot heftige scènes met haar vader en moeder... met Letty, haar oudere zuster, en met Tom en Harry. Alleen hij, Gilbert, hij, die onder dit alles wellicht het meeste leed, had gezweven, omdat hij begreep. En tens op een middag, nadat ze een heftig standje van haar vader gehad had, was ze de kamer binnengevlogen en was ze de kamer binnengevallen, en was ze naast Graving op haar knieën gevallen, het donkergelekte kopje tegen z'n knie gedrukt.

De man, hoe gaarne hij gewild had, kon geen andere woorden vinden, dan enkel maar, telkens herhaald:

— Jij, arme meid! Och, m'n arm meisje! z'n vingers streelend het lokkige haar. Wild had ze uitgeuild en moeder, die haar zoo gevonden had, was weer stil weggegaan, ze kende Gilbert Graving en wist, dat hij misschien meer invloed hebben zou dan één der anderen. En hij had invloed gehad, toen ze eenmaal wat bedaard was, had hij met enkele kalme woorden haar meer op haar gemak gebracht, was het hem gelukt haar te doen inzien hoe ze zóó den verkeerden weg opging. Ze had wat minachtend de schouders opgehaald, alsof het haar wat kon schelen nu alle haar verwachtingen vernietigd waren. Ze had zich een afgod gevormd, en die was van z'n voetstap gevallen, nu had ze geen vertrouwen en geen hoop meer. Maar Graving had voet bij stuk gehouden, was tegen eigen verlangens in koud en streng geweest, had haar tenslotte het foutieve van haar houding doen inzien. En 't was hiermee geëindigd, dat ze hem de gevraagde belofte gaf, te zullen trachten weer de Fay te zijn van een jaar geleden... het meisje, dat in huis den naam van „zonnetje" zoo geheel verdiend had. Met die belofte op haar lippen, was ze opgestaan, plotseling waren haar armen om z'n hals, haar mond op den zijne, dan snelde ze de ka-

mer uit. En Gilbert Graving, de handen geknepen om de armleuning van z'n stoel, z'n gezicht bleek en vreemd-vertrokken, had met brandende oogen voor zich gestaard... nu, dat hem even het uitzicht gegeven werd op dat Tooverland, dat hij nooit zou betreden.

Doch vanaf dien dag was Fay kalmer geworden... bleef weer als gewoonlijk thuis... en werd tenminste uiterlijk weer de oude, hoewel het vroolijke, luchtige van haar wezen verdwenen was.

Inter mezzo.

Met betraande oogen staarde ze op het simpele blad papier, dat ze dien morgen gevonden had en dat — zooals ze begreep — behoorde tot die, welke Graving z'n „Journal" noemde — waarin hij soms enkele van z'n gedachten en verlangens had neergeschreven op papier. Ze had het in de huiskamer gevonden, vroeg nog, voordat Gilbert naar binnen gereden was, en door een toevallig blik op de eerste regels was haar aandacht getrokken.

Nu had ze die woorden gelezen, die woorden, welke waren gekomen rechtstreeks uit het hart van den man, in wien ze altijd een goed vriend gezien had... in wien ze nu zoo heel iets anders ontdekt had. En nogmaals las ze, wat er geschreven stond in z'n eenigszins bevend handschrift — het schrijven in z'n stoel was niet gemakkelijk — en een wondere teederheid begon op te bloeien in haar hart... dat ze voor altijd dood gewaand had:

Ik ken een wonder Tooverland — Ik zie het in m'n Droomen Dan slechts mag ik het binnengaan En — is 't Geluk gekomen.

Ik weet, dat ik m'n Tooverland nooit zal mogen binnengaan — maar alleen het droomen er van geeft reeds vreugde. En dat, oh, ik zou 't niet kunnen missen. Er zijn dikwijls tijden geweest, dat ik een hoop koesterde... een hoop, welke zich niet door welke overwegingen ook, liet verdrijven. Toch zou ik niet durven klagen, wat zou ik, de zooveel oudere man... en dan nog niet eens een man als bijna ieder ander, maar een wrak — een meisje kunnen bieden als zij? Ik zou, altijd weer, is er geen hart, dat meer van liefde voor haar vervuld kan zijn als het mijne.

Toch — mag ik het haar niet zeggen... vooral nu niet, nu ze zelf weet van leed en smart. Maar 't is niet te dragen soms... haar altijd om en bij me te zien, haar zorg voor mij, haar vriendschap en haar teederheid.

Eens dacht ik, dat ik mezelf volkomen zou kunnen bedwingen, nu heb ik geen zekerheid meer, nu, dat ze me gekust heeft... nu ik, ook in wakenden toestand een blik geslagen heb in dat Tooverland.

Ze wordt nu weer de oude... ze zal zichzelf overwinnen en misschien, en het doet me gelukkig zijn het zoo te voelen, misschien heb ik haar daarbij geholpen.

En voor mij, och, wat komt het er voor mij op aan, wrak van een vent? Haar gelukkig te weten, dat moet mijn geluk zijn.

Ook daarin kan ik iets vinden, dat me herinnert aan het Tooverland uit m'n Droomen... dat nooit in Werkelijkheid bestaan kan of mag...

Lang zat het meisje, het blad papier in haar handen, en langzaam kwam een glans in de mooie oogen, een warme gloed op de wangen, het was haar, alsof er eensklaps iets in haar leven veranderd was... alsof ze er een nieuwe waarde van had gevonden. Zijn Tooverland, zou dat ook het hare kunnen zijn? Zou het mogelijk zijn, dat er nog iets mooiers bestond, dan zij gedroomd had, iets groeters? Met een glimlach bergde ze het blad weg in haar bureautje, zij zou, met hem, den weg naar dat land vinden.

III.

De zomer was voorbijgegaan, de herfst en ook de winter... een nieuw voorjaar was gekomen, en soms was het Gilbert Graving of die nieuwe lente ook voor hem nieuw leven bracht. Het was hem of in z'n verhouding tot het meisje iets hoogers, iets mooiers gekomen was, soms kon ze hem aanzien met een wonderlijken gloed in de mooie oogen, en ondanks zichzelf was z'n hoop groter en sterker geworden in hem.

En eens, op een wondermooien middag in Mei, zei ze:

— We gaan vanmiddag een eindje naar buiten met den wagen, Gilbert. Heb je er lust in?

Of hij lust had, meer dan hij in woorden kon uitdrukken. Zoo kwam het dat ze samen, hij was door haar beide broers achter in den wagen getild en daar zoersvuldig ingepakt, naar buiten reden, ver-

weg van de rumoerigheid en rommeligheid van de wereldstad, z'n rolstoel, netjes saamgeklapt, achter op den bagagedrager van den wagen. Ze toerden uren rond over de zonnige wegen, langs lachende velden, door vriendelijke, rustige dorpjes, en hoewel geen van beiden erg spraakzaam was, waren ze gelukkig. Alleen vond hij, dat het meisje wat nerveus was, de reden er van viel buiten z'n bevestigingsvermogen. Maar heel z'n ziel was Geluk en Vreugde, die uren. Ze stopten voor een kleine herberg, ergens aan den landweg... een eenvoudig huisje, staande in een kleinen tuin met hooge boomen... één pracht van groen en bloesems. Hier, geholpen door den chauffeur en een toeschietende bediende, werd Gilbert Graving in z'n rolstoel gezet en gereden naar een rustig, heerlijk hoekje van den tuin, waar het meisje naast hem zat in een rieten fauteuil.

Ze dronken lichten, goudgele cider, en praatten en lachten als twee gelukkige kinderen, totdat de zon groter en rooder werd en het einde van den dag verkonigde. Toen kwam tusschen hen een vreemde stilte, als vol verwachting... en meer dan ooit had de man al z'n zelfbeheersching noodig om niet uit te schreeuwen alles wat hij voelde.

Maar plotseling sprak het meisje, droomerig en onbewust bijna, en een schok van verbazing doortilde hem, want dit waren haar woorden:

— Is dit niet als een... Tooverland, Gilbert?

De man veerde op in z'n stoel en staarde naar haar... wat bedoelde ze, wat kon ze bedoelen? Zou ze iets vermoeden van z'n Droom, z'n verlangen? Het was onmogelijk.

En opnieuw beheerschte hij zich en z'n stem, hoewel wat schor, klom kalm, toen hij antwoordde:

— Dat is het, bijna, meisje!

— Bijna? vroeg ze met trillende stem, wat mankeert er dan nog aan?

— Fay! riep de man uit, en nog eens: Fay! en het meisje kromp ineem om den klank van ellende in dien kreet. Dan wendde ze vol haar gezichtje naar hem toe:

— Kun je het niet zeggen, boy, of wil je niet? Moet ik het dan doen?

Hij staarde naar aan, niet-begrijpend, wetend, dat de plotselinge hoop in z'n hart dwaasheid was en toch — zijn wij menschen niet allen zoo — hopen tegen beter weten in.

— Wat zou er aan mankeeren? bracht hij uit. Toen gebeurde iets verrassends, iets, wat hij zelfs in z'n droomen nooit had gedacht.

— Dit! zei ze en boog zich tot hem... en op het volgende moment waren haar jonge lippen vast gedrukt op de zijne... was z'n arm om haar schouder.

Seconden verbleven, seconden van een zóó zalige verrukking, dat het was, alsof één oogenblik de tijd stilstond.

En de man was „hopeloos" gelukkig, zóó realiseerde hij z'n gevoel bij zichzelf, zonder iets te vinden van dwaasheid in de samenvoeging van twee zóó verschillende woorden als gelukkig en hopeloos. Hij was gelukkig en hij wist, dat z'n geluk hopeloos was, omdat het, na dat eene moment nooit meer zoo zijn zou... omdat dit moment het gelukkigste was van z'n heel bestaan.

Hij trok z'n arm terug en stamelde:

— Fay, oh, meisje, wat doen we... dit heb ik niet gewild!

— Maar ik wil het jongen dan toch, jij hebt jouw Tooverland. Is daar... geen plaats voor mij?

— Geen plaats? bracht hij uit, snel slikkend om weg te werken den grooten brok, die in z'n keel geschoten was, geen plaats? Er is geen Tooverland, zonder jou! Nu lachte ze, maar tranen waren in haar oogen.

— En dat, stemde ze toe, dat is het juist wat ik wil, met jou zijn in jouw Tooverland! Nog trachtte hij zich te verweren, wilde spreken van z'n veel ouderen leeftijd, z'n gebrekigheid... maar hij kon niet spreken, omdat ze z'n mond met kussen sloot.

Toen wist hij, dat z'n geluk niet hopeloos was en dat de Droom van z'n Tooverland werkelijkheid geworden was.

Weer sloeg hij z'n arm om haar schouder en trok haar hoofdje dicht tegen zich, z'n vingers spelend met de donkere lokken. — Lieve! zei hij, en nog eens lieveling.

Zoo zaten ze samen in dien kleinen tuin en de zon ging onder... een vage schemering spreidde zich tusschen de boomen... heel in de verte klepte de klok van een dorpskerk.

En die tuin was een Tooverland voor twee menschen, die elkaar gevonden hadden.

ONZE PUZZLE-RUBRIEK

OPLOSSING VAN PUZZLE NUMMER 13.

HET KOSTSCHOOL-VRAAGSTUK.

Het kostschool-vraagstuk heeft voor de meeste puzzelaars moeilijkheden opgeleverd. Uit het groot aantal inzendingen, dat ik ontving, meen ik te mogen afleiden, dat men er eenige prettige oogenblikken mee gehad heeft. Ik heb deze keer dan ook geen opmerkingen.

Alleen nog dit. Er zijn inzendende geweest, die mij vroegen, of uitsluitend abonnees aan de puzzle-rubriek mochten meedoen. Hierop antwoord ik: ieder, die zich aange trokken voelt, om de puzzles van het „Nieuwsblad" op te lossen, kan ook de oplossing inzenden. Want eenmaal zijn krachten op dit gebied geprobeerd, lijdt het geen twijfel, of men zal het vaker willen doen. En dan kan men beter abonné dan losse-nummerkooper zijn.

De volgende figuren geven het plan der kostschool aan met de wijze, waarop de leerlingen zich telkens moesten plaatsen om bij de vier bezoeken van den directeur niets te laten merken. De eerste figuur stelt alles in orde voor; de tweede vertoont de school na het vertrek der vier leerlingen; de derde nadat deze vier met evenveel kameraden weer zijn binnengekomen, en de vierde eindelijk geeft de verdeling, nadat er wederom vier vreemdelingen zijn gearriveerd.

3	3	3	4	1	4	2	5	2	1	7	1
3	3	3	1	1	1	5	5	5	7	7	7
3	3	3	4	1	4	2	5	2	1	7	1

Zooals men ziet, sproot de dwaling van „Vadertje" daaruit voort, dat hij tweemaal elken hoek meeteelde, tegen slechts éénmaal de middelste kamers. Als dus de leerlingen

talrijker waren dan gewoonlijk, hadden zij zich slechts in grooter aantal te vereenigen in de vier middelste vertrekken van elke zijde. Wanneer zij niet, allen present waren, dan moesten zij zich hoofdzakelijk in de hoekvertrekken samenvoegen, teneinde te maken, dat de directeur als altijd negen leerlingen in elke zijde van het vierkant telde. Hoogstwaarschijnlijk zal wel geen enkele directeur op deze wijze zijn leerlingen controleren, maar daarom is het vraagstuk op zich zelf genomen er niet minder aardig om.

DE PRIJSWINNAARS.

Na loting is deze week de hoofdprijs — tien gulden — ten deel gevallen aan: R. H. Wieringa, A 205, Ezingen.

Een troostprijs wordt gezonden aan:

B. KUIPER, Zuiderstraat 10, Winschoten.

Mej. ANNIE HOOGENDORP, Nassaulaan 38a, Groningen.

H. KEUN, Roden 383.

A. DOUWES, Odoorn.

P. BOER, arts, Oene.

K. KRUIJER, Zeerijp ('t Zandt).

JAN KOOPMAN Jr., Piet Heinstr. 5/1, Groningen.

J. MEIJER, Van Speijkstraat 9, Groningen.

J. BRUINS, Eenrum.

K. FOKKENS, Tuinbouwstraat 111b, Groningen.

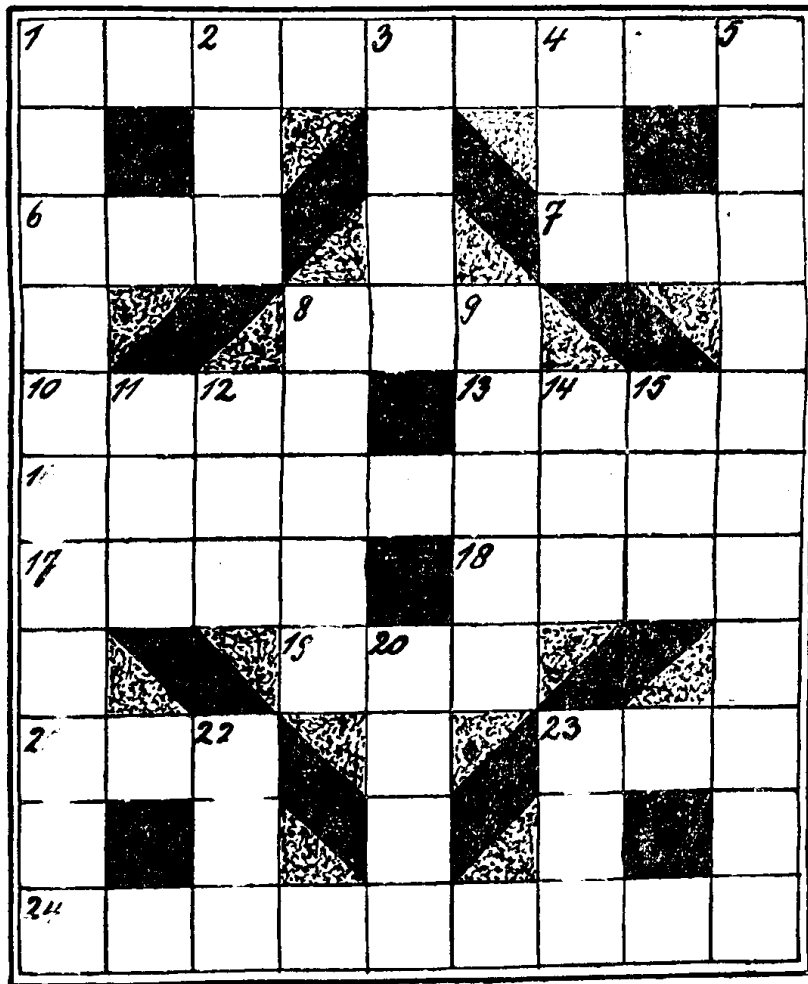
PUZZLE NUMMER 14.

WEER EENS EEN KRUISWOORD-PUZZLE.

Ik heb eenige weken geleden medegedeeld, dat ik begin Juli wederom een kruiswoord-puzzel zou geven. Hieronder vindt men haar. Ik vraag reeds thans uw aandacht voor

de puzzel, welke Zaterdag a.s. in „Ter Verpooring" geplaatst zal worden. Deze is in het bijzonder voor vacantie-gangers bestemd. Meer mag ik er nu niet van zeggen!

De omschrijvingen voor de kruiswoord-puzzel zijn de volgende:

HORIZONTAAL

1. Een der warme maanden van het jaar.
6. Meisjesnaam.
7. Deel van de Geldersche gemeente Steenderen (De laatste letter vervalt).
8. Een vreemd woord voor tijdrekening of jaartelling.
10. Jongensnaam.
13. Verdriet.
16. Veldwachters.
17. Meisjesnaam.
18. Voornaam van een bekende filmster, die langzamerhand op den achtergrond is geraakt.
19. Niet vast.
21. Afval van vlas.
23. Vlaktemaat.
24. Vrouwelijk persoon, aan wie iets toebehoort.

VERTICAAL

1. Plaats in de provincie Groningen, bekend uit de vaderlandsche geschiedenis (16e eeuw).
2. De man van Grootmoeder.
3. Slechts, alleenlijk, enkel.
4. Boezemwater in de provincie Zuid-Holland.
5. Dunne spijkers van hard ijzer of staal draad.

8. Bijv. naamw., dat „achterste" beteekent (in samenstelling, denk b.v. aan een der buikorganen).
9. Reeds binnen korten tijd.
11. Plaats, waar water uit den grond komt.
12. Meisjesnaam (afk.).
14. Bekende Duitsche badplaats.
15. Gebiedende wijs van eten.
20. Stookplaats, bakruimte.
22. Middeleeuwsch snelzeliend koopvaardij-schip.
23. Samentrekking van ader.

Inzendingen op dit vraagstuk moeten in ons bezit zijn uiterlijk Woensdag 15 Juli, om 5 uur 's middags. Men zende deze correspondentie aan: Dr. Denker van het „Nieuwsblad van het Noorden" te Groningen. Een andere adres-aanwijzing gebruikte men niet. Wij stellen als hoofdprijs weder een bedrag van f 10.— beschikbaar en eenige troostprijzen.

De oplossing wordt geplaatst in ons nummer van 18 Juli. Over de puzzle-rubriek kan slechts gecorrespondeerd worden, indien men postzegel voor antwoord insluit.

Dr. DENKER.

GLIMLACH EVEN.

Zelfkennis.

Leerbaar: — Wat bedoel je met die brutaliteit? Moet jij hier de klas les geven of ik? Leerling (onderdanig): — Ik moet geen les geven, mijnheer!

Leerbaar: — Juist. Maar als jij geen les moet geven, tracht dan niet op te treden als een verwaande ezel!

Alles relatief.

't Was een stormachtige nacht, en de regen viel bij stroomen. Een eenzame figuur stond stil in de straat voor z'n huis.

Waarom ga je niet naar binnen bij dezen storm? vroeg een passerende agent. — Storm? Storm? antwoordde de man. M'n vrouw wacht binnen, en dan noem jij dit al 'n storm?

Vershil.

Oude dame: — Ik had graag een goed gelijkende en aardige foto van mij. — Best, mevrouw. En wanneer moeten de beide opnamen klaar zijn?

Ook een verklaring.

— Waarom noemt men onze taal onze moeder-taal? — Omdat de vader gewoonlijk nooit aan 't woord komt.

Ook een berekening.

— Vader is bij, dat jij een dichter bent. — Hoezoo? — Wel, mijn vorige minnaar, dien hij de deur trachtte uit te gooien was een bokser.

De wraak.

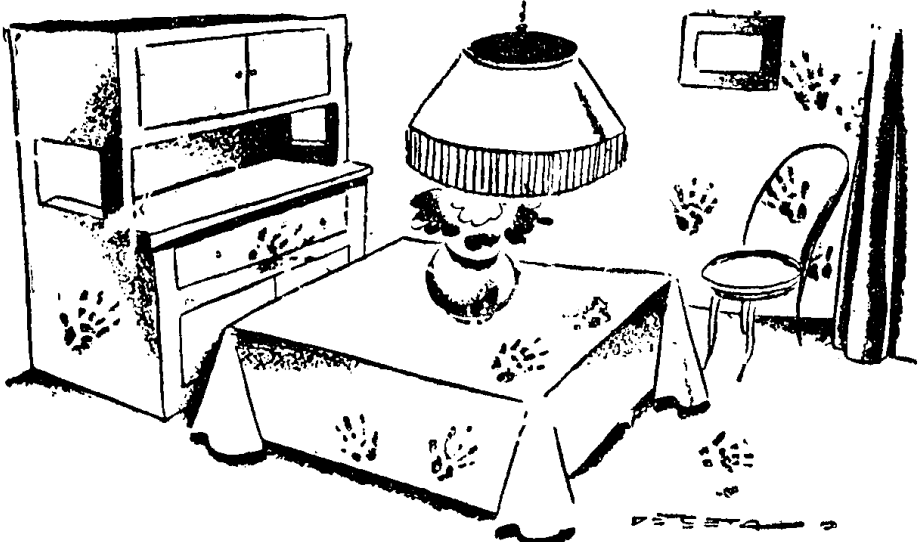
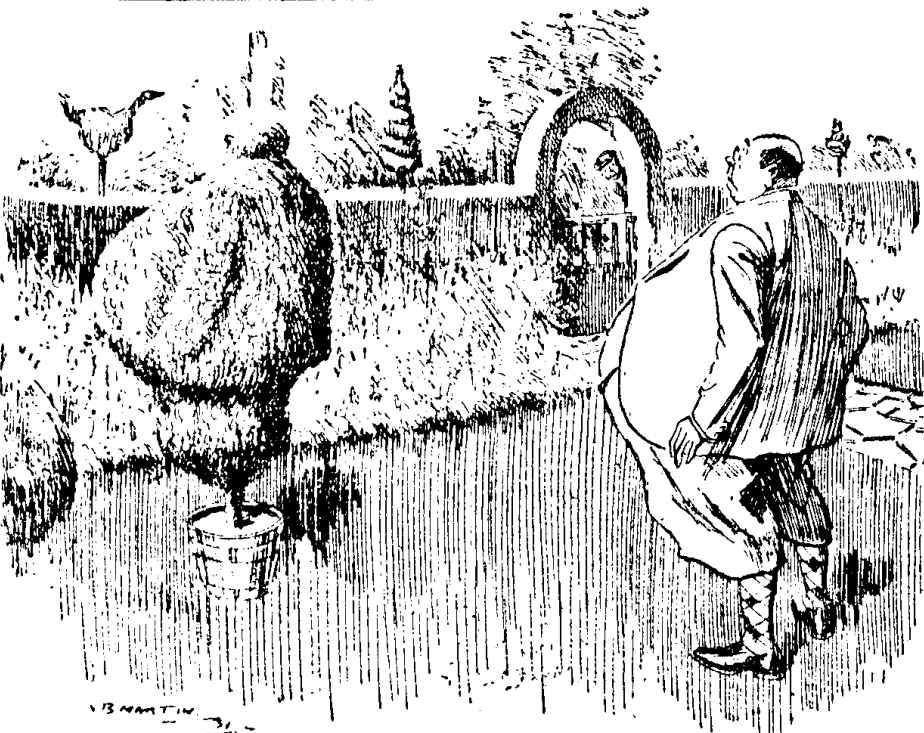
Het laatste werk van een tuinman, die ontslagen werd.

(The Passing Show).

Huiselijk drama.

De gedienschte schoorsteenveger trachtte een mot te doden.

(Il Travaso, Rome).

Voor onze Jongens en Meisjes

No. 413.

onder Redactie van *Mevr. Thérèse Koven.*

KAMPEEREN.

— Wel? vroeg meneer de Booy, toen zijn zoon Dries met een stralend gezicht binnen kwam.

— Ja vader, overgegaan! Naar de hoogste klas: Hier is mijn rapport!

— Braaf, jongen, geef me de vijf!

Ook mevrouw de Booy kwam snel binnenloopen, toen zij hoorde, dat Dries thuis was en kuste hem recht hartelijk.

Wel was het laatste rapport niet zoo heel erg slecht geweest, maar toch was het hun drieën een pak van het hart, dat de overgang nu een voldongen feit was en het rapport het zwart op wit aangaf.

— Nu weet je het hé? zei vader, belofte maakt schuld. We zullen dus langzamerhand de spullen voor de kampeerweek eens in orde moeten gaan maken.

— Reuze, vader! Fijn! Wanneer gaan we?

— Laten we zeggen overmorgen, zei vader. En hoe staat het met je vriend Bart? Ook overgegaan?

— Ja vader, wel erg op het nippertje, maar hij is er toch.

— Goed zoo, dus die is ook van de partij. Moeder, wat denk jij er van? Zijn er bezwaren om overmorgen vroeg weg te trekken?

— Wat mij betreft niet, zei mevrouw de Booy, of het zoo alleen kunnen zijn dat Annie mij niet zoo gauw zou kunnen hebben. Maar daar kan ik straks wel even over telephonen.

De afspraak was namelijk, dat wanneer Dries en zijn vader uit kampeeren zouden gaan, mevrouw de Booy bij haar zuster Annie zou gaan logeeren in Den Haag. Het gesprek met Den Haag kwam tot stand en tante Annie verwachtte haar zuster den volgende avond om acht uur aan het station in Den Haag.

— Jongens, dat is haastje-repje, lachte meneer de Booy, vooruit Dries aan den slag. Haal je vriend Bart als de wind hier, dan kan die ook meehelpen aan de voorbereidingen.

— Hola, wacht even, riep hij Dries na, die al bijna het huis uit was, ik zal je een briefje meegeven voor meneer en mevrouw Verhoef, anders mag hij misschien niet eens.

— Dat zou flauw zijn, zei Dries, het is toch afgesproken en ze hebben het ons toch beloofd, dat Bart mee zou mogen gaan kampeeren als hij overging?

— Jawel, zei zijn vader, maar toch lijkt het mij beter, als ik de uitnodiging nog eens officieel in herinnering breng. Weet je wat? Ik zal vragen, of Bart vast bij ons mag komen logeeren om te helpen. Dan moet je deze laatste twee nachten je slaapkamer maar met hem deelen.

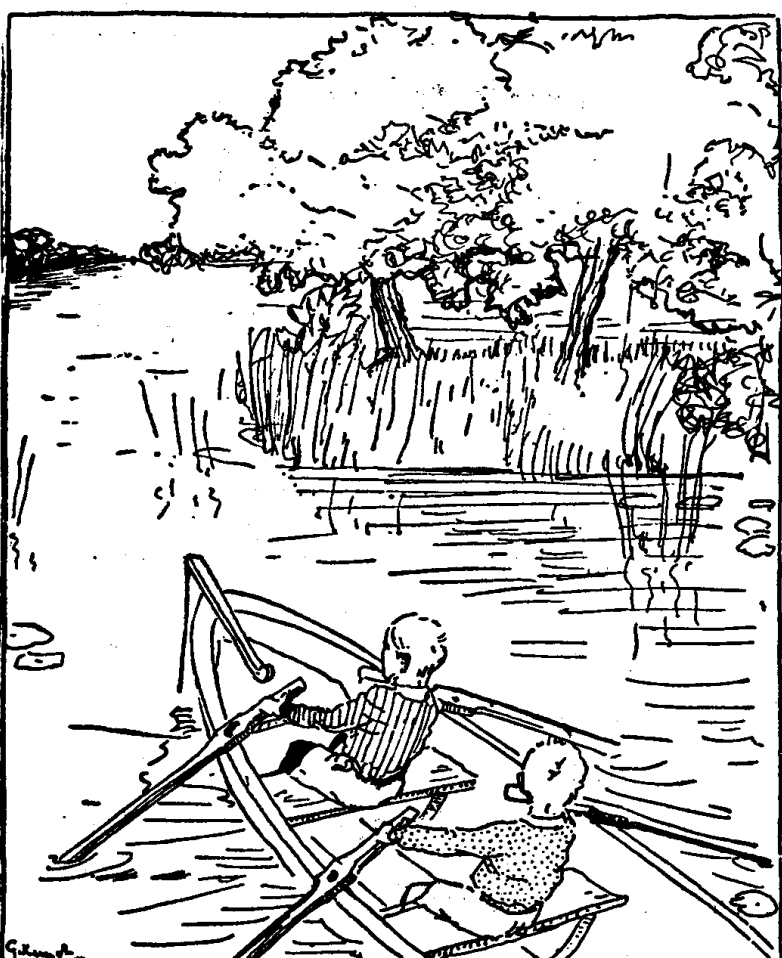
— Reuze idee! juichte Dries.

Meneer de Booy schreef een briefje aan de ouders van Bart Verhoef en Dries hield er mee weg. Intusschen ging meneer de Booy naar den zolder om het tentzeil en de stokken eens te controleren. In een der ruime hoeken stond ook een groote lage vierkante kist. Hierin bevonden zich de verschillende benodigdheden voor het kamp, zooals aluminium vorken en lepels, borden, schotels en bekers, een flink spiritus-komfoor, een zware en een lichtere bijl, beiden vlijmscherp, tenthaken, touwen, een paar extra stevige tafelmessen, een doos met timmergereedschap, spijkers en schroeven, een stevige aluminium emmer voor drinkwater, een paar potten en pannen van hetzelfde metaal en een groote en een kleine waterketel.

Het was heelemaal geen wonder, dat meneer de Booy zijn kampeerbenodigdheden zoo uitstekend in orde had, want hij was een groot natuurliefhebber en bracht reeds menigen nacht onder het tentzeil door. Hij gaf les in Plant- en Dierkunde aan de H. B. S. In de vakanties mocht Dries altijd met zijn vader mee op voorwaarde echter, dat hij overging naar de volgende klasse. Dat dit altijd een feest voor de jongen betekende, hoeft verder niet te worden verteld. In den omkreis van zijn woonplaats, lagen verschillende plassen en meren en meneer de Booy had een van de grotere eilandjes, welke in groote getale in deze wateren voorkwamen, aangekocht en daar een soort van natuurmonument gesticht. Hier was het, waar hij des zomers met zijn zoon en dikwijls ook vergezeld van zijn vrouw, dagen achtereen doorbracht. Genietend van het vrije leven van de natuur en van het koele water om hen heen.

Ze hadden het eiland de Vier Peren genoemd, naar een viertal prachtige preeboomen, die aan den Oost-kant van het eiland vertrouwelijk bij elkaar stonden. Wel stonden er nog verschillende andere boomsoorten op het eiland van de familie de Booy, maar deze vier preeboomen stonden juist op de plek, waar men gewoon was, met het bootje aan

te leggen en het eiland voor het eerst weder te betreden. Vlak in de buurt van deze aanlegplaats was ook het kampeerterrein afgepaald, altijd op dezelfde plek omdat meneer de Booy, de vaste bewoners van zijn eiland: verschillende vogels en hagedissen niet meer wilde verschrikken dan hoogst noodzakelijk was. De afreis had in alle volmaaktheid

plaats. Dirk, de vrachtrijder, kwam des morgens al heel vroeg om de bagage op te laden, die Dries en zijn vader geholpen door Bart, van den zolder droegen en hem aangaven, terwijl hij hoog op zijn wagen stond, om de verschillende pakken en de groote platte kist in ontvangst te nemen. Het groote tentzeil was het zwaarst, dan kwam de kist, de drie hangmatten, een koffertje met boeken, de tentpalen en een valies met linnengoed.

— Vooruit riepen de jongens vrolijk tegen Dirk op den bok en daar ging de wagen met het groote bruine paard er voor de straat uit.

Een half uurtje later trokken ook de kampeerders zelf de huisdeur achter zich dicht en sprongen op hun fietsen, die op de bagage-dragers toch nog kleinere pakken meedroegen.

Zoo toegerust peddelde de kampeerders weg, den vrachtrijder Dirk achterna. Na ongeveer een uurtje te hebben gereden, uiterst voorzichtig vanwege de bagage, kwamen ze bij het water, waar in het midden „De Vier Peren” lag. Men hielp Dirk met het afladen en toen roeiden Bart en Meneer de Booy de eerste partij kampeer-materialen naar het eiland. Dries en Dirk gingen verder met afladen en toen de wagen leeg was, zei Dirk goeden dag en reed weg. Een half uurtje later kwam meneer de Booy weer met zijn schuitje aan land om Dries en de rest van de bagage in te nemen. Op het eiland begon eerst het zware en moeilijke werk. De tent moest worden opgezet. Ze worstelden met het zware tentdoek om de lange dikke palen, die eerst een flink eind moesten worden ingegraven. Eindelijk, het liep reeds in den middag, was dan alles in orde. De boterhammen, welke van huis waren meegenomen smaakten voortreffelijk. Den volgende dag zouden de jongens er met de boot en de fietsen op uit moeten, om nieuwen leeftocht in te slaan, want het spreekt vanzelf, dat de Vier Peren geen vasten melkboer had of een bakker of een slaager.

Den derden dag van de logeerpartij had Bart meneer de Booy en zijn fiets naar het vaste land gebracht. Hij had een paar boodschappen te doen in de stad en zou eerst den volgende dag terug kunnen komen. De twee jongens zouden dus voorloopig alleen op het eiland zijn. Dries kon heel goed aardappels koken en bleefstuk bakken, dus ook wat het eten betreft behoeftte zijn vader geen zorg te hebben. Bovendien waren, zoowel Bart als Dries, voldoende met het kampeervan op de hoogte, om zich een tijd zelf te kunnen helpen. Meneer de Booy was zowat een uur weg, toen Dries zei: — Bart, zal ik nu naar den overkant roeien om melk en brood te halen? Hebben wij nog iets nodig? Is er nog genoeg boter?

Samen gingen zij den voorraad nog eens na, die belangrijke aanvulling behoeftte. Eigenlijk was er niets eetbaars meer voorradig. — Het wordt hoog tijd, dat we iets halen, anders verhungeren we nog, zei Dries lachend. Ik heb een honger als een paard. En jij?

— Nou en of! lachte Bart terug, ik zou best een heuveltje boterhammen lusten. — Ik ga maar gauw. Wat dom dat we er niet eerder aan gedacht hebben, dan had je van morgen toen jij vader aan land reide, voor aanvulling kunnen zor-

gen. Enfin, dat helpt nu niet meer!

— Tot straks dan, zei Dries en liep naar de plek toe, waar de boot gemeerd lag. Dat wil zeggen, waar de boot gemeerd zou moeten liggen, want toen hij de landingsplaats bereikte, uitte hij een kreet van schrik. Een heel eind verder van het eiland af, dreef de boot en de landingsplaats was leeg.

— Bart! gilde Dries wat heb je nou uitgehaald? De boot vergeten vast te leggen en nu drijft hij wel een K.M. ver van ons af!

Bart kwam verschrikt aanloopen. De stroom, die in het water stond, was wel niet heel sterk, maar toch voldoende om de boot langzamerhand maar zeker te doen afdriften naar de rivier, waar het kleine meer op uitkwam.

— Zal ik hem achterna zwemmen, vroeg Bart en begon zich meteen uit te kleeden.

— Ben je dol? vroeg Dries, dat haal je immers niet, de boot is al veel te ver weg, verbeeld je dat je onderweg niet meer verder kunt van moeheid of dat je kramp krijgt. Nee, dat gaat niet. Maar ik weet wat anders, we gaan haar samen achterna... en weet je hoe? Zie je die boomstam daar half tegen den kant op liggen? Die duwen we in het water en dan zwemmen we ieder aan een kant van het ding voort. Als we moe worden, kunnen we er aan uitrusten en in alle andere gevallen kun je er nog altijd bovenop gaan zitten.

Zoo gezegd, zoo gedaan! Vlug ontkeedden zij zich en gingen ze te water. Het was echter niet zoo gemakkelijk den boomstam van uit het water naar zich toe te halen. Hij bleek zeer zwaar te zijn. Na veel duwen en trekken, waarvoor dan weer eens Dries en dan weer eens Bart uit het water ging, dreef de stam eindelijk heelemaal los van het land in het heldere water om het eiland. Met één hand zwemmen en met één hand duwen, riep Dries zijn vriend toe. Maar het bleek spoedig, dat de boot-vlugger afdreef, dan de jongens met de loggen stam tusschen hen in, konden zwemmen. Ze waren nu een heel eind van den wal af.

— Word jij ook zoo moe? vroeg Dries hijgend over den boomstam heen?

— Nou en of, antwoordde Bart van den anderen kant. — En ik krijg het koud ook.

— We moeten proberen aan land te komen, zei Dries proestend. Vooruit jong zwemmen. Laat den stam niet los hoor!

— O, ik kan niet meer, hijgde Bart benauwd, ik geloof dat de stroom te sterk voor ons is, wij kunnen dien akeiligen stam niet sturen.

— Ik ben ook doodmoe, zei Dries heesch. Laten we er maar op kruipen. Het duurde niet lang of daar zaten twee naakte jongens op een zwaren boomstam die heel langzaam in het water dreef.

Goede raad was duur! Gelukkig zag een eenzame visscher dit eigenaardig vaartuig met zijn bemanning den stroom afdriften naar de rivier toe. Hij had zich al verbaasd over de leegte boot, die een tijd te voren voorbij was komen drijven.

— Héé! riep hij over het water. Wat moet dat?

— We kunnen er niet meer af, we zijn moe en koud! riepen de jongens.

— Hou je taal, ik zal je helpen, riep de visscher. Hij borg zijn vischtuig op en sloeg de handen aan de riemen.

Spoedig had hij de jongens bij zich aan boord.

— Hier trek aan, zei hij tegen Dries en gaf hem een regensjas. — En jij dit, zei hij tegen Bart en reikte hem zijn eigen jasje toe, dat hij uitgetrokken had.

— Ach meneer, eerst de boot, vroeg Bart smeekend.

— Ja meneer, alstublieft, zei ook Dries.

De visscher bekeek de jongens eens goed en vroeg of ze het nog koud hadden.

— Nee, konden ze beiden eerlijk antwoorden.

— Vooruit dan naar de boot, zei de man en begon uit alle macht te roeien. — Nou jij aan de riemen, zei hij een oogenblik later tegen Dries, dat zal je opknappen. En inderdaad, het roeien verrichtte wonderen. Dries voelde zich weer zoo frisch als een hoentje. Op Bart had het roeien dezelfde uitwerking, toen hij Dries een kwartiertje later aflafte.

Na ingespannen werken aan de riemen, gelukte het hun eindelijk de leegte boot te achterhalen. Toen namen ze van den vriendelijken visscher afscheid en vroegen hem hun eens te willen bezoeken op het eiland.

— We zijn U echt dankbaar meneer, wie weet wat er was gebeurd, als U er niet te rechter tijd geweest was. Het zal mijn vader genoegen doen eens kennis met U te maken, dat weet ik zeker, zei Dries.

— Ik zou mijn mondje maar dicht houden, zei de man, als jullie mijn jongens was, zou je het zeker niet van „roeien” weer warm hebben gekregen. Dag! Hij draaide zijn bootje om en verdween om een kromming van de rivier een eindje verder stroomafwaarts.

— Dat is nog zoo'n slecht idee niet, zei Bart, wat niet weet, wat niet deert!

— Daar houd ik niet van, zei Dries, aan de riemen joh, en roeien of je leven er van afhangt.

Heelemaal het avontuur verzwijgen deden de jongens dan ook niet, maar ze wachten wel met hun bekentenis, tot op den laatsten dag van hun verblijf op De Vier Peren. Het liep gelukkig nog al los. Meneer de Booy gaf hun geen erg standje, doch zei alleen maar: Jongens blijven toch maar altijd jongens! En ik geloof, dat ze dat nog veel erger vonden dan een pak slaag.

AFDANKEN!

(Voor de groote Meisjes.... en Jongens!)

Woest hollen ze door den tuin, ternauwernood de bloemperken en het grasveld sparende. Het is zulk lekker frisch weer om buiten te spelen en je warm te loopen.

— Jij bent 't nu Co.

— Niet waar, jij.

— Nu, dan....

— Kom... één, twee drie!

— Gauw nu Bets....

— Niet in den weg staan, Bob!

Plotseling komt er stilstand in het bewegelijke troepje: — Kijk toch eens, Lize je jurk!

— Wat? roept Lize, even haar rok nakkende, dan een winkelhaak ziende: — Och! dat doet er niet toe.

— Maar, Lize... zoo'n groote...

— Welnu... wat zou dat? Die is toch weer te maken. Anders dank ik mijn jurk maar af. Ik heb 'm al zoo lang!

... Foei Lize, een jurk afdanken voor een winkelhaak? Dat is geen nette-meisjes-manier; het gevoel van overleg en zorg voor haar kleeren moet een meisje zoo eigen zijn, dat zij, alvorens tot afdanken over te gaan, terdege probeert of er nog iets aan te doen zou zijn.

En dan; denk eens even. Wat is afdanken?

Je goed weg leggen om het aan een ander te geven, maar wat heeft een ander aan iets, dat hopeloos versleten of gevrekt is?

Hier een winkelhaak, daar een scheur in de breedte, iets verder een in de lengte van voren een inktvlek! Op de rechtermouw een druppel olie, op de linker een smeer.

— Wat doet het er toe? De jurk of de blouse heeft zoolang dienst gedaan... (of is uitgegroeid), het beste is maar... afdanken!

En dan krijgt een meisje het, dat niet zoo ruim in de kleeren zit, voor wel zelfs een gedragen kleedingstuk iets heel kostbaars is.

O! mij dunkt, ik zie ze voor mij, de eenvoudige woning, waarin Lize's jurk terecht komt.

De moeder een nette burgerweduwe, heeft het pak op zij gelegd, tot haar dochtertje thuis komt van haar atelier (naalwinkel).

— Kijk eens kind, een pakje voor je van jongejuifrouw Lize.

— Ja moeder? Hé, ik wou dat het een wollen jurk was, de mijne is toch zoo versleten, elken ochtend moet ik er wat aan naaien en wol is zoo lekker warm!

— Nu, zie eens, zegt moeder, het pakje open makende, wat een beeldje! Blauw nog wel, je lievelingskleur. Je moest 'm voor Zondags houden en je Zondagsche voor den dag nemen.

— Hé, Moe, wat jammer! Ziet eens wat een winkelhaak, zoo'n echte slordige... en daar nog een, o!

Er is niets mee te beginnen!

En als Lize nu wat netter op haar jurk was geweest, wat minder had gestoeld en geravot, hoe anders zou het dan zijn uitgevallen. Wat zou het arme naalmeisje bij zijn geweest met haar... nieuwe jurk!

Of, al had ze er nog maar spijt van gehad! toen een harer vriendinnetjes er haar op wees, en gezegd: — Och! een winkelhaak, wat vreeselijk jammer en ik had die jurk nog al bestemd voor het dochtertje van onze vroegere schoonmaakster. Ze is altijd zoo gelukkig met wat ik haar geef. Zou het nog te maken zijn! Nee, he?

— Nu, weet je wat ik doe? Ik zal uit mijn spaarpot een lap koopen voor een nieuwe baan. Het kan best. De stof is niets verschromen en in alle geval, mag Jaantje niet door mijn slordigheid tekort komen.

Och! was Lize maar zoo geweest. Hoe anders zou het dan in de eenvoudige woning zijn geweest. Hoe verheugd zou Moeder dan gezegd hebben: — Kijk eens, kind, een jurk voor je van jongejuifrouw Lize en een lap er bij voor een nieuwe baan, zeker omdat er een winkelhaak in was.

— Hé, Moe, wat schattig! 't Is toch zoo heerlijk, als rijke kinderen eens om je denken. 't Geeft je zoo'n prettig gevoel, zoo of je alles voor ze over zou hebben. Heb ik U al verteld, dat ze, bij ons op 't atelier, bezig zijn aan zoo'n beeldje partij-jurk voor jongejuifrouw Lize? De juifrouw zei vanmiddag net, 't zal moei-

ONZE VRIJE KLEUR-TEEKENWEDSTRIJD

Beste Jongens en Meisjes,

Velen van jullie hebben ons al iets gestuurd waaruit we zagen, dat ze flink hun best hebben gedaan om goed voor den dag te komen. We herinneren er nog eens aan, dat 20 Juli a.s., dus Maandag over een week, de laatste dag is waarop jullie nog tekeningen in kunt zenden.

De opgave luidt:

MET MAKEN VAN EEN GEKLEURDE TEEKENING OF SCHILDERIJTJE.

Ieder mag maar één tekening of schilderijtje insturen.

Denkt er vooral aan achter op de tekening niet alleen voornaam voluit, achternaam en adres duidelijk te vermelden, maar ook den leeftijd.

Zooals we verteld hebben, zijn er drie klassen waarin prijzen worden toegekend, namelijk voor kinderen tot en met 10 jaar, voor kinderen van 11, 12 en 13 jaar en voor de ouderen.

Op de enveloppe moet staan:

Redactie

„Nieuwsblad van het Noorden”

(kleur-teekenwedstrijd)

te Groningen

De Prijzen.

In iedere klasse worden een paar boeken als prijzen uitgelooft en verder in totaal ongeveer dertig Bruintjes, jullie weet wel, die aardige zilveren hangertjes (voor de meisjes) en speljes (voor de jongens) voorstellende die leuke Bruintje Beer.

lijk zijn om er het lint precies bij te krijgen.

— Maar nu zal ik toch wel zien of ik het niet kan vinden. Ik zou er de hele stad wel voor rond willen loopen. — Hé, ik ben toch zoo blij en ik zal poes netjes zijn op de nieuwe voorbaan. Vindt U ook niet Moe, dat is een voorbeeld! Je kunt zoo merken, dat de jongejuifrouw spijt had, dat er een winkelhaak in was gekomen.

Zoo had het kunnen zijn en op zulk een manier is afdanken een weldaad en dat moet ook! Jongens zouden er ook wel eens aan kunnen denken, dat ze, door wat netter op hun kleeren te zijn, er een ander nog gelukkig mee konden maken.

Ik zie onze kereltjes, groote en kleine graag spelen en hollen, maar ik vind het altijd jammer, als ze elkaar zoo bij jas of blouse trekken en als ze elkaar op den vullen grond gooien of in de modder!

Dat is niet nodig en het is zoo jammer voor het goed! Vader en Moeder werken er vaak zoo hard voor en een afleggettje komt altijd nog te pas!

RAADSELS.

Oplossingen.

1. EEN DROEVIG GEVAL.

De 20 verdwenen kinderen werden teruggevonden, als volgt:

1. en 2. In een sloep — Els en Lo.
3. In een Zeppelin — Lien.
4. In een Boot — Ot.
- 5 en 6. In een Tilbury — Til en Trul.
7. In een Cano — Co.
8. In een Vliegtuig — Lie.
9. In een Auto — To.
10. In een Mallesjan — Jan.
11. In een Botter — Rob.
12. In een Kinderwagen — Dina.
13. Op een Fiet — Fie.
14. In een Jol — Jo.
15. In een Trein — Tine.
16. en 17. In een Vrachtwagen — Net en Aag.
18. In een Melkkar — Karel.
19. en 20. In een Brandspuittwagen — Bert en Saar.

II. Een gezellig ouderwetsch Kruisraadsel.

S
E
P
E
S
T
O
R
M
S
C
H
O
L
E
N
R
A
D
E
R
B
O
O
T
S
P
O
O
R
W
A
G
E
N
S
M
A
R
I
N
E
S
K
A
D
E
R
S
P
O
O
R
W
E
G
S
T
A
T
I
O
N
V
A
R
K
E
N
S
L
A
G
E
R
K
A
B
E
L
T
O
U
W
E
N
T
E
E
L
A
R
D
E
I
N
K
T
P
O
T
B
R
I
E
S
T
O
N

S, Epe, Storm, Scholen, Raderboot, Spoorwagens, Marine-eskader, Spoorwegstation, Varkenslager, Kabeltouwen, Teelaarde, Inktpot, Bries, Ton, N.